

KİMSE SORMAZSA BEN SORARIM

Ayşe Arman
röportajları

Epsilon Yayıncılık

İÇİNDEKİLER

derin devlet mi dediniz *Mehmet Ağar*
kolejli alaturka kadın severim *Ahmet Altan*
gücüm manyaklığım *Fatih Altaylı*
bir sabah uyandım ki artık konuşamıyorum *Oğuz Aral*
o bir ercan arıklı *Ercan Arıklı*
heykelimi dikecekler *Hülya Avşar*
içi titrer hocamın bana *Süreyya Ayhan*
devlet bizi dağdan indirmeyecekti *Ayhan Çarkın*
aile değil şirketiz *Kaya Çilingiroğlu*
hiçbir şey iyi bir yazı kadar doyum vermez *Emin Çölaşan*
kim hayatı boyunca küçük bir yalan söylememiştir *Cristophe Daum*
benim eşsiz varlığım nazmiye *Süleyman Demirel*
doğulu erkek de soyunur *Özcan Deniz*
hayattan zevk alıyorduk da mı attık kendimizi oradan *Sabri Doğan*
Çanakkale'nin ç'si *Mehmet Ali Erbil*
oğluma söz verdim intihar etmem *Zeynep Everi*
piyanisti vurmak kolaydır *Karen Fogg*
aşkı çağırırsan ya kimse gelmez ya da yanlış kişi gelir *Engin Geçtan*
susurluk kamyoncusu *Hasan Gökçe*
kendi cinsimle beraberim ama bana kendimi erkek gibi hissettirebilecek bir kadınla da evlenebilirim *Cemil İpekçi*
huzurlarınızda piyano nakliye uzmanı *Mahmut Kahraman*
o aslında amerikalı tamer *Tamer Karadağlı*
görenler bana görmediğimi söylemeseydi ben görmediğimi bilmiyordum ki *Halis Kuralay*
eğlence için kariyer yakarım *Perihan Mağden*
aşk tankı ister *Cem Mumcu*
yılansı dilim kalbimin kötülük kuyusundan çektiğim su değil zekâmın kıvılcımı *Murathan Mungan*
en zoru bir ölüye âşık kalmak *Meral Okay*
hoş geldin ölüm *Makbel Oytay*
o aslında genel yayın muhabiri *Ertuğrul Özkök*
çok sevişenler kötü yazar *Orhan Pamuk*
türklerin rau babası *Johannes/Christina Rau*
bu işin % 60'ı seks % 40'ı terapi *Rus Fahişe*
52 yaşındayım ve bakireyim *Işıl Saygın*
engin onu affetmediğimi bu röportajda okuyacak *Gülriş Sururi*
o kız öldü mezarı da belli değil *Fadime Şahin*

beni hep kadınlar götürmüştür *Ferhan Şensoy*
kekemeyim diye kendimi savunamadım *Rauf Tamer*
hayatımda gördüğüm en çekici 80'lik *Sadun Tanju*
bana bir erkeğin de içi geçebilir kadının da *Tarkan*
ya ben ölecektim ya leyla tekül'ü öldürecektim *Leyla Tekül*
bir ölü yıkayıcı *Hikmet Tosun*
kadınları keşfedemedim *Hıncal Uluç*
kızımı başbakan oğluna değil harvardlı'ya verdim *Reyhan Uzuner*
acil güldürme teşkilatı (A.G.T.) *Yılmaz Erdoğan / Beyaz / Cem Yılmaz*
her şeyi çoktu herifin *Güler Yücel*

Öyle olduğu için mi dikkat çekiyor, dikkati çekmek için mi öyle, çözebilene rastlamadık. Ama kesin olan şu:

Ayşe Arman mutlaka dikkati çeker.

Yazdıklarıyla dikkati çeker, -öyle anlaşılıyor ki- arkadaş çevresinde veya kendisini hiç kimsenin tanımadığı ortamda da dikkati çeker. Ne yapar da dikkat çeker sorusuna yanıt vermek kolay değil. Gerçi o tipik bir "controversal figure"dür. Yani her zaman tartışılır. Bu zaten yeter diyebilirsiniz. Ama asıl önemli olan kişiliğinin onu tartışılır yapan çizgisidir.

Bu satırların yazarı, Ayşe Arman'ı, aynı çatı altında çalışan ve birbiriyle günlük düzeyde hemen hiç ilişkisi olmayan iki kişinin tanıyabileceği kadar tanıdığı için Ayşe Arman'ı tartışılır yapan şeyin ne olduğunu doğru şekilde saptayıp söyleyebilmesi kolay değil. Ama bu açıdan inanılmaz bir kolaylık söz konusu: Ayşe Arman'ın yazılarını okuyan herhangi biri, onun hakkında çok şey öğrenir. Çünkü o özel yaşamıyla ilgili en gün görmemiş gerçekleri bile okuyucunun önüne koyar. O yüzden Ayşe Arman'ı okurken, saklısı gizlisi olmadığı izlenimini edirsiniz. Hatta bazen, "birazını da kendine saklasa iyi eder" diyebileceğiniz kadar...

O'nu anlatan tek kelime nedir?

Doğru kelime teşhirci olmalı. Ama bu olumsuz anlamlar çağrıştıracaktır. O nedenle saydamdır demek daha uygun düşer. Belki de onu saydam yapan aslında özgürlüğüne bağlılığıdır. Gerçekten de kendi özgürlüğüne Ayşe Arman kadar bağlı ve saygılı bir kadın, bir yazar, bir kişi bulmak özellikle bizim toplumumuzda imkânsız denecek kadar zordur.

Yazılarından anlaşıldığına göre Ayşe Arman'ın belki bütün bunlardan daha önemli tarafı, kendisine veya başkalarına karşı hiçbir zaman ikiyüzlülük yapmayacak kadar dürüst ve özgüven sahibi bir kişi olmasıdır.

Düşünün siz... Hangi kadın -veya erkek- yazarımız (üstelik halen evli olduğunu da vurgulayarak) eski yıllarda bir akşam yemeğe çıktığı erkek arkadaşı restoranın tuvaletine gidince, içinden geleni yapmak için onun ardından erkekler tuvaletine girdiğini, bir süre sonra dışarı çıkmaları gerekince kapı kilidinin dili düştüğü için birlikte içeride kalarak yardım istediklerini... Ve çıkarken fevkalâde utandıklarını tüm açıklığıyla yazabilir? Bunlar toplumumuzun alışmadığı kadar pervasız yazılardır. Zaten Ayşe Arman'ı Ayşe Arman yapan bu pervasızlığıdır. Bu dürüstlük ve cesaret karşısında şapka çıkarılır. Sadece özgür ve bağımsız kişiliği Ayşe Arman'ı anlatmaya yetmez.

O'nu başkalarından çok farklı kılan özelliklerinden biri, çalışkan, verimli ve titiz bir yazar olması, ayrıca akide şekeri gibi tatlı bir üsluba sahip bulunmasıdır. O yüzden Ayşe Arman'ı n yazdığını hiç okumayabilirsiniz ama okumaya başlayınca bitirmeden bırakamazsınız. Çünkü yazdıklarında kendi dünyasını veya günlük gerçeklerini anlatıyormuş gibi yaparken bakarsınız ki sizi de anlatıyor.

Zaten iyi yazar insanı iyi yazar, iyi gazeteci olayı iyi yazar. Ayşe Arman ikisini de iyi yaptığı için iyi bir "gazeteci-yazar"dır. Bu çizgileriyle Ayşe Arman,

gazeteciliğimizin hem çağımızı hem de geleceğimizi temsil eden örneklerinden biridir.

Oktay Ekşi

1 Ocak 2002 / Hürportreler

Röportaj deyince benim aklıma "soru sorma sanatı"ndan çok "merak etmek" geliyor.

İnsanların merak ettiğim yanlarını anlamaya çalışmak ve başkalarıyla paylaşmak.

Neden böyle bir ihtiyaç duyuyorum? Hiç bilmiyorum. Ben meraklı biriyim. Bu işi yapmamın yegâne sebebi bu. Soru sormayı seviyorum. Soru sormaktan utanmıyorum. Benim için sorulamayacak soru da yok aslında. Eğer merak ediyorsam, kafamdan geçiriyorsam sormamam için bir neden var mı? Bence yok. Peki ayıp var mı? Bence ayıp da yok. Tek ayıp, samimiyetsizlik, yani düşündüğünü ayıp olur diye sormamak...

İyi röportaj, samimi röportaj.

Peki karşıdaki niye samimi davransın? Neden kendisinin yaralı, hasarlı yönlerini tanımadığı birine anlatsın? Röportaj yaparken şu yanılgıya düşmemek gerekiyor bence; bir insanı çözmeye çalışmak, neden o ya da bu şekilde davrandığını anlamaya uğraşmak, hele bunu bir iki saatte yapmaya kalkışmak, saçmalık. Adam 60 yıl boyunca kendini çözememiş, sen yarı yaşınla bunu nasıl becerirsin! Bu her zaman mümkün değil.

Ama işte bazen denk düşüyor, bazı röportajlar bir su damlası gibi oluyor. Minik, tek bir su damlasında o kişinin hayatına ve kişiliğine dair pek çok ipucu yer alıyor. Hatta onu tanıyanlara bile, "İşte bu ol Maskesiz hali. Ta kendisi!" dedirtiyor.

Bir röportajcı olarak bunu becermek kolay değil. Karşıdaki sana güvenecek, kendini, daha da önemlisi yüreğini açacak. "Bundan bana zarar gelmez" diyecek ve kendini teslim edecek.

Bu anlamda bir hünerim olduğunu düşünüyorum. Zaman zaman bunu becerebiliyorum. Ben insanlara güven verebiliyorum. Bence bu, bir röportajcı için çok önemli, dersini çalışmış olmasından, konuya hâkim olmasından bile önemli. Empati ya! Tarafsız gazeteci ayaklarını bırakacaksın, kendini karşıdakinin yerine koyacaksın. Ama bunu metazori değil, içinden geldiği için yapacaksın. Gerçekten çocuğunu kaybetmiş bir anne ne hiss ediyor, merak edeceksin. İntihar teşebbüsünde bulunan bir adam hâlâ hayatta öyle mi? İlginin çekiyor mu? Çekmiyorsa başka kapıya. Ama "Ben de geçirdim aklımdan, şuradan atsam kendimi dedim" diyorsan, o zaman kap teybini, koş git ona.

Röportaj aslında bir soru sorma değil, dinleme sanatı, insanların sadece anlattıklarıyla değil, anlatmadıklarıyla da ilgilenme sanatı. Yani kafasının arkasındakilerle. Bulmaca çözmek gibi bir şey. Ama bir gazeteci olduğum için değil, soru sormayı sevdiğim için röportaj yapıyorum ben. Ve sizi temin ederim 10 yıl içinde yaptığım bütün röportajları kendim için yaptım. Sizi düşündüysem namerdim! Röportaj denen olayda beni en büyüleyen şey de şu: Bir kişiye on kişi aynı soruları sorsun, karşınıza on ayrı insan portresi çıkar. Ruh ve beden dili, ses tonu, mimik, bakış o kadar önemli ki. Aslında o kişiyle sen sadece röportaj yapmıyorsun o anda, bütün dünya duruyor ve sen onunla müthiş bir iletişime geçiyorsun. Ama elektriğiniz tutmadı mı, yeryüzündeki en güzel soruları sorsan bile, nafile, geçmiş olsun.

Benim için röportaj yapmak hayatta en keyif veren şeylerden biri. Müthiş bir haz alıyorum. Röportajlara giderken, aynen âşık olduğum adama hazırlanır gibi hazırlanıyorum. Karşımdaki bir kedi gibi önce beni kokluyor, güvenip güvenmeme konusunda tedirginlik yaşıyor. Sonrasında bazen şahane bazen ortalama bir "aşk" yaşıyor. İş bitti mi, top bende oluyor. Başka bir deyişle bitmeyen işkence başlıyor. Ben onu, insanlara onun kendisini bana anlattığı gibi anlatmayı becerebilecek miyim?

Bazen oluyor, bazen olmuyor.

Ama her şart altında ne kadar titiz çalıştığımı anlatamam. Yıllardır cuma gecelerim iptal! O kasetlerin hepsini tek tek çözdüm, sonra bir cerrah gibi fazlalıkları attım, resmen ameliyat yaptım. Hâlâ yapıyorum. Ama çıkan röportajların son halini mutlaka insanlara okuyorum. Benim sorularıma sabırla cevap verme nezaketini gösterdikleri için onların söylediklerini, yani ağızlarından çıkanı kulaklarının duyma haklarının olduğunu düşünüyorum. Yaptığım işi çok ciddiye alıyorum. Ve bu işi iyi yaptığımı da biliyorum. Bu kitaba tabii ki yaptığım bütün röportajları alamadım, inşallah başka bir bahara. Elinizde tuttuğunuz kitap sizin için ne ifade eder bilmiyorum, ama benim için en azından 10 gençlik yılım...

Röportaj konusunda ustam diyebileceğim bir kişi var: Muhittin Sirer. Bildiğim ne varsa ondan öğrendim diyebilirim. Her başım sıkıştığında onu aradım, asla yardımlarını esirgemedi. Beni hep farklı düşünmeye, farklı sorular sormaya, "ben" gibi sormaya yöneltti. Son olarak huzurlarınızda ona teşekkür etmek istiyorum...

Ayşe Arman

14 Ekim 2003/02:03

DERİN DEVLET Mİ DEDİNİZ**Mehmet Ağar****13.02.2000**

Prof. Kurthan Fişek, "Size uzmanını getirdim" diye kolundan tutup Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne "derin devlet"i anlatması için onu götürdü ve kıyamet koptu. Tartışma, bu boyutuyla yürüdüğü için kimse Mehmet Ağar'ın "derin devlet" konusunda ne anlattığını, neler söylediğini öğrenemedi. Burada okuyacaksınız. İnsanların kafalarında biriken bir dolu sorunun cevabını iki yıl sonra verdi Mehmet Ağar.

Derin devlet eşittir Mehmet Ağar deniyor. Siz ne diyorsunuz?

Mehmet Ağar eşittir devlet denirse daha mutlu olurum diyorum.

Derin devlet diye bir kavram yok yani, uyduruldu!

Böyle bir yakıştırma oldu. Güçlü bir devletin var olduğunu insanlara hissettirmek için böyle bir kavram oturtuldu. Olmalı da belki. Belki değil, derin devlet olmalı. Nedir derin devlet? Operasyon gücü olan devlet. Kalıcı bir devlet. Özellikle de güvenlik konularında. Dolayısıyla bu yakıştırma çok da rahatsız etmiyor beni.

"Her şeyi devletin bilgisi dahilinde yaptım. Benim amirlerim var" diyorsunuz. Kim o amirler?

O amirler soyut anlamdadır. Türkiye Cumhuriyeti, 75 yıllık bir devlet. Sonsuza kadar bu coğrafyada kalıcı olabilmesi meselesi var. Genç bir devlet. Ve bu devletin varlığını tehlikeye düşürecek hareketlere karşı bir refleksi olmalıdır. Bu refleksin içerisinde bazı insanlara görevler düşer. Kimileri bu görevleri alır.

Abdullah Çatlı gibi mi?

Daha birçok insan var. Biz öne çıkmış gibi görünüyoruz. Oysa, çok üstümüzde büyük görevler yapmış insanlar var. Burada şu karıştırıldı: Böylesine önemli mücadelelerde, büyük streslerde, hata yapanlar, kişisel çıkar sağlama çabası içine girenler olabilir. Sorunun altından kalkarken, evet, birtakım arızalar olmuştur. Yine de Türkiye'de bu asgaridedir. Halen bu görüşü savunan, hizmet vermeye devam eden çok sayıda insan var.

Toplumun bir kesimi için siz "kötü adam"sınız. Hollywood filmlerindeki "bad guy"lar gibi. Bunu siz biliyor musunuz? Biliyorsanız bu duygunun altından nasıl kalkıyorsunuz?

Biliyorum ama kızmıyorum. Çünkü onların şuuraltlarında ben yine de iyiyim. Aslında takdir ediyorlar o işleri ve beni. Rol icabı aksini söylemek zorundalar. Çünkü biz kötü insanlar, onları da kurtarıyoruz icabında. Hayatları boyunca hiçbir sıkıntıları olmamıştır, onlar hep Türkiye'nin nimetlerinden faydalanmış, hiçbir şekilde külfetin altına girmemişlerdir. Ama nedense, teorik anlamda

kendilerini herkesin arkasından konuşmaya hak sahibi zannederler. Hak sahibidirler de.

Bu üzmez mi insanı?

Elbette üzer. Ama ben vicdanen müsterihim. Dolayısıyla kendi içimde bu mücadeleyi her zaman kazanırım. Zaten bu ülkenin büyük bir çoğunluğu onlarla aynı düşüncede değil. O rahatlık var bende. Bir gün onlarla biz anlaşırız, anlatırız onlara derdimizi. Onlar, hep peşin hükümlüdür, sloganların arkasına saklanırlar. Her şeyin fiyatını bilirler ama değerini bilmezler.

Hakkınızda çıkan her şeyi takip edemiyorsunuzdur. Fakat bir "kötülük"se sözü edilecek olan, mutlaka sizin isminiz geçiyor. Kötülüğün temsilcisi gibi.

Onların halk nezdinde kabul edilirliliği çok fazla değil, bunu bilsinler yeter. Ben biliyorum. Hep gerçek hayatın içinde yaşadım ben. Sokaktaki insanlar başka, onlar başka. Onlar teoride yaşıyorlar. Teoride güzel olan şeyleri ben de seviyorum ama hayatın içinde her zaman uygulanabilirliğini görmüyorum.

Dünyanın her yerinde devletin içinde derin devlet diye kavram olduğunu söylüyorsunuz değil mi? Yani illegal yollardan bir takım işler hallediliyor.

Zaten devlet hizmetinin içinde illegalite var. Nedir mesela? İstihbarat. İstihbarat kuruluşlarının şeffaflığı düşünülebilir mi? Devlet, kendi güvenliğine yönelik tehditleri neyle bertaraf edecek? illegalite olacaktır. Ayrıca Türk insanının şuuraltında bir emperyal gelenek var, imparatorluk tarihli bir ülkenin vatandaşları, devletin güçlü olmasını ister. Kudretli ve kuvvetli olmasını. Başına bir bela geldiği zaman, devlet onu mutlaka defedecektir...

Öyle ya da böyle.

Elbette.

Aslında siz sürekli aynı şeyleri söylüyorsunuz. Demek istiyorsunuz ki, bazıları Çatlı gibi adamlara katil derken, bazıları demiyor. Bakış açısına göre değişiyor. Öyle mi?

Buna benzer çok örnek var. Evet, topluma takdim şekline bağlı. Türkiye'de hiç ortaya çıkmamış, bu işlerde büyük hizmetler yapmış nice insan var. Önemli olan deşifre olmadan bu işleri yapabilmek.

Acayip şefkatli olduğunuz söyleniyor. Odacıya, kapıcıya paralar verirmişsiniz. Herkesi bir yerlere tayin ettirmişsiniz. Doğru mu?

Merhametli ve şefkatliyim. Gerçi bu konuda yakınlarım beni tenkit ederler: Bana kazık atmış insanları bile affediyorum.

Bir tür siyaset mi?

İçimden geliyor.

Gazetecilerin evlerinin önüne kulübeler yaptırıyor, korumalar tahsis ettiriyormuşsunuz...

İhtiyaç varsa. Karşılıklı bir menfaat için değil. Gazetelerde aleyhimde bir sürü yazı çıktı, kimseyle kötü olmadım. Onlar ruhumuzu bildikleri için nereye kadar opsiyonları olduğunu kendi vicdanlarında tartarlar.

Sir küpü müsünüz? Neden çıkıp da, Allahaşkına her şeyin sorumluluğunu nasıl bana yüklersiniz demediniz?

"Ne üstüm istediği için böyle yaptım, ne de ben demediğim halde altım böyle yaptı?" dedim. Demem. Sorumluluktan korkacak bir şey yok. Bu işler devlet işleri. Benim ölçülerime göre, şan, şöhret, şeref kazanmak için yapılan işler.

Para?

Yok canım. Öyle düşünenler siyaseti bu çürümüş duruma getirenler. Kimi için para getirişi vardır, kimi için de şan, şöhret, şeref. Türkiye'de bugün birçok rahatlık sağlanmışsa, işte bu çekilen emeklerin esendir. Hepsinin mimarı benim diyecek halim yok. Bilakis bu işlerde, kasıtlı olarak böyle bir deşifrasyon oldu. Deşifre olmayan kahramanlar var, onlar işlerine devam ediyor. Edecekler de.

İşlerine devam edecekler ne demek?

Türkiye ne zaman bir tehlikeyle karşılaşırsa hizmete devam edecekler.

Yani insan öldürmeye devam edecekler.

Nereden çıkıyor insan öldürmek? Ama devletle savaş ederseniz, ölümü göze alacaksınız. Türk tarihinde devlete karşı isyan edip de kelle vermemiş kimse yok.

"PKK'yla farklı bir konseptte mücadeleyi biz başlattık" diyorsunuz.

Özel Tim, zaten vardı. Ama daha fonksiyonel, daha teçhizatlı hale getirdik. Daha farklı bir askeri koordinasyona ve daha farklı bir operatif güce sahip oldu.

Bu süreç içerisinde, insan haklarına aykırı uygulamalar hiç mi yapılmadı?

Türkiye'nin dışında insan haklarına aykırı uygulamalar yapılmadı mı sanki? Olabildiğince ciddi bir hassasiyet gösterilmesine gayret edilmiştir. Bu mücadelenin tabiatında birtakım zorluklar var. Lüksemburg değiliz ki! Açık ve nettir ki, hiçbir güvenlik problemi olmayan bir ülkenin polis teşkilatının insan hakları ihlaliyle, bizimkini kıyasladığınız zaman bizim sevaplarımız ağır basar. Kolay iş değil.

Ve her şey vatan için.

Bu lafi küçültmeyi ben anlamıyorum. Sihirli bir laf bu. Çok ciddi bir motivasyon.

İyi de bir tane vatan için, iki tane de başka sebeple öldürüyorlar.

Yok öyle bir şey. Bu laflar ölçsüz. Bu hizmetlerin içinde bunlar yok.

Sinirleriniz çelik gibi. "Çeteci-meteci" diye anılmak size hiç koymuyor mu?

Ne bileyim. Kuvvayı Milliye'ye de çeteci diyorlardı. Kalktılar, yepyeni bir devlet kurdular. Bu bir tekrür.

Rahatladığınız söyleniyor. Özellikle de Hizbullah operasyonundan sonra. "İşte faili meçhuller bunlardı" diyorsunuz.

Türkiye'de bir âdet var. Solcular eskiden, her işin altında ya CIA ya da MİT parmağı arardı. Sağ kesimde de siyonist parmağı. Şimdi yeni bir kesim türedi: Devlet parmağı arıyor! Parmakçılıktan vazgeçmemiz gerekiyor.

Siz herkesi kendinize gebe bırakıyormuşsunuz. Sonunda herkes size minnet duyuyormuş.

Bu da uyduruk kaydırık bir şey. Elinizde güç varsa yapacaksınız, bunun hiç zararını görmezsiniz.

Ama o gücü elinizde tutabilmek için de bu, pekâlâ iyi bir strateji olabilir.

Şantajcı olmak başka, iyi insan olmak başka. FBI Başkanı 35 sene boyunca her gelen gidenin dosyaları elimdeydi, diyor. Bense dosyacılığı hiç sevmem. Üstelik devletten ayrılırken, arka odaya koyduğum diş fırçamla diş macunumdan başka hiçbir şeyi almam. Başka heveslerim hiç olmadı.

Yani bir tür meleksiniz!

Evet. Hatta bir arkadaşım şöyle demişti: "Bu kendini Yaradan'dan büyük mü zannediyor?" Bu da bir huy işte.

Komple teorilerinden bir tanesi de, Hizbullah'a devletin göz yumduğu...

Diyebilir miyiz ki, devlet bunları korudu kolladı, öldürmelerine göz yumdu, şimdi de yakaladı. El insaf! Mantıkla bağdaşır tarafı yok.

Gösteriş olmadan Cumhuriyet tarihinin en başarılı operasyonlarından biri oldu. Çetesiz, işin ucu kaçırılmadan, askersiz...

Bütün operasyonlar başarılıdır.

Ama sizin döneminizde aksaklıklar oldu. Oturtulamayan bir model mi vardı ya da bu hükümet mi daha istikrarlı?

Bir kere askerin karıştığı operasyonlar hep kırsaldıydı. Polis bölgesinde olan hiçbir operasyona asker karışmadı. 12 Eylül'de bile. Polis, terörle mücadelede bu ülkede rüştünü ispat etti.

Meslektaş olarak Tantan'ı kıskanıyor musunuz?

Asla. Bir lafım vardır benim: Uzayan kol bizden olsun. Yeni girdi Terörle Mücadele'ye. Meslek hayatında hep başka bölümlerde çalıştı. Şimdi bu işi bilen arkadaşlarımız var, Terörle Mücadele'de, İstihbarat'ta. Onların ardında meslekten gelen siyasi gücün olması çok keyifli bir destek.

Yine de ben çok iyi bir röportaj yapmış bir meslektaşımı kıskanabilirim.

Ben hayatım boyunca hiç kompleks sahibi olmadım. Çok üst makamlara, çok genç yaşta geldim. Kendi ölçülerim içerisinde de herkesle iyi ilişkiler içerisindeyim. Bugün görev yapan insanların birçoğu, bizim ortaya çıkardığımız insanlar. Yani hepsi bizim insanlarımız.

Tantan da, sizin insanınız öyle mi?

Biz aynı zamanda şube müdürlüğü yaptık. Gece gündüz beraberdik. Dostluğumuz arkadaşlığımız var. İnsan kendi dostunu, arkadaşını kıskanır mı? Herkes ölene kadar aynı makamda mı kalacak? Gidecek. O zaman benim yakınımıdaki gelsin, değil mi? Polislik neymiş öğrenilsin.

İki tane vahim suçlama var hakkınızda: Biri, göz yumduğunuz, insanların ölümüne sebep olduğunuz, bu dolaylı yoldan cinayete gider. İkincisi, devletin düşmanlarıyla savaştığınızı söylerken, kendinize ve yakın çevrenize özel çıkar sağladığınız.

İkincisi yok. Özel çıkar sağlama yok. O işte belli mihrakların dedikodusu. Ben bu süreç başladığı vakit talepte bulundum. Yakınlarım ve kendim için, yurtiçi, yurtdışı, banka, tapu, cart, curt, her şeyin araştırılmasını istedim. Ciddi bir araştırma yapıldı.

Birinci suçlamaya ne diyorsunuz?

O günün şartları içerisinde ortaya çıkmış olayları bize ihale etme arzusu bu. Ben büyük bir mücadelenin içinden geliyorum. Doğaldır. O mücadelede mağdur olduğumu ifade edenler de var. Devlete karşı silah yoluyla bir şeye kalkışmışsanız, bunun sonuçlarına katlanmak mecburiyetindesiniz. Devlete silahla karşı gelmişlerdir, mukadderat da başlarına gelmiştir! Bunun haricinde kendi iç hesaplaşmalarını, birtakım örgüt çatışmalarını, öldürtme olaylarını bize ihale etmek neyin nesidir? Ben söyleyeyim: Düşman yaratmak için. Bu düşman aslında kim? Devlet. Devlet illegal iş yapar, insan öldürtür mesajını vermek istiyorlar.

Neden bu suçlamalar hep sizde yoğunlaşıyor?

Biz öne çıkmış olduk, ondan.

En güçlü siz miydiniz?

Öyle zannediyorlardı. Böyle bir ihaleyi bizim başımıza sarmak istiyorlardı. Adli anlamda sonuçlanmış örneği yok.

Hizbullah kasetleri gösterilsin mi gösterilmesin mi, tartışması var ya. Peki ya işkenceci polislerin kasetleri gösterilse...

İşkence olduğunu nereden çıkarıyorsunuz?

Çok gerizekâlı gibi durabiliyorum değil mi, bunu hep başarmışımdır!

"Polis manyaklar ordusudur, işkenceden zevk alır" gibi bir şey söz konusu değil. Sorgu başlı başına zor bir şey. İnsanlar ne ister? Terör olmasın ister. Terör olaylarının failleri yakalansın ister. Sonra da, "Vayyy bunu yakalayanlar işkenceci!" oluyor. Kıyamet kopuyor. Zor bir iş. Hiç kimse sorguda zor metotları gönül rızasıyla kullanmak arzusunda değildir. Ama bir taraftan da, failleri yakalamak zorundasınız. O zaman bir tercih yapmak zorunda kalıyorsunuz.

Konuşurken insanın gözüne bakmıyorsunuz...

Aksine bakarım. Bir şeyleri hatırlamak için böyle etrafa bakıyorum.

Bir yerde yeni işkence metotları geliştirmekle ünlendiğinizi okumuştum.

El insaf yani! Yok öyle bir şey. Bunlar maksatlı uydurma. Yeni sorgu metotları geliştirdim, yeni operasyon metotları geliştirdim, istihbaratta yeni takip ve uygulama metotları geliştirdim. Ama o kadar. İşkence metotları geliştirmek için doğuştan bir sağlık problemimin olması lazım.

Karınız? Onunki nasıl bir hayat?

Fedakârlıklarla geçirilmiş bir hayat. Bugün hâlâ haksız birtakım şeylerle karşı karşıya kalmaktan ötürü derin bir üzüntü yaşıyor. Sonradan düzeldi gerçi. Ağır olaylar geçirdi. Sinirlerinin benim kadar sağlam olabilmesi mümkün değil. Bir de hayatımız boyunca birbirimize çok az zaman ayırabildik, üzülüyorum tabii buna.

Kaç yıldır evlisiniz?

26. Çok değerli bir insandır.

Hakkınızda çıkan yazılara, karınız mı daha çok üzülüyor, oğlunuz mu?

Oğlum da isyan ediyor. Karım da. Onları sakinleştirme görevi de bana düşüyor. Birbirimize ne yazık ki çok vakit ayıramıyoruz. Birlikte geçirdiğimiz yaz tatilleri birkaç defanın dışına çıkmadı. Birlikte Avrupa tatili filan hayatımız boyunca yapamadık.

Hayatta evlat acısıyla kıyaslanabilecek bir şey var mı?

Yok.

Peki hiç düşündüğünüz oldu mu: Ben mücadelemi kaybetseydim, hapislerde çürüseydim de, Yasemin hayatta olsaydı?

Kesin. Tereddüt yok. Yani kızıma karşı tercih edilecek hiçbir şey yok.

Kızınız Yasemini kaybettiğinizde, üstelik o tantanalı günlerin içinde, hiçbir şekilde bu olayı duygusal sömürü malzemesi haline getirmediğiniz. Konuşmadınız bile. Kişiliğinizin bilinmeyen yanı mı bu? İçinize mi atarsınız?

Haksız iftira ve hücumlar bana güç verdi. Mücadele gücü. Yoksa Yasemin'in acısına dayanabilmem mümkün değildi. Olamazdı da. Öyle bir acı ki, hayatımın en unutulmaz acısı. Ama kendim yaşıyorum. Ve bana yöneltilen suçlamaların, tuhaftır, faydası oldu. Bu acıyı benim içimde, ruhumda dengeledi, isyan duygularım, mücadele azmimi artırdı. Acım beni sürekli o mücadeleye karşı motive etti. İftiralar beni ayakta tuttu. Hep aklıma şunu getirdi: "Yasemin olsaydı bu söylenenlere, yazılanlara karşı kendini nasıl kötü hissedirdi". Bu, beni diri tuttu. Yoksa böyle bir acının altından kalkabilmenin yolu ve imkânı yok.

Eşinizle bu konuda konuşur musunuz?

Gözlerimizle anlaşıyoruz. Benim hayatım daha çok sokakta geçiyordu, hâlâ da öyle. Oysa karım hep Yasemin'le birlikteydi. Acıyı paylaşıyoruz, belki çok fazla kelimelere dökmeden. Gerek de yok, ki. Acı bu. Yaşanıyor. Ama o diğer olaylar kızımın ölümü karşısında bana bir lütuf oldu. Bugün bile buna inanıyorum. Yaşadığım acıdan daha büyüğü yok ki. En kötüsünü gördüm ben. Bana daha ne koyar ki?

Nasıl atlattınız?

Atlatamadım. Bununla yaşamaya mecburum. Bu bitmez. Derin bir yara. Kapanması mümkün değil.

Peki siz dokuz yaşındayken babanızın Yassıada'ya polisler eşliğinde götürülmesinin sizde bıraktığı etkiler neler?

O bir ihtilal. Olağanüstü bir dönem. Babam, Yassıada yolundan geri döndü, diyelim, 60 yılıydı, 61 yılında göreve iade edildi. Erzincan Emniyet müdürü oldu. Bir şey olmadığı anlaşılınca aynı yönetim tarafından göreve iade edildi.

O olay hayatta aldığınız siyasi tavrın başlangıcı mıydı, yoksa sonra mı şekillendi?

O olaydır diye düşünüyorum.

Peki siyasi tavrınızı açık ve net şekilde belirleyebilir misiniz? a) sağcı, b) radikal sağcı c) merkezci d) milliyetçi.

Ben merkezi güçlü görüyorum. Sağ ve sol arasında uçurum filan kalmadı. Asgari müştereklerimiz çok fazla. Bir milli merkez oluşacak. Ve o siyasi yapılanma Türkiye'de büyük bir oy kazanımına yol açacak. Milli merkezi temsil edenler parti haline geldiğinde, tek başına iktidar olacak.

Kızınız vefat ettiği zaman siyasetçi gibi gittiniz bir yerlerde konuştunuz...

Çünkü hırs var. Ben bu kadar hırslı değildim. Görev hırsım hep vardı ama bir yerlere gelmek için değil. Zaten İçişleri Bakanlığı görevinde mevcut performansımın yüzde 15'iyile çalışabildim. Ama ondan sonra gelişen olaylar bana müthiş bir hırs verdi. Resmen bu mücadele kendim için değil Yasemin için! Sağ olsaydı bu haksızlıklarla onu ne kadar üzerlerdi diyorum. Onu üzenleri sevindirmemek için daha dirençli oluyorum.

"Aman oğlum bu işlere hiç bulaşmayın" diyor musunuz?

Kesinlikle. Bizim kulvarın dışında olsun. Kendi dünyası olsun. Kendi arkadaşları. Bürokrasi ve siyaset kulvarında olmasın. Her yüz insandan 98'i gibi olsun.

Hayatınıza "Yasemin'den önce ve sonra" diye bakıyor musunuz?

Aksi mümkün değil ki. Artık her şey seremonik.

Hiç olmadık yerlerde kızınızı küt diye hatırladığınızda aklınıza gelen kareler neler?

O kadar çok ki. Her tür. Her yaşı. Her hali. Hepsi birden. Ona benzettiğim birilerini görünce içim parçalanıyor. Genç insanlara farklı bakar oldum. Son dönemde bana çok ihtiyacı vardı. Yanında olmadım...

"Kızım gitti elden, ben neyin peşindeyim" diye düşündüğünüz oluyor mu?

Hayır. Çünkü ben artık onun intikamını alıyorum. Onu üzen insanları üzmem istiyorum. Çok düşkündüm kızıma. Gerçi biliyorum vakit açısından bakınca çok birlikte olmadık pişmanım, bunun telafisi de yok. Yüz sene geçse de, değişmeyecek bu acım. Bazen acaba hissediyo mudur, biliyo mudur, kafamdan geçenleri diye düşündüğüm oluyor. Olabildiğince mantığımın ağır basmasına

uğraşıyorum. Çok fevri davranışlarda bulunabilirdim. Bazen, annesiyle ters konuştuğumda bana "Sana hiç yakışmıyor baba!" derdi. Ben artık onun bana yakıştıracığı şeyler yapacağım.

KOLEJLİ ALATURKA KADIN SEVERİM**Ahmet Altan**

11.02.2001

Böyle adamlarla iki alternatifiniz oluyor: a) Kavga etmek b) Hayran kalmak. Onunla bu iki duyguyu birden hissediyorsunuz. Zaten röportajdan da anlaşılıyor, ona göre annesi sıradan, babası dahi. Sevdiği kadınlar yabancı eğitim almış, ama alaturka. Gençliğinde kahveye giderken Dostoyevski okuyor. Hem entelektüel hem delikanlı. Hem yumuşak aşk yazıları yazıyor hem sert siyaset.

Bir yandan acayip derin konuşuyor, bir yandan küfür kıyamet. Ama tüm bunları doğal olarak yaptığı için her şey ona müthiş yakışıyor. Benim kafamın bastığı kadarıyla da Ahmet Altan'ın hayatı, bu çelişkilerden oluşuyor. Bu yüzden kolay bir adam değil. Kim kolay dedi ki zaten. İşte Ahmet Altan...

Birine âşıksınız, onunla sevişmişsiniz, yataktasınız ama birden yazı geliyor aklınıza... Suçluluk duyup "Hadi sen artık git, benim yazı yazmam gerekiyor" der misiniz?

O kadar da abartmıyorum! Sevişmekten sonra pek suçluluk duymaz insan. Tabii sevişmenin de nasıl olduğuna bağlı.

Hayatınızda yazmak ve sevişmek kadar önemli başka ne var?

Bunlardan daha önemli bir şey yok!

Konuşurken de yazarken olduğu gibi kendinizi iyi ifade ettiğinizi düşünüyor musunuz?

Yazdığım gibi konuşmuyorum ki! Bu sıkıcı olur. Tek tip beslenme sıkır kadınları. Hep aynı ton ve sesle konuşan bir erkek de fenadır. Kültürel melezlik, kadında da erkekte de bir çekicilik yaratır. Bazı kavşakları severim, sevdiğim kadın tipleri de öyledir: Yabancı eğitim almış, ama aynı zamanda da Türkiye'nin o alaturka damarından beslenmiş. Bu melezlik çok hoşuma gider. Erkekler için de öyle. Entelektüel bir taraf evet, ama aynı zamanda bir mahalle çocukluğu, delikanlılık...

Bu tarif ettiğiniz erkek de sizsiniz!

Kendimi iyi tarif ediyorum değil mi! Entelektüel tarafımın çok kuvvetli olduğunu söyleyemem, mahalle tarafım daha ağır basar.

Delikanlı tarafınız nereden geliyor? Babanızdan olabilir mi? O da düelloyu savunan yazılar yazmış, mecliste topluma karşı düello yapmıştı.

Babamın cesaretinden, meydan okumasından hep hoşlandım. En gizli lafımı Taksim Meydanı'nda söylerim diyen bir adamın oğluyum! Ama bir delikanlı tarafım varsa, sebebi sokaklarda büyümemdir. Nereye taşınırsak, hemen mahalledeki çocuklarla arkadaş olurum. Kızlarla kırıştırırdım. Beni hep en iyi okullara gönderdiler, hiçbirini beceremedim, hepsinden atıldım.

Ankara Koleji, High School, Robert Kolej. Bir taraftan Robert Kolej'e gidiyorsunuz, bir taraftan da Pertevniyal'e giden oğlanlarla sokakta serserilik yapıyorsunuz... Kadınlar neden size bayılıyor?

Böyleyse iyi. Kadınları hayatımın merkezine koyarak yaşadım ben. Onları çok seviyorum. Genellikle bir kadın benimle karşılaşınca kadınlarla çok ilgili olduğumu anlar, sadece kendisiyle değil, bütün kadınlarla. Onları anlamak istiyorum. Bu aynı zamanda beni acıtan bir uğraş. Kadınlar hayatımı bir anda altüst edebiliyor. Çok eminim, güvenliyim derken birden tepetaklak oluyorum. Hangi söz, hangi tavır, hangi bakışları yüzünden? Bilmiyorum. Ama onlar şunu biliyorlar: Ben onlarla ilgileniyorum ve güzel ilgileniyorum, canımı yakıyorlar ama onlarsız bir hayattan çok sıkılıyorum.

Bir dolu erkek kendini böyle anlatabilir de, kadınlar onların değil, sizin yazılarınıza da bayılıyor! Neden?

Ben nasıl duyuyorsam ne hissediyorsam onu yazıyorum. Kadınlar bunu hisseder: Bir amaçla mı yazılmış? Benim yazılarımın belli bir amacı yok, yazarken duygularımı ortaya koymaktan öte. Ben insanların düşüncelerine ancak duygularıyla ulaşabileceğine inandım.

Türkiye duygu ve düşünce olarak neredeyse intihar etmiş bir toplum. Düşünce ve duygu olarak neredeyse sıfır noktasına yakın bir yerde yaşıyoruz. Böyle bir toplumun düşüncelerine ulaşmak ancak duygular kanalıyla mümkün olabiliyor. Ve ne oluyor? İnsanların duygularına hitap ediyorsun ama aynı zamanda şunları da söylüyorsun: Siz hayatlarınızı yaşayamıyorsunuz! Birçok hoş şeyi sadece Türkiye'de olduğunuz için yaşayamıyorsunuz!

Oysa inanılmaz zevkler alabilirsiniz. Neticede ölüm gibi bir saçmalık var, biri seni yaratıyor ama aynı zamanda seni yok edeceğiz, seni kıracağız diyor. Peki yokluktan gelip yokluğa gidiş arasındaki o aydınlık, kısa parçayı nasıl değerlendireceksiniz? Eğer bundan zevk almayacaksanız, hak ettiğiniz kadar iyi doldurmayacaksanız, yaşamamanın ne manası var? Yazılarımın temel sorusu bu! İnsanlar iyi yaşamak istiyor, belki de biraz kışkırtılmaya ihtiyaçları var.

Neden daha çok kadınlar kışkırtıyor?

Çünkü yaşamaya daha meyilliler! Erkekler biraz para, biraz iktidar, oynayıp dururlar. Kadınlar bunlarla yetinmez.

Kadınları baştan çıkarmak sizin hedeflerinizden biri miydi?

Kim bayılmaz buna? Herkes ister! Bir şey yapmadan da, kadınlar baştan çıkarılabilir. Üstelik tüm bunların cevabını yazılarında ararsan kadınlar da bakar yazdıklarına. Çocukluğumdan beri isterim kadınlar beni sevsin. Belki de onun için hep kitap okudum. Kadınlara anlatacak hikâyelerim olsun istedim. Kadınlar hikâyeleri severler.

Edebiyatsız bir flört olacağına inanmam ben. Neden ilişkiler çabuk bitiyor? Çünkü insanların belli bir repertuarı var. O tükeniyor! Edebiyat insanın repertuarını genişletir. Bir de erkekler, aptal gibi anlatma işini üzerine almışlardır. Halbuki kadınlar da anlatmayı severler. Ben iyi bir dinleyiciyim mesela!

Gerçekten de memeleriyle birlikte bir kadının aklını da özleyebilir misiniz? Yoksa ikincisi, birincisi için verilmiş bir rüşvet mi?

Kadınlara hiç rüşvet vermedim! Versem hemen hissederler. Kadın daha erkek ona gelirken, yürüyüşünden onun nasıl biri olduğunu bilir. Üstelik ikisi ayrı değil. Yani güzel memeler ve akıl. İkisi bir arada bulunabiliyor. İnanılmaz bir çekicilik. Hatta insanda esaret yaratıyor. Bir kadın zeki olduğu zaman onun memelerini kullanım biçimi bile değişiyor. Zekânın güzel memelere sahip birinde çıkması kadar zevkli ve mucizevi bir şey düşünemiyorum.

Bazıları babanızdan daha iyi yazar olduğunuzu savunuyor. Babanızla aranızda yazı konusunda rekabet var mı?

Bu çok insafsız bir şey! Bana karşı da haksızlık. Söz konusu olan çok büyük yazar.

Ama kıyaslıyorlar...

Babam zaten ilk romanımın önsözüne yazmıştı, böyle yazı yazarsan, bize bunu yapacaklar demişti. Yapıyorlar!

Bazen boynuz kulağı geçer.

Onunla boynuz ve kulak hâline gelmek istemem.

Kardeşiniz Mehmet Altan'la aranız nasıl?

Onunla da rekabetimiz hiç olmadı. 10 yaşında ben roman okurdum, Mehmet ajans dinlerdi.

Babanızın size en önemli öğüdü?

Yazıya ihanet etme!

Sizin çocuklarınıza en önemli öğüdünüz?

Dürüst ve mutlu olmalarını isterim. Mutluluğu öğretemezsin, olup olmayacaklarını da bilemezsin ama dürüstlük öğretilir. Bir şeyi öğretmek de ancak göstermekle mümkün olur.

Çetin Altan olmasaydı, Ahmet Altan olabilir miydi?

Olamazdı çünkü doğmazdım! Babamın, hayatımda çok önemli bir yeri var. Bir yazar, binlerce insanı etkilemek için bir enerji yaymak zorundadır. Böyle bir enerji yayan birilerinin yanında büyürsen, o enerjiden etkilenmemek mümkün değil.

Sizi sertlikle mi terbiye etti sevgiyle mi?

O beni varlığıyla, duruşuyla terbiye etti. Babam mesleğine asla ihanet etmemiş biridir ve bu benim için çok önemlidir. Mesleğine ihanet eden insanlara asla güvenmem. Bunu bana babam öğretti.

Dayanılabilir bir baba mıydı?

Bir yazardan dayanılabilir bir baba zor oluyor tabii!

Böyle bir baba aynı zamanda ezer mi insanı?

Ben onu başka biri gibi görmedim ki! Ben onun bir parçasıyım. Babam, tanıdığım en zeki insanlardan biri. Her an yeni tarihler ve tahliller bulabilen biri. Onu bir dahi olarak görüyorum.

İnsan "Ona yetişmem gerekir" gibi hisseder mi?

Buna cevap veremem. Çünkü dışarıdan bakabilmem mümkün değil. Ben onun yanında ve böyle büyüdüm. Ben herkesin babasının böyle olması gerektiğini düşünürdüm. Herkesin babası meşhur zannederdim. Meşhur olmayan adamdan baba mı olurmuş derdim! İşin gerçeğini çok sonra öğrendim ve çok şaşırdım. Çocuk, kendisini babasıyla özdeşleştirir, ben babamın durduğu yerden bakardım insanlara. Bundan dolayı problem de yaşadım. Bir gazetede çalışıyorum mesela ve genel yayın müdürü kendini çok önemli biri olarak görüyor, ama ben onu çok önemsiz görüyordum. Tabii gazeteciliğe çok genç başladığım için küstah bir halim de vardı...

Çocuklarınız da sizin durduğunuz yerden mi bakıyor hayata?

Bilmiyorum. Ama onları güvenli yetiştirmeye özen gösterdim.

Ahmet Altan olmanızda annenizin payı var mı, sizi doğuran kişi olmasının dışında...

Elbette var. Anne kaçınılmazdır. Anne, herkesin hayatında çok önemli bir şey, hayatlarında annelerinin varlığını çok önemsiz bulanlar için bile bu böyle. Türkiye'de insanlar annelerini sever ama küçümserler. Baba daha önemlidir.

Siz küçümsemiyor muydunuz annenizi?

Babamla kıyasladığımda tabii ki annem daha insan, daha normaldi. Öbürü bir tür tanrı gibi gözüktüyordu.

Siz de otomatikman "yarı tanrı" mı oluyorsunuz!

Gördüğünüz gibi insan halindeyim! Annemden sıradanlığı öğrendim. Bu önemli bir bilgi. Sıradanlığı bilmeden yaşamak çok zordur. Babamda sıradanlık hemen hemen hiç yoktur. Babamın bütün konuşmaları, bakışı, yaklaşımı sıradışıdır.

Anneniz acıklı bir hayat mı yaşadı?

Hayır, çok hüznü olduğunu zannetmiyorum. Annemin önemli tarafı şuydu, hiçbir zaman olduğundan başka görünmeye çalışmadı. Çocukken hatırlıyorum, o entelektüel çevre gelip giderdi eve, birçok kadın olduğundan daha entelektüel görünmeye çalışır ya, annem öyle yapmazdı. Kendini olduğu gibi gösterebilme gücüne sahipti. Annem ve ailesiyle alaturkalığı öğrendim. O tür bir yaşam biçimini de severim. O hayatın içinde sürekli olursan korkunçtur ama kendi hayatının bir parçası, bir köşesi haline getirirsen çok iyi olur. İnsani sıcaklığı annemden aldım.

Sizi yazar yapan şey nedir? a) Genetik b) İçten gelen bir şey c) Başka yeteneğim yok d) Ölümsüzlüğe ulaşabilmek.

Hepsi aslında. Anatole France'ın bir hikâyesi var, genç bir çocuk geliyor ve soruyor: "Acaba yazar olayım mı?" O da diyor ki: "Eğer olmamak elindeyse, olma!" Ancak mecbursan olursun...

Roman yazarken kanıtlamaya çalıştığınız ne? a) Duyarlılık b) Zekâ c) Baştan çıkarma yeteneği d) Kurgu hayatlar yaratabilme özelliği.

Yazarlarda bilmiyorlar niye yazdıklarını! Onlarda muhtemelen kendi kendilerine soruyorlar: Neden insanlar sokaklarda dolaşırken, ben bir odanın içinde bunları yapıp duruyorum? Yüzlerce sayfa olmayan şeyleri yazıyorum! Babam der ki, mutluluk insanın zamanı unutmamasıdır. Yazı yazarken her şeyi unutursun. Yazı bir yaratıştır ama aynı zamanda bir unuttur. Sen yok oluyorsun. Yeniden var olmak için de yazdığın kitabın bitmesi gerekiyor.

Yazmasaydınız çıldırır mıydınız?

Elbette, ya da kendimden nefret ederdim. Yazmadığım zaman bir hiçim. Yazmak beni hiçlikten kurtarıyor.

İlk romanınızda aldığınız tepkilerle, son romanınızı yazdıktan sonra aldığınız tepkiler arasında fark var mı?

Genç yazar olmak heyecanlı ve zor bir iştir. Kitabın çıkar, kimse ne olduğunu tam bilmez. Birkaç kişi beğenirse bu seni çok sevindirir. *Q* Akşamları vapura biniyordum. Kadıköy'de iskelede benim kitabım üç tane üst üste. Her akşam bakardım, bir tane daha eksildi mi diye! Artık böyle hissetmiyorum tabii. Edebiyatta çok az yazar gizli kalmıştır. Yazarlar genellikle hak ettikleri başarıyı yaşarken görürler.

Eğer İngilizce yazıyor olsaydınız, sadece Misak-ı Milli sınırlarında değil de tüm dünyanın tanıdığı bir yazar olabilir miydiniz?

Hangi dilde yazarsan yaz, iyi yazıyorsan dünya kaçınılmaz olarak sana bakacaktır! Sandığın kadar iyiyse, kimse tepkisiz kalmaz. İlişkiler, iyi bağlantılarının olması, tüm bu mekanik şeyler doğru ama aynı zamanda yanlış. Ben insan ilişkilerini pek iyi götüremeyen biriyim. Özellikle iş konusunda. Fazla konuşursam kavga çıkıyor, ben görüşmezsem işler daha iyi gidiyor, ama yine de kitaplarım basılıyor. Şuna inanıyorum: İyi bir yazı yaz, onu toprağa göm, gelip bulurlar!

Bu yüzyıldan geriye kalanlar arasında siz de olacak mısınız?

Bunu nasıl bilebilirim ki? Bir yazar, yeteri kadar iyi olup olmadığını bilmeden ayrılır bu dünyadan. Bütün dünya seni alkışlasa bile, esas ulaşmak istediğin şey, sen olmadan da okunmaktır!

Ben tanık olmadım ama öyleymiş, konuşurken araya ayıp kelimeler sokuşturmuşsunuz. Argoyu bu kadar estetik hale getirebilmek özel bir maharet gerektirir. Avam olmayacaksın, komik duracaksın, hem de karşıdaki kadını çaktırmadan baştan çıkaracaksın! Aynı kelimeleri bir başkası kullansa fena olabilir. Ne bu? Nasıl beceriyorsunuz? Taktiği var mı?

Taktiği olamaz ki! O tür kelimeleri kullanmak tehlikelidir. Ya bünyenin bir parçasıdır ya değildir. Seni çirkinleştirebilir. Ancak doğallıkla güzel olabilecek bir şey. Öyle büyümekle ilgili, o kelimelerden korkmamakla ilgili. Ben onları söylerken ayıp bulmuyorum ki! Ben onları ayıp bulmadığım için karşımdakine de ayıp gelmiyor. Aksi takdirde o kelimeler yere düşer, sen de yere düşersin! Tüm

bunlar mahalleyi bilmemden, o kültürden beslenmemden de kaynaklanıyor. Kahveye giderken Dostoyevski okuyordum ben!

Kılıç Yarası Gibi'yi Edebiyat Tanrısı'nın vahiy yoluyla yazdırdığını söylemişsiniz, bunu kim yazdırdı?

Bu son iki kitabım da benden daha iyi. Benim yazabileceğimden daha iyi. Bazen böyle şeyleri yazacak adam değilsin diyorum. Biri sana bunları yazdırıyor. Sanki biri beni kullanıyor!

Neden İsyân Günlerinde Aşk'ın eksenini 31 Mart Olayı?

31 Mart, bütün yüzyılı etkileyen bir ayaklanma. Ve bizim 31 Mart'a dair bildiklerimiz çok büyük bir yalan! Osmanlı'nın son zamanlarını ve Türkiye Cumhuriyeti'nin tüm tarihini irtica korkusuyla geçirmesinin temel nedenlerinden biri bu 31 Mart ayaklanması. Ve onun bize anlatılış biçimi. Biz nasıl biliriz? Ne oldu 31 Mart'ta? Mollalar ayaklandı.

Aslında şeriatçı bir darbeyi bastırmak için getirilmiş askerler ayaklandı! Ama bize gerçekler böyle anlatılmadı. Bütün yüzyıl boyunca, o olayın korkusuyla yaşadık. Bütün iktidarlar da bu korkuyu kullandılar, şimdi kullandıkları gibi. Kendilerine muhalefet eden herkese, irtica düşkünü ya da şeriatçı dediler. Roman bunları anlatıyor. Ne yazık ki bugüne benziyor. Siyasi aletler hiç değişmemiş.

Türkiye'nin koskoca bir 20. yüzyılı elinden kaçırmamasının sebepleri arasında üç meslek grubu başı çekiyor. Hukukçular, tarihçiler ve gazeteciler. Tabii ki aralarında dürüst olanları var, bireylerden söz etmiyorum ama müessese olarak ihanet ettiler. Bu üç meslek grubu kendi mesleklerinin gereğini yapsaydı; tarihçiler tarihi doğruları yazsaydı, hukukçular hukukun evrensel kurallarını uygulaysaydı ve gazeteciler de günlük gerçekleri çarpıtmasaydı, hiç böyle şeyler olmayacaktı.

Moda olması dışında sizin tarihi fona merak salmanızın özel bir sebebi var mı?

Ben edebiyatta modadan çok korkarım. Çünkü moda, demode olmayı da içinde taşır. Modayla uğraşırsan, demode olmayı baştan kabul ediyorsun demektir. Özel bir sebebi yok. Tarih iyi bir form benim için. Dil açısından da öyle. Büyük imkânlar sağlıyor. Ve zengin. Bugünden bile zengin, çünkü tarih hakkında bugün hakkında bildiğimiz şeyden çok fazlasını biliyoruz.

Tarih doğru yazılıyorsa tabii.

Doğrusunu bulabilirsin. Formül basit: Dipnotlara bakacaksın! Gerçekleri oraya yazıyorlar. 31 Mart'la ilgili birçok ipucunu orada buldum. Cinayeti çözmek gibi. Birçok şahit var ama hepsi yalan söylüyor. Yine de öyle noktalar var ki, gerçek ortaya çıkıyor! Ama benim edebiyat dışında hiçbir kaygım yok. Esas amaç, insanı anlatmak, ben insanı yeryüzünde en iyi anlatan kişi olmak istiyorum. Öyle bir anlatayım ki, okuyanlar insan hakkında çok şey öğrensinler ve desinler ki: Bunun gibi kimse anlatamadı!

Romanlarınızla insanları ya da kendinizi değiştirdiğinize inanıyor musunuz?

Başkalarını bilmem ama yazdıklarım beni değiştiriyor, eğitiyor. Kitaplarım beni daha mutlu ve güvenli kılıyor.

Geçici şeylerden nefret mi edersiniz?

Yoo, geçici şeylerde çok büyük zevkler de vardır. O an, o gerçektir ve onun geçici olup olmadığı ileriye yönelik bir değerlendirmedir.

GÜCÜM MANYAKLIĞIM**Fatih Altaylı****04.06.2000**

Türkiye'nin en çok okunan köşe yazarlarından biri. Seveni de çok nefret edeni de. Eğri oturup doğru konuşalım: Akılcıca yazılar (da) yazıyor, kimsenin göremediği şeyleri görüyor ama hep söylüyorum, bazen kullandığı "dallama" gibi kelimeler yüzünden, o yazılar hak ettiği yeri bulamıyor.

Gazete yazıları, radyo ve televizyon programı. En çok hangisi sizsiniz?

En çok radyodaki benim. Evde, gazeteleri yalnız okurken gösterdiğim tepkiyi mikrofon önünde yüksek sesle gösteriyorum. Çok spontan. Zaman zaman radyonun kapanmasına sebep oluyorum. Çünkü argo konuşuyorum. Ama en çok o zaman rahatlıyorum. Hyde Park'ta konuşan İngilizler gibi hissediyorum kendimi. Oysa, gazetede yazmanın belli kuralları var.

Yazı dilinde tam kendin olamıyorsun. Gazetenin de kendi kuralları var. Sana karşı kullanılan bir sansür var, fikir sansürü değil bu, ama gazete canının her çektiğini yazabileceğin bir ortam değil. Televizyonda ise yaptığım iş çok spesifik. Bir konuk var, sorular soruyor, cevabını almaya çalışıyorum.

Argolarınız zaman zaman yazılara da yansıyor. "Dallama, malla-ma" diyorsunuz. Bu üslup sizi rahatsız etmiyor mu, beni ediyor.

Yapmamam gerektiğini biliyorum. Beni antipatik bir hale getiriyor. Düzeysiz diyorlar. Oysa, düzeysiz biri değilim. Aldığım eğitim, kişiliğim düzeysiz değil. Alınıyor gibi durmuyorum belki, ama içimden alınıyorum. Çünkü iyi okullarda okudum, iyi bir eğitim aldım ve kültürlüyüm. Kültürlü derken bütün kitapları ezbere bilmiyorum ama yaşam kültürü konusunda çoğu kişinin ötesindeyim. Hakaret ediyorlar ama sonra bakıyorum, beni okuyorlar.

Her şeye muhalefet etmek kişilik mi, taktik mi?

Taktik bilen bir adam değilim. Çocukken de, "Ulan insanın boğazında dokuz tane boğum olur, sende bir tane bile yok" derlerdi. Kişilik bu. Ağzıma geleni söylerim. Ben şuna inanıyorum: Gazeteci muhaliftir. Muhalefet ettiği şeyleri yazar. Çok beğendiğim şeyler oluyor, nadiren yazıyorum. Çünkü benim yaptığım gazeteciliğin övgü mekanizması olduğunu düşünmüyorum. Ben hataları göstereceğim, birileri de o hataları düzeltecek. Yergi gazeteciliğini tercih etmişim. Türkiye'de yerilecek çok fazla şey olduğu için de, her şeye muhalif gibi duruyorum.

Yormuyor mu bu durum sizi?

Yapmazsam yorulurum! Bu tür kavgalardan enerji çıkarıyorum kendime. Mücadele edecek bir şey yoksa, enerjiye de ihtiyaç yok, otur oturduğun yerde.

Abuk sabuk şeylere muhalefet ettiğinizi hissettiğiniz oluyor mu? Ben ne yapıyorum dediğiniz...

Hande de zaman zaman "O da sana mı kaldı, kardeşim. Yeter ulan, bıktım!" diyor. Birkaç sene önce bir Murat 131 yola bir bira şişesi bıraktı. Ben de arkalarındayım. O bira şişesini aldım ve arabanın peşine düştüm. Sonunda onları bir yerde kıstırdım.

Hande ciyak ciyak bağılıyor, çünkü büyük ihtimalle adamlar arabadan inecekler; sustalı, muşta, bıçak, silah çıkarıp beni vuracaklar. Öyle bir sinir var ki bende, öyle gözüm dönmüş ki, arabanın camına vurdum, o beş tane saç sakalına karışmış adam, sinmiş bana bakıyorlar, şişeyi uzattım, "Bunu düşürdünüz" dedim. "Sağ ol" dediler. Hande diyor ki: "Manyaksın! Çekip vursalar, ne yapacaksın?" Bilmiyorum, ama bunu yapmamaları gerekiyordu, benim de bunu onlara bir şekilde söylemem. Kendimi biraz bekçi gibi hissediyorum ben.

Kilo aldınız, zayıflayacak mısınız?

Yaşla ilgili galiba. 23 yaşından sonra hep 83 kiloydum. Şimdi 91'e çıktım.

Ne bu? 40 yaş krizi mi?

Biraz o, biraz da, artık spor yapmıyorum. Hareket azaldı. 35 yaşına girdiğim gün, hüngür hüngür ağladım Hande'ye. "Yolun yarısı lan, çok boktan bir durum" diye.

Dost tavsiyesi veren gazeteci abileriniz var mı?

Ne yazık ki gazeteci dostum çok yok. Bir tanesi Hıncal Uluç'tur. İnsanların gelişmesini engellemez, aksine teşvik eder. Her zaman güvenmişimdir. Onun yanında yetiştim diyebilirim. Bir de Ertuğrul Öz-kök. Onun da kompleksiz halini çok seviyorum. Söylediği şeylere bazen kızsam da, doğruluk payı olduğunu hep düşünüyorum. Benim sivrilmem için yolunu açan adamlardan bir tanesi odur. Bunun dışında ne yazık ki gazeteci arkadaşım yok. Gazetede arkadaşlarım var ama özel hayatımda yok.

Aşk uğruna karınızı terk eder misiniz?

Herhalde. Büyük ihtimalle, o da beni terk eder. Bir gün birine âşık olursak gideriz diye baştan konuştuk. Ama şu da var; âşık olmak ortam meselesidir. Birine âşık olabilmenin ortamları vardır. Eğer başkasına âşık olup, karını terk etmek istemiyorsan, başka bir ortam yaratmaz ve rahat edersin!

Kendinizi baba gibi hissediyor musunuz?

Henüz değil. Daha 42 günlük. Sonuçta yabancı biri. Biz o yabancıyla yeni tanışıyoruz. Şu aşamada, benim için küçük bir kedi yavrusundan farklı değil.

Kolay mı verdiniz bu çocuk kararını?

Benim herhangi bir dahlim olmadı. Geçen sene, evlenme yıldönümümüzdü, Hande bana bir puro küllüğü hediye etti, üzerinde şu yazı vardı, "Seni seviyoruz Baba... İmza: Biz". Şok oldum tabii. Bana sorulmadı. Hande isteyince, benim istememem düşünülemezdi. Bir erkeğin bir kadını anne olma hakkından mahrum bırakmaya hakkı yok bence.

Kendinizi küstah bulduğunuz oluyor mu?

Kesinlikle. Her zaman da öyle oldum.

İnsanın ailesinin zengin olması...

Evet, rahatlık veriyor. Güç veriyor.

Hep arkasında bir güç var deniyor ya...

Doğru bir güç var: Manyaklık. Ha, bir de çok okunuyor olmak. Ben fütursuz bir adamım. Hiçbir şey umrumda değil. Hiçbir şeyi takmadığınız zaman da, "Ulan arkasında bir güç var" oluyor. Mesut Yılmaz başbakan, ben ona muhalifim. Bülent Ecevit başbakan, ben ona muhalifim. Deniz Baykal başbakan, ben ona muhalifim.

Süleyman Demirel cumhurbaşkanı, ben ona muhalifim. Bizim gibi toplumlarda, ayakta durabilmek için insanların birilerine dayanmaya ihtiyaçları var. Biliyorum ki, birçok insan beni araştırıyor, bu kime yakın diye. Türkiye'de herhangi bir siyasi lider yok ki beni sevsin! Kimseyle arası iyi olmayan bir adamım ben. Ve herkese muhalifim. Benim dayandığım tek şey, kendimim. Zaman zaman diyorum: "Bu işin bir sonu olmalı, kimse bir adamın bu kadar rahat, fütursuz olmasına izin vermez".

Dayandığım bir güç daha var, yalakalık olsun diye söylemiyorum, Hürriyet Gazetesi. Kendi içindeki tutarlılığı, yönetim anlayışındaki hoşgörü, yarattığı güç, hakikaten bana keyif veriyor. Bir sürü gazeteden transfer teklifi aldım, Hürriyet'te kazandığının çok ötesinde paralar önerildi. Ama galiba Hürriyet'in verdiği bir Hürriyet ortamı var ki, hiçbir şeye değişilmez, başka bir yerde kimse beni bu kadar rahat ettiremezdi.

Canıma tak ederse çekip giderim bu meslekten dediğiniz oluyor mu?

Sıklıkla oluyor. Her seferinde engelliyorum kendimi. Açıyorsunuz gazeteyi, birileri durduk yerde size küfrediyor. O küfrü hak etmemişsiniz. Bu mesleği yapmasanız, o adamın size gıcık olmayacağını da biliyorsunuz. Ulan beni niye durduk yerde rahatsız etsin bu insanlar diyorsunuz. "Neden asabım bozulsun" diye düşünüp "Ulan bırak bu işi" diyorum. Sonra da küfredelerse etsinler diyorum. Bir de şunu fark ettim, sövme miktarı artmışsa, benim işimi iyi yapma dozum da artmıştır. Hakaretler bir tür barometre olmaya başladı.

Peki çalışarak kazandığınız paranın bilmem kaç katını, sadece ailenizden kalan gayrimenkullerin kirasıyla elde edebileceğiniz doğru mu?

Evet. Benim dedem zengin olmuş. Babam da ondan kalan paralarla idare etmiş. Ailede ilk ve tek çalışan benim. Ailem rantıye. Yıllardan beri bu paralarla geçinebilmişler. Zannediyorum ki, ben ve beni takip eden kuşak da bu paralarla geçinebilir. Bunun getirdiği bir rahatlık muhakkak oluyor insanda. Darda kalırsam, satar savar yerim!

Şuursuz olduğunuz doğru mu?

Doğru bildiğimi söylemek, yapmak adına şuursuzlaştığım doğru.

Hayatta bir tavrınız olduğu için mi, insanlar ya nefret ediyor sizden ya da çok seviyor?

Kesinlikle. Hiçbir konuya karşı tarafsız değilim. Ve çok netim.

Hiç yanıldığınız olmuyor mu?

Olmaz olur mu?

"Şu yazıyı yazmasaydım, Allah kahretsin!" dediğiniz oluyor yani!

Bu kadar sert yazmasaydım diye düşündüğüm oldu. Mehmet Barlas için ağır hakaretler yazmıştım, sonra yazmasaydım keşke dedim.

Size tetikçi diyenlere verecek cevabınız var mı?

Desinler. Mühim olan benim kendime verdiğim cevaptır.

Ben kendimi zaman zaman çığ ve sığ buluyorum. Sizin hiç böyle bir endişeniz yok mu? Hiç kendinizi yüzeysel bulduğunuz olmuyor mu?

Olmuştur. Ben "comme il faut", yani olması gerektiği gibi mükemmel bir adam değilim. Yüzeysel olduğum konularda hata yapmışsam, o hatayı tekrarlamamaya çalışıyorum. Bazen de, nedense kendimi iyi ifade edemiyorum. Yazmaya başlayınca, bazen sen yazıyı bir yere götürüyorsun, bazen de yazı seni bir yere götürüyor. Ama yüzeysel ve hıyar bir herifsin demiyorum kendi kendime.

Bir de her şeye burnunuzu sokuyorsunuz ya...

Mesela belli televizyon programlarını kaldırın diye yazı yazabiliyorum. Bu olmaz kardeşim diyorum.

Bu hakkı nereden buluyorsunuz?

Bu hakkı anneannem de buluyor! Hepimiz günlük meseleler hakkında fikir beyan ediyoruz, benim farkım bunu yazılı yapıyor olmam.

Kendinizi cahil bulduğunuz konular neler?

Hiçbir konunun uzmanı değilim. Ya da pek az konuda kendimi uzman gibi hissediyorum diyelim. Otomobil konusu mesela. Ya da siyasi öngöründe kendimi bir miktar uzman görüyorum. Ama gazeteciliğin meselesi değildir ki, bir konunun uzmanı olmak.

Muhabirlik yaparken şuna dikkat ederdim: Benim işim bilmek değil: bilene ve bilgiye ulaşabilmenin yollarını bulmak. Ben her şeyi bir yerden okuyarak, bilgi alarak yazmaya çalışıyorum. Bir de ahkâm yazıları var. Onları yazabilmek için de acayip bir donanıma sahip olmak gerekmiyor, İtalyan gazetelerinde de böyle köşeler var. "Bana göre" diyor adam. ister katıl, ister katılma.

Millet bu kadar üzerinize gelince, normal insan tepkisi vermez misiniz?

Ülser oldum, sakallarım ağardı, bedenimde yaralar çıktı, vermez miyim?

Dolduruşa gelen bir tip misiniz?

Zaman zaman.

Beni galeyana getirdiler, sonra da ortada bıraktılar hissine kapıldığınız oluyor mu?

Yaptığım şeylerin arkasında duracak kadar kendime güvenim var. Ama bazen diyorum ki: "Ulan Fatih, belli konularda o kadar standart tepkilerin var ki, bunu bilenler, senin yanında birtakım şeyler anlatıyor olabilirler mi?"

BİR SABAH UYANDIM Kİ ARTIK KONUŞAMIYORUM**Oğuz Aral****14.09.2003**

Dağ gibi bir adam. Gür sesli bir adam. Rüzgârlarının nereden, ne zaman, nasıl eseceği belli olmayan bir adam. Kodu mu oturtan bir adam. Anığı her adımda ses getiren bir adam. Ne iş yaptıysa hepsini başarmış bir adam. Karikatür, tiyatro, boks, reklamcılık, yazarlık, hocalık, insan yetiştirme, arkadaşlık... Oğuz Aral o! Özetlediğinizde bile dev bir silüet. Ve o adam, sizinle konuşurken, kelimeleri aramaya başlayınca ne halt edeceğinizi şaşırıyorsunuz.

"Ne keçisiydi onun adı?" diyor. "Günah" diyorsunuz. Ama derken de bir yutkunuyorsunuz. Daha önce de Oğuz Aral'la konuştum, sohbet ettim ben. Ama teyipsiz, aletsiz. Unplugged yani. Bir nevi Çetin Altan gibiydi. Konuşmaya başladı mı, imkânı yok yetişemediniz. Oradan oraya atlar, kelime oyunları yapar, kavramdan kavrama, sözcükten sözcüğe, ironiden ironiğe zıplar, sizi kış üstü yere oturturdu. Ürperirdi hafiften tüyleriniz. Çekinirdiniz ondan. Baskın bir karakterdi. Doğuştan enerjik ve karizmatik biriydi o.

Bakmayın dili geçmiş zaman kullandığıma hâlâ öyle. De... Ton farkı var. Aradaki azalan -onu normal insan seviyesine getiren- ton bile insanı şaşırtmaya yetiyor. Babanızda olur hani, siz küçükken o gözünüzün önünde bir ilahtır, sert ve kaya gibidir. Ve siz büyürken o yaşlanmaya, yumuşamaya başlar. O hali koyar size. Hüzün verir.

Tabii Oğuz Aral'ın bu benzetmeyi kabul ettiğini veya edeceğini düşünüyorsanız, fena halde yanılıyorsunuz. Asla. O hâlâ herşeyi, ölümü dahi, bir yumrukta yere devirebileceğini düşünüyor. Kuyruğunu hep dik tutuyor. Kabul etmiyor. Ne hastalığını ne hastalığının sonuçlarını. Ve ben ona hayranlık duyuyorum...

Hayırdır! Yazılarınızdan ve karikatürlerinizden mahrum kaldık. Yine bir küslük dönemi mi yaşıyorsunuz? Yoksa başka bir numara mı var?

Küslük var... Yaşlılık, tekrar üretme zorluğu doğuruyor. O da küslük yaratıyor. İnsanlara küsüyorsun. Tabii bu morukluktan ileri geliyor...

Niye kendinize değil de başkalarına küsüyorsunuz?

Söylüyorum, morukluktan! Ama önce kendine küsüyorsun: Ne halt etmeye ihtiyarladın? Zorun ne? Niye yaşlanıyorsun durup dururken? Enayi misin sen! Herkes gibi 30'lu, 40'lı, 50'li yaşlarda olmak varken, 60'lar, 70'ler senin neyine? Var yani bir küslük...

Peki başka bir numara...

O da var... O pazar günü yazı yazmak için kalktım. Sabahları çay ve sigara içmeden, gazete okuyan bir herifim ben. Aldım gazeteyi elime. Gazete dediğim de bizim Hürriyet. Allah Allah, bir gavur gazetesi gibi görünüyor gözüme. Önce anlayamadım. İngilizce değil, Fransızca değil, Almanca değil.

Hangi dilde çıkarmışlar bunu! Dikkatlice bakıyorum. Okuyamıyorum. Harfler, sözcükler bana yabancı. Halbuki adım gibi biliyorum, elimdeki bizim gazete. Çünkü kapıcı öyle getiriyor. Japonca mı Çince mi? Nece bu! Gazetenin adının "H" harfiyle başladığını biliyorum ama "Ş" diyorum, söylemek istediğim hiçbir şey çıkmıyor ağızımdan. Sinirlendim tabii, sinirlenince de küfür ettim...

Küfür doğru çıktı mı ağızınızdan?

Hayır! En kötüsü de o: Ağız tadıyla bir güzel küfür bile edemedim! Ne fena bir şey insanın küfür edememesi biliyor musun?

Yalnız mıydınız?

Evet. Bu evdeyim. Yalnızım. Okuyamıyorum, konuşamıyorum...

Paniğe kapılmadınız mı?

Yok. Ama koşarak bilgisayara gittim. Satrancımla oynamaya başladım. Tamam okuyamıyorum, konuşamıyorum ama bakalım bu sefer de... Oh be dedim kendi kendime, yine yendim onu! Gidip, biraz yatayım dedim, belki geçer. Kim bilir, içkiyi dün gece fazla kaçırmışım, çok da içmemiştim gerçi. Neyse, biraz dinlendikten sonra kalktım, yine okuyamıyorum. Allah kahretsin! Yazmaya çalışıyorum, onu da beceremiyorum. Çay demek istiyorum, potin diyorum. Derken sözcükler iyice birbirine karıştı. Anlayacağın Türkçede konuşulan çok az lafı bir araya getirebiliyordum...

Sonra...

Sonra... Allah razı olsun, Filiz hastaneye götürdü beni. Tabii kuyruğu dik tutuyorum. Zaten konuşamadığım için çok mahcubum. Kimsenin tahmin edemeyeceği kadar mahcup ve utangaç bir adamım aslında. Neyse, arkadaşlarım hastaneye koştı filan. Doktorum Bin-gür Sönmez. Bingür diyeceğim, "Bin" diyemediğim için parmağımla "bir" işareti yapıyorum, derdimi öyle anlatmaya çalışıyorum. Sadece "evet", "hayır" "ı-ıh" gibi şeyler çıkıyor ağızımdan. Önce yüksek tansiyondan şüphelendiler. 20'ye çıkmış. Acilen bir tüpe soktular beni, MR mıymış neymiş...

Sonuç?

Enfarktüs. Enfarktüs geçirmişim ben! Ama kalpte değil beyinde. Hani insanların beyin damarlarından biri tıkanınca eli ayağı tutmaz ya, bendeki arıza farklı oldu. Sonra pıhtıyı gördüler. Nah böyle bir şey! Kocaman. Hekimler soru sormak zorundalar. Konuşamıyorum ya, çiziyorum. Bir ara da İngilizce döktürmüşüm. "Hastane" kelimesini bulamıyorum. "Memory"den "hatırlamak, hatırlatmak" Memorial Hastanesi'ni çıkardım. Nörologum fidan gibi tatlı bir kız, Gül Hanım. Bana aritmetik soruları sormaya başladı. 96 bölü 3 kaç eder? 32! Onları biliyorum. Ama konuşamıyorum. Böyle yani...

Ne kadar kaldınız hastanede?

Bir hafta. Her yerimi delik deşik ettiler. Daha sonra yaşayabileceğim enfarktüsleri durdurabilmek için önlem almak gerekiyormuş. Yani o koyu kanı sulandırmak. Anlayacağın serum arabası bir süre en sadık yarım oldu! Kenefe onunla gidiyorum, onunla aşk yapıyorum, yatakta, hastanede, voltada hep onunlayım. Tam serum arabasına karşı fuhuşkar bir tavırda bulunacaktım ki, elimden aldılar!

Peki sizin şu anda da hastanede olmanız gerekmiyor mu?

Bırakmaya niyetleri yoktu ama ben kaçtım! Tahammül edemedim.

Ne kadar sürdü tekrar okumaya ve konuşmaya başlamanız?

Hâlâ okuyamıyorum ki. Deli gibi gazete alıyorum ama sadece bakıyorum. Ama eklerdeki bulmacaları, bilmeceleeri çözebiliyorum. Rakamlarla sorunum yok. Hastanedeyken bir kantin mönüsünü getirdiler. Biraz biraz harfleri tanıyayım diye. Gönlümde işe alfabeden başlamak var ama bu yaştan sonra yeniden ilkokul çocuğu gibi olmak...

Peki konuşma meselesi?

Hâlâ bazı kelimeleri bulmakta zorlanıyorum. Biraz da kekeleyorum. Daha olayın üzerinden bir ay geçti. Geçenlerde de kanı fazla sulandırmışlar. Yine bir tehlike geçirdim. İkisinin arasını bulmak gerekiyor. Hem kanı sulandıracaksın hem de çok fazla sulandırmayacaksın!

Konuşamamak, yazamamak sizi nasıl etkiledi?

Acı acı güldüm. Küfür bile edemiyorsun be adam! Bir de kendimce bir marifetim vardır benim. Türkçeyi çok severim, onun için de marifetli konuşur ve yazmaya çalışırım. Çaktırmadan. Artık o yok.

Siz zaten "huysuz adam"ın tekiydiniz. Şimdi ne vaziyettesiniz!

Aaaa gene huysuzum! Nüfus kâğıdı bu, değişmez...

Her hücresiyle hayata katılan bir adamdınız. Şimdiki röntgen neyi gösteriyor?

Mutlaka yapacak bir şeyler buluyor insan. Figüratif ebru resimleri yapıyorum. Bak oralarda duruyor. En kötü ihtimalle özel bir meze yaparım. Benim çilingir sofralarım meşhur!

Kendinizi artık bir "izleyici" gibi mi hissediyorsunuz? Bu arada, sigara içmek intihar değil mi sizin için!

İki soruyu bir arada sormayacaksın! 16 yaşından beri 4 paket içiyorum. Enayi bir pıhtı yüzünden ondan vazgeçecek değilim! izleyici olma soruna gelince, hem oyuncu hem izleyiciyim. Hep öyle oldum. 13 yıldır Devlet Konservatuarı'nda tiyatro hocasıyım. Oyunculuk sıkı bir yoğunlaşma gerektirir. Nasıl bir şeydir biliyor musun, kendini kaptırırısın, rol icabı birinin gırtlığını sıkarsın. Ama iyi oyuncu kendini dışarıdan da izleyebilen insandır.

Hayatta yaşarken de durum farklı değil. Hem kendini yaşayacaksın, istediğin boku yiyeceksin ama aynı anda kendine uzaktan bakabileceksin. Biraz şizofrenik

bir durum. Ama anladın değil mi? İzleyici olmam, birilerinin burnunu kırmayacağım anlamına gelmiyor...

Yani yazamamak, adam gibi konuşamamak size koymuyor...

Hiç öyle arabesk bir herif olmadım ben. İstedğim gibi konuşamıyor muyum, şarkı söylerim. Hem kekemelik sorunu da kalkıyor o zaman! Sonra bağlama çalarım. Bakarsın, kaset bile yaparım! En kötü ihtimalle bu halimle politikacı olurum. Bakan filan.

Peki şu anda bünyeniz hangi tepkiyi veriyor? a) Ben hayatın artık uçundayım. Ne olup bittiği umrumda bile değil b) Hayata asılmadan teslim olana kahpe derler.

Abuk sabuk bir soru! Bir daha sor!

Soru şu aslında: Bünyeniz Allah'a şükür kuvvetli. Ama boru değil, beyin enfarktüsü geçirdiniz. Ve hâlâ pofur pofur sigara içiyorsunuz. Korkmuyor musunuz? "Ulan! Ben hayatın kıyısındaayım. Sağlığıma biraz daha dikkat etmeliyim!" demiyor musunuz? Soru bu değildi ama artık oldu...

Enayi bir pıhtı beni öldüremez! Ancak yapmak istediğim güzel şeylerden bir iki tanesini engelleyebilir. Söylüyorum, yapacak başka şey bulurum. Mesela zamparalık yaparım!

Kadınlarla işiniz bitti mi sizin?

Biter mi?! Onlar beni gömer. İnşallah yani! Anneden karıya, karıdan sevgiliye, sevgiliden kıza, kızdan toruna... Böyle bir hayatımız var hepimizin. Bak, bu resimdeki benim torunum. Nasıl, güzel bir kaltak değil mi?

Kadınlarla itişip kakışan biri misiniz?

Onlar lütfettiler. Her zaman.

Neyi?

Yaşamı, keyfi, sevinci, zevki... Hep bana lütfettiler. Ben çok şanslı bir köpeğim!

Ben sizin kadınlarla ilişkinizi hiç bilmiyorum. Nasıl bir sevgili, nasıl bir âşık, nasıl bir kocanız siz? Allahın belası bir herif gibi duruyorsunuz ama aynı zamanda çok cazibeli, rüzgârına kapılacak bir adam...

Hepsi bir arada galiba. Ama sanıyorum onca güzel hanımı şey ettim ben...

Ne ettiniz? Üzdünüz mü?

Hayır canım! Her şey etmişimdir. De... Bir şey hariç: Yeterince yüceltmedim...

Neden?

Beceremedim!

Hep kendinizle meşgul olduğunuz için mi?

Hayır. Bilmediğim için. Yetenekli değilim bu konuda.

Onlar ne hissediyordur: "Kıymetimizi bilmedi bu herif!" mi?

Yok. Onlar hep bağışlayıcıdır... Bağışlarlar.

Bir duruşunuz da sağı solu belli değilmiş gibi...

Öyleyim.

Hani durduk yerde bir tane çakabilir ya da kafa atabilir gibi...

Doğru, çünkü terbiyesizliğe, haksızlığa, edepsizliğe tahammülüm yok... Ha, bir de eski boksörüm ben! İhtiyar Boksörler Kulübü'nü kurduk. Arada genç çocukları çalıştırıyoruz. Ama boksörlerin de insanlara göstermek istemediği bir gözyaşı olabilir....

Karınız sizin için ne ifade ediyor? Ve kaç yıldır birliktesiniz?

40. Bana çok büyük katkısı olmuştur. Özellikle de Gırgır döneminde. Sırtımı bir kadına dayamadan birtakım şeyleri asla hayata geçiremezdim. Kimse beceremez. Belki Atatürk yapmıştır. Ama ben yapamazdım. O yüzden benim için özeldir. Her zaman. Ona edebilecek bir lafım yok.

İyi de nasıl tanımlarsınız hislerinizi?

Hayranlık. Saygı...

Aşk değil yani!

Şimdi aşkı karıştırma! Senin tanımladığın aşkla benimki arasında çok fark var. Zaten aşk denen şey çok yanlış tarif ediliyor. Yunus Emre için başka bir şey aşk. Bir zampara için başka...

Hayranlık ve saygı da bir tür aşk...

Yani... Becerebilsem eski sözcüklerimi bulmayı... Sana yarım saat anlattırdım aşkın ne olduğunu. Tabii ki aşk, karıma duyduğum...

O enayi pıhtı eşinizi nasıl etkiledi? Neler hissetti eşiniz?

Ne hissetmiş olabilir sence...

Ne bileyim. Üzüldü, kahroldu...

Hayır. En kötüsünü hissetti: Çaresizlik! Sokakta bile biri kaza geçirse mahvolursun. En zoru, seyreden kişi içindir...

"O beni aldı hastaneye götürdü" filan demiyorsunuz. Yani onu pek anlatmıyorsunuz?

Çünkü bunlar seni ilgilendirmiyor!

O BİR ERCAN ARIKLI**Ercan Arıklı****13.04.2003**

Benim için olağanüstü bir şey! Bu mesleğe girmeme sebep olan, "Madem bu kadar heveslisin, gel başla" diye işe alan ilk patronumla, Türk dergiciliğinin duayeni Ercan Arıklı'yla röportaj yapıyorum. Hayat tesadüflerden ibaret. Eğer yıllar önce, o gün, karşımdaki o insan, Gelişim Yayınları 'nin sahibi Ercan Arıklı olmasaydı ve beni muhabir yamağı olarak Nokta'ya işe almasaydı, ben o efsane derginin atmosferinden etkilenip, güle oynaya hergün okulu kırıp oraya gitmeseydim, bugün bu satırları asla kaleme alamazdım.

Gazeteci bile olmayabilirdim. Beni kıran en ufak şeyden vazgeçebilirdim. Üstelik tam bir taşralıydım, Adana'dan yeni gelmiştim. Ürkek bir kedi yavrusu yani. Yaşayacağım herhangi bir hayal kırıklığında geri çekilebilirdim. Vazgeçebilirdim, kendime başka bir yol çizebilirdim, insan 18 yaşında daldan dala konabilecek halde oluyor. Ama öyle olmadı. 4 elle yapıştım o dala.

Manyak gibi gazeteci olmaya çabalamamda onun çok pay ı var yani! Ercan Arıklı büyük hizmetler etmiştir bu memlekete. Modern dergiciliğin babasıdır bir kere. Büyük adamdır. Safi karizmadır, inanılmaz esprilidir. Gençlere çok şans vermiştir. Farklı bir patrondur. Patron patron olanlardan değil. Ulaşabilirsiniz ona, derdinizi anlatabilirsiniz, yine kendi burnunun dikine gider ama en azından sizi dinler. Biz de yıllar y ılı onun dilden dile dolaşan efsane olmuş hikâyelerini kulaktan kulağa dinledik!

Benim onun peşinden ayrılmam epey zaman aldı. İki buçuk yıl Nokta'da çalıştıktan sonra Bir Numara Yayıncılık'ta çıkardığı Aktüel Dergisi'nde çalıştım. Sonra ona ihanet edip Mehmet Yılmaz ve Ertuğrul Özkök'ün peşine takıldım, Hürriyet'e kapağı attım. Ama Ercan Arıklı 'yi tanımam benim için hayatımın dönüm noktasıdır. Sadece benim için öyle olduğunu sanıyorsanız, sadece bana fırsat verdiğini düşünüyorsanız fena halde yanılıyorsunuz! O Gelişim Yayınları var ya, o Gelişim Yayınları...

Nokta'nın, Erkekçe'nin, Kadınca'nın, Hıbrın, daha pek çok derginin çıkarıldığı o yer... Kimler gelip geçmedi ki oradan. Bugün basın pek çok alanında çalışan tonla isim sayabilirim, Gelişim resmen bir ekoldür yani. Hincal Uluçlar, Mehmet Yılmazlar, Duygu Asenalar, Nurcan Akadlar, Fatih Altaylılar, Haşmet Babaoğlular, Gülay Göktürkler, Tuğrul Eryılmazlar, Muhittin Sırerler, Ayşenur Arslanlar, İpek Çalışlarlar, Engin Ardıçlar, Sefa Kaplanlar, Yiğiter Uluğlar, Ali Boratavlar, Mehmet Yalçınlar, Salih Memecanlar, Simten Danışmanlar, Ergun Gündüzler, Latif Demirciler, İrfan Sayarlar, Atilla Atalaylar... Neyyire Özkanlar... Şu an aklıma gelmeyen tonla isim vardır, lütfen affetsinler.

Diyeceğim o ki, röportaj yapmak için senelerdir peşinde koştuğum eski patronum elime düştü. Yeni bir dergi çıkarıyor olmasa ben rüyamda görürdüm onunla röportaj yapabilmeyi. Onu yakalamışken, sadece gazetecilik soruları sormadım. Üç kez evlenmiş ve son evliliğini de Güher Pekinel'le yapmış bu kadar renkli birine insan kadın-erkek, aşk, evlilik soruları sormadan duramıyor. Onun suçu yok yani. Ben duramadım!

Kendinizi ne kadar cazip bir erkek olarak görüyorsunuz?

Yanımda çok çok hoş bir kadını taşıyabilecek kadar cazip buluyorum kendimi...

Türkiye'nin hatta dünyanın pek çok şöhretli kadınıyla birlikte oldunuz. Bir kısmıyla evlendiniz bile. Ama sizin bir Richard Gere olduğunuz söylenemez! Bu işin sırrı ne?

Sir filan yok. Mesele flört ettiğin kadını mutlu etmek. Ve her kadın farklı bir kişilik, tek yani, eşi benzeri yok, bunu bilmek. Ona göre davranmak. Ben maçoym diyenler var. Sen maçoysan, bütün bulacağın kadınlar da maçodan hazzeden tek tip kadın olacak! Halbuki sen davranışlarında esnek olursan, sana bir cennet vaat ediliyor. Bir de ben duygularımı göstermekten çekinmem. Çevre varmış, o varmış, bu varmış, aldırmam. Yakışır, yakışmaz bakmam.

Loft'ta cırt diye sevgilinle öpüştüğünüz oluyor yani!

Umumi yerlerde dikkat ediyorum. Ama mesele öpüşmek istediğini zarif bir biçimde belli etmek. O anda öpmek gerekmiyor yani!

Siz bu kadın meselesini çözdünüz mü?

Kadını çözmek diye bir şey yoktur ki. Çözülmez. Milyonlarca kadın var. Milyonlarca mesele var. Hangi sersem bu soruya evet diyebilir!

Hâlâ şaşırtıyor yani kadınlar sizi...

Elbette. Ama tecrübe dediğin şey, burada devreye giriyor. Duraksadığın süre kısılıyor. Kendini hemen duruma adapte ediyorsun.

Kadınlara dair "50'inden sonra şunları şunları keşfettim. Hıyarlık etmişim. Daha önce fark edemedim..." dediğiniz şeyler var mı?

Her kadın "unique,"Tek yani. Şu bitkileri görüyorsun, hepsi güya çiçek ama 50 bin tane çiçek var yeryüzünde. Birine çok su vereceksin, birine az su vereceksin, birini güneşe çıkaracaksın, diğerini gölgede tutacaksın. Kadın da öyle. Yani bütün kadınlara gidebilecek genel kurallar yok. Evet, hepsine su vereceksin ama süresi farklı, miktarı farklı. Kadın çok başka bir yaratık yani...

Erkekler daha mı prototip?

Erkeği çözmek, kadını çözmekten 10 defa kolay. Bu kadar değişik tepki veremiyorlar. Çok kısa bir sürede erkeğin bir davranışından neredeyse bütüne gidebilirsin: "Burada bunu bunu yapan, orada şunu şunu yapar." Bir kadında, nerde? Kendi küçük kafanda oluşturduğun şablona uymaları mümkün değil. Onları eşsiz yapan da bu. Zaten yaşamamızın nedeni kadınlar.

Belki de sadece sizin için öyledir!

Yok, yok bütün erkekler için öyle. Tek fark ben bunu cesaret edip söyleyebiliyorum. Yeryüzündeki bütün erkeklerin amacı, kendilerini kadınlara beğendirmektir. İşteki başarı, bütün o hırslar, para kazanmalar, geliyor kadına endeksleniyor. Erkeklere 4 yıllığına hiçbir kadınla temasınız olamayacak dence, ben sana söyleyeyim, ne çalışan bir tane adam kalır, ne tıraş olan, ne de yıkanan...

Peki sizce iyi bir evliliğin formülü nedir?

Valla, üç kere evlenip ayrılmış bir adama bu sorulur mu bilmiyorum. Bu işi götürenlere saygısızlık sanki!

Siz her şeyi denediniz de. Ayrı ülkeler, ayrı evler. Hani belki süzdüğünüz, bildiğiniz bir şeyler vardır, herkes faydalanır...

Rahatlıkla evlilik kurumunu mutlu sürdürebilmenin mümkün olmadığını söyleyebilirim. İnsan karakterine daha ters düşen bir kurum yok çünkü. Ya taraflardan biri sersem filan olacak, ya da her iki taraf da çok kanaatkar ve çok azla mutlu olan insanlar filan. Onun dışında imkânsız.

Mutlu evli yoktur yani!

Vardır da. Üç yıl! Bir yaşam boyu süren mutlu bir evlilik olamaz. Genetik yapımıza ters. Kıskançlığı kontrol altına alamıyorsun, şiddeti alamıyorsun, neymiş genlerimizde varmış, peki nasıl oluyor da evlilik gibi bir müesseseyi fevkalâde yürütüyorsun? Hayal. İllüzyon. Bir aldatmaca.

Ya yasalarla evliliği revize edeceksin ya da bir seçenek daha var, birtakım şeyleri sorgulamadan yaşayacaksın. Bunun illa da birbirini rezil edercesine olması gerekmiyor. Üzmeden de belli özgürlükler çerçevesinde evlilik yürütülebilir. Ben ayrı evlerde yaşadım ayrı ülkelerde de. Daha ideal bir konum olamazdı. 15 gün İsviçre, 15 gün Türkiye. Ama bir süre sonra gitmiyor, yürümüyor...

Peki ne oluyor?

Evlilik denen şey yaşamın gerçeklerine ters düşüyor.

İyi de dünyada bilmem kaç milyar insan evli...

Çevrendeki 15 yıllık evli çiftlerin hayatına bak. Dışarıdan iyi görünüyor değil mi, içine girince göreceksin ki, maalesef öyle değil. Mesele mutlu bir şekilde yürütmek. Yoksa evli kalmak adına bir beraberliği zorla sürdürmek değil... Yine de evliliği götürenler var ama onlar azınlıkta.

63 yaşındasınız ve yeni projelere giriyorsunuz...

Ya öyle. 14, 15 yaşındayken hepimizin babası 52, 53 yaşındaydı. Biz onlara "Bugün yarın gidici bunlar!" diye bakardık, kendimizi hazırlardık. 50, o zamanlar yaşlı geliyordu bana. Bugün 63 yaşında yeni projelere giriyorum. Hatta sırada ne var diyorum. Hayaller kuruyorum...

Elde etmeye çalıştığınız, sizin olsun diye uğraştığınız ya da rekabet edip yarıştığınız bir şeyler var yani!

Maalesef! Her bakımdan içimde kalan çok şey var!

Peki bundan sonrası için hayattan beklentileriniz?

Tek bir beklentim var. Ötekileri çözümlerim gibi geliyor. Kendi elimde olmayan, beni süründürecek hastalıklar. Onlar olmasın yeter. Onun dışındaki her şeyi atlatırım gibi geliyor. Sevdiklerime bazen diyorum ki, "Size miras bırakacağım, Alzheimer filan olursam, adam tutun ve beni vurdurun..."

Geçmişte son derece trajik şeyler yaşadınız, buna rağmen her şeye göğüs gerdiniz. Bunu nasıl becerdiniz? Nasıl üstesinden geldiniz...

İnsanın inanılmaz bir direnç gücü var. Ama çok acı olaylarla karşı karşıya kalmadan bunun bilincinde olamıyor. Nelere göğüs gerebileceğin! tahmin bile edemiyor. Denir ki mesela: "O, şöyle şöyle yaparsa kendimi öldürürüm!" Kişi, başına gelmediği için bunu samimi olarak söyler. Ama başına geldiğinde o, bütün vücut ve ruh mekanizması devreye giriyor.

Çünkü insan müthiş bir makine. Şuna benziyor, birine 100 metreyi kaç saniyede koşacağını sorarsan, vereceği bir cevap var değil mi, ama arkasından bir tank geliyorsa, o süre değişir. Hayatta insanın başına pek çok felaket gelebiliyor ama vücut ona direnme gücü veriyor. Muhakkak ki, unutmuyorsun, iz bırakmaması da mümkün değil, bırakıyor ama o acıyla yaşamayı öğreniyorsun. Kontrol altında tutabiliyorsun.

İçinize bastırıyorsunuz yani?

Hayır, kontrol altında tutmakla, gizlemek, saklamak, bastırmak aynı şeyler değil. Farkındasın. Bütün olan biteni biliyorsun. Unutmuyorsun. Ama dengede tutabiliyorsun. O ruhsal mekanizma sana o gücü veriyor. Biraz da yapı meselesi. Koyvermemek gerekiyor. Ben vermem. Ah vah şunlar şunlar oldu demem.

Kendinizde en sevdiğiniz özellik?

Sinir bir kelime var ya "cool", ben öyleyim. Olaylara soğukkanlı yaklaşmasını bilirim. Öfkem de kontrollüdür. En büyük meziyetim budur. Paniğe kapılmak diye bir şey olmaz bende...

Hâlâ en sık kullandığınız kelime "yavrucuğum" mu?

Bir de bebeğim. Değişmesi mümkün değil. Seviyorum da o sözcükleri...

Herkesten daha iyi yaparım dediğiniz bir şey...

Çok emek verdiğim her şeyi çok iyi yaparım. Belki de sadece iyi yapabileceğim şeylere emek veriyordum, ötekileri bilinçaltı ekarte ediyor olabilir, kim bilir. Ama emek vermek önemli. Kendi mesleğimle ilgili mesela, yurtdışındaki bir yayıncıdan bile daha fazla okuduğuma eminim, çok emek verdim yani, başarılı olduysam bu yüzden. Tavlada önüne gelen herkes beni yenerdi eskiden. Çünkü emek vermezdim.

Sonra yurtdışına gidince baktım ki, tavlaya başka bir oyun muamelesi yapıyor. Tamam, şansın rolü büyük ama oyunun bir stratejisi var, ihtimal hesapları var, öğrenmek gerekiyor, öyle zarı sallamakla olmuyor. Tonla kitap okudum. Benim artık tavla oynayıp, karşımdakini yenmemem söz konusu bile değil. Kendi

ligimde sadece kendimle mücadele ediyorum. Şu an oynadığım insanlar 3. ligden. Çaresizlikten oynamak zorunda kaldıklarım. Hakikaten gerçek bu. Abartmıyorum!

Hiç yaşlanmıyorsunuz. Bunu nasıl beceriyorsunuz? Oranıza buranıza bir şey mi yaptırıyorsunuz?

Yooo. Üstelik her şeyi yiyorum ama kararınca yiyorum. Vitamin alıyorum. Spor yapıyorum. Ama daha önemlisi ben geçmişe dönük yaşamıyorum. Ve eğlenmeye bakıyorum. Sevdiğim işleri yapmaya çalışıyorum. Bu banka olaylarından dolayı çok zor bir iki yıl geçirdim, strese girdim, yoksa daha fit görünebilirdim. Allahtan bitti o hadise...

Peki kendinizle hesaplaştığınızda, muhasebe yaptığınızda eksik olan bir şey yok mu? Açık verdiğiniz bir yer...

Hiçbir şeyin sonunu getiremiyorum ben. Böyle bir sorunum var. Bu ilişkilerimde de böyle, iş hayatımda da. Bir yere kadar geliyorum, sonra sıkılıyorum. Süreleri değişiyor ama her şey sonunda beni sıkıyor. Bazıları bir şey yapar ve bütün amaçları onu devam ettirmektir. Bende öyle olmuyor. Oysa başladığım her şeye fevkalâde iyi başlıyorum.

Mesela özel ilişkilerimde, an geliyor frekans tutturamıyorum. Oysa, başlarken ben hep karşımdakinden daha coşkulu oluyorum, sonra o yükselmeye başlıyor, zaman geçiyor, ne oluyorsa oluyor. Ben artık onu o yüksek frekansta çok fazla tutamıyorum. Çünkü benim hislerim düşüşe geçmiş oluyor.

Andropoza girmiş olabilir misiniz!

Zannetmiyorum. Bilimsel olarak erkekler andropoza giriyor. Bu ne anlama geliyor? Belli hormonların, enzimlerin artık üretilmemesi. Bazı fonksiyonların çalışmaması. Ama hormonların belli oranda hâlâ salgılanıyorsa girmen mümkün değil. Bu da biraz insanın kendi elinde. Ben kendime iyi bakıyorum.

Ölene kadar kadınlarla ilişkiniz olsun istiyorsunuz yani!

Elbette. Zaten bilimsel olarak insan 120 yaşma kadar planlanmış. Bütün fonksiyonlarıyla. Buna cinsellik de dahil. Gidip de manyakça günde iki paket sigara içersen ya da alkolik olursan, bu yaş iniyor. Yoksa cinsellik hayatının sonuna kadar devam eden bir olgu...

Gelişim'! satınca neler hissettiniz?

Robert Kolej'i bitirince kolejin değerini, Gelişim'i satınca da Gelişim'in değerini anladım. Pişman olmadım mı? Çooook. Geçici bir sıkışıklığım vardı o dönem, atla deve de değildi, ortak arıyordum ben. Asil Nadir dedi ki, ben şöyle bir para veririm, ama ortak olmam, sahibi olurum. Para cazip geldi. Çünkü ben zannedişirdim ki, üç aşağı beş yukarı bütün basın kuruluşları aynı. Ne zaman Gelişim'i bırakıp öbür yerlere gittim, kıymetini anladım. O atmosferin bu kadar zor yakalanabilen bir şey olduğunu bilseydim, ölürdüm de satmazdım! Ama geçmiş olsun tabii.

Küçükken yapmayı düşündüğünüz meslek hangisiydi?

Robert Kolej'e kadar kafamda netleşmiş bir şey yoktu. Sonra kolejde okulun haftalık gazetesinde çalışmaya başladım. Echo'ydu adı. Sınıfta hocaları eleştirmemiz filan söz konusu değildi ama baktım ki, Echo'da hocaların sevdiğimiz ve sevmediğimiz taraflarını yazıyoruz, hiçbir şey olmuyor. Üstelik hoca seni görünce "Çok güzel olmuş, çok güzel!" diye bir de sırtını sıvazlıyor. Dedim ki, bu işin içinde bir iş var. Sonra kızları yazmaya başladık. O, şu artiste benziyor, diğeri buna.

Oooo müthiş bir telefon trafiği: Beni de yazsın, beni de yazsın! Acayip bir hareket geldi hayatıma. Mesela yemeklerden şikâyetçiydik, oturduk yemekler kötü diye yazdık, gerekçeleri sıraladık, yemeklere bakan bir sorumlu vardı, onun da görüşünü aldık. Yemeklerimiz düzeline kararımı verdim, benim gelecekte gazetecilik dışında bir iş yapmam delilik...

Ama gazetecilik okumadınız...

Saçma geldi gazetecilik okumak. Nasıl olsa gelecekte yapacağım meslekti. Siyasal Bilimler okudum. Ama Türkiye'ye döner dönmez İsmail Cem'le birlikte Observer türü bir haftalık gazete çıkardım. Bunu da 26 yaşında yapıyorum. 6 ay filan çıkardık. Satışlar iyiydi. Ama reklam alamıyorduk. Elden çıkardım. Bir süre sonra da ansiklopedi işine girdim.

Diğer yayıncılar "Bu kadar satılamaz, mümkün değil" derken, ben vergi rekortmeni filan oluyordum. O dönem tam 24 ansiklopedi çıkardık. Bugün Türkiye'de hangi eve gitsen Gelişim Ansiklopedileri vardır. Ne zaman gazeteler ansiklopedileri promosyon olarak dağıtmaya başladı, biz çekildik. Ve dergiciliğe girdik...

Aklınıza geliyor muydu, bir gün, modern Türk dergiciliğinin duayeni olarak nitelendirileceğiniz...

Yok, hayır. Benim diğerlerine göre en büyük avantajım, dil bilip bütün yabancı yayınları takip edip öğrenebiliyor olmamdı. Dünyadaki trendleri görüyordum, hesap ediyordum, bunlar bir süre sonra da bize gelir. Oradaki şablon böyle, bizdeki de şöyle olmalı. Bütün mesele antenlerinin açık olması. Bazı tipler vardır, ne desen itiraz eder, onlardan olmayacaksınız. Dinle bakalım, ne diyecek, ne yapacak. Ben tabii tüm bunları kolejdeki eğitimime çok bağlıyorum. Bilmediğin şeyleri öğrenmek için gayret sarf edeceksin. Okuyacaksın, öğreneceksin, kompleksiz olacaksın...

Haber dergileri arasında bugüne kadar en yüksek tirajlara ulaşmış Nokta'nın formülünü de o kitaplardan mı öğrendiniz yani!

Elbette. O dönem Time ve Newsweek'in yaptığı, haftanın gündemini alıp, derlemek, yani gazeteler bir hafta boyunca ne verdiyse onu vermektir. Sonradan trend haberleri yapmaya başladılar. Neden bu iki dergi 3 ile 5 milyon arasında satıyordu? Çünkü New York Times'ı okuyacak entelektüel kapasitesi olmayanlar, gündemi o dergilerden takip ediyordu. Time da Newsweek de lise 2 seviyesine göre yazılır.

Wall Street Journal mesela, hepimiz zannederiz ki, muazzam bir şey, onun da birinci sayfası lise 2 öğrencisinin kelime bilgisine ve anlayışına göre, içi ise lise 3

talebesine göre yazılır. Yani üniversite seviyesine göre yazılan, büyük tüketiciye ulaşan dergi yok. İşte bunları okuyup öğrenince, ben anladım ki, haftanın olaylarını derleme formülüyle Nokta tiraj alamaz. "Gündemdeki olaylara biz girmeyelim, çünkü millet zaten onları gazetelerde okuyor, derlemenin fazlasını da biz veremeyiz. Gündemde yer almayan haberler yapalım" dedim. Yaptık. Nokta aldı yürüdü. Formül buydu.

Dergicilik yapmanın insana getirdiği tatmin ne? a) Heyecan, adrenalin seviyesinin yükselmesi b) İktidar, güç c) Para d) Hizmet.

Hepsi. Ama bir de şöyle bir keyfi var: Sistemde var olduğunu düşündüğün bazı bozukluklar var, sende de birtakım gelişmiş değerler var, o değerleri daha geniş kitlelere yaymanın zevki anlatılır gibi değil. Hele bir de sonuç alırsan, birtakım şeylerin düzelmesine sebep olursan, o tatmin parayla pulla ölçülecek bir şey değil...

HEYKELİMİ DİKECEKLER

Hülya Avşar

02.01.2000

Bulmamız gerekiyor ya bir tane: Hülya Avşar milenyum kadınıydı. Aksini iddia eden varsa gelsin, insana "pes" dedirtecek kadar doğal, arkasından ısıklık çaldırtacak kadar güzel ve seksi, korkutacak kadar da zeki. Bin sıfatlı kadın. Anne, iyi oyuncu, disiplinli bir iş kadını, ev hanımı, organizatör. Daha ne olsun? Kadın süper.

Bir araya geldiğimizde bu milenyum meselesini konuşacaktık ama konu birdenbire evliliğe, aldatmaya, kocalara ve hayata dair eğlenceli şeylere kay iverdi. Bir araya gelince, Thelma ve Louise'e benzedik. Ama maalesef ortalıkta öldürülecek bir erkek yoktu. Biz de Kaya Çilingiroğlu'nu harcadık!

Herkes sizi milenyum kadını ilan ediyor. Kocanız sizin başarınızla gurur mu duyuyor, kıskanıyor mu?

Kıskandığını sanmıyorum. Ya da artık.

Gerçekten sizi aldattığına inanıyor musunuz?

Elbette. Aksi mümkün değil ki. Bütün kadınlar da bilsinler ki, kocaları tarafından aldatılıyorlar. İlla cinsel ilişkiye girmek zorunda değiller ki. Hayalinde canlandırıyorlardı Gerçi ben ilişkiye girdiklerine de inanıyorum.

Hülya Avşar'ın bile aldatılıyor olması tuhaf değil mi? Biz ne yapalım? Ne tavsiye edersiniz?

Salak olmayın, bunu bilin, kabullenin. İnsan hep aynı kadınla olmaktan sıkılır ya! Gerçi normal kadınlardan beş senede sıkılıyorsa, bir erkek benden on beş senede sıkılır. Ama sıkılır. Benim sürem uzun. O kadar. Dokuz senedir birlikteyiz Kaya'yla...

Altı yıl kaldı yani! Bu "Boşanacaklar" lafları nereden çıkıyor?

İlişkimizin bu kadar uzun sürmesine inanamıyorlar. Bu şartlar altında aklımın mutlaka başka yerde olması gerektiğini düşünüyorlar.

Hayatınıza yeni bir erkeğin giremeyecek olması sizi korkutmuyor mu?

Hayatımdaki erkek hayatımdan çıkarsa, yeni biri girer. Neden korkutsun? Evliliğim bittiği taktirde...

İyi ama sizin evliliğiniz bitemez ki! Sizin gizli bir aşk yaşamanız da mümkün görünmüyor. Herkes ölüyor bayılıyor, güzel bir ailesiniz. Siz de bunu korumaya çalışacaksınız.

Herkes gibi bir aileyiz. Bizim de kavgalarımız, huzursuzluklarımız var. Ama tabii kocam bana güç veren, mantıklı bir insan. Kocalık görevlerini tam yapan bir koca. Yine de herkes gibi biz de ileride ayrılabiliriz. Fakat evliliğimiz devam ettiği müddetçe günübirlik bir aldatmaya girmem. Hoşuma giden bir erkekle birlikte olmam. Zaten olamam da. Olursam tam anlamıyla birlikte olurum.

Dokuz yıl aynı adamla birlikte olmaktan siz sıkılmadınız mı?

Sıkılmama fırsat vermedi desem inanır mısınız?

Hayır.

O da kendi hayatını yaşıyor. Dip dibe değiliz. Bazen üç gün aynı evin içinde birbirimizi görmediğimiz zamanlar oluyor. Bir de çok sosyal. Kendi kendine seyahatlere gider. Zaten ne oluyorsa, oralarda oluyor!

Tepkiniz?

Keriz miyim? Sormuyorum. Bana vereceği cevabı biliyorum. "Evet" diyeceğini bilsem sorarım. Görmemezlikten geliyorum.

Peki "kötülük habercileri", bayırlar ya, "Biliyor musunuz Kaya şöyle şöyle yaptı" demeye... Demiyorlar mı?

Eskiden telefon açarlardı. Ama şimdi, beni böyle şeylerin etkilemediğini biliyorlar. Tabii gözümle görürsem fena olur.

Nasıl bir kadındır diye merak eder misiniz?

Etmem, bilirim çünkü. Uzun süren bir beraberliğini öğrenirsem, zekâ olarak bana yakın biri diye düşünürüm. Ya da bende olmayan şeyleri onda bulmuştur derim, bu beni biraz ilgilendirir. Ama bir gecelik ilişkiler hiç umrumda değil, nasıl kadınlar olduklarını tahmin ediyorum zaten.

O kadınlar "Hülya Avşar'ın kocasıyla yattım" gibi hissediyorlar mıdır?

Elbette. O ilişkinin kurulmasının en büyük etkenlerinden biri bu durum. Benimle rekabete giriyorlar. Yüzde yüz benimle. Kendimi küçük düşmüş olarak da görmüyorum.

Şöyle mi düşünüyorsunuz: "Ama Kaya benim kocam. Onunla ben evliyim!"

Yok canım. Kaya bunu istedi, yaptı, geçti gitti diye düşünüyorum. Ben ondan nefret edinceye, onunla bir evin içinde yaşamaktan iyice sıkılıncaya kadar, onun birtakım şeylerini görmezlikten gelirim. Böyle olmak zorunda. Arkadaşlarıyla seyahate çıkmış, elbette ki yapabilir. Nasıl engel olabilirim? Seyahate mi çıkmaması lazım? Çıkma mı diyeyim?

Peki siz seyahate hiç çıkmıyor musunuz?

İki günlüğüne kız kardeşimle çıktım. Ama o benim hakkımda böyle düşünüyor mudur? Düşünmemesi gerekiyor.

Kendinize yaptığınız en cesur itiraf?

itirafım da bu konuyla ilgili. Ayna karşısında hayranlıkla kendimi seyrederken, birden "Ama ne yazık ki kızım, sen aldatılıyorsun!" dedim. Ve deliler gibi gülmeye başladım. Mesele, Kaya'yla ilgili bir başka haberdi. Asla inanmadığımı söyleyerek olayın kapanmasına sebep olmuştum. Ama içimden gerçeği biliyordum. En cesur itirafım bu: Herhangi bir kadından farkımın olmadığı, kocasının Hülya Avşar'ı bile aldatabileceği...

Acısını çıkarmadınız mı?

O gün eve korkarak geldi, televizyonda altyazı geçmiş, ben de bir kız arkadaşım ile evdeyim. Kız arkadaşım ne yapacağını şaşırıyor, bir bana baktı bir televizyona, "Ben gitsem mi acaba?" yaptı. "Yok, yok, otur" dedim. O sırada Kaya geldi. O kıyametin kopmasını beklerken, ben ona, "Bu akşam bizi yemeğe götürsene" dedim. Bu konuyu bir daha da açmadım. Açmadım ama mutlaka benden bir şeyler götürmüştür...

Doğal bulduğunuz adamlar?

Bu ülkede yok. Amerikalı olabilir mi: Clinton.

Seksi bulduğunuz adamlar?

Bazen sokaktan geçen bir erkeği seksi buluyorum. Anlık bir şey. Haberi olmuyor tabii. Yine Clinton diyeyim.

Sizi arzulamayacak adam var mıdır bu ülkede?

Yüzde yüz. Ögggh filan diyen bile vardır. Baştan çıkaramayacağım erkek yoktur iddiaları bana saçma geliyor.

"Yüzüme bile bakmaz" diyeceğiniz biri...

Yok. Yüzüne bakılacak kadını. Ama zaten artık önemli olan benim isteklerim.

Sevişirken düşünür müsünüz?

Duruma bağlı.

Âşık olduğunuz adamın çok güzel bir kadınla seviştiğini düşünmek: a) Aklıma bile getirmem b) Beni hırslandırır c) Hem acı hem zevk duymamı sağlar d) Bu soruya cevap vermek istemiyorum.

A şıkkı. Aklıma bile getirmem!

Şöyle rolleriniz var: "İyi anne", "İyi kan", "İyi oyuncu" "İyi talk-showcu". İsyani ettiğiniz zamanlar yok mu?

Bir kere yazılması hoş ama sürekli böyle anlatılınca beni de sıkıyor. Ben yaramaz ve haylaz bir kadını. Evin içinde terör yaratırım. Tersimdir. İyi anneyim ama damarıma dokundukları zaman, kötü anne de olabilirim. Zaten bu bir dönem. Benim dönemim de geçecek. Bu şekilde lanse edebilecekleri bir başkasını bulacaklar. Hayatta her şey nankör.

Bütün bu üzerinize yapılan sıfatlardan kurtulabileceğinizi düşünüyor musunuz, yoksa siz artık böyle mi öleceksiniz?

Seneler sonra belki bir gün bir yere yakıştıracaklar: Ya sinemaya ya devam edeceğime inandığım tiyatroya. Ve göreceksiniz heykelimi dikecekler. Benden sonraki jenerasyona örnek gösterileceğim. Ama ben de kendimi keşfettim. Bazen kendimin dışına çıkan şeyler yaptığımı fark ediyorum. Çok iyi tepkiler aldığım zamanlarda, kendimi bir odaya kapatıyorum, bir sigara yakıyorum ve düşünüyorum: "Bu insanlar bunları benim için mi söylüyorlar? Doğru mu? Hakikaten yaptım mı?". O zaman kendimden korkuyorum.

Kocanızla en çok hangi konularda kavga ediyorsunuz?

Biz artık Kaya'yla çok fazla kavga etmiyoruz. En son sakız çiğnemesi sinirimi bozdu. Çok hızlı çiğniyor da.

Size hakaret ettiği zamanlarda ne diye bağılıyor?

Bağırıyor. Fincan fırlatıyor. Genelde kapıyı çarpıp çıkıyor, fakat son seferde elinde kahve fincanı vardı, onu fırlattı. Bir de şöyle dedi: "Allah'ın şımarığı n'olacak! Haddini bil!"

Kocanızın sizi daha fazla kıskanmasını ister miydiniz?

"Niye şu adama baktın?/ O adam sana niye bakıyor?/ Neden bir saat geç geldin?", bu tür şeylere artık hiç tahammülüm yok. Zamanında çok yaptı. Özgür olmak istiyorum bu konularda, saçma sapan sorular beni çok bunaltıyor. Ben de onu özgür bırakıyorum. Zaten bırakmasam kaç yazar ki? Oraya gidiyorum diyecek, öbür tarafa gidecek. Eşlerden birinin polisçilik oynamasının kimseye faydası yok.

İÇİ TİTRER HOCAMIN BANA

Süreyya Ayhan

18.11.2001

Süreyya Ayhan sadece Türkiye çapında bir koşucu değil. Gerek adale yapısı, gerek fiziği bunların çok üstünde. Son 50 yıldır böyle bir atlet gelmemiş Türkiye'ye. Sahip çıkıldığında Türkiye'nin topçu ve popçu olmayan bir starı daha olabilir. Sakatlıklarıyla ilgilenilse, elinden tutulsa, antrenman olanakları yaratılsa, dünyanın önemli yarışlarında koşması sağlansa, kısaca adam gibi bir sponsoru olsa çok ama çok ileri noktalara ulaşabilecek bir atlet o.

Bunca imkânsızlık içinde Dünya Üniversiteler Şampiyonası 1'incisi, Olimpiyat 14'üncüsü ve dünya 8'in-cisi olmuş bir sporcu o. Az buz bir şey değil. 57 yıl sonra Türkiye Dünya Kupası'na gidiyor diye kıyamet kopuyor da, 50 yıl sonra Cahit Önel'-den bu yana bir parlak yıldız daha doğuyor diye niye kimsenin kılı kıpırdamıyor?

Evet, haberler yapıyor, alkışlar tutuluyor, manşetler çekiliyor, sen aslansın deniyor. Ama... Hepsi orada kalıyor. Bir Deniz Gökçe var Allah için! Bir de Gaziantep Belediye Başkanı Celal Doğan, Ve tabii en önemlisi de antrenörü, Yücel Kop. Süreyya Ayhan'ın "Hoca"sı. Onun verdiği desteğin maddi ölçüsü yok ve olamaz. Söylemek istediğim, orada dünya çapında yaratılabilecek bir mucize duruyor, farkında bile değiliz...

İçinizdeki koşma dürtüsünü ne zaman keşfettiniz?

Bilmem, kendimi bildim bileli koşuyorum ben. Normal yürüyemem. Normal yemek de yiyemem. Hatta konuşamam! Babam da böyledir benim. Her şeyi koşarak yaparız. Çocukken erkekleri geçerdim. Hoşuma da giderdi. Onlardan bile güçlüymüşüm gibi.

Biri size "Koş, iyi para kazanırsın!" dediği için mi koşuyorsunuz, yoksa içinizden öyle geldiği için mi?

Kimse bana, "Koş, çok para kazanırsın" demedi. Koşunca huzurlu oluyorum, mutlu oluyorum. Biriyle kavga etmişsem daha da fazla koşuyorum. Sinirlerim yatışıyor. Şimdi yapınca adı idman oluyor!

Sizi ilk keşfeden kim?

Antrenörüm. Yıllar önce, Çankırı'da Spor Eğitim Merkezi açacaklardı. 13'ümde bile değildim. Köy köy, ilçe ilçe geziyorlardı. İlçede birinci olmuştum ama

denemede ilk üçe giremedim. Dördüncü olan da alınmıyor! Fiziğimin iyi olması nedeniyle Hoca beni de aldı.

Ne olup bittiğinin farkında mıydınız?

Sonradan hayatımın kurtulduğunu anladım. O zamanlar sadece ve habire idman yapıyordum. O yaşta insanın akli ermiyor ki.

Keşfedildiniz de ne oldu?

Aile hayatım bitti, spor hayatım başladı. Yatılıydım. Yemeğim, okulum, çalışma saatlerim, idmanlarım hepsi programlıydı. Her sene daha iyi dereceler aldım.

Ondan sonra dünyanın bütün kapıları önünüzde açıldı mı peki?

Yok canım, nerde! Kolay olmuyor öyle. Önceleri iki eşofman veriyorlar, seviniyorsun, daha hevesle çalışmaya devam ediyorsun. Önce grup, sonra Türkiye Şampiyonu oluyorsun. 92'de başladım, 93'te Minikler Türkiye rekoru'nu kırdım. O günden bugüne hiçbir kapının açıldığını görmedim. 94'te Hoca'nın tayini Gaziantep'e çıktı. O yıl oen de Ankara'ya yatılı lise eğitimi için gittim.

İdmanlar...

Eee devam ediyor tabii...

Ama Hoca yok!

O hep var! Uzaktayız ama olsun. Günde en az bir saat telefonla konuşuyorduk. Direktiflerini telefonda veriyordu. Hiç idman eksikliğim olmadı. Üç buçuk yıl telefonda antrenman yaptık. Yeryüzünde böyle bir örnek yoktur yani! Antrenörü başında olanlar bu başarıları gösteremedi.

Sonra ne oldu?

Üniversite. Kahramanmaraş'a geldim. Spor Akademisi'ne. Ee Hoca da Gaziantep'te. Artık telefon trafiği yerini yol trafiğine bırakmıştı. Her gün idman için Antep'e geliyordum. Saatler sürüyordu, minibüslerle filan. Olsun. Dört yıl da böyle devam etti. Herkes tabii spor hayatımın bittiğini söylüyordu. Kahramanmaraş'ta spor mu yapılmış! Doğru dürüst koşacak bir yer olmamasına rağmen, ilk senemde yine en iyi koşumu yaptım.

19 Mayıs'ta şerit çekerler, "Bugün koşamazsın, şeritleri bozarsın" derler, soyunma odasını kullanmama izin vermezler. O kadar çok olumsuzluk yaşamama rağmen Dünya Üniversiteler Şampiyonası'nda birinci geldim. Kahramanmaraş Üniversitesi gurur duymalı değil mi, bir teşekkür dahi etmediler! Dünya Şampiyonası'nda 8. geldim, beni atletizmden sınıfta bıraktılar, "Ee madalya peşinde koşarsan böyle olur. Derslere devam etseydin" dediler. Allahtan birkaç dersim kaldı, yakında bitecek...

Şimdiye kadar yılmamış olmanız bile başarı... Engeller bu kadar değil ki. Say say bitmez. Olimpiyatlar'da Sidney'de gördük ki, bir sporcunun antrenörünün yanı sıra, masörü, doktoru, diyetisyeni var. Benim antrenörüm dışında zaten kimsem yok. O da neredeyse geleliyordu! Son anda, biraz da basının zoruyla gelebildi.

Bugüne kadar Deniz Gökçe dışında benimle ilgilenen bile olmadı. Ama iş ahkâm kesmeye gelince, bayılıyorlar. Olimpiyatlar sonrasında, "50 yıldır senin gibisi gelmedi, Türkiye'ye dönünce olanlara sen bile inanamayacaksın" dediler. Hiçbir şey yapmadılar, ödül törenine çağırmayı bile unutmuşlar. Sonradan, Bakan Bey telefon açtı. Sakattım, ne tedavi yaptırıldılar ne maaş bağladılar. Bunca zaman sonra tedavi için Almanya'ya gidebiliyoruz.

Peki bu yoktan var edilişte antrenörünüzün payı ne kadar?

Onsuz, bütün bunlar olmazdı ki! Benim her şeyimle o ilgilenir. Antrenörümle olan iletişimim benim için başarının yarısı anlamına geliyor.

13 yaşından beri birinin sürekli insanın yanında olması nasıl bir duygu?

Güven, destek, şefkat, başarı, hırs, arzu... Hepsi. Ben kendimi hiçbir zaman güçsüz hissetmedim. Yalnız hissetmedim. Biri sana inanırsa daha kolay yaparsın. O bana hep inandı. 13 yaşından önceki yaşantımı zaten çok hatırlamıyorum, küçüktüm, ama sonrasında hep beraberdik.

Peki aşk... O ne zaman başladı?

Bu konuda konuşmak bana zarar veriyor. Üstelik hiç inkâr etmedim ki, yalandır demedim ki. Anlatması zor olan şu, kendiliğinden olan bir şey bu. Ekstra bir gayret sarf etmemize gerek kalmadı, öyle oldu. Hoca, benim hem antrenörüm, hem sevgilim, hem kardeşim, hem en yakın arkadaşım, hem de babam... Hepsi. İç içe. Bu aşktan daha büyük bir şey. Tabii ki onun varlığı yaptığım işi olumlu etkiliyor. Ama yine de benim özel hayatımdan çok spor hayatımla ilgilenilmesi gerekiyor.

Bu "yasak ilişki" değil, aşk da değil. Ne peki?

Çok daha fazlası! Biz burada bir dünya yaratmaya çalışıyoruz. İnsanın kendisi için böyle söylemesi tuhaf olacak ama Çankırlı köylü kızından dünya çapında bir atlet yaratmaya uğraşıyoruz. Hedefimiz çok büyük, sadece bunun içinde aşk da var. Hayatımız otomatikman birbirine kenetlendi. İşi aşkla sınırlarsanız her şeyi küçültmüş olursunuz. Biz normal sevgililer değiliz yani.

Ben böyle bir aşkın sadece Türkiye'de değil, dünyada da bir örneğinin olduğunu zannetmiyorum. Kimse bizim kadar birbirine bağlı olamaz. Ama bir sorunumuz var, Hoca benden 22 yaş büyük ve evli olduğu için ailem kabul etmiyor. Etmeyecekler de. Babamla görüşmelerimiz kesildi, benim için çok değerlidir, haliyle üzülüyorum. Ama yapabileceğim bir şey yok.

Gelelim hedefinize. Kafanızdaki mucizeyi yaratabilmek için Yücel Kop yeterli bir antrenör mü? Yetersiz diyenler de var çünkü...

Ne alakası var? Antrenörüm yetersizse, ben dünya sıralamasında nasıl oldu da ilk 20'nin içine girebildim? O kadar bilgisizse, Dünya Şampiyonası'nda nasıl 8. oldum? Her şey teknik donanım değil ki! Hoca'yla birlikte olmak, çalışmak benim tercihim. Aramızdaki duygusallığın bana getirdiği motivasyonun yeteri kadar farkında değilim. İçi titrer hocamın bana.

Antrenörünüzün eşinin davranışı motivasyonunuzu kırıyor mu?

Duygusal bir insanım, dolayısıyla etkileniyorum.

Peki ona hiç hak verdiğiniz oluyor mu? Ben onun yerinde olsam ne yapardım diye düşündüğünüz oluyor mu?

17-18 yıllık yuvası bozuldu. Bir yere kadar haklı. Tamamen haksız demiyorum. Ama abartıyor. Kendisi söylüyor zaten, onları kimse ayıramaz diye. O zaman niye bu kadar uğraşıyorsun? Baktın aralarına giremeyeceksin, o zaman vazgeçeceksin. Ben öyle yapardım.

Varsayın ki evlendiniz, kafanızı nereye çevirseniz Hoca, sıkılmayacak mısınız?

İyi de on yıldır zaten böyle yaşıyoruz! Hâlâ çarşıya gittiğimde telefon açarım, "Seni özledim, n'olur gel" diye. Sıkılacak olsaydık şimdiye kadar çoktan sıkılırdık. Müthiş bir ortak noktamız var tabii: Spor. Bazen korkuyorum, "Sporu bıraktığımda da benimle bu kadar ilgilenecek mi?" diye. "Bana bak sporu hiç bırakmam ona göre!" diyorum.

Sporu bırakmaya niyetiniz yok ama yeteri kadar destek aldığınıza inanıyor musunuz?

Hiç destek almadık ki. Sponsorluk görüşmelerimiz sürüyor. Daha cevap gelmedi.

"Yuva yıkan kadın" haberleri, zaten zar zor bulunan sponsorunuzu kaybetme korkusu yaşattı mı?

Biraz endişelendim. Ama biz utanılacak bir şey yapmadık ki. Hoca'ya da söyledim, sakın kimseden gözlerini kaçırma, dik dik onların gözlerinin tam içine bak dedim.

Hayallerinizin arasında dünyanın en iyisi olmak var mı?

Zaten hayalim bu. Benim de hocamın da.

Hocam diyorsunuz hâlâ....

Öyle alıştım çünkü. Spor camiasında ona ismiyle hitap edemem. Üstelik o hep benim hocam.

DEVLET BİZİ DAĞDAN İNDİRMEYECEKTİ**Ayhan Çarkın****10.02.2002**

Tabii ki Susurluk'un içyüzünü ortaya çıkaracak araştırmacı gazeteci ben değilim. Ama hangi gazeteci böyle bir röportaj fırsatını elinin tersiyle iter? Ben de itemedim. Hiç tereddüt etmedim mi? Etmez miyim? Ettim ama kös kös arşive indim. Susurluk'a dair ne varsa, sular seller gibi içtim. Bir işe yaradı mı? Tabii hayır, kafam daha da karıştı!

Söz konusu insanlar hapse girince Susurluk davası bitecek miydi? Kafamda bu sorular, işin uzmanlarını aradım: Sedat Ergin, Enis Berberoğlu, Yalçın Bayer, Soner Yalçın ve İsmet Serkan. Onlardan bilgiler aldım. Ve ya Allah deyip röportaja gittim. Susurluk davasından devlet içinde çete kurmaktan yargılanıp hüküm giyenlerden biriyle, Ayhan Çarkın 'la konuştum. Ben sordum, o cevapladı. Amacım ne yargılamak ne de aklamaktı. Ve ortaya bir sonuç çıktı. Şimdi o sonucu siz elinizde tutuyorsunuz. Okuyup karar verecek olan da sizsiniz...

Siz tetikçi misiniz?

Değilim.

Nasıl yani!

Katil değilim. Devlet görevlisiyim. Tetikçi, kişiliğini parayla satmış insan. Biz öyle değiliz. Ama tetik düşürmedik mi? Düşürdük! Doğu'da, Güneydoğu'da, çatışmalarda, operasyonlarda. Hepsinde tetik düşürdük. Görevim buydu.

Siz kendinizi nasıl tanımlıyorsunuz?

Vatan, millet, Sakarya edebiyatı yapmayacağım, herkes ülkesini sever, sağıcı da solcusu da. Ama ben de seviyorum. Beni bu ülke yetiştirdi. Bu ülkenin ürünüyüm.

Üzerinize yüklenen 91 cinayetten kaç tanesini işlediniz?

Cinayet işlemedik. İşleseydik kaçardık. Cinayet, masum, kendini savunamayan insanları öldürmektir. Bizim Güneydoğu'da işlediklerimiz cinayet değil. Şartlar eşit. Karşı tarafta devlete hainlik yapanlar... Ve tabii biz de kendi savunma

mekanizmamızı oluşturduk. Türkiye Cumhuriyeti bize bu yetkiyi veriyordu. Ama biz bunu anlatamadık...

Susurluk çetesi denen teşkilatta tanıdığınız, emir aldığınız en üst seviyedeki insan kimdi?

Ben böyle bir çete olduğuna inanmıyorum ki. Devletten çete olmaz. Asıl çete. bunu rapor haline getirip benim devletimde çete vardır diyenler. Kim onlar siyasiler. Susurluk raporunun altına kimler imza almışsa, onlar. Bu rapor sayesinde bütün terörist örgütler Avrupa ülkelerinden sığınma hakkı talep edecek. Diyecekler ki, Türkiye Cumhuriyeti Devleti denen bir şey yok kardeşim, orada çete var. Saçma! Varsa bile, o çeteyi bu şekilde ortaya çıkartamazsın. O çete biz değiliz!

Yani diyorsunuz ki, devlet sizi kullandı... Ve şimdi satıyor. Mu?

Devlet bizi kullanmadı. Satmadı. Bize kamyon çarptı! Ve herkes bu kamyonun altında kaldı. Ama ben gocunmuyorum. Çünkü ortada bir suç göremiyorum.

Siz kurban mıydınız yani!

Temiz toplum özlemi adına, kendi pisliklerini bizim üzerimizde yıkamak isteyen bazı insanlar var. Ben yapmış olduğum hizmetlerle gurur duyuyorum. Tamam, polislikten ihraç oldum, attılar ama umursamıyorum. Neticede Memoli değiliz! Bir buçuk aylık çocuğun cesedinin parçalarını elleriyle toplamış adamım ben. Kimse bana terörün haklılığını ispat edemez. Mavi Çarşı katliamında tencere tava çalanlar niye çıkmadı? Ya Pmarcı katliamı, ya Milan Mezrası katliamı? 33 asker şehit edilirken, ekip otoları kurşunlanırken, gazeteciler ölürken bu temiz toplum havarileri neredeydiler?

Peki bu davada sizinle birlikte kimler hüküm giymeliydi?

Başta Mehmet Eymür! Onun da sanık olması gerekirdi. Mahkemeye geldi. Dediler ki, Abdullah Çatlı'yı tanıyor musun? Tanıyorum. Kim olarak tanıyorsun? Abdullah Çatlı olarak. Suçlu olduğunu biliyor muydun? Biliyordum. Suçlu insanlara görev vermenin suç olduğunu biliyor muydun? Biliyordum. Görev verdin mi? Devlet sırrı söyleyemem, dedi.

Devletin yüksek ve âli menfaatleri için birtakım şeyleri göz ardı etmek gerekiyormuş. Neymiş o devletin âli menfaatleri? Açıklayaydı da biz de öğrenseydik, herkes öğrenseydi. Çatlı, katil miydi? İşin gerçeği neydi? Her şeyi en son, aldatılmış koca öğrenirmiş ya, mahallenin manavı, bakkalı, kasabı herkes her şeyi bilir, en son kocanın haberi olurmuş. Ben de kendimi öyle görmeye başladım.

Demek ki, aldatıldığınızı düşünüyorsunuz?

Evet. Ve sadece Eymür değil, onun etrafındaki bir yapılanmadan söz ediyorum. Korkut (Eken) Komutanım da öyle söylüyor. Herhalde bir tepişme olmuş. Hani atlar tepişir, eşekler zarar görürmüş ya, öyle bir şey...

Ben o eşeklerden biriyim mi diyorsunuz?

Evet, onu diyorum. Eşeğim yani!

Bu işlerde bir çete olmadığını söylemek de, affedersiniz, sersemlik değil mi?

O zaman ispat edin. Bu çete ne yapmış? Kimin parasını gaspetmiş? Hangi bankayı hortumlamış? Var mı belgesi...

İktidar elinizdeyken kendinizi nasıl hissediyordunuz, şimdi nasıl hissediyorsunuz?

Biz Türkiye Cumhuriyeti devletinin polisiyiz. Ne MHP ne ANAP ne DYP'nin polisiyim, devletin polisiyim ben...

Sizi hapse atan da bu devlet değil mi?

Devlet ayrı, hükümetler ayrı. Devlet bir tane, hükümetler çok. Biri gider, biri gelir. Ama devleti töhmet altında bıraktığın zaman ciddi bir sorun yaratır.

Size yüklenen suçlar arasında çek-senet tahsilatından, arazi işine, bacağından adam uyarmaya kadar mafyanın kullandığı yöntemler de var. Bunların memleket meselesiyle ne alakası var?

Ne alakası mı var? Yok! Ama bu zaten bir iddia. İddia ayrı, suç ayrı. Benim sabıkam bile yok. O işleri yapmış olsam, evim olur, arabam olur, param olur. Araştırsınlar mal varlığımı, hayatta hiçbir şeyim olmadığını görsünler. Benim babam hâlâ terzi, 70 yaşında terzilik yapıyor.

Peki siz nasıl geçiniyorsunuz?

Hurda ticareti yapıyorum. Sokaktaki çöpü bir nevi tekrar hammadde haline getirip, satıyoruz. Böyle geçiniyorum.

Siz kendinizi milliyetçi olarak tanımlıyorsunuz. Fakat ortalığa dökülen işler tamamen şahsi çıkara dayalı, mafyavari işler. Kendinizi bir kahraman gibi gördüğünüzü söylemeyeceksiniz herhalde...

Öyle bir şey söylemiyorum. Oyum, buyum demem. Bizi tarih yargılasın... Erdek'te, Ocaklar köyüne, bir dostuma balık yemeğe gittim ve arazi mafyası oldum. Bir ay yattım ama beraat ettim. Mahallenin itine sormuşlar, iyi kaçır mısın, o da demiş ki mahallenin puştuna bağlı... O kadar çok puştlar ki affedersin!

Neden hep sizi buluyor onlar, ben de bunu anlamıyorum...

Buluyor işte! Meyve veren ağaç taşlanır...

Güneydoğu'dan sonra bu işler hangi noktada koptu?

Ben Güneydoğu'da gözümü açtım, çatışmanın içerisindeyim. İstanbul'a geldim, yine çatışmanın içerisindeydim. İstanbul'da 50'den fazla çatışmam var. Yani ölmemiz mi gerekiyordu? Vurulmamız mı gerekiyordu? Suçumuz bu mu? Biz ölmek için eğitildik. Çatışma için eğitildik. Benim en iyi bildiğim iş operasyon. Operasyon, ölmek için bertaraf etmektir.

Ve siz her şeyi emirle yaptım diyor musunuz?

Emir komuta zinciri olmadan olmaz. Bizim görevimizde adım atamazsınız. Neticede Özel Harekâtçı da olsan 657 sayılı devlet memurusun.

Kimden emir alıyordunuz?

Benim müdürüm Hüseyin Kocadağ'dı Diyarbakır'da. Ondan emir alıyordum, İbrahim Şahin daire başkanımıdı, ondan emir alıyordum. İstanbul'a geldiğimizde de dönemin emniyet müdürleri vardı. Biz en son halkayız.

Sonuçta mahkeme kararıyla devlet içinde çete kurmak ve tetikçi olmaktan hüküm yediniz... Bu sizde nasıl bir duygu uyandırıyor?

Tabii ki isyan ediyorum. Türkiye Cumhuriyeti Devleti bu kararın al tından kalkamaz. Tamam, ben kötü polisim, görevimi kötüye kullan dım. kumarhanelerle işbirliği yaptım, yolumu buldum, Abdullah Çatlı aranıyormuş, onunla da gezdim... Niye sen beni gidip Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılamıyorsun da özellikle Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne gönderiyorsun... Niye!

Sizce niye?

Türkiye Cumhuriyeti'ni parçalamak isteyenlerin oyunlarından bir tanesi. Kendi ipimizi kendimize çektiriyorlar.

İyi polislerin, kumarhanelerinin paralarıyla ne işi olur?

Kaç para vermişler bugüne kadar...

Sizin de hurdacılıkla geçindiğinize kim inanır!

İnanmazlarsa inanmasınlar. Gelip görsünler... Ben gocunmam.

En çok kime öfkeleniyorsunuz?

Valla, basını tebrik ediyorum. Çok iyi tetik düşürdü! Basında da öyle tetikçiler var ki... Öylesini dağda, örgüt evlerinde görmedim.

İnsanlar size vebalı gibi davrandığında ne hissediyorsunuz?

O sizin gördüğünüz şey. Yanılırsınız...

Siz güme mi gittiniz?

Hayır. Ben kaderimi yaşıyorum. Buraya kadarmış. Ama hayat devam ediyor. En çok üzüldüğüm şey, bu kararın DGM tarafından verilmiş olması. Görün bakın, bu kararı kullanıp Avrupa'dan sığınma hakkı talep edecekler. Tiyatro, miyatro değil. Ajitasyon ve demogoji de yapmıyorum. Ben istihbarat kursu da gördüm. Şimdi üniversite imtihanlarına girip, inşallah hukuk fakültesini kazanacağım...

Batı'da da "kirlili iş" yapanlar var, ama onlar sizin gibi ortada, göz önünde değil. Görevlerini tamamladıktan sonra dağıtılıyorlar...

Vallahi ben, o sözünü ettiğiniz Batı devletlerinden birinde yaşasaydım, bir malikânede oturuyor ve her ay yüz bin dolar maaş alıyor olurdu. Terörle mücadele ettik de hakkımız mı verildi?

Bütün bu hikâyede kabul ettiğiniz şeyler neler?

Abdullah Çatlı'yla dostluğumu kabul ediyorum. Bana hiçbir Allah'ın kulu o insan kötü insandı dedirtemez. Ölmüş gitmiş adam. Katil-matil beni bağlamıyor, beni

benimle geçirdiği dönem ilgilendiriyor. Arkadaşlıktan öte hiçbir ilişkim olmamıştır...

Topal cinayetinden elde edilen paralar nereye gitti?

Bak şimdi! Adamın dirisini görmedim, ölüsünden beş senedir çekiyorum.

Perpa, Tarık Ümit, Ömer Lütfi Topal. Bu üç vakada da tetikçi olarak suçlanıyorsunuz...

Çatışma olduğu anda içindeyiz. Ben çok çatışmaya girdim. O örgüt, bu örgüt beni ilgilendirmiyor.

Tetikçi olmak da bu değil mi? Size bir şey söyleniyor, yapıyorsunuz.

Sanki size bir şey söylendiğinde siz yapmıyorsunuz... Ben de yapıyorum. Burada bir örgüt var, git deniyor. Bazen yanlış istihbarat da geldiği oluyor. Ama akıllı insanlarız, neyin ne olduğunu gören insanlarız. Teslim oluyorsa oluyor, olmuyor ateş ediyorsa... Devletin de bir otoritesi olması gerekir değil mi?...

Ömer Lütfi Topal'ı geçiniz. Silin kafanızdan. Beni paramparça etseniz, lime lime doğrasanız... Hodri meydan diyorum. Yakalansınlar, alsınlar, götürsünler, ne yaparlarsa yapsınlar, ben bir şey bilmiyorum. Bu adam nasıl öldü, nerede öldü bilmiyorum. Tarık Ümit'in de ne olduğunu bilmiyorum. MİT'te çalışmış adamın teki. Ama ne olduğu da belli değil. Hayatımda suratlarını bile görmemişim.

Size suç isnad edenler arasında polisler de var...

O ikisini yakalarsam Susurluk'u onlara çözdüreceğim zaten. Göz altındayken iki tane artist vardı, 91 cinayeti var bu adamın diye saçma sapan şeyler söylediler, benim oğlumun da sünnet töreni var o arada... Bir gün onları yakalarsam, ben onları sorgularım hiç merak etmeyin...

Şu an duyduğunuz şey infial mi? Hapse gireceksek hep beraber girelim mi diyorsunuz...

Zaten hep beraber giriyoruz. Ama Amerika'da bulunan o zatı muhteremin o zamanki istihbarat konularının amiri konumundaki ismin (Mehmet Eymür) de benimle beraber girmesini istiyorum. O neden durdurulamadı? Nasıl oldu da elini kolunu sallaya sallaya Amerika'ya gitti? Neden dayağı yiyen biz oluyoruz?

Sizi Özel Tim'e kim seçti?

Kendi isteğimle gittim. Polis okulunda da başarılı bir öğrenciydim. İstedğim yere tayin olabilirdim ama o şartlarda Özel Tim'e girmek istedim. Bizi seçen Korkut Eken'di. O bir efsanedir. Nerede çatışma olduysa, nerede silah patladıysa, nerede şehit varsa ben onu orada gördüm yani. Bizi eğitenlerin başındadır, onların elinde yetiştik. İyi polistim ben. Özel Harekâtçı iyi polistir.

Ne zaman kötü polis oldunuz?

Kamyon çarptıktan sonra...

Sizce neden sizi Özel Tim'e seçtiler?

Gönüllüydüm. Bizi bir kursa tabii tuttular, 1000 kişi başladık, 500 kişi zor bitirdik. Sırf fiziki eğitim de değildi. Duyguları da okşayan bir eğitimdi. Kabullenmek istemiyorum yani Korkut Eken'in başına gelenleri, İbrahim Şahin'i dağdan tanıyorum ben, nasıl biri olduğunu biliyorum. Filmlerdeki gibi değildi, filmlerde gördüğünüz sınırlar bittiği zaman başlıyordu bizim yaşadıklarımız. O filmleri yapanların hayal edemeyeceği, rüyalarında bile göremeyeceği şeyler yaşadık.

Emri aldınız. Birisi yok edilecek. Silinecek. Defterden, hayattan! İtiraz etmek geçmiyor mu içinizden?

İtiraz etmedim. Etmek de geçmedi aklımdan...

İşi yerine getirene, aldığınız emri tamamlayana kadar kendinizle hiç mi hesaplaşmıyorsunuz? Bu canı Allah verdi, benim onu almaya hakkım var mı diye hiç kendinizi sorgulamıyor musunuz?

Hep sorguladım. Hâlâ da her gün sorguluyorum. Çok adam öldürdüm mü? Evet, çok öldürdüm. Görevimdi, isimdi. Gözümü kırptım mı? Hayır, kırpmadım.

Nasıl oluyor bu?

Oluyor. Eşit şartlardayız. Ya o ölecek, ya ben öleceğim.

Bir insanı yok etme fikrine karşı geliştirdiğiniz savunma mekanizması nedir? Nasıl düşünüyorsunuz da kendinizi haklı çıkarıyorsunuz?

Sen ateş ediyorsun, o da sana ediyor. Vurulan o oluyor... Bir sürü de polis öldü o çatışmalarda. Ben ölmedim diye suçlu muyum? Ölseydim ne olacaktı? Suçlu yerine kahraman mı ilan edilecektim?

İşin uygulanacağı gün... Hangi ruh hali içinde oluyorsunuz? Kendiliğinden bir şey gelişse de, bu iş olmasa diyor musunuz? Yoksa bir an önce başlasın, bitsin diye mi düşünüyorsunuz?

Öyle günler geldi ki, Allahım bitsin dedim, benim canımı al bitsin. Yaşadığım için kendimden nefret ettim. Öyle bezdim. Ben artık ölüyüm dedim. Sınav gibiydi, o kadar zorlu operasyonlardı... Aylarca dağlardan inmedik.

İş anı geldiğinde bedeninizin, ruhunuzun, aklınızın gösterdiği tepkiler neler? Nasıl bir sinirlilik hali? Ya da başka özel bir şey?

Ne işim var benim burada diyorsun. O gün sokağa çıkarken eve dönemeyecekmişsin gibi bir his yaşıyorsun. Gidip de dönmeyenler çok. Acaba bu sefer ben de onlardan biri mi olacağım? Herkese, her şeye son kez bakıyorsun. Kader mi? Kader, diyemem, insan kaderini kendi yönlendirir. Ama ne oldu? Bu hadiseler ailemize yansıdı. Karım delirdi. Benden çok o delirdi. Paranoyak oldu. Nasıl olmasın? Korkuyor, bekliyor, dönecek mi dönmeyecek mi, ölecek mi, ölmeyecek mi? Bırak diyordu, bırak bu görevi. Bırakılmaz ki. Ya ben, ya görevin dedi. Görevi seçtim.

Peki ya çocuklar? Çocuğunuz var mı?

İki tane. Biri ortaokulda, biri liseye gidiyor. Hiçbir iletişimimiz yok. Hâlâ kuramıyorum. Haklılar. Başımızda durmadın diyorlar. Doğru söylüyorlar.

Bu işlerle uğraşanların aile kurmaya hakkı var mı?

Yok. Kesinlikle yok. Yapmış olduğum en büyük hatadır. Çok çektirdim onlara. Haliyle affetmiyorlar. Karımı sevmedim demiyorum, yanlış anlaşılmasın, ama bizim gibi insanların evlenmemesi gerekiyor. Hele çoluk çocuğa karışmak, asla. Onların hayatını kararttım, iyi bir koca, iyi bir baba, hatta iyi bir insan da olamadım... Ama çok iyi bir polis oldum! Devletin verdiği 300, 350 tane takdirnamem var benim. Cezaevinin kapısında bile bir tane verdiler.

O an geldi... Silahı çekerken şimdi ben ölebilirim gibi bir şeyler geçiyor mu aklınızdan? Yoksa ölürsem de ölürüm, yeter ki hızlı davranayım mı diyorsunuz?

O anda akıl önemli. Ve çok soğukkanlı olmak gerekiyor. Becerilerini ve cesaretini aklınla birleştirdiğin zaman bu işten başarıyla çıkıyorsun. İstedığın kadar Rambo ol, beyin yoksa, gidersin!

O anda kalbiniz küt küt atıyor mu?

Atmaz mı?

Peki ne oluyor, ağzınız mı kuruyor, başınız mı dönüyor, mideniz mi bulanıyor?

Bakın şöyle bir şey söyleyeyim... Bitiyor. Her şey duruyor. Siz farklı bir boyuta geçiyorsunuz. Anlayabilmek zor.

Zor tabii, ben hiç adam öldürmedim!

O yüzden anlatmak zor. Trans hali mi dersin, ne dersin, başka bir dünya. Bir yanda roket patlıyor, bir yanda arkadaşın ölüyor. Çatışmadasın. Onlardan ölüyor, bizden ölüyor, karşı karşıya geliyorsun. Anlamaz insanlar, anlatamazsın, yaşamak gerekir. Ancak ne zaman anlarsınız, denk düşer de benimle gezersiniz, yanlış anlamayın, beraber takılır, arkadaşlık yaparız, düşmanım çok, bütün örgütler bana düşman, bir gün bana bir eylem koyarlar, işte o zaman anlarsınız...

Deli miyim, beraber yürümem bile sizinle!

Demek istediğim, bir gün bana da eylem yapabilirler. Gerçi o zaman göreceğiz el mi yaman, bey mi yaman. O anlarda kafam normalden fazla, daha seri çalışıyor benim. Ne yaptığımı bilen bir adam haline geliyorum. Belki de istediğim bu. Bak bunu da söylüyorum. Kendimi en iyi hissettiğim an operasyon anıdır. Bugün bile tekrar dağa çıkmak isterim...

Dağda kimse yok ki...

Siz öyle zannedin. Herkes yerinde duruyor, kimse bir yere gitmedi. Kandırmasınlar milleti...

Bir silahı hedefteki insana doğrultmakla tetiği çekme arasındaki süreyi anlatın. Kısa ya da uzun olduğu zamanlar var mı? Neye göre değişiyor?

En çok operasyonda bulunmuş on kişiden biriyimdir ben bu ülkede. O andaki konuma göre değişir. İtirafçılar vardı mesela, tetik düşürmedik onlara. Öldürülmediler. Niye? Çünkü teslim oldular. Elini kaldıran adamı biz öldürmedik. Ama bize silah sıkana... Olay o zaman değişiyor, iş sana yöneliyor. Müdafaaya giriyor. Elindeki mantar tabancası değil ki.

Hiç kadın öldürdünüz mü?

Evet, kadınlar da vardı.

Erkek ile kadın arasında fark oluyor mu?

Yok, fark etmiyor. Elinde silah var çünkü. Ama kadınlar erkeklerden daha cesur...

Tetiği daha kolay çekebilmek için geliştirilmiş özel bir teknik var mı? "Adi aşâğılık herif!" diye bağırarak öfkeyi yükseltmek gibi...

Kendini dolduruşa getireceksin tabii. Ve en önemlisi şartlandıracaksın. Bunlar adam öldürmüşler, katliam yapmışlar, köy basmışlar, memleketi bölüp parçalamak istemişler. İnkâr da etmiyorlar zaten. Harita çizmişler, biz burayı istiyoruz demişler. Hamile kadının karnında bomba patlatmışlar, bebeklerin kafalarına kurşun sıkmışlar. Sonra da benden merhamet mi bekleyecekler? Hiçbir şey bana onları orada öldürmekten daha çok mutluluk veremez. Gözümü kırpmadan öldürürüm...

Hangi tetikçi için inanılmaz profesyonel denir?

Bana tetikçi diye hitap etmenizden rahatsızım. İnsan doğası bu işte, gözlerinin içine baka baka, bak böyle yapma dersin, bunu buradan alıp buraya koyma, başına bir şey gelir yoksa, o da inadına gider yapar, siz de onu yapıyorsunuz şimdi. Başınıza bir şey gelecek derken yanlış anlamayın, sadece beni rahatsız ediyorsunuz.

Peki o zaman şöyle sorayım: Hangi tetik düşüren için inanılmaz profesyonel denir?

Rambo de ama tetikçi deme...

Hangi Rambo için inanılmaz profesyonel denir!

Beynini kullanan Rambo için. Ben öyleyim mesela. Dağda, bayırda yürümesini bileceksin, oturup kalkmasını bileceksin. Üstelik benim hayatım sırf dağ da değil...

Tetik düşüren biri olarak tanındıktan sonra...

Nereden çıkardınız bunu? Referandum mu yaptınız? Taktınız bu meseleye...

Hiç çıkar sağlamadığınıza inanmamızı nasıl beklersiniz?

İnanacaksınız. İnanmak zorundasınız. Cezayı verenler de bizim suçsuz olduğumuzu çok iyi biliyor. Sami Hoştan, Ali Fevzi Bir, Yaşar Öz, Haluk Kırcı devlet görevlisi mi? Devlet görevlisi altı polisiz. Şimdi devletin silahlı çetesi olduk. Bizi içeri tıkınca Susurluk meselesi kapanacak öyle mi? Soymuşum, gaspetmişim. Ne soyduğum adamlar ne de gaspettiklerim ortada. Bir Topal cinayetiyle yargılandım, ondan da beraat ettim...

İyi ama siz de hiç isim vermiyorsunuz...

Ne vereyim. Mehmet Ağar mı diyeyim. Dokunulmazlığı var, kalktığı zaman o da yargılanacak. Ona da, Sedat Bucak'a da yapmadığınızı bırakmadınız. Bucak'ın

ailesinden 179 insan öldü. Niye hiç yazılmadı? Biz şimdi bu cezayı aldık. Bu toplumda rüşvet bitti, yolsuzluk bitti, hortumlama bitti, gasp bitti, kapkaç bitti, tecavüz bitti, bu toplum tertemiz oldu...

Öyle mi? Valla herkesin gözü aydın olsun! Artık ülkemizi mis gibi günler bekliyor... Değil mi? Ben bu cezayı yatarım. Bir sene yattım, altı sene daha yatarım. Hatta, ömrüm varsa, altmış sene yatarım. Ama bu cezayı bu şekilde hak etmedik.

AİLE DEĞİL ŞİRKETİZ

Kaya Çilingiroğlu

05.01.2003

Bazen üzülüyorum. Çünkü ben de kantarın topuzunu kaçırıyorum. İşte o zaman, yaptığımız işin zaafını daha iyi görüyorum: Elinde bir köşe var, bir de bilgisayar klavyesi, yazdıkça yazıyorsun. Yazdıkça kendini havaya sokuyorsun, soktukça yazıyorsun. Bunu sadece ben yapmıyorum.

Sakin yanlış anlamayın, söylediklerimi inkâr etmiyorum, geri almıyorum, sadece üzerinden zaman geçtikçe, karşı tarafı da dinledikçe kendimi biraz acımasız buluyorum. Bir süre önce Kaya Çilingiroğlu aleyhine yazdığım yazı ağır olmuş. Bu benim, kendi yazım hakkında verdiğim yargı. Ama esas olarak yaptığım işi, sizin değerlendirmenize, sizin kantarınıza sunuyorum. Hülya Avşar'ı çok dinlediniz, buyrun bir de Kaya Çilingiroğlu alın. Sonra bu çifte nasıl, ne tür bir yargıyı yakıştıracaksanız siz yakıştıran.

Bu kadın size bir mükafat mı bela mı?

Kesinlikle bela değil ama mükafat olduğunu da tartışırım. Yine de hakkını teslim etmek gerekir, çocuğuma çok iyi bakıyor, çok iyi bir anne ve bir gün dahi beni rencide edecek bir şey yapmadı. İsteseydi beni çok mahcup edebilirdi. Karımın bana olan bağlılığından hiç bir zaman şüphe etmedim.

Peki hayalinizdeki kadın o muydu? Her şeyi sıfırlama imkânınız olsa yeniden evleneceğiniz kadın Hülya Avşar mı olurdu?

Hülya Avşar'ın başka bir versiyonu olabilirdi. Bazı huylarıyla, fiziğiyle tamam. Ama istemediğim ve değiştirmek istediğim huyları var. Öyle bir Hülya Avşar olabilirdi.

İki ayrı evde yaşama fikri neden gündeme gelmiyor? Aranız da kötü olmayacak, Zehra'yı her zaman görebileceksiniz. Ama özgür de olacaksınız ve hesap vermeniz gerekmeyecek. Böyle bir şeyi tercih etmez misiniz?

Evet ama Türkiye'de yaşıyoruz. Böyle bir hakkımız yok bu memlekette. Olsaydı düşünebilirdik.

Kendinizi zaman zaman bir kafesin içine sıkışmış kaplan gibi hissettiğiniz oluyor mu?

Benim kafes biraz büyük. 740 bin kilometrekare. Ama bu hayatı ben tercih ettim. Kimseyi suçlayamam. Avantajları kadar dezavantajları da olacak. Fakat işin ucu kaçtı artık. Fırsatını bulsalar evimize dalacaklar. Ben de agresif olmaya başladım.

Zaten sizin bir gazeteciyi hastanelik etme hadiseniz de vardı, öyle değil mi?

Evet, 20 sene önce. Talihsiz bir olay. Alnıma yapıştı. Sonradan bir insana tokat almışlığım yok. Ama herkes beni "Kavgacı Kaya" olarak tanır.

Playboy Kaya, çapkın Kaya, kavgacı Kaya... Başka?

Benim sorunum şu: Benim yıldızım düşük.

O ne demek?

Abuk sabuk şeyler mutlaka benim başıma gelir demek. Yirmi çocuk oyun oynar, benim ayağıma paslı çivi batar, tetanos iğnesi olurum. Kolum kırılır, alçıyla üç kere denize düşerim. Bir şey olarsa, mutlaka benim başıma gelir yani. Mesela iyi bir golf oyuncusuyum. Ama tapa diye bir şey var, ben attığım zaman, mutlaka top deliğin kenarında durur. Ben bilirim bunu, gelecek ve orada kalacak.

Günün, ayın, yılın bir gecesinde muhasebe yaptığınızda, kendinizle hesaplaştığınızda, açık verdiğiniz bir nokta var mı? Kaldıramadığınız, taşıyamadığını bir şeyler...

Her şeyi kaldırabildiğimi düşünüyorum. Ya da ben öyle zannediyorum. Tam çözemedim. Günde üç saat spor yapan bir adamım ama son bir haftadır, acayip yorgun uyanıyorum. Acaba bende bir stres, bir gizli depresyon var da, ben mi fark edemiyorum?

Rahmetli Kaya Çilingiroğlu'nun oğlu, Hülya Avşar'ın kocası, hatta Zehra'nın babası. Hayatınız boyunca bu tanımlamaları çok duydunuz. Bu sizde hiç sorun yaratmıyor mu?

Yoo. Dünyanın en kompleksiz adamıyım ben. Yani buna inanmak istiyorum. Kim bilir belki vardır da kompleksim, kendimden bile gizliyorumdur. Tabii ki, "Hülya Avşar'ın kocası" denecek. Milyonların tanıdığı, severek izlediği insan o. Kimse kalkıp "Kaya'nın karısı Hülya'yı seyrettik" demeyecek. Kim daha fazla meşhursa, kamuoyu tarafından kim daha çok tanınıyorsa, öteki ona yakıştırılacak. Yine de, bütün bu insanların oğlu, kocası ve babası olarak sevildiğimi düşünüyorum. Değerli bir tarafım var ki, Hülya Avşar benimle bu kadar zaman geçiriyor. Demek ki, ben bunu hak ediyorum.

Ara ara "Ama ben bunlardan daha fazlasıyım!" dedğiniz...

Oluyor tabii. Ama ne yapacağım? Önüme gelene "Benimle röportaj yapın, size kim olduğumu anlatayım" mı diyeceğim? Ben kendimin ne olduğumu biliyorum zaten.

Yani haksızlık mı? Bazı insanların önyargısı da, benim yazdığım yazı da...

Tabii ki öyle. Yok, ben rahatsızmışım, yok Hülya Avşar'dan intikam almak için birtakım şeyleri yapmışım. Düşünerek yapılmış bir şey yok ki ortada.

İyi de böyle bir yargı da var: Bu kadını taşlamadığınıza dair...

Aksine, ben son derece iyi taşıdığımı düşünüyorum. 13 senedir

beraberim. Varsa Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bu çapta ünlü ve başarılı olan bir sanatçıyla bu kadar uzun süreli bir evlilik yürüte-bilen, çıksın...

Eskiden Hülya Avşar neredeyse her programda her soruda "Kaya aldatır. Ben aldatılan kadını. Aldatmayan erkek var mı?" derdi. Siz de ertesi gün okurdunuz gazetelerde. Bunun iki sonucu olabilir: A) Çapkınlık piyasasında prim B) İtibar piyasasında eksi prim...

A şikkına katılmıyorum. Ama B şikkı olabilir. Zaten Hülya'nın en büyük hatalarından biri bu. "Kendimi savunmak için böyle yapmak zorundayım" dedi, dedi, sonunda da beni, eli bilmem neresinde bir erkek konumuna itti. Oysa benim de bir iş hayatım var, sosyal çevrem var. Ben sürekli karısını aldatabilecek potansiyelde bir erkek oldum çıktım.

Ama siz de süttten çıkmış ak kaşık değilsiniz...

Tabii ki değilim. Ama sürekli bir şeyler yakıştırıyorlar. Hepsi de gerçek olamaz değil mi? Hep şunu söylüyorum: Benim bir kadınla samimi bir şekilde bir fotoğrafımı basın, o zaman eyvallah. Senelerdir oraya gitti, onunla görüldü, bilmem kimle basıldı. Yaşayamaz hale geldim.

İnsanın uzun yıllar bir kadınla evli kalması, dünya güzeli bile olsa, monotonluk yaratıp, insanda sorunlar yaratıyor mu?

E "aşk zamanı" bitiyor. Ama ne yapacaksın? Başka bir kadına da âşık olsan, bir sene sonra, o da bitecek. Yaşım olmuş 38. Anlatabildim mi? Ona da âşık ol, ondan da ayrıl, böyle mi yaşayacağız?

"Aşk zamanı"nın bitmesi paylaşılan şeylerin de azalması anlamına mı geliyor?

Pek çok şey alışkanlığa dönüşüyor. Oysa ben karıma çok âşık olarak evlendim. Gerçi hâlâ tanımlayamadığım şeyler var: Birbirimize duyduğumuz aşk gerçekten bitti, biz durumu mu kurtarmaya çalışıyoruz? Yoksa hâlâ karşılıklı bir şeyler hissediyor muyuz? Bunu çözemedim. Karım ise, sürekli basında "Artık birbirimize aşk-maşk hissetmiyoruz" diyor.

Bu tür şeyler insanı kırmaz mı?

E kırıyor. O zaman da bugünlere geliyorsun. Ama ne yapabilirim ki, söylüyor...

İyi de neden "Yaptığın şey beni yaralıyor" demiyorsunuz?

Şimdi bizim ev ortamımızı bilmediğin için... Bizim böyle bir konuşma yapma şansımız yok. Devamlı bir trafik var. Müthiş bir yoğunluk. Başbaşa kalıp konuşma fırsatımız bile olmuyor.

Nasıl oluyor böyle bir şey?

Oluyor işte böyle bir şey. Benim sosyal hayatım, sporum var, eve geliyorum, saat yedi buçuk. Çocuğun yoğunluğu var, Hülya'nın yoğunluğu var. Hababam bir hareket var evde, vakit yok.

Siz bir evlilik, aile değil, şirket tanımlıyorsunuz!

Evet öyleyiz. Maalesef. Aynen bir şirket. Bu şirket, bir şekilde bugüne kadar idame ettirildi. Bundan sonra ne olur, kimse bilemez. Çok yoğun bir kadın Hülya...

Yoğunluğu-moğunluğu her şeyi anlıyorum da, sizin iki çift laf edememenizi anlamıyorum. Bunun her şeyden önemli olması gerekmez mi?

Ama o çok "top" seviyede. İyi para kazanıyor. İyi de işler yapıyor. Haliyle durum böyle. Mesela, bu sene yılbaşında döndü dedi ki: "Ne yapayım, çalışayım mı?" "Tabii ki çalış" dedim. "İyi para veriyorlarsa." Sonra yılbaşı günü rahatsız oldu, "Neden yılbaşı günü seninle ve çocuğumla beraber değilim?" Ben de aldım çocuğu, ona götürdüm. Sevindi.

E bir yılbaşı da para kazanmasa ne olur?

İşte, insanların gelecek korkusu var. "Gelirken atayım çuvala" diyor. Çuvala atarken de bazı şeyleri kaçırıyor. Ama hayat böyle. Birinden birini tercih edeceksin. "Hem bunu yapayım hem onu yapayım" olmuyor. Ya diyeceksin ki, "Doğru düzgün bir aile hayatım olsun, o işe de gitmeyivereyim." Ama o zaman da, yavaş yavaş piyasadan silinirsin, o kazançları bulamazsın. Diyeceğim o ki, Hülya başka bir şeyi tercih etti, biz de buralara geldik. Ama ben de egoistim.

Programlarım bozulsun istemem. Zıpzip bir adamım. Bugün tiyatrodaki, yarın sinemada, öteki gün seyahatte. Oradan gelirim, buraya giderim, az uyurum, hiç yorulmam. Bana da bir kadının eşlik etmesi çok zordur yani. Hülya daha dengeli yaşıyor. İki tamamen farklı hayat, haliyle arızalar oluyor.

Ama yine de beraber çıktığınızda eğleniyorsunuz değil mi?

Eğlendiğimiz söylenemez. "Az oturalım, erken uyuyalım, çocuğa bir şey mi olmuştur, o uyudu, bu kalktı." Halbuki normal akışına bıraksa, belki kendi de daha huzurlu olacak. "Kaya gibi yaşasam işimi yapamam" diyor. Haklı. Ama ben de zaman zaman onunla çıkmak istiyorum. Her zaman mutlaka söylerim, "Sen de gel". Yarım ağızla da demem. E sürekli kendi başına çıkarsan da başına böyle saçma sapan şeyler gelebiliyor...

İlk gençliğinizden beri kadınlarla haşır neşir bir adamsınız. Herhangi bir kadını aldatmakla Hülya Avşar'ı aldatmak arasında bir fark var mı?

Aldatmak enteresan bir kavram. Herkes başka bir anlam yükleyebilir. Ben aldattığımı kabul etmiyorum ki...

Nasıl yani?

Çeşit çeşit aldatma var. Gecelik ilişkiler var, ben onları aldatmaktan saymıyorum. Ben kadınları sevmem diye bir şey yok ki. Normal bir erkeğim, tabii ki seveceğim. Ama ben eşimi aldattığımı söyleyemem. Şimdi biz bu aldatma konusuna fazla girersek pazar sabahı Hülya'yla birbirimize gireriz. Geçelim.

İyi de "Bugüne kadar karımı hiç aldatmadım" dersiniz buna civcivler bile güler...

Yoo. Bu benim düşüncem. Ben aldatmadım karımı. Kafa olarak aldatmadım yani. Satmadım onu. Hem kime neye göre aldatma? Benim için izafi bir kavram.

Benim düşünceme göre aldatmak, benim sana verdiğim bir sözden geri dönmem. Yalan söylemem. Seni satmam. Beni Beşiktaş seçimlerinde satmışlardı, işte o aldatmak. Anlatabildim mi? Ötekini aldatmak olarak görmüyorum. "Sen Hülya'ya ihanet ettin" ne demek? Ne yaptım? Sırtından mı bıçakladım? Parasını mı çaldım? Sözümü mü tutmadım?

Evlilik de bir tür "söz" vermektir ya. Ve o "söz"ün belli kuralları vardır...

Ne sözü veriyorsun? Diyorsun ki, "İyi günde, kötü günde yanındayım". Bu kadar basit.

Başka biriyle yatmayacağına dair de söz veriyor insan...

Valla nikâh memuru bana böyle bir şey sormadı!

Tamamen masumsunuz yani!

Kötü bir repütasyonum olabilir. Ama kadınlarda şöyle bir şey oluştu: "Kaya aldatır. Bana bakıyorsa, yatmak içindir." Yok artık daha neler! Durup dururken telefon açtığım ilk kadın Hülya'dır. Hiçbir evli kadına dönüp bakmadım. Hayatımda hiçbir kadına asılmadım. Ya da çok nadirdir, 300 kişide 5 kişidir yani...

Aynı ev içinde yabancı iki insan gibi yaşamanız nasıl mümkün oluyor. Sonunda iş, bir satranç oyununa dayanan bir yaşam tarzına mı geliyor?

Satranç zekâ ve sabır gerektirir. Bence bizimki satrançtan çok golfe benziyor. Stratejik bir oyun. Ve çok uzun. 18 delik oynanıyor.

Siz kaçınıcı deliktesiniz?

Valla bilmiyorum ama ilk 9'u bitirdik. Hataların arttıkça oyunu daha fazla kaybedersin. İki taraf için de söylüyorum ama tabii ki medya açısından hatalı olan hep benim.

Ama karınızla yaptığım röportajda "İlişkimizde yüzde 60 hatalı benim" demişti. Sizce kim kime daha çok tahammül ediyor?

Kamuoyu daha çok onun bana tahammül ettiğini düşünüyor. Öyle bilinsin. O söylemiş zaten kendi fikrini. Ben kalkıp karıma tahammül ediyorum demem. İkimiz de birbirimize tahammül ediyoruz.

En son ne zaman sadece ikiniz bir tatile gittiniz?

Hiç.

Neden?

Son beş senedir biz ikimiz birlikte yemeğe bile gitmedik!

İlişkiniz için evlilik danışmanına gitmeyi düşündünüz mü?

Hayır. Ama Hülya'nın bir danışmandan yardım alması gerektiğini

düşünüyorum, ileriye yönelik hayatı için de. Yaptığı iş çok zor. Ve yolun başında değil. Bu işlerin çıkışı gibi inişi de var. En fazla o zarar görecektir. Bir önlem alması lazım...

Peki eşiniz dışında adınızın anıldığı kadınlara güvenmeniz nereden kaynaklanıyor? Saflığınızdan mı?

Valla, bütün uyanık geçinen insanlarda vardır bu! Uyanık geçinen enayiler. Ben de kendimi onlardan biri olarak görüyorum. Allah sonumuzu hayretsin.

Berbere ne zaman gitsem, eşinizin yanına birtakım isimler ilave edip olmayacak şeyler anlatıyorlar. Bunlar sizin de kulağınıza geliyordur herhalde...

Bana gelmiyor. Hakkında dedikodu yapılyordur ama karımın beni aldatması mümkün değil. Günahı boynuna tabii. Bu konuda hayatta yüzde yüz inanacağım tek insan annem. Ama yine de, hayatta inanmam. Hülya, çok rahat bir insan. Herkesle görüşür. İnsanlar da yanlış anlıyor olabilir.

Herhangi bir davette Hülya'yla biraz samimi olsalar, hemen sağda solda konuşuyorlardır: "Hülya da bana bilmem ne dedi, Hülya da şöyle yaptı." Bu kadar aşağılıklar. Ben bir erkek, bir kadına nasıl bakar, gayet iyi bilirim. 60 milyonun beğendiği bir kadın o.

Ama bunun dışında, bir de onu isteyerek bakanlar var. "Bu kadınla beraber olsam" diyenler. Onları çok iyi görüyorum. Birkaç sefer denk geldim. Çok da güzel set koydum. Çünkü ben karıma her asılanı dövmeye kalksam, oooo yandım...

Hayatta istediğiniz her şeyi elde etmiş biri misiniz?

Yok canım. Nerde? Daha mutlu ve huzurlu bir adam olmak isterdim. Aile hayatımda bazı şeyler iyi gitsin. Ama zamanla fark ediyorsun ki, olmuyor, isterdim ki, babam 10 sene daha başımda kalsın. Çünkü en sıkıştığım zamanlarda, mesela bu son olaylarda, babamın mezarının başına gidip onunla konuştum.

Hâlâ onun bana verdiği güçle bazı şeylerin altından kalkabiliyorum. Sonra, iş hayatında çok başarılı olmak isterdim. Ancak o zaman karım tarafından sayılırım, çocuğum da beni sever diye düşünürdüm. Pek çok insan gibi ben de hayal ettim: Milyonlarca dolarım, yatım, katım, uçağım olsun. İyi de kazanmaya başlamıştım. Ama krizler geldi, işlerimiz bozuldu.

Yine de 12 yıllık ticaret hayatımda hiçbir gün çeki, seneti yazılmamış bir adamım. Zaten artık çok büyük paralar kazanma peşinde değilim. O hırsım geçti. Bu standardımı koruyabileyim yeter...

Ortada bir tecavüz olmaması sizi sevindirdi, neden?

Ben hayatımda ne kimseye tecavüz ettim ne zor kullandım. Ters olabilir de, benim zor kullanmam mümkün değil. Zaten olay, kanıtlarıyla ortaya çıktı, mahkeme de gereken kararı verdi.

Tecavüz olmaması "suç"u azaltıyor mu?

Suçtan kastını anlayamadım...

Sizce ortada bir "suç" yok mu?

Yok. Ben suç olarak görmüyorum. Başıma geldi. Yapacak bir şey yok, yaşandı. Yaşanacağı varmış. Şimdi yaşanması, ileride yaşanmasından daha iyi. Zehra, okuma yazma bilse, tüm o haberleri gazetelerden okuyabilecekti. Kendini çok rahatsız hissedecekti. En azından bu olmadı diye seviniyorum.

HİÇBİR ŞEY İYİ BİR YAZI KADAR DOYUM VERMEZ

Emin Çölaşan

21.10.2001

Belki de sana haksızlık yapmışımdır." Emin Çölaşan'ın ağzından çıkan, benim en sevdiğim cümle bu. Hafızası iyi olanlar hatırlar: Küçük bir sorunumuz olmuştu Emin Bey'le. Beni paramparça etmişti! Ben de cılız bir sesle, kendisine "Testereli adam" demeye çalışmıştım.

Hafızası iyi olanlar bunu da bilir: Bu tür şeyler benim için önemli değildir, hayata devam ederim, iş iştir. Üstelik Emin Çölaşan röportajı bana göre önemli ve büyük bir iştir. Talep benden geldi ama... O da kabul etti! Takdir edersiniz ki, bunca yıl Türkiye'yi titreten adamdan, benim de sizin de öğreneceğiniz çok şey var...

Beni niye sevmiyorsunuz?

Seni sevmiyor değilim ki. Sana kızıyordum. Sevmemek ayrı, kızmak ayrı. Bazı yazılarını beğenmiyordum.

Dum ha! Di'li geçmiş zaman...

Evet. Birtakım insanlar vardır, onlara kızarsın ama onların da özünde iyi niyetli, düzgün insanlar olduğunu hissedersin.

Peki bana haksızlık yaptığınızı hiç düşündünüz mü?

Belki haksızlık yapmışımdır...

Yazılarınızda belden aşağıya vurduğunuz oluyor mu?

Hayır, belden aşağı benim işim değil. Hiç kimseye de belden aşağı vurmadım. Hiç hatırlamıyorum.

Gazeteciliğin bir formülü var mıdır?

Yoktur. Çünkü gazetecilik, matematik, kimya gibi müspet ilim değildir. Ama kuralları vardır.

Peki o kuralları kim neye göre belirliyor?

Uluslararası kurallar bunlar. Dünyanın her yerinde de uyulması gerekiyor.

Formülü yoksa bu işin, tek tip bir gazetecilik de yapılması gerekmiyor?

Yok, hayır, gerekmiyor.

Siz nelerden besleniyorsunuz?

Kendi beynimden. Tabii gazetecilik deneyimlerimden. Ve çevremden, okuyucularımdan gelen mesajlardan. Gazetecinin toprağı budur.

Hiç vicdan azabı duyduğunuz bir işiniz oldu mu?

Hayır, çok rahatım. Bunu okuyucu da bilir. Daha doğrusu hisseder. Emin Çölaşan yalan *yazmaz* der. Yorumlarımda birtakım yanılığlar olabilir, o ayrı konu. Biraz da sert gidebilirsin birtakım insanların üzerine...

Evde eşiniz bugün de çok sert yazmışsın demez mi?

Yakın çevremden böyle bir reaksiyon almam. Ama okuyucularım zaman zaman yazılarımın çok sert olduğunu söylerler. Gerçi büyük çoğunlukla da niye daha sert yazmıyorsunuz diye beni eleştirirler. Sert yazmaya mecbursun. Türkiye bu duruma geldiyse, birileri de bundan sorumlu, öyle değil mi? Oturup, yumuşak yumuşak, "Sayın falanca, siz şöyle yapsanız daha iyi olmaz mıydı?" demenin de bir manası yok! Karşıdaki adamlar acımasız...

Size çok küfrediyorlar mı?

Az. Ama var tabii.

Şu an karşımda oturan insan, gazetenin köşesinde duran adamdan daha farklı. Hangisi sizsiniz? O daha sert gibi...

Vallahi ben o fotoğrafı okuyamam.

Yazılardaki üslup da öyle...

Zaman zaman oyum, zaman zaman buyum. Benim için önemli olan şudur, biri çıkıp da üçkâğıtçı, hırsız, mesleğini satan, para karşılığı yazı yazan, avanta alan ya da yalancı demesin. Olay budur. Yoksa sertsin, yumuşaksın, susun, busun hiç önemli değil.

Türkiye'de gerçekten en çok okunan köşe yazarı siz misiniz?

Tahminim öyle. Gazetelerin yaptıkları anketler de onu gösteriyor, iletişim fakültelerinin anketlerinde de genelde ben çıkıyorum.

Sizin için kibirli denebilir mi?

Hayır, kibirle uzaktan yakından alakam yok benim.

Sizin deyiminize göre, önüne gelen neden köşeyazarı oluyor?

Hiç ismini bilmediğimiz bir sürü insan köşe yazarı oluyor. Vallahi bilmem nasıl oluyorlar...

Kim yapıyor onları köşeyazarı?

Herhalde o gazetelerin patronları ve genel yayın yönetmenleri.

Hangi ihtiyacı karşılamak için?

Onu da bilemem. Ama birileri tepeden paraşütle inerek, Türkiye'de köşeyazarı oldu: İyi de seni kim okuyor, senden kim etkileniyor?

Siz içinizden "Ben de köşeyazarıyım, bilmem kim de!" diyor ve rahatsız mı oluyorsunuz?

Kendi adıma değil, mesleğim adına. Bu mesleğe emek vermiş pek çok muhabir arkadaşımız var, taa ilk basamaklardan tırmanıp belli bir yere gelmişler, o çocuklar harcanıyor...

Adınızın bir caddeye verilmesini ya da heykelinizin dikilmesini bekliyor musunuz?

Hayır.

Ankara'da bir Emin Çölaşan Caddesi kötü mü olurdu...

Bilmiyorum, hiç düşünmedim.

Siz hayal kurmaz mısınız? Ne tür hayalleriniz vardır?

Fazla kurmam. Çok yorgun olduğum zamanlar, kendimi bir deniz kıyısında ya da doğanın içinde yeşilliklerin arasında düşlemeye çalışırım. Özlem duyduğum bir şey. Bir tatile gitmişim, yatmışım, denize giriyorum. Başka tür hayalciliğim yok.

Peki kontrol elinizden kaçtığı anda panikler misiniz?

Hayır, paniklemem...

Konuştüğünü yazamayan insan köşeyazarı olabilir mi?

Birçok köşeyazarı arkadaşımız özel sohbetlerde konuşuyor, fakat iş yazmaya gelince yazamıyor. O veya bu nedenle. Ya birilerine gebelikleri var ya da korkuyorlar. Pek çoğu bana "Sen şunu yazar mısın?" demiştir. "Bak, ilginç bir konu." Doğrudur da söyledikleri. Bazısını yazmışımdır. Onlar yazamaz.

Neden?

Bilemem. Okuyucu takdir etsin. Yavaş yavaş köşeyazarı tanımını kafamda şöyle oluşuyor: Özel sohbetlerde konuştuğunu yazabilen adam. Ben öyle biriyim.

Hiç kimseden, ölümden bile korkmuyor gibi duruyorsunuz. Ama uçaktan korkuyorsunuz!

Uçağı sevmem, binmemeye gayret ederim. Gerçi askerliğimi de havaüssünde yaptım ben. Ama yine de gemiyi ya da yataklı treni tercih ediyorum. Uçak bana angarya gibi geliyor.

Uçak korkunuz olmasaydı hangi ülkeyi görmek isterdiniz?

Pek çok ülkeye gittim. Amerika ve Uzakdoğu'ya gitmedim. Avrupa'ya ve Afrika'ya gittim. Ama yakınımızdaki ülkeleri daha çok merak ederim, Yunanistan, İsrail mesela.

En son ne zaman, ne için dua ettiniz?

Allah'a inanan bir insanım, her zaman şükrederim ve dua ederim.

Dua ederken Allah'la konuşuyor musunuz, yoksa Arapça mı dua ediyorsunuz? Üç Kulhüvallahı bir Elham mı okuyorsunuz mesela?

Onları bilirim zaten, başka bilmem. Ve Allah'la benim arama kimsenin girmesine izin vermem. Onun için din tüccarlarına karşı çıkıyorum. Her gece standart duamı yaparım Allah'a. Kapsamlı bir duadır. Birtakım tipler de bizi Allah'sız kitapsız zannediyorlar...

Konumunuz gereği açık vermemek için kendinizi mahrum bıraktığınız şeyler var mı?

Bazen oluyor. Özel hayatında, her adımını dikkatli atmak zorundasın. Komik gelecek ama bazen içimden özgürce yere tükürmek geliyor, yapamıyorum.

N'olacak ki? "Aa Emin Çölaşan yere tükürüyor!" mu diyecekler.

Ayıp olur. Tanınan bir insansın. Futbol maçlarında görüyorum, sahaya tükürüyor futbolcular, içimden "Oh be adam özgürce tükürüyor" diyorum.

Psikiyatra gitmeyi düşündünüz mü?

Hayır. Öyle bir durumum hiç olmadı şimdiye kadar.

Siz sevilen bir yazar mısınız?

Öyle tabii. Gerçi bunun bir terazisi, ölçüsü yok. Ama nereye gitsem, okuyucularımdan aldığım tepkiler genelde olumlu. Bugüne kadar hiç kimseden en ufak bir saygısızlık görmedim...

Meslekte ulaşmak istediğiniz hangi nokta kaldı?

Kalmadı ki.

Ne yani! Deniz bitti mi?

Ne alakası var, denizde yüzmeye devam ediyorum. Ama ulaşacağım herhangi bir hedef kalmadı. Nefesin güçlü olduğu sürece o denizde yüzeceksin. O da senin görevin. Hürriyet gibi Türkiye'nin bir numaralı gazetesinde en çok okunan, en çok rağbet gören bir köşeyazarı olmuşsun, bundan sonrası artık idari görev. Genel yayın yönetmenliği, vesaire. Ama gazeteciliğe adım attığımdan beri benim idari bir görevde hiç gözüm olmadı.

Peki başyazar olmak filan?

Yok, zaten öyle bir ayrımı da kabul etmem. Kim başyazardır, kim değil, o belli değil! Onlar unvanlar. Önemli olan, insanlar seni okuyorlar mı, mesajlarını alıyorlar mı ve sana saygı duyuyorlar mı? Mühim olan budur.

Uzun zamandır aynı şeyi yapıyorsunuz, heyecanınızı kaybetmediğinizi nasıl söyleyebilirsiniz?

Heyecanını kaybedersen gazeteciliğin biter. Ama bazen de kaybedersin. Sonuçta insanız hepimiz. Bazı yazılar olur, zorlamayla yazarsın.

Sizin yazılarınız da mı arada şişer?

İtiraf edeyim, bazen olur. İçinden yazmak gelmez, zoraki yazarsın. Çünkü konu yoktur o gün. Ölü mevsimlerde, yazın filan biraz sıkışırız konu bulmakta. Ama yine de her yazını okunur hale getirmek senin yeteneğindir.

Peki o heyecanla yazdığınız yazıları, gazete basıldıktan sonra okuduğunuzda ne olur?

Gazete bir gece önce gelir eve, sabırsızlıkla beklerim. Kendi yazımı tekrar tekrar okurum. İlk defa okuyormuş gibi.

İyi bir haber geçti elinize. Biri bir ihbarda bulundu mesela ve doğruluğunu kanıtlayabiliyorsunuz. Bu heyecan ne ile kıyaslanabilir hayatta?

Hiçbir şeyle!

Güzel bir kadınla filan...

Hayır, hiçbir şeyle kıyaslanmaz. Asla! O muhteşem bir olaydır. Çünkü ertesi gün, o mesajı sen milyonlarca insana ileticeksin. Milyonlarca insan senin o mesajından etkilenecek. Yok böyle bir heyecan hayatta!

Yani iyi bir yazı kadar hiçbir şey sizi tahrik etmez hayatta?

Tahrik değil, doyum sağlamaz!

Siz köşenizde herkesi yargılayabiliyorsunuz. Size gelen malzemeler biterse, köşeyazarlığınız biter mi?

Bitmez. Çünkü malzemelerle değil, kendi kafanla yapıyorsun bu işi.

Peki gazetecilik anlayışınızda zaman zaman suçsuz ve iyi insanları rahatsız etme tehlikesi yok mu?

Bugüne kadar masum insanları rahatsız etmedim ki. Biri de çıkıp desin ki, sen şu şu masum insanı rahatsız ettin. Üzerine gittiklerimin tamamı Türkiye'yi bu duruma getirenler. Güçlülerle uğraşırım, güçsüzlerle değil. Bir de dini siyaset malzemesi yapanlarla, Türkiye'yi bölmeye çalışanlarla, hırsızla uğraşırım.

Çok okunuyorsunuz ama çok da korkuluyorsunuz...

Korkanlar varsa, hırsız takımındır, üçkâğıtçı takımındır.

Ama ben de sizden korkuyorum!

Senin korkmana gerek yok. Normal bir insan benden niye korksun? Ben sadece bir haksızlığa uğradığım ya da birileri bir haksızlığa uğradığı zaman kaplan kesiliyorum.

Ya insanlar sizin yaptığınız tür yazarlıktan bir gün sıkılırsa...

Çok iddialı söylüyorum, milyonlarca insan benim yaptığım gazetecilikten son derece memnun. Ki ben gelen mektupların hepsini saklarım, e-mail'leri bile yazıya döktürürüm...

Neden? "İnsanlar benden memnun"u kanıtlamak için mi?

Hayır, bunlar Türkiye'nin arşivi. Bütün yazılı mesajları Eskişehir Anadolu Üniversitesi'ne veriyorum, onlar kitap yapacaklar. Türkiye'nin dökümü var o mesajlarda. Ve bunu yapan başka bir yazar da yok.

Takılmış plak gibi hep aynı şeyleri yazıyor diyenlere verecek cevabınız nedir peki?

Haksız bir eleştiri, gayet geniş bir yelpazede yazıyorum.

Mesela Hakkı Devrim de eleştiriyor, ama daha dolaylı ve kibarca. Siz zaman zaman doğrudan kafa atıyorsunuz...

Evet, ben doğrudan kafa atıyorum. Çünkü dolaylı yollardan iş yapmayı sevmem. Konuşurken de paldır küldür aklıma gelen her şeyi söylüyorum. Tereddüt edeyim, ima yoluyla işi götüreyim benim yaradılışımda yok.

Zaman zaman memleketi arka plandan idare eden adam olduğunuzu düşündüğünüz oluyor mu?

Arka plandan filan idare etmiyoruz.

Yani açık açık mı yapıyorsunuz?

Yok canım, bizim işimiz memleket idare etmek filan değil. Tabii toplumu olumlu yönde etkiliyorum, bunu biliyorum. Açıkça söyleyeyim, eğer biz birkaç kişi olmasaydık bu basında...

Kim o birkaç kişi?

İsim vermek istemiyorum.

Bir tanesi Uğur Mumcu. Öyle değil mi?

Gayet tabii, biri Uğur... İşte biz birkaç kişi olmasaydık, PKK'cısı, dincisi, entel takımı vesairesi bugün son derece etkin bir duruma gelirdi. Biz bunların önünü kestik.

Bir tür kahramansınız yani!

Estağfurullah. Öyle bir şey yok. Ama kendi ülkeme karşı görevimi yaptığımı inanırım. PKK terörü devam ederken, pek çok anlı şanlı gazeteci Apo'yla görüşme kuyruğundaydı ve "Sayın Öcalan" diye hitap edip onunla konuştular. Biz bunların frenine bastırdık. Kelle koltukta yaptık bunları.

Tam olarak "siz" kimdiniz?

Biz, birkaç gazeteci arkadaş. Birinin ismini verip, öbürünü vermezsen olmaz. Biz ülkemiz için yaptık bunları. Kavgadan hiç çekinmem, biri bana bulaşırsa üzerine takır takır giderim.

Peki bir kadın için düello yapabilir misiniz?

Hayır yapmam. Hiçbir kadın için bunu yapmam.

Bütün bu eli sopalı ve testereli adam görüntüsünün altında başka bir Emin Çölaşan yok mu?

Emin Çölaşan özel yaşamında yumuşak, düzgün, sakin, kimseyle kavga etmeyen, hoşgörülü, duygulu bir insandır. Sadece Türkiye'yi soyanlara, bölmeye çalışanlara karşıdır.

Sadece onlarla kavga ederken sertsiniz yani...

Bazen sevdiğim insanlara karşı da sert olabilirim, o ayrı. Ama bu onları kırmaz, incitmez. Özel yaşamımla yazılarımla farklı benim. Pek çok insan beni belki haklı olarak çok sert, acımasız biri zannediyor. Öyle değilim.

Duygusallığınıza dair hoş bir örnek verseniz...

Duygusalım derken şunu kastediyorum. İnsanları korumak. Burada açıklanmaz tabii. Maddi ve manevi. Yani olay şudur: Güçlülere kılıç çekip, güçsüzleri savunmak...

Bir tür Zoro'sunuz yani!

Onu bilmiyorum...

Hani o da güçsüzlerin yanındadır...

Evet, ben de öyleyim.

Hayattaki tek ölçünüz dürüstlük müdür?

En önemli ölçülerimden biridir.

Sizin "O benim arkadaşım, yamuk yapsa bile korurum" gibi bir ölçünüz yok yani.

Yamuk olarak söylemiyorum ama çok sevdiğim insanları bile acımasızca eleştirmişimdir yazılarımda. Murat Karayalçın'ı mesela. Benim kardeşim gibidir. Ama Murat'ı başbakan yardımcılığı yaptığı dönemde acımasızca eleştirdim. Hatta bir ara küstü bana. Sonra, İstemihan Talay. O da sevdiğim bir arkadaşımıdır, oğlunun belgeleri gelmişti, yayınladım.

Teşvikiye Camii'nin arazisinde bir dondurmacı açmıştı. Kültür Bakanlığı'nın etkisinin de olduğu anlaşılıyordu, belgeliydi, yazdım. Yazmasan olmaz. Ama bütün sevdiğim ve yakınların için de oturup paldır küldür yazı yazamazsın. Sonuçta insansın. Bazı şeyleri görmezden gelebilirsin, çok doğaldır. Bunun tersini söyleyecek herhangi bir köşeyazarı da tanımıyorum. Varsa da yalan söylüyordur.

Sizin ölçülerinizi reddeden bütün diğer köşeyazarlarını defterden siliyor musunuz? Yoksa size rağmen usta ve iyi olduğunuzu düşündüğünüz yazarlar var mı?

Gayet tabii iyi *yazarlar var*. İsim vermek gerekirse, İlhan Selçuk, Hasan Pulur. Başka genç arkadaşlarımız da var. Mesela bizim Ertuğrul Özkök'ü ben iyi bir yazar olarak görürüm. Yazıları etkilidir. Sedat Ergin iyidir. Fikirlerini reddetsem de önem verip okuduğum başka kişiler var.

Sizce siz aşağıdaki şıklardan hangisine giriyorsunuz? a) Dürüst ama saldırgan b) Munis ama gerçekçi c) Çalışkan ama yanlış anlaşılan e) Saldırgan ama haksız yere suçlanan.

Munis ama gerçekçi.

Gazeteciler meslek hayatları boyunca ne tür görünmeyen sınavlardan geçiyor?

Pek çok sınavdan. Bir dolu şey öğrenirsin. Ben hâlâ öğreniyorum mesela...

Bu kadar tecrübelisiniz. Ama hâlâ öğreniyorum diyorsunuz. Bir örnek verin. Hangi olayda ne öğrendiniz?

Şöyle söyleyeyim, biri seni dolduruşa getirebilir mesela.

Ama siz hiç dolduruşa gelecek biri gibi durmuyorsunuz!

Mutlaka dolduruşa geldiğim de olmuştur. Ama bunu asgari düzeyde tutmaya çalışırım. Gelen bilgileri çok ciddi bir süzgeçten geçiririm. Çoğunlukla ihbarlar, imzasız mektuplarla gelir. Türk toplumunun huyudur maalesef. Bilgi doğrudur belki, yine de kullanmam. Yarın öbür gün yanlış çıkar diye. Belgeler, e-mail'le, faksla, mektupla gelir.

Minik kuş mu getirir?

Yok, o sadece bir simge, imzasız ihbarlar dışında dolduruşun başka bir şekli de var: Tanıdığın biridir, muteber insandır, siyasetçidir, gelir senin yanına, başkalarına olan hıncı kini ya da siyasi görüş ayrılıkları nedeniyle sana bir şeyler verir. Resmen birilerini kötüler; orada artık senin gazetecilik deneyimlerin devreye girer. Sınavlar bunlar yani.

Peki siz bu sınavlarda hiç ikmale kalmadınız mı? Yok. Ama çok ufak tefek yanılığım olmuştur.

Bari bir hata söyleyin ki, "Onun da hatası varmış" diye yazabileyim...

Yıllar önce ODTÜ Rektörü için bir yazı yazmıştım. Meğer rektörleri karıştırmışım, kendisinden değil ama başkalarından tepki geldi, ancak ben bu hatamı düzeltmedim. Sonra o insan vefat etti. Hâlâ bu olayın vicdan azabını çekerim. Her gün yazı yazıp bu tür hatalara düşmemek mümkün değil. Elin mahkûm.

KİM HAYATI BOYUNCA KÜÇÜK BİR YALAN SÖYLEMEMİŞTİR**Cristophe Daum****22.04.2001**

Dakika bir gol bir. Son günlerin en çok konuşulan antrenörü karşımda. Sadece Türkiye'de değil dünya basınında tartışma konusu. Cristophe Daum kokain kullandı mı, kullanmadı mı? Kullandığını kabul etti mi etmedi mi? Antrenörlük yapması doğru mu değil mi? Türk gençlerine kötü örnek oluyor mu olmuyor mu? Beşiktaş'a yakışıyor mu yakışmıyor mu? Almanlar onu gözden mi çıkardılar, o Türkiye'yi mi tercih etti?

Hakkındaki spekülasyonlar birbiri ardına sıralanırken, görmemiş röportajcı olarak Daum'u karşımda bulunca balıklama kokain tartışmasına girdim. Ne beni ne de sorularımı sevdi. Oysa ben onu sevdim! Üstelik anladım da. Ama yine de asıl kararı siz vereceksiniz.

Türkiye'ye yeniden gelmeniz: a) Bilinçli bir tercih b) Çaresizlik?

Serdar arkadaşım, ona yardımcı olmak için geldim buraya.

Tek sebep bir arkadaşınıza yardımcı olmak, öyle mi?

Yoo, aynı zamanda Beşiktaş'a yardımcı olmak. Acil bir durumdu.

Kendinize de yardımcı olmak gibi bir düşünceniz yoktu yani.

Benim yardıma neden ihtiyacım olsun ki?

Hakkınızda hem Türk hem dünya basınında pek çok şey yazıldı çizildi de.

Unut gitsin!

Yani sizi hiç ilgilendirmiyor öyle mi?

Tabii ki ilgilendiriyor. Ama pek yakında bütün o insanlar benden özür dileyecekler.

Ailenizin dağılması üzerine çok spekülasyon yapıldı. Bize hayatta var olmanın birinci sebebi aşktır, gerisinin hiçbir önemi yoktur diyebilir misiniz?

Hayatın amacı ne diye sorarsınız, bir sonraki aşk, bir sonraki sevgi diyebilirim. Yeni olan her şey, aynı zamanda yeni bir şanstır. Ama ailem hâlâ benim için önemli. Tatilde çocuklarım Türkiye'ye gelecek. Onların yanında, anneleri ve ben hep olacağım. Ama aynı zamanda yeni biri de olacak hayatlarında. Yeni karım, ya da sevgilim mi demeliyim; Angelica.

Hiç aklınıza gelir miydi: Size bir şey ansızın kamyon gibi çarpacak ve yirmi küsur yıllık evliliğiniz bitecek?

27 yıldır birlikteydik. Ama hayat öyle bir şey değil ki. Planlayamıyorsunuz. Yarın ne olacak, onu bile yüzde yüz bilmiyoruz.

Peki resmi olarak coşandınız mı?

Hayır.

Sizin göğüslemek zorunda olduğunuz şeyler; ayrılık, kokain suçlaması, kariyerde gerileme, normal bir insanın kolay kolay altından kalkacağı şeyler değil...

Ne alakası var? Bütün bunlar doğru değil ki. Leverkusen, bana izin verseydi, şu anda Fenerbahçe'nin başında olacaktım, Aziz Yıldırım'dan çok iyi bir teklif almıştım.

Neden reddettiniz?

Çünkü bir yıllık kontratım vardı. Alman Milli Takımı'nın başına da gelemedim. Dediler ki, "Biz seni bekleriz,". "Olur mu, Milli Takım bir yıl nasıl bekler?" dedim. Başıma gelenleri ben aslında bekliyordum. Şoke olmadım. Kuyumu kazacakları, o kadar belliydi ki!

Ne yani her şey komploymu öyle mi?

Siz nasıl istiyorsanız, öyle değerlendirin! Ben sadece olanlar beni şaşırtmadı diyorum. Herkes "Sen çok iyi hocasın" diyordu, ben de haliyle bu gelişmelerin olabileceğini tahmin ediyordum.

Beşiktaş, sizin kendinizi tekrar dünyaya ispatlamanızın aracı mı?

Bu söylediğiniz pek gülünç. Benim kendimi dünyaya ispatlamam mı gerekiyor? Şaka yapıyor olmanız. Acil bir durumdu ve ben buraya geldim. Serdar, ciddi ciddi yardım istedi. Daha fazla ayrıntıya girmek istemiyorum.

İyi de bütün dünya sizin kokain kullandığınızı yazıp durdu... Siz beni kokain kullanırken gördünüz mü?

Hayır.

O zaman sorularınızı biraz dikkatli sorun! Öyle bir zaman gelecek ki, insanlar "Biz hata yaptık, yanılmışız" diyecek. Sabırlı olun. Olup biten her şey iktidar

oyunlarıyla ilgili. Belki ben, belki de siz, olup biteni anlayabilmek için küçük kalıyoruz.

Saç teli testinin sonucunda kokain kullandığının açığa çıkması da mı yalan yani!

Peki o saç teli testi sonucunun manipüle edildiğini öğrenirseniz, ne yapacaksınız?

Her şey kocaman bir komplo yani!

Ben böyle demiyorum. Bekleyin diyorum.

Scala'nın gönderilme biçimini onaylıyor musunuz? Yoksa bu işler spor camiasında normal mi?

Bunu tartışmak bana düşmez. Yönetimin kararıdır.

Türkiye'de bir kahramanken son hadiselerle yalancı olarak anıldınız. Kendinizi suçlayabileceğiniz hiçbir şey yok mu?

Aslında hayır. Yalancı değilim. Ama şu anda konuşurken bile dikkatli olmalıyım.

Kokain meselesi açılınca neden bu kadar sinirleniyorsunuz? İnsanlar bu soruların cevabını bekliyor. Sormamdan daha doğal ne olabilir? Yani hiç kullanmadınız kokain, öyle mi?

Soru bu değil ki. Siz evli bir adama "Karınızı hiç aldattınız mı?" dersiniz... Ne der?

Ne bileyim. Herhalde yalan söyler!

Doğru, "Karımı hiç aldatmadım" der. Bir, iki kere olmuşsa, çok zaman önceyse ve bu bir süreklilik arz etmemişse, neden "Karımı aldatıyorum" desin ki? Bu ihanet, bu flört, ne dersiniz deyin, özel bir durumda yaşanmışsa, bir tatilde, bir iş gezisinde ve o erkek, zaaflarına yenilmişse...

İnsaf yani! O adam hep mi karısını aldatıyor demektir? Ve bu yaptığını başkalarıyla paylaşmak istememesi çok normal değil midir? Ailesini korumaya çalışması yalancılık mıdır?

Kurduğunuz mantığı anlıyorum da, bir futbol takımının tepesindeyseniz buna hakkınız olmayabilir. Yani soru şu: Futbol ve kokain bağdaşır mı?

Böyle bir soru olabilir mi? Tabii ki bağdaşmaz. O yüzden de, uyuşturucunun hayatımda hiçbir zaman yeri olmayacağını söyledim. Bunun başka yolu yok.

Tam da bu yüzden üzerinize gelindi ya, herhangi bir şeyle değil de sporla uğraştığınız için. Ve tabii kullanmadım diyerek yalan söylediğiniz için.

iyi de kim hayatı boyunca bir tek küçük yalan söylememiştir? Kim hayatı boyunca hata yapmamıştır? Bu mümkün mü?

Peki Doğu Alman kökenli olmanızın bütün bunlarla bir ilgisi olabilir mi?

Binbir türlü spekülasyon var. Bu da onlardan biri. Doğru değil. Size doğruyu sadece ben söyleyebilirim. Ama söylememem gerekiyor.

Çok teşekkürler yani. Şahane bir röportaj oluyor! Sizin konumunuzdaki bir insanın kokain kullanması, özel hayata mı girer, yoksa toplumsal bir sorun mudur?

Bana bu soruyu sorabilmeniz için, hayatınız boyunca en ufak bir hata bile yapmamış olmanız gerekiyor. Haksızlık! Sizler hiç mi hata yapmadınız? Bugüne kadar taraftarları üzecek hiçbir şey yapmadım ben. Onlara hep dürüst davrandım. Ne bir antrenmanı ne bir maçı ne de bir basın toplantısını ihmal ettim. Haftada neredeyse 80 saat çalıştım.

Peki Bechenbaur'ın başına çektiği bir futbol mafyasından söz ediliyor, ona ne diyorsunuz?

Konuşmaya başlarsam yine spekülasyon olacak. Elimizde kanıtlar var, belki yargıya gideceğiz ama şimdilik ayrıntı vermek istemiyorum.

Rıza Çalimbay kaptanken takıma yeteri kadar sarılmadığını söylemişsiniz, şimdi birlikte çalışıyorsunuz, bu bir tezat değil mi?

Al bir ayıp soru daha! Siz kötüsünüz! Ve bana haksızlık yapmaya kararlısınız. İki farklı durum söz konusu. O zaman Rıza, Türk futbolu için değerli bir sporcuydu ama kariyeri bitiyordu. Bir futbolcunun bu durumu idrak edebilmesi zordur. Benzer durumları Almanya'da da çok yaşadım, insan kabul etmek istemez, çok normal. Böyle bir durumda da takım, doğal olarak eskisi kadar kontrolünde olmaz.

Aynı durumu Mehmet'le de yaşıyoruz şimdi. Ama o bunun farkında. Jübilesine hazırlanıyor. Rıza, her zaman sorumluluk sahibi bir takım kaptanıydı, çok zor günler geçirdi, ona saygı duyuyorum ve şimdi birlikte çalıştığımız için de çok mutluyum.

Hangi basına daha çok kızgınsınız: a) Alman basını b) Türk basını?

Kimseye kızgın değilim ben...

Evet, bunu görebiliyorum!

Aynaya bakabiliyorsam ve yaptıklarım yanlış değildi diyebiliyorsam, bu benim için yeterli. Sorumluluğum sadece kendime karşı. Ölürken kendime "iyi bir hayat mı yaşadım, kötü bir hayat mı?" diye soracağım. Bugün ölecek olsam, iyi bir hayat yaşadığımı söylerim.

Yedi hafta sonra Türkiye'yi terk edeceğiniz doğru mu?

Elbette, çünkü tatil başlayacak. Haziran'da da bir bebeğimiz olacak ve ben Angelica'yla birlikte olacağım.

Tekrar baba olmak nasıl bir his?

Artık çok genç sayılmam. Çok heyecanlanıyorum. Kendimi şanslı hissediyorum. Kim bilir, belki de hayatı doğacak çocuğumun gözünden görmeye başlayacağım. Benim için de yeni bir hayat.

Hazır mısınız?

Galiba. Bugüne kadar iş, hep birinci plandaydı, sonra ailem geliyordu. Şimdi belki farklı olur, ama nasıl yapacağım onu da bilmiyorum. Çünkü günde 25 saat Beşiktaş için çalışıyorum.

Yine bana kızacaksınız ama bir spekülasyona göre kokain kullanmaya Angelica yüzünden başlamışsınız...

Tamamen yalan! Kimi on yıldır kokain kullandığımı yazıyor, kimi Türkiye'deyken başladığımı anlatıyor. Siz de şimdi "Sebebi Angelica mıydı?" diyorsunuz. Umrumda bile değil. Nasıl olsa herkes bir hikâye uyduruyor...

BENİM EŞSİZ VARLIĞIM NAZMIYE

Süleyman Demirel

30.09.2001

Ben ne diyecektim? Ona nasıl hitap edecektim? Sayın Cumhurbaşkanım mı? Beyefendileri mi? Yoksa zat-ı âliniz ve "huzurlarınız" kelimelerini mi kullanacaktım? Hiç bilmem öyle şeyleri. Zaten Ankara'da röportaj yapmak hep germiştir beni. Ortak dil bulma sorunu çekerim. Nasıl giyineceğim? Laubali olmamayı nasıl becereceğim? Ne tür sorular sorulmaz? Ne ayıp olur, ne olmaz?

Sonunda "Süleyman Bey" hitabını uygun buldum. Ve size bir şey söyleyeyim mi, umurunda bile değildi! O kadar hızlı ki. Belirli bir zaman aralığında belirli bir işi halletmekten başka hiçbir şeyi düşünmüyor. Gerçek bir mühendis. Bana 45 dakika ayırdı. Bu sürenin uzamaması için benim bütün sorunlarımı hallediverdi.

"Protokol-mrotokol takılmadan sen bildiğin gibi sor" dedi. Tık-tık-tık işi bitirdi. En belirgin özelliği tabii ki zekâsı. İsteddiği soruya istediği gibi cevap verip, sizi kilitliyor. Sonunda "Ben ne sormuştum?" oluyorsunuz. Hatırlayamadığınız için de o bildiği gibi devam edip gidiyor!

Bir yöntemi daha var. Hayranlık verici. Soruyu sordunuz, ilk cümlesinde mutlaka o size ya da kendisine bir soru soruyor, dahiyane bir yöntem, en az on saniye daha düşünme fırsatı yakalıyor! Yaşına göre müthiş dinç. Beyni bir elektrik sayacı gibi çalışıyor maaşallah. Dış görünüşünde de biraz kilonun dışında faul yok. Ben farkında değildim ama röportaj bitip dışarı çıktığında Nazmiye Hanım hakkında ilk defa bu kadar uzun görüş bildirdiğini söylediler. Ah benim bir iki saatim daha olacaktı ki...

Siz bana hiç yaşlanmıyor gibi geliyorsunuz. Avokado da bu durumu açıklamaya yetmiyor. Ama Bülent Bey öyle durmuyor. Nedir bu?

Genlerimiz farklı!

Dışarıdan bakınca, tamam, insan büzüşüyor, yaşlanıyor ama sizin içerdeki makine sanki tıkır tıkır devam ediyor...

Yaşlanmayan insan yoktur. Ve yaş, her bünye üzerinde tahribatını yapar.

Sizde öyle tahribat filan görünmüyor.

Yok yok, bende de var. 40 yaşında değilim ki. 76 yaşındayım. Kafam tık tık tık çalışıyor ama şimdilik öyle...

"80'den sonra benim durumumda da bir sakatlık olabilir" diyor musunuz?

Öbür dünyaya gitmeyen insan var mı! Onu bir defa kabul edeceksiniz ve rahat edeceksiniz. O zaman yaşlanmaktan korkmazsınız biiir, öbür dünyaya gitmekten korkmazsınız ikiii.

Daha önce sizin için mutlaka gitmesi gerek diyenler şimdi "Keşke başımızda olsaydı" diyorlar. Bu işte bir tuhaflık yok mu?

Herkes dış etkilerin tesiri altında kalır. Ama bu etkilere kendinizi kaptırır ve yönünüzü sizi eleştirenlere ya da övenlere göre tayin ederseniz kişiliğinizin icabını yerine getirmemiş olursunuz. O zaman da yol alamazsınız. Siyaset, zalim bir iştir. Başarısızlığı kaldırmaz. Ticaret gibi. Nasıl ki, ticarete zarar eden müessesenin kapısına kilit vurulur, aynı hesap, siyasette de öyledir...

Siz bu ülke için mi doğdunuz? Allahaşkına, 50 sene "bu zalim şey"in içinde neden yer aldınız?

Bu ülke için doğdum demek uygun düşmez. Birtakım şeyleri celbe-der. Hücumları yani. Ben anamdan doğdum? Anam bir güzel kadındı. Köylüydü. Beni besledi büyüttü. Bir hevestir okudum. Her şeyi öğrenmeye çalıştım. Öğrenmeyi su içer gibi keyifle yaptım.

Hâlâ devam ediyor mu öğrenme süreciniz?

Evet efendim. Etmez mi? Bak masama. Öğrenmenin sonu olur mu?

Siz annenizden ne için doğmuştunuz?

Çalışmak için. Bana verilen ömrü değerlendirmek için...

Şu anda başımızda siz olsaydınız bir fark yaratır mıydınız?

"Olsaydım, bunlar olmazdı" dersem lüzumsuz yere polemik açarım. Çünkü bu hayali. Ama işin gerçeğine bakalım: Bu kadar sene oldum, Türkiye bu durumlara düşmedi! Aslında 2001 yılında Türkiye bu noktalara gelmemeliydi. Yazık olmuştur, günah olmuştur. Dahası bu işin içinden nasıl çıkacaklarını da bilmiyorlar. Üstelik 11 Eylül'den itibaren Türkiye kendi meselesini tartışmaz hale de gelmiştir.

Kendinizi "yedek Cumhurbaşkanı" gibi hissettiğiniz oluyor mu?

Hayır. Hiç. Ben o görevi bıraktım. Ben ilk defa bir görev bırakıyor değilim ki. Devlet Su İşleri Genel Müdürü'yüm, bıraktım. Sonra yedi defa başbakan oldum, yedi defa bıraktım. Yirmi bir sene parti genel başkanıyım, her kongrede bıraktım...

Bir Nazmiye Hanım'ı bırakmamışsınız yani!

Hayır. Nazmiye Hanım, canım! O benim parçam. 52 sene benim gibi bir adama tahammül etmek kolay mı?

Arada "Yeter artık!" demiyor mu? "Bana da zaman ayır!"...

Ayrırmıyor değiliz. Nasıl herkesin bir eşsiz varlığı vardır, benim eşsiz varlığım Nazmiye Hanım'dır. O benim arkam. Yalnız hanım olarak değil, her şeyiyle, benim arkam. Yüreğiyle, cesaretiyle...

Hayatınızın bu döneminde daha mı sıkı tikişınız?

Yok, hep öyle olmuştur. Bizim hayatımızda kargaşa çok oldu...

Ama şimdi de sakin bir hayat yaşamıyorsunuz, sürekli ortalıktasınız...

Çünkü şimdi de entelektüel bir insanın uğraşması gereken sorunlarla meşgulüm...

Entelektüel faaliyetleriniz var yani.

Tabii. Üniversitelere gider konuşurum, sadece bugünkü planıma göz at. 60 küsur kişiyle konuştum. Şu yarınki program. Önce sergi açacağım, sonra gideceğim, Rotary toplantısında konuşacağım, derken İstanbul'da temelini attığım bir okulda konuşma yapacağım...

Niye yapıyorsunuz tüm bunları? Bir dakika boş vakit yok bu programlarda!

Aklımdan zorum var... Diyemezsiniz!

Ve kendinizi asla emekli gibi hissetmiyorsunuz...

Hayır efendim. Siyasetçi emekli olmaz ki.

Bu siyasetçiler "yaratık" gibi bir şey mi? İnsan, at yetiştirmek ister, tavuk beslemek ister, daha bir dolu şey var yapacak... Ama sizin tercihiniz değil bunlar anladığım kadarıyla.

İlla ki at ve tavuk yetiştireceğim diye siyasetten uzaklaşmak olmaz. Zaten herkesin de at yetiştirmesi lazım değil...

Ama insan ömrü de belli. Başlıyor bitiyor. Neden ömrünüzün elli senesini bu işe vakfedesiniz ki...

Doğru.

Yani sudan çıkmış balık gibi mi olursunuz? O yüzden mi vazgeçemiyorsunuz...

Ben mühendisim, mühendislik bilgilerim de iyidir. Hâlâ her şeyi yapabilirim. Siyasetten bir türlü kopamayışımın nedeni, siyasetin insana hizmet sanatı olması. Siz insanları bırakamazsınız, onlar da sizi...

Neden sizin şoförünüz, korumanız sizin hakkınızda iddialarda bulunmadı, kitaplar yazmadı?

Ee sadakat ayrı bir şeydir! Yanımda çalışanlar şu saate kadar sadık çıktılar.

Jacques Chirac'ın başına gelenler sizin başınıza gelse, ne yapardınız?

Başına ne gelmiş, bilmiyorum ki!

Bütün özel hayatı detaylı detaylı anlatılmış. Nereye gidermiş, hangi kadınlarla buluşmuş...

Cıvık. O iş cıvık. Muayyen bir çitanın altına inilmemesi gerekiyor. Merak edilmesi icap eden, bu adam kimlere iyilik yapmış olmalıdır. Bak, ben burada haftada iki gün açık kabul yapıyorum. Bana intikal eden her kişinin derdiyle meşgulüm. Biz hep beraber "social worker" gibi çalışmaktayız, bir miktar da Ombudsmanlık yapıyoruz..

Tamam da yabancı siyasetçilerin özel hayatları oluyor. İnsani öyküleri var. Bizde öyle değil. Biz onları hep siyasetçi olarak görüyoruz. Kanlarıyla ilişkileri, özel hayatları... Bizimkiler biyonik adam gibiler.

Vardır herkesin özel hayatı, olmaz olur mu?

Biz sizinkini pek bilmiyoruz mesela.

Bu benim kusurum değil. Bilenler vardır...

Bunca yıl Nazmiye Hanım hiç sesini çıkarmadan sizin politika sevdanızı gerçekleştirebilmeniz için arkanızda durdu. Rauf Denктаş'ın karısı bu durumdan son derece şikâyetçi olduğunu söylemişti. "Yeter artık, çekilsin" diyordu. Nazmiye Hanım hiç dedi mi?

Hayır.

Melek o zaman...

O da insan! Ama benim yaptığım işin lüzumuna baştan inanmıştır. Bu işlere girerken, anama da babama da eşime de sordum. Çünkü onların hepsine zarar verebilirdim, nitekim verdim de... Bana yöneltilen eleştirilerde onların benim kadar dayanıklı olabilmesi mümkün değildi. Onları üzdüm. Bütün ailemi üzdüm ben.

Haksızlık ettiğinizi düşünür müsünüz Nazmiye Hanım'a?

Etmemeye gayret ettim.

Nasıl gönlünü alırsınız onun?

O çok iyi bir kadındır...

Sizi çok mu ciddiye alır? "Hadi be ordan!" yapmaz mı?

Kendisi bir köylü kızıdır. Benim zaten kuzenimdir. Akrabamdır. Beraber büyüdük. Ben onu aldım, her yere götürdüm, gösterdim, "Bak, ne için uğraşıyoruz anla" dedim. "Şu insanlar bir bardak içecek suya muhtaç. Akşam olunca, buralar karanlık. Toprak çatlamış..."

İyi de ben Nazmiye Hanım'ı sormuştum..

Geliyoruz ona. Bana niye mi tahammül etti? işte tüm bunların peşinde koştuğum için!

Siz neden kuzeninizle evlenmişsiniz?

Aile işleri. Aile gelenekleri...

Hayattaki "havuçlarınızdan biri aşk olmamış galiba...

Girmiyorum o meselelere. Benim yaşımdaki bir adam için cevaplanacak sorular değil...

Bu yaşta şöyle düşünüyor musunuz: "Keşke Nazmiye'yle çocuklarımız olsaydı. Zamanında yapsak iyi olurdu. Şimdi onların da çocukları olurdu..."

Çocuğumuz olsun isterdik. Ama olmadı. Allah vermedi. Meseleyi çok da büyütmedik. O zamanlar bugünkü gibi usûller de yoktu. Olsaydı çocuk yapmaya çalışırdık ama bir yaştan sonra hem eşim hem de ben "Milletin çocukları bizim çocuklarımız" dedik.

Gelecekte neler bekliyorsunuz? Mesela şöyle diyor musunuz: "Az zamanım kaldı. Hâlâ şunları, şunları yapamadım, mutlaka yapmalıyım..."

Doğduğum köyde kardeşim Demokrasi ve Kalkınma Müzesi yaptı. O müzenin yüzde 90'ını tamamladık, halen o müzeyi donatmakla meşgulüm. Bir de hatırdan ziyade, bir "memoir" yazıyorum. 50 senelik tecrübem. Bu tecrübeleri hatalar yaparak kazandım. Ve bu hataların çoğunluğunun bedelini millet ödedi. Genç nesillere borcum var, yazarak ödeyeceğim.

Katur kutur mu olacak? Yani didaktik bir dille mi yazılacak?

Hayır, çatur çatur olacak!

Ferhan Şensoy da anılarını, tecrübelerini yazmış ama nasıl eğlenceli...

Onun janrı başka. Bizimki ağırbaşlı ve düşündürücü olacak.

Açık açık yazamazsınız değil mi? İnsanlar kırılır, alınır...

Yazarsınız da basmazsınız. Ancak öldükten sonra yayımlanır.

Konumunuz itibariyle etrafınızda çok miktarda "dalkavuk" olması muhtemel. Siz bir insanın "yalaka" olup olmadığını küt diye anlar mısınız?

Hayır. Nereden anlayacağım? Mümkün değil ki bu. insan, beşerdir şaşar!

Ama insan büyüdükçe her şeyin ona tanıdık geldiği söylenir...

Yok, onlar öyle zanneder!

Siz yeteri kadar kendinizi tanıyor musunuz? "76 yaşındayım ama hâlâ kendimi tam tanımıyorum" diyor mu insan? Aslında merak ettiğim şu: Meseleler kaç yaşından sonra çözülüyor?

Çözülüyor ki! Bir ömür, meseleleri çözmeye yetmez. Bir ömür, bu dünyayı öğrenmeye yetmez. İnsanları anlayamazsın. Gelir geçersin. Kazak şairin dediği gibi, "Yalancı dünya/ Hevesini toprağa götürmemiş kimin var/ Önünde ümit, arkasında pişmanlık...'

Siz bir rakam adamısınız, daha önce de bir sürü kriz gördünüz. Bu kriz gibisini Türkiye yaşamış mıydı?

Hayır! Zaten bu kriz, garip bir krizdir. Nesi mi garip? Türkiye'nin benzini var, mazotu var, yiyecek buğdayı var. Ekmek karnesine ihtiyaç yok, benzin kuyrukları yok. Şekeri var, ampülü var, elektriği var. Karanlıkta oturmuyor Türkiye. Yolları insan dolu. 18 tane milli kanalı var, dünyanın en lüks mağazalarında ne varsa, onlar var. Halkının cebinde 37 buçuk milyar dolar para var... Ve Türkiye'de kriz var. İyi mi!

Peki siz bu durumu nasıl açıklıyorsunuz?

Bunun adına kriz demek yanlış! Tamam, Türkiye'de yoksulluk da var ama Türkiye'de bir gecede 100 milyon verip yemek yenen restoranlar da var. Türkiye bütün bunlardan müspet bir şey çıkarmalıdır.

Türkiye bu krizi atlattır mı? Net ve kesin olarak ne zaman üstesinden gelir?

Kendi kendimizi krize soktuk. Türkiye hiçbir zaman 2001 yılındaki kadar zengin olmadı! 260 milyon dönüm arazisi ekiliydi, 30 milyon ton buğday çıktı. Bütün ağaçları meyveliydi, 3 milyona kiraz sattı köylü. Türkiye, hasta adam değil, yok öyle şey...

Nasıl atlatacak peki?

Becerecek o işi...

Kesin bir tarih var mı? Üç vakte kadar, beş ay, beş yıl...

Yok, onları söylemem. Ama milletlerin "deniz bitti" diye bir kaderleri yoktur. Bundan evvelkilerde nasıl çıkmışız bu işin içinden diye bakmak lazım. Her zamankinden daha kolay olacak...

Kemal Derviş size de sempatik geliyor mu?

Hayır! Kurum olarak yanlış. 8 ay mı oldu? Bunalıma girildiği zaman, 100 gün zarfında bunalımın ortadan kalkacağına belirtileri gelmezse siz başarılı değilsinizdir. Ama benim şahıslarla işim yok. Ayrıca dışarılardan bir adam bulmak, onu Türk kamuoyuna mucize adam diye takdim etmek, söylediklerinin de mucize formüller olduğuna inanmak Türkiye'nin dışarıdaki imajını çok kötü hale getirmiştir. "Amma da hasta Türkiye" diyorlar. "Kendi içinden adam bulamadılar, gittiler dışarılardan buldular..."

Var mıydı kendi içimizden adam?

Bir değil bin tane vardı! Türkiye, imajını kendi kendine tahrip etmiştir.

DOĞULU ERKEK DE SOYUNUR**Özcan Deniz****05.12.1999**

Başlangıç noktasından bu yana, ne kadar ivme kaydettik? Neredeyiz? Nerelerden nerelere geldik? Peki bu bizden bekleniyor muydu? Aldığımız eğitimin, yetiştiğimiz ortamın bizim için öngördüğü hedefler bunlar mıydı? Bu ülkede bazı insanlar var, kaydettikleri ivme inanılmaz. Onlar "Sosyolojik vaka" olarak incelenmelidir. Örnek mi istiyorsunuz?

Son karşılaştığım örnek: Özcan Deniz. Ağrı kökenli. Yani Doğulu. Aydın'da büyümüş. Önce İzmir'e, sonra İstanbul'a, o da yetmemiş 17 yaşında Almanya'ya kapağı atmış. Oradan Türkiye'ye gelmiş, bir patlama yapmış. İlkokul mezunu, asıl mesleği karo ustalığı olan bu adam, kendine yeni bir kader yaratabilmek için her şeyi zorlamış. Ve şimdi geldiği yere bakar mısınız lütfen.

Özcan Deniz'in ivmesi beni acayip şaşırtıyor. Ben dahil tanıdığım birçok insanın böyle bir ivme gerçekleştirmediği kesin. Peki o bunu nasıl beceriyor? Tek bir yanıtı olmayabilir ama algıları, antenleri, duyurgaları sonuna kadar açık, adam sanki sinir uçlarıyla yaşıyor. Okuyun anlayacaksınız.

Ünlü olmasaydınız şu anda ne yapıyor olurdunuz?

Yer karoları ustasıydım ben. El sanatlarında hünerliyimdir. Herhalde karo imal eden, çalışırken şarkı da söyleyen bir usta olurum!

Kendinizi çekici genç erkekler sıralamasında hangi yere oturtuyorsunuz?

Bazen, erkeğin eli ayağı düzgün oluyor, güzel adam yani, ama hiç çekici bulunmuyor. Ama bir bakıyorsunuz bir başkası göbekli, eğri burunlu, alenen çirkin yani, ama müthiş çekici bulunuyor. Demek istiyorum ki, bu çekicilik denen şey herkese göre değişiyor. Ama ben kendimi çekici buluyorum. Mesela benim burnum çirkin, ellerim çirkin. Sonra iyi yürüyen, harika konuşan, mükemmel oturan bir adam da değilim. Ama yine de bütün bedenimi iyi kullanırım. Yüz hatlarıma uygun şekiller bulurum. Bir de ben kompleksizim.

Başka?

Hani bir takıntınız vardır, "Sağ profilim, sol profilim, şuram, buram" der durursunuz. İnsanlarla konuşurken ya da kamera karşısında bu takıntılarınızdan dolayı hiç rahat edemez, kasılır kalırsınız. Bende o yok. Sıralamada kaçınıcıyım bilmiyorum, ne var ki çekici olduğumun farkındayım. Bir de utangacı, mesela yakışıklısın denince utanırım. Çok alçakgönüllü değilim. Megalomanla, alçakgönüllü arasında bir yerlerdeyim.

"Güzellik geçicidir." Böyle bir şeye inanır mısınız?

Ne münasebet, güzellik kalıcı, aptallık geçicidir! Çünkü insan kendini eğitebilir, aptallığından kurtulabilir. Ama güzelse, ne yapsa güzeldir. Yaşlanmak da, günümüzde o kadar sorun değil. Güzel olanlar güzel de yaşıyorlar. Yani kalıcı olan güzellik. Ama aptallık vallahi billahi geçici. Geliştirirsin kendini, geçer gider. Ya da bir gün uyanır, gerçeği görürsün, akıllanırsın!

Yalnızca sesiniz güzel olsaydı ama çok çirkin olsaydınız, bugün bulunduğunuz yere ulaşır mıydınız?

Evet, bir yolunu bulurdum. Bir de bizim ülkemizde birçok çirkin erkeğe kadınlar hayran. Yani bu biraz da ışık meselesi. Güzellik, çirkinlik, seksilik, çekicilik bunların arasında çok ince çizgiler var. Ama yakışıklılık bunların hepsinden başka bir şey. Tabii aslında palavra bunlar, ben iyi bir adamım...

Bu ne demek? İyiliğiniz, gözünüze boyunuza, boşunuza, poponuza mı yansıyor!

Aynen. Ruhu temiz bir adamım. Yani adam gibi adamım. Bazı insanlar inandırıcı değildir, onları izlerken bile "Hadi len!" dersiniz. Ben öyle değilim. Yalan konuşuyorsam, doğru söylüyorsam ya da utanıyorsam, bu yüzüme yansır. Kandıramam kimseyi. Oysa bu piyasada buna çok ihtiyaç duyuyorsunuz.

Sizin için hayattaki en önemli değer?

Aile.

Ondan mı babayla küs kaldı!

Evet, tam da, bu yüzden! Çünkü aileme zarar vermek isteyeniyi dışlarım ben. Sanatçı olmak hassas, duyarlı olmak demek. Olamazsın ki başka türlü. Benim bütün antenlerim açık...

Yeri geldi soracağım, yaptığınız işi gerçekten "sanat" olarak mı değerlendiriyorsunuz?

Eğer sanat, bir beceriyi icra etmekse, o beceriden bende var. Şarkıcılık benim yaptığım işin somut ismi. Sanatçılık ise o somut işin ne olduğu. Yani ismin ismi. Sanatçı dendiği zaman, illa ki ressam olmak ya da klasik müzikle mi ilgilenmek gerekiyor? Bu konuda alçakgönüllü olmayacağım. Bugün bizi adam yerine koymayanlar da, bir zamanlar bizim gibiydi.

Ben şimdi "Sanatçı değil şarkıcıyım, zaten böyleyim, şöyleyim" dersem ilerde benden bir bok olmaz. Sanatçıyım kardeşim, var mı? Yani sadece sesi güzel bir herif değilim, duyguyu bütünüyle içimde hissediyorum, bunu kâğıda çok iyi döküyorum, ama nota bilmiyorum. Tamam, akademik bir eğitimim yok, ama bundan da gocunmuyorum. Söylüyorum işte, aptallık baki değildir, bilmemek aptallıksa, gider öğrenirim. Ölüm değil ya!

Türkiye'de bir sürü genç insan sizi model alıyor. Sizin gibi olmaya, sizin gibi yırtmaya çalışıyor. Sizin gibi olmak onlar için bir kurtuluş mu?

Kimse kimse gibi olamaz ki. Olamıyor. Bir sanatçıyı örnek almışsan,

önce onun cesaretini örnek almak zorundasın. Onun gibi şarkı okumak, oturup kalkmak yetmez. Binleri de beni örnek almak istiyorsa, bakış açımı, cesur olmamı örnek almalı. Bıyığımı, favorilerimi değil. Yeri gelmişken şunu da söyleyeyim: İbrahim Tatlıses'i örnek alıyormuş muamelesi görmekten artık çok sıkıldım. Neden? Türkü söylediğim için mi? Takım elbise giydiğim için mi? Ya da Doğulu olduğum için mi? Bu özellikler varsa sizde, illa İbrahim Tatlıses'i mi örnek almanız gerekir. Şahsen benim hedefim İbrahim Tatlıses değil.

Ulaşmak istediğiniz hangi hedefler kaldı?

Acayip gelebilir ama Amerika Başkanı olma şansım ne kadar az ve sıfırsa, yıllar önce de bu yerlere gelmek benim için o kadar uzak ve imkânsızdı. Yani ben buralara gelmişsem, Amerika'nın başkanı olma hayali bile bana artık mümkün geliyor. Dolayısıyla gerçekleştirmek istediğim daha çok şey var. Ve hiçbir şey beni korkutmuyor. Bütün dünyanın bir gün beni tanımasını hayal ediyorum. Ama sadece popüler bir sanatçı olarak değil de, başka özellikler de de atfederek...

Ne onlar? Derin adam, birikimli adam mı desinler istiyorsunuz...

Bravo. Çünkü çok okul okumadık.

Nerede kesildi okul hayatınız?

İlkokulda. Ekonomik durumlar ve aile sorunu. Bir de ben duramıyordum. Bir yere hapsolup orada bir şey öğrenme fikri sıktı beni. Zaten benim grafiğime baktığınız zaman şunu fark ediyorsunuz, 17 yaşında pıııııııııı diye Almanya'ya fırlamışım. Orada da müzikle uğraşıyordum. O dönemde belirli isimler vardı, kasetler hep onlara yapıyordu, besteler onlara veriliyordu. Kimsenin aklında yeni birini yetiştirip bunların karşısına dikmek yoktu. Ve ben o dönemde Türkiye'ye geldim. Beni keşfeden hep Hilmi Topaloğlu diye bilinir ama aslında ilk Yaşar Yağmur'dur. Almanya'da görüp ilk tavsiye eden odur.

Ne defolarınız var?

Aşk.

Başka?

Yetmez mi! Bir de, baba figürü olmadı hayatımda. Sırtımı dayamak manasında söylemiyorum, şu anda yükümlülüğünü aldığım ailemin sorumluluğunu biraz olsun benden alabilecek, "Hadi sen de git, çalış, üret" diyebilecek biri. Aşk ve bu mesele halledilirse defolarımın yüzde 50'si gider.

Yeterli bir eğitim almamış olmayı, nasıl oluyor da hiç defo gibi algılamıyorsunuz?

Biz antenleri, uyduları açık insanlarız. Sürekli algı halindeyiz. Yani Fırat'ta dizi çekerken, o nehrin kenarında oturup nehri izlediğimde dibindeki balığın ruhuna kadar her şeyi hissediyorum ben. O su akarken konuşuyormuş gibi geliyor. Yani antenler hep açık. Engelleyemiyorum.

Sonra, bir felaketi damarlarıma kadar hissediyorum. Dönen dolapları, insanların beyninden okuyorum, işletiyor beni biri mesela, biliyorum, ama kırmamak için de "Beni işletme lan" demiyorum. Antenler bu kadar açıkken, eğitim alsaydım, kim bilir ne olurdu! Birçok şeyi yarım yamalak öğrendim. Olsun, doğrusunu da öğrenirim....

Türkiye'de çeşitli vesilelerle çeşitli erkekler soyundu. Sizin ulvi bir amacınız var mıydı poponuzu gösterirken...

Ortada yapılan bir iş vardı. Sorumluluğu bendeydi. Her ne kadar dizi birçok oyuncu tarafından yüklenip taşınıyor olsa da, "Özcan Deniz'in dizisi" olarak anılıyor. Bu önemli bir promosyon aracı oldu.

Yani poponuzun bir promosyon amacı olduğunu biliyorsunuz!

Elbette. Yoksa niye medyaya yansımaya izin vereyim? Böyle bir resmin yayınlanması benim işimi ne kadar ciddiye aldığımı göstergesi. Hem bir arabeskçinin belirli kalıplardan sıyrılmasının artık zamanı gelmedi mi? Hedefimiz dünya ya! Ben sırtını Doğu'ya dayamış, cephesi Batı'ya dönük bir türkücüyüm.

Poponuz sayfa sayfa yayımlanınca şaşırdınız mı?

Hiç. Daha fazlasını bekliyordum. Çünkü hiç yapılmamış bir şeydi. Tamam, birçok sinemacı yaptı, ama benim kulvarımdaki bir Doğulunun kalkıp da, orada poposunu çıkarması imkânsız bir şey. Ne İbrahim Tatlıses'ten ne de Emrah'tan bekleyebilirsiniz.

Ama bu bir fizik meselesi, yani popoları göstermeye uygun olmayabilir.

O ayrı, fit de olsalar, bekleyemezsin! Yani ben yaptım. Bitti. Bu kadar. Delikanlılığa sığmaz dediler. Sen Doğulusun, erkek soyunur mu dediler.

Aynı fotoğrafları bir daha çektirir misiniz?

Altında bir neden varsa yaparım. Birçok kadın dergisi şu anda "Biz profesyonel olarak sizi hayvanların, panterlerin içinde, samanlıkta, suyun içinde, altında, yatarken, iplerde asılıyken çekmek istiyoruz" diyor. Zincir, mincirler, yani enteresan teklifler. Ama bir sebebi, konsepti olması lazım, aksi halde yapmam.

Doğulu biri olarak içinizdeki o tabuyu nasıl kırdınız? İnsanların bir dolu şeyi aşması zaman alıyor?

Bir şeyi yapıp yapmama arasında çok gidip gelersen asla yapamazsın! Yaparsan da yarım yaparsın. Şunu bilirim şunu söylerim, arada kalmayacaksın. Yaptığın şeyin de arkasında duracaksın. Bir de çevrendekilere biraz kulak kabartacaksın, hele bu piyasadaki birileri bir şey için sana "Yapma" diyorsa, kesinlikle yapacaksın! Benim için çok büyük şanstı. Aslanlar gibi kullandım. Bu kadar basit.

HAYATTAN ZEVK ALIYORDUK DA MI ATTIK KENDİMİZİ ORADAN

Sabri Doğan

01.07.2001

ikna edinceye kadar canım çıktı! Ama bu röportajı yaparken, gazeteciden çok bir okurdum. Bir insan kaç kere intihar girişiminde bulunmuş, üstelik 11. kattan atlamış bir insanın anlattıklarını dinleme şansına sahip olabilir ki?

Allahtan Sabri Doğan, yaşadığı deneyimin üstüne çıkabilmiş, duygularını düşüncelerini toparlayıp anlatabilen olgun bir insan. Uzun bir süre boynuna çökmesem, karısı ve hatta arkadaşları da benimle işbirliği yapmasa bu röportajın gerçekleşebilmesi mümkün değildi. Aşağıda okuyacaklarınızı bana anlattığı için, cesareti, dürüstlüğü ve insanlığı için Sabri Doğan'a teşekkür ediyorum.

11. kattasınız. Yürümeye başladınız. Pencere açık. Ne oldu?

Pencere tam açılmıyor. Vasisdas var. Onu hesaba katmamışım. Yan geçmeyi denedim. Bedenim geçti ama botlarım takıldı. Ayakkabılarımı çıkardım, yeniden denedim. Oldu. Otelin 11. katının pervazında ayakta duruyorum. Sırtım duvara dayalı. Çok kararlıyım. Çok sakinim. Karşı apartmanda bir kız var, göz göze geliyoruz. Bu adam ne yapıyor diye bakıyor. Galiba gülümsüyorum. Ve işte birden pike yapıyorum...

Pike yapmak ne demek?

Derin nefes alıyorsun, bütün kaslarını geriyorsun, ayaklarının ucuna kalkıyorsun, önce bütün gücünle yukarı sıçırıyorsun, sonra estetik bir biçimde aşağı atlıyorsun. Kollarım da açık bu arada. Ben hayatım boyunca spor yaptım, istesem de öyle sigara paketi gibi bırakamıyorum kendimi. Bunları sonradan fark ediyorum tabii.

Neden sigara paketi gibi bırakamadınız ki kendinizi...

Dört beş kere bungee jumping yapmıştım. Kesinlikle onun etkisi vardı. O kadar yüksekti ki, herhangi bir şey düşse parçalanırdı. Yere ilk temas önemli. Tersine bir hareket yapıyorsun. Ama bunları bilinçli yapmadım ben. Bedenimin refleksiydi. Bungee jumping'de ilk bunları öğretirler.

Peki yere iniş. Nasıl algıladınız o süreyi. Uzun, kısa?

O süreyi ben sadece rüzgarla ölçebildim. Olağan dışı bir serinlik. Çok uzun değildi ama hatırlanmayacak kadar kısa da değildi.

İnsanın hayatı film şeridi gibi gözünün önüne geliyor mu?

Yok, ne alakası var.

Yarı yolda, "Vazgeçtim ben!" hissi doğuyor mu?

Yok. Atlama o zaman! Pişmanlık yoktu. Ben kararımı vermiştim. Sonradan Ahmet Altan'ın Kılıç Yarası Gibi'sini okudum, sonunda bir intihar öyküsü anlatıyor, çok doğru tespitler var, altını çizerek okudum bazı yerleri: Ölüm kolay, karar vermek zor.

Ne kadar süre ölmeye yattınız?

İki ay. Geçirdiğim en zor deneyimdi. Ölümün kendisi değil yani. Yemek yemek bile zül geliyordu. Her şey. Eve geliyorum, bizde herkes aynı anda sofraya oturur, millet yemeğini yiyor, ben önümdeki tabağa bakıyorum. Hissediyorum tabii, ağır depresyondayım. Bazı arazlar vardı, ayaklarımı sallamalar filan.

Ve düşünüz. Düşme anında bilinciniz yerinde miydi? Yere vurduğunuzda nasıl bir ses çıktı?

Korkunç bir ses. Bilincim hep yerindeydi. Çatıya çarptım ben! Otelin balo salonunun çatısına. Çatıyla tavan arasındaki o bir metrede kendimi kısa bir süreliğine kaybetmiş olabilirim. Tuhaf tabii, resepsiyondakilerden oda isteyince önce 4. katı vermek istediler. Düşündüm, 4 az geldi. Kurtulurum, murtulurum. Ben ferah bir oda istiyorum dedim, daha yukarılarda. Yokmuş. Sonra 11. katta boşalan bir odamız var dediler.

Odada ne kadar zaman geçirdiniz?

Hiç. Evden 12'ye yirmi kala çıktım, çeyrek geçe atlamıştım. Önce bir not bırakayım istedim. Sonra vazgeçtim. Ne yazacaktım ki?

Ölmediğinizi fark ettiğinizde aklınızdan geçen ilk cümle?

"Allah'ım bunu da beceremedim!" Buydu aklımdan geçen. Gözümü açıp, öylece yukarı 11. kata baktım. Ve kendimden çok utandım. O anda öyle hissediyorsun. Başarısızlık olarak algıladım. Böyle öğretilmiş bize. Her konuda başarılı olmaya

programlanmışız ya. Sonra gözlerimi sıkı sıkı kapattım ve uzun bir süre hiç tepki vermedim. Her şeyi duyuyorum ama hiçbir reaksiyon göstermiyorum.

Doktorlar, oramı buramı kontrol ediyor, boynumda bir yerleri kesiyorlar, dikeyyorlar. Dişlerimi sıkıyorum, insani hiçbir tepki vermiyorum. Sonra aile doktorumuz geldi, eğildi kulağıma "Sabri Abi" dedi, "Beni duyuyor musun? Duyuyorsan parmağımı sık."

Dediğini yaptım. "Benimle konuşmak istiyor musun? İstiyorsan yine parmağımı sık." Sıkmadım. Kimseyle iletişim kurmak istemediğimi anladı. Dr. Cengiz, diğer doktorlara "Tepki verdi" dedi ve gitti, hâlâ kafamı dikeyyorlar gıkım çıkmıyor. Söylediklerini duyuyorum: "Bu herif yaşamaz."

İlk tepkiyi ne zaman verdiniz?

Yan tarafımdan bir dren soktular. Çatlak kemiklerimin arasından. "Abi bunu sen yap" dedi doktorun biri diğerine, "Kalbe çok yakın, ben giremem." Kemiğin arasını kesiyorlar. Narkoz filan da yok. Sinir sistemi mahvolmuşsa narkoz vermek direkt öldürmek demekmiş. Derken bir boruyu akciğerime kadar soktular, dayanamadım

•Aaaaahhh!" diye bağırdım. O zaman "Bu adam bizimle dalga mı geçiyor?" dediler.

11. kattan atladınız ve ölmediniz. Mucize mi? Allah mı yardım etti?

Hayır. İyi şeyleri Allah'tan, kötü şeyleri kendinden bil...

Bu ne demek?

Allah'ın bu işle bir alakası yok demek.

Tesadüf mü o zaman?

Hayır. Hayatta tesadüfler de yoktur. Sen yaratırsın tesadüfleri. Beynim ölmeyi istiyordu, eyleme de geçtim. Ama özüm karşı çıktı.

Yani gerçek anlamda ölmeyi istemediniz, öyle mi?

Ben, beni benden korudum! Allah'a atfetmenin bir anlamı yok. Çünkü bu işlerle Allah'ın gerçekten alakası yok.

Peki bu olaydan sonra dini düşüncelerinizde bir değişiklik oldu mu?

Her zaman inançlı bir insandım. Ama intihar girişimimden sonra Mevlana'yı ziyaret ettim. Kendimi biraz tasavvufa verdim. Çok okudum. Kuran'ı her okuyuşunuzda öğreneceğiniz yeni şeyler var.

Pişman mısınız?

Ne için pişman mıyım? Atladım diye mi? Hayır, buna kendi irademe karar verdim. Ve bana artıları oldu, bunu görüyorum. Çok gergin Dır adamdım. Agresiftim. Hırshıydım. Para değil ama güç benim için -er şey demektir. O zaman 6000 kişi çalışıyordu yanımda, şimdi 58. Daha pozitif bir adam oldum.

Sizi intihara iten sebepler...

Bu soruyu, o gün sorsaydınız, bir sürü şey anlatabilirdim. Bugün farklı düşünüyorum. Her şeyi ben hazırladım, olan biten her şeye Den müsaade ettim. Çocuklarınız uyuşturucu kullanıyorsa, sadece Başkalarını suçlayamazsınız. Sizinle de alakalı. Yani suçlu aranıyorsa, o suçlu benim.

Sistemi, devleti suçlamak yeterli değil. Doğru da değil. Bir sürü neden var. Ama o ayrı bir mesele. Tamamen, kendimi sorumlu tutuyorum. Aileme, iş arkadaşlarıma öyle olaylar yaşattım ki ben, benim başarısızlıklarımı savunmak zorunda bıraktım onları. Bunu taşıyamadım. Beni sevenler için yükümlü. Öyle düşünüyordum. Ve onları bu azaptan kurtarmak istedim. Ana tema bu. Onur dersiniz onur, onursuzluk dersiniz onursuzluk. Bu ayıba kendi irademle karar verdim. Benim ayıbım. Ama yüzleştim.

İntihar girişiminden sonra neler değişti hayatınızda?

Ruh halim değişti. Hoşgörülüyüm. Hâlâ zengin olmaya çalışıyorum. Ama zenginliği de farklı yorumluyorum şimdi. Artık zengin olduğum için utanmak istemiyorum. Bu yanlış bir şeymiş. Zenginliğin bir araç olduğunu düşünüyorum. Amaç değil yani.

Peki "Karıma, çocuklarıma ne olacak?" diye hiç düşünmediniz mi? Bencillik yok mu bu işte?

Olmaz mı? Düzgün düşünemiyorsun ki! Şöyle bir mantık kurmuştum: "Karım çok güçlü bir kadın, onun hayatı bensiz götüreceğine ve çocuklarıma bakabileceğine inanıyorum." Belki daha edilgen bir kadın olsa yapamazdım. "Ha kalp krizinden ölmüşüm ha psikolojik rahatsızlık geçirip intihar etmişim, ikisi de aynı kapıya çıkar" diyordum. Biz akıllıydık, çok normaldik, hayattan çok zevk alıyorduk da mı attık kendimizi oradan! Var mı böyle bir şey!

ÇANAKKALE'NİN Ç'Şİ

Mehmet Ali Erbil

14.03.1999

Her gün bizim karşımızda, canlı yayında, çeşitli numaralarla bizi esir ediyor. Onu seyrederken günlük sıkıntılarımızdan kurtulup, kaka kiki gülerek rahathyoruz. Bu röportaj da öyle başlamıştı, ta ki ben çocukluğuyla ilgili o meşum soruyu sorana kadar. Sonrasını aşağıda okuyacaksınız...

Herkes sizi seviyor! Üstelik daha da sevsinler diye uğraşıp duruyorsunuz. Nedir bu? Bir hastalık mı? Yoksa siz çocukken yeteri kadar sevilmediniz mi?

Bilinçaltıma o kadar girmedim, bilmiyorum! Doktorum da girmedi...

Nasıl bir aile ortamıydı sizin ki?

Anneme de babama da çok sevgi beslemiyorum açıkçası.

Nasıl yani. İhmal mi ettiler sizi?

Baba katı ve sert bir mizaca sahipti. Hani o sevgi göstermeyen talerden.

Peki anne?

Çok genç yaşta, babamdan ayrıldı. Başta, hayatını tamamen bize adadı. Bana ve abime. Ama aradan birkaç yıl geçtikten sonra yeniden evlendi. Kendinden sekiz

yaş küçük biriyle. Ve bütün dünyası, o adam oldu. Ondan bir de çocuğu oldu. Ve bizi o adama ezdirdi.

"Ezdirdi" ne demek?

Adam çok gençti, bir çocuğa nasıl davranılır, nasıl iyi bir baba, eş olunur, bunların bilincinde değildi. Bir de askeri eğitim alıyordu, babası da subaydı. Yani başka türlü bir mizaca sahipti. O açıdan diyorum.

Hangi açıdan diyorsunuz ben anlamıyorum!

Ben anneme çok bağlıydım. Mesela ilkokula giderken, abim sabahçıydı, ben öğlenci. Annem sabahları abimi okula ve üvey babamı işe yollardı. Günün en sevdiğim saatleri başlardı: Onlar gittikten sonra tekrar ikimiz yatağa girer, sarılır uyurduk. Öğlenci bir çocuk okula geç kalır mı? Ben her Allah'ın günü geç kalırdım! Annemin kollarından ağlaya ağlaya ayrılırdım. Sonra her akşam da okuldan dönünce, camın önüne tüner, üvey babamın bir daha asla bu eve gelmemesi için uzun uzun dua ederdim. Ama her gece de gelirdi adam...

Kaç yıl devam etti, anneye bu aşırı düşkünlük?

Orta bire kadar. Sonra halamın yanına yollandık. Ama orası da olmadı. Çünkü ben o yıl zayıf getirdim. Tekrar annemin yanına döndük. Ama o arada onun o adamdan bir çocuğu oldu. Üvey babam da, Orta üçten sonra abimle beni eve kabul etmedi. "Artık onları istemiyorum" dedi. Annem de buna ses çıkarmadı. Benim için "Bunu yatılı okula verelim" diyorlardı. En uygunu da ne? Babam tiyatrocu ya, konservatuvar. Ben 14 yaşında konservatuvar sınavlarına girdim. Halbuki 16 yaşından küçükleri almıyorlar. Üstün kabiliyet diye aldılar beni. O zamana kadar, toplasan, babamın belki üç oyununu izlemişim. Derken yatılı okul hayatı başladı, ben her gece ağlardım, hep "Kendi çocuklarıma böyle yapmayacağım, onlar annelerinin babalarının yanında olacaklar" derdim.

Ama olmadı!

Evet, meğer her şey insanın düşlediği gibi olmuyormuş! Yine de kendi çocuklarıma, anneleriyle birlikte yaşamıyor olsak da, çok ilgi gösteriyorum. Çünkü içimden geliyor. Benim annemin gelmedi. Ve bütün bunlar beni çok etkiledi. Gerçekten. Şimdi böyle anlatıyorum ama aslında yaşadığım şeyler, çok da hafife alınacak şeyler değildi: 14 yaşındayım.

Tamam yatılı okuldayım ama annem de Ankara'da. Ve ben bir erkek çocuğuyum, çamaşırlarım yıkanacak. Ama annemin kocası olan o adam izin vermiyor! Annem de ağırlığını koyup, "Sen neler söylüyorsun, o benim oğlum, ben yıkayacağım tabii, kim yıkayacak bunun çamaşırlarını?" demiyor. Benim çamaşırlarımı komşular yıkıyordu. Bu da insana koyuyor biliyor musun. O yüzden anneme sevgim çok azdır diyorum.

Yani siz kendinizi ayazda yalnız kalmış küçücük bir çocuk gibi hissettiniz?

O kadar da değil. Ama zor bir çocukluktu. Yatılı okul dönemi geçince alıştım. Hayata oldum olası bağlıyım. Ama evet küçüktüm ve kendimi haksızlığa uğramış gibi hissettim. Artık sevgi eksikliği midir nedir bu, çok etkiliyor insanı. Büyüsen bile hep seni takip ediyor. Gerçi babamı kaybettim, rahmetli oldu...

Anneniz?

O Çanakkale'de. Devam ediyor evliliğine.

Ne sıklıkta görüşüyorsunuz?

Senede bir iki kere. O da belki.

Mutlu mudur?

Mutsuzdur. Herhalde.

Dolu dolu para kazanıyorsunuz. Maddi olarak ona destek oluyor musunuz?

Yok.

Ama ne olursa olsun, siz onun çocuğusunuz.

Hayır, onun ihtiyacı yok.

Geçmişte yaşanan hiçbir şeyi unutmaz mısınız?

Kin tutmayı becerebilen bir insan değilim. Ben o adamla, yani üvey babamla bile görüşüyorum...

Anneniz yine de çok seviniyordur, oğlunu her akşam izliyordur.

Arada bir selam yolluyorum, Dünya Kadınlar Günü'nde mesela, "Başta annem olmak üzere bütün herkesin Kadınlar Günü'nü kutluyorum" diyorum.

Tüm bunlar kadınlara bakışınızı değiştirdi mi?

İntikam mı? Yok hayır, o ben değilim! O sapık yakalandı. Bursa'da!

Peki insan böyle bir çocukluk yaşayınca, kendine nasıl hedefler koyuyor? Öyle bir kadınla evleneyim ki, benim çocuklarımin başına tüm bunlar gelmesin mi diyor?

14 yaşındayken en büyük hayalim buydu. Çok güzel bir evliliğim olsun ve hiç bitmesin. Çocuklarım hep mutlu olsun. Sanırım, yine de kızlarım benim çocukken olduğum kadar mutsuz değiller. Ama düşler başka, gerçek hayat başkaymış.

Kadınlar sizin neyinize geliyor?

Doğallığıma.

Siz kadınların nesine gidiyorsunuz?

Şu anda benim için en önemli olan kadının bakımlı olması, akıllı olması ve kariyer sahibi olması. Bunları arıyorum. Ararken hatalar da yapmıyor değilim... Yapıyorum.

"500 kadınla yattım" ne demek? Siz öyle skor tutan bir adama benzemiyorsunuz. Bunu söylemek size ne kazandırdı?

Türkiye'de bu tür şeyler, bir erkeğe ne bir şey kazandırır, ne de kaybettirir! Erkek erkeğe yapılan bir geyikti. Ağzımdan çıktı. Hem bantlar geri alınamıyor. Kimbilir belki de gerçektir. Hiç öyle komplekslerim yok, kaçsa kaç...

Peki bir kompleks söyleyin o zaman. Boyunuzun kısa olması mı mesela?

Olabilir, Tarkan kadar uzun olmayı isterdim!

Şu eleştirilere verecek cevabınız ne?

1) Yalvartıyor...

Yalvartmak için yapmıyoruz ki bu programı. Yok öyle bir şey. insanları eğlendiriyoruz, hem de mutluluk veriyoruz.

2) Yatağa atıyor...

Yatak deyince insanların aklına bir tek fuhuş mu geliyor? Yatakta oyun da oynanır, kahvaltı da edilir.

3) Alay ediyor...

En fazla komiğini çıkarıyorumdur!

4) Belden aşağı espri yapıyor...

Evet doğru. "Yapamazsam Fatih Ürek olayım" diyorum. Ölüyorlar gülmekten. Ama "Mehmet Ali halanız size kurban olsun" da diyorum. Yani ben kendimle de dalga geçiyorum. Zaten bir dolu başka eleştiri de geliyor: Yok, biseksüel, homoseksüel, latan filan. Bu konuda da bir kompleksim yok, tercihim o yönde olsaydı saklamaz-dım.

"N'olur yardım edin Mehmet Ali Bey!" Bu cümleyi duyunca ne hissediyorsunuz: A) Acıyorum, B) Sinir oluyorum, C) İçim kınılıyor. Hangisi?

İçim kınılıyor.

Bazılarına araba veriyorsunuz, bazılarına vermiyorsunuz. Sosyal konumlarına göre mi karar veriyorsunuz?

Sanırım içgüdülerime göre karar veriyorum. İnsanların gerçekten ihtiyacı var mı, gerçekten samimi mi, ben hissediyorum...

Bir gün birilerine bir şey veremeyecek konumda ve durumda olursanız nasıl hissedeceksiniz kendinizi?

Çırlıçıplak!

Bir de kumar hastalığınız var...

Evet, çünkü kendimi unuttuğum oluyor kumar oynarken. Bir heyecanı var. Gurur duyuyorum diyemeyeceğim ama utanmıyorum da! Üç aydan üç aya gidiyorum. Kıbrıs'a ya da yurtdışına...

OĞLUMA SÖZ VERDİM İNTİHAR ETMEM**Zeynep Everi****26.01.2003**

Zeynep Everi benim arkadaşım. Power FM'deki Sevgi Dolu Saat'lerden tanıyordum onu. Önce sesini. Buğuludur. İnsanı yakalar. Kim bu kadın diye sordurtur. Ben de sordum, tanıştık, arkadaş olduk. Ara ara telefonla konuşurduk. Ve sonra o büyük felaket geldi. Aman Tanrım! O Carter, Zeynep'in oğlu Caner miydi?

25 yaşında su topu maçında aort yırtılmasından küt diye gidiveren? Aman Tanrım! Bu haberin üzerinden üç gün geçmeden, gazetelerde intihara kalkıştığı söylenen bizim Zeynep miydi? Bu; herhalde bir insanın hayatta karşılaşılabileceği en büyük acı. Bunu siz yaşamadınız. Ben yaşamadım. O yaşadı.

Ayasında doğurduğu çocuğunu, yıllar sonra, hem de onu doğurduğu günde kaybetti. Şaka gibi. İşaret gibi. Simya gibi. Metafizik gibi. Ama benim için "gibi." Ben bu acıyı ancak bir şeye benzetererek, bir şeye kıyaslayarak anlatabilirim. Oysa Zeynep yaşıyor. Elbette ki, onu seven herkes üzgün, herkes yasta, acı içinde. Ama onunki başka. Elbette ki, bütün acılar tek, ama onunki bence daha fazla tek. Nasıl anlatsam size?

17'ne daha yeni giriyorsun, arkadaşların seksek oynuyor, senin kucağında dünyanın en güzel çocuğu. 16,5 yaşındasın ama bir annesin. Birlikte büyüyorsun. Çevrendekiler seni sevgili zannediyor. Ve o aslında senin en iyi arkadaşın. Oğlun ama abin gibi de. Ve sen onunla gurur duyuyorsun.

Üstelik o 2.5 yaşındayken eşinden ayrılmışsın, ama oğlun sorunlu büyümemiş, tam tersine huzurlu bir çocukluğu olmuş. Sen hep onunla gurur duymuşsun. Sporcu olmuş, yüzücü olmuş, milli olmuş, herkesin göz bebeği, sevgilisi olmuş. Sürekli "Bu çocuğu ben mi doğurdum?" diye sormuşsun. "Hayatta yaptığım en iyi ve tek doğru şey" demişsin ve sonra... ve sonra... ve sonra... Doğum gününü kutlamak üzereyken, oğlunun ölüm haberi gelsin. Şimdi bana doğruyu söyleyin, siz olsanız kafayı yemez misiniz?

Ben Zeynep'le olayın üzerinden 12 gün geçtikten sonra konuşabildim. Anlattıklarının hiç süzgeçten geçirmedi. Yargılamadım, üzerinde düşünmedim. O ne diyorsa, odur. Doğrudur. Hissettiği budur. Yaşadığıdır. Savunma mekanizmasıdır. Ayakta durabilme vesilesidir. Hayatta kalabilme aracıdır. Bildiğim değil, hissettiğim bir tek şey var; o da yeryüzünde en büyük acı evlat acısıdır...

Evlat acısı atlatılabilir bir şey mi?

...Bugün ayın kaç? 23'ü mü? 11 gün oldu... Dün gibi... Bir hayalde yaşıyorum... En yakın arkadaşşıma soruyorum: "Sen cenazeye geldin mi?" İnsanları hatırlamıyorum, konuştuklarımı bilmiyorum. Anlatılır gibi değil yani. Katmerli kâbus. "Bitecek ve uyanacaksın" diyorum. Bitmiyor, sürüyor. Şu fotoğraftan bana bakan gözleri artık yok. İnanamıyorum...

Beyin bu gerçeği kabullenemeyince insan ne tür savunma mekanizmaları geliştiriyor?

Henüz o aşamaya gelemedim. Gelince, "Caner, Amerika'ya döndü" yapacağım. Oyun oynayacağım. Oyuna hazırlıyorum yani kendimi. Ama şimdi değil. Hazır değilim. Şimdi yokluğu çok acı veriyor, delip geçiyor. Sürekli "Bu benim başıma nasıl gelir?" diyorum. Sorgulamanın da faydası yok gerçi. Ama her şey bu kadar basit olmamalı. Muhakkak bir şey var. Başka bir şey. Bence o misyonunu tamamladı. Enerji bazında bakarsan, boyut bazında bakarsan öyle. Sanırım böyle bakmak da işime geliyor.

Metafiziğe daha önce de inanır mıydınız?

Bu kadar değil. Artık buranın bir geçiş yeri, planeti olduğunu düşünüyorum. Burası bir kapı. Cennet de cehennem de burada yaşanıyor. Amerika'dan oğlum geliyor, yüzümde güller açıyor, cennet bu, onu karşılıyorum. Beş gün sonra adam yok, cehennem de bu, onu doğurduğum gün, çocuğum ölüyor. Daha büyük bir acı olabilir mi?

Bundan daha büyük bir cehennem azabı çekilebilir mi? Çözemiyorum, anlam veremiyorum. Anlam verebilmek için de meseleye dünyevi olmayan bir açıdan bakıyorum: Doğum gününde her şeyini tamamlıyor, halka kapanıyor, sıfırlıyor ve geçip gidiyor. 78-2003. Sıfırlandı... O çok özel bir adamdı, yapacaklarını tamamladı. Şimdi güzel bir yerde... Başka türlü kaldıramayacağım olup biteni...

Sakinleştirici artı alkol... Kendiliğinden gelişmiş spontane bir yanlışlık mı?

İlaç veriyorlardı bana. O gün de aldım. Annemdeydim. Burak geldi. Caner'in üvey kardeşi. İşve'ye ve babasına, "Merak etmeyin, oğlanı uyuttum" diye mesaj yazdım. Bir de tik geldi, ikide bir nefesini dinliyorum, baktım pašalar gibi uyumuş. Annem de yorgundu, gitti yattı. Ben sigara içmek için mutfığa girdim, şarap içiyorum ve arkadaşlarımla telefonda konuşuyorum.

Soruyorlar: "İlacını saat kaçta aldın?" "Nasılsın? İyi misin?" Kafam karıştı, üzerime düşülünce sinirlendim: "Tamam, aramayın artık!" O arada bir iki tane daha ilaç almışım, şarabı da dibine kadar bitirmişim. Mışıl mışıl bir uyuma... Zehirlenme başlıyor. Gözümü bir açtım ki, hastanedeyim, burnumda borular. Midemi yıkamışlar...

Bir intihar teşebbüsü değil yani...

O zaman bütün hapları alırım, kimseyle de telefonda konuşmam değil mi? Zaten öyle bir şey yaparsam, ben hiçlik boyutuna giderim, oğlumu da bir daha göremem...

Siz şu an Caner'in nerede olduğunu düşünüyorsunuz?

25 yıla bu kadar iyi şeyleri sığdıran bir insan, bir yere alındıysa, orası muhakkak ki çok güzel bir yer... Bizi yaratan alıyor, onun yanına çıkmak herkesin harcı olmadığına göre... Demek ki, bu adam çok özel görevli bir adam. Bu dünyada misyonunu bitirdi, işi bitti. Eşiği de çok rahat atladi, hiç çekmedi...

Böyle şeyler düşünüyorum. Yine de şükrediyorum: Amerika'da olabilirdi, ben onu bir daha öpeme-den, koklayamadan gidebilirdi. Oysa beraber uyuduk. Benim tişörtümü giydi. Sonra o tişörtü buldum, koklamak için. Adam, öyle temiz ki, kokmuyor bile. Allahtan kokusu hep burnumda...

Bu yaşadıklarınıza yüklediğiniz özel anlamlar var mı?

Farkında olalım ya da olmayalım, ağızımızdan çıkan her lafın bir anlamı var. Bir yere gidiyor o laflar, bilmediğimiz kodlar var. Caner'in en son söylediği şeylerden biri mesela: "Doğum günümü hastanede mi geçireceğim?" Belki de biliyoruz hepimiz başımıza gelecekleri.

Hissediyoruz. Sonra o son gün, kapıda karşılıklı durduk, içimden geldi, şuna şöyle kocaman bir sarılayım dedim, manevra yaptım, anladı ve son derece anlayışlı ve sıcak bir şekilde güldü, utandım. Delirdin mi kadın? Akşama gelecek oğlun! Ee gelmedi işte. Dünyevi olarak düşündüğümde, ben bu acının altından kalkamıyorum. Ona bir daha dokunamayacak olmama inanamıyorum...

O zaman da imdadınıza metafizik yetişiyor...

Evet. Herkese, her şeye sırtımı dönerek, on altı buçuk yaşında onu bu dünyaya getirdim ben. Caner'in bu planete inmesi ve bir şeyleri tamamlayıp gitmesi gerekiyordu. O çok özel bir enerjydi, misyonunu tamamladı ve gitti. Bir tek gün bile kimsenin kalbini kırmadı. Ne saygısızlık yaptı ne de kimsenin sırasını aldı. Bu son olay hariç. Bu son olayda benim sıramı aldı! Keşke ben ölseydim...

Oğlunuzun başına gelenlere farklı anlamlar yüklüyorsunuz. Nedir bunun ruh dünyanızdaki tam karşılığı?

Son zamanlarda bioenerjiyle uğraşıyordum. Reiki, meditasyon, farkındalık filan. Çok şeker bir hanımdan dersler alıyordum. Çünkü bir yüz felci geçirmiştım. Sebebi de birtakım şeyleri dile getirmemek, söylememek. Yani içinde biriktirmek. Saçma sapan şeylere üzölmek. Hasta ediyor bunlar sonunda insanı. Caner'in gidişinden sonra, algıları çok açık bir arkadaşım dedi ki, "Bak şöyle düşün: Bu yüz felci bile sana aslında bir altyapı getirdi.

Sen gittin bu enerjileri filan öğrenmeye başladın, meditasyon yaptın, kendini korumayı, kendine ayna tutmayı, farkındalığını geliştirmeye başladın. Bu daha sonra gelecek olanın sana altyapısıydı; kendini koruyabilmen için..." Haklı olabilir. Çünkü şayet bir güç sana bir şey verip, senin haberin olmadan alıyorsa, bunu sonradan vermiyor, önceden senin içine koyuyor. Format buysa, seni hazırlıyor da aslında...

Ee peki ne yapmamız gerekiyor?

Her an her şey olabilir diye düşünmemiz ve plan yapmamamız gerekiyor. Çünkü plan yapılmaz, evren engel koyar! Bu ana yatırım yap ama geniş zamanlara yapma. Artık hiçbir şeyin planını yapmıyorum ben, çünkü oğlum yemeğe bekliyordum, ölüsünü aldım...

Hayat ve ölüm üzerine değişen özel düşünceleriniz var mı?

En kötüsü ölümdür derdim, ölmekten korkardım. Başıma kendi ölümünden bile korkunç bir şey geldi. Artık ölümden korkmuyorum. Sadece hak ederek buradan gitmek ve Caner'i görmek istiyorum. O yüzden intihar edemem. Edersem öyle bir şansım kalmaz. O beni her saniye görüyor. Ben seni kandırabilirim, doktorumu kandırabilirim. Ama Caner'i kandıramam. Onu çok özleyeceğim. Yüzmemizi, beraber basketbol oynamamızı, yaptığımız partileri, başbaşa yemeye içmeye gitmemizi... Cafe Crem'de bizi sevgili zannettiler. Unutmama imkân var mı?

Psikolojik destek almaya devam edecek misiniz?

Evet. Bugün de gittim. Doktorumun bana söylediği en güzel şey: "Yasınızı yaşayacaksınız. Bazen bağıra çağıra ağlayacaksınız, bazen güleceksiniz. Evreleri var. Kimi zaman inkâr edeceksiniz, inanmayacaksınız, kızacaksınız, bir şeyleri suçlayacaksınız, feryat edeceksiniz ama sonunda kabulleneceksiniz. Bu bir süreçtir, yeter ki yasınızı normal şekilde yaşayın."

Konuşmak beni rahatlatıyor. Oğlumun fotoğraflarını görmek de. Doktorum Caner'in resimlerini büyütmem kızıyor, "Yapabilirsin" diyor. Gerçi biraz abarttım, fazla mağbede mi çevirdim evi nedir, resimler, mumlar... Ama bu benim yasım, istediğim gibi yaşamalıyım değil mi? Şu anda oğlumun kazaklarını giyiyorum, saatini takıyorum, zamanla yavaşlayacağım...

PİYANİSTİ VURMAK KOLAYDIR

Karen Fogg

23.06.2002

Görev süresi doldu. Ve o İsveç'e uçtu. Karen Fogg, artık bünyesinde 20 hükümet ve uluslararası sivil toplum örgütü bulunan ve merkezi Stockholm'de olan IDEA'nın (Demokrasi ve Seçim Asistanlığı Enstitüsü) genel sekreteri. Biz Türkler kurtulduk yani ondan..

"Vatan haini" ilan etmemize ramak kalan Karen Fogg'la röportaj yapacağım... Saat 6'da, ben onunla Sultanahmet'te buluşacağım. Zzzzzzzzzzz. Karen Fogg telefonda. 6'ya kadar beklemeyelim, siz neredesiniz ben oraya geleyim diyor. Nasıl yani? Evdeyim. Saat 4. Ben daha hazır değilim. Adresinizi verin, ben gelir, beklerim diyor.

Hoppalaaa. Boru değil, bir AB temsilcisinden söz ediyoruz. Daha formel olması gerekmiyor mu? Birileri var mı yanınızda diyorum. Yoo ben yalnızım diyor. Ve çat kapı geliyor! itiraf etmem gerekirse, resmiyetle uzaktan yakından alakası olmaması oeni acayip şaşırttı. Evime gelen o kadın, gazetelerden bana yansıyan Karen Fogg'tan çok çok farklıydı. Bir kere çok direktti. İkiyüzlü değildi. Sıkışık değildi. Ne sorduysam cevap verdi, kıvırtmadı.

Hani biz Türkler yağlanmaktan, cilalanmaktan, pohpohlanmaktan hoşlanırsanız ya, o öyle davranmıyor, kafasındaki neyse küt diye söylüyor. Ben tarzını sevdim. Ama diplomat şablonlarımıza kesinlikle uyan biri değil Karen Fogg, belki de

bütün mesele burada. O İstanbul'a geldiğinde elinde haritasıyla dolaşan bir turist gibi.

Makam arabasının arkasına kurulmuyor, şoförünün yanına, ön tarafa oturuyor. Hiçbir yere kabileyle gitmiyor, kalabalıklarla hareket etmeyi sevmiyor. Üst düzey insanlarla hoş geldiniz, beş gittiniz yapmıyor. Biraz arıza yani! Dilimin döndüğü ve aklımın erdiğince ona pek çok soru sordum. Ama sizi uyarıyorum, bu röportaj, AB'yle ilişkilerimize ışık tutacak bir röportaj değil. Zaten beni böyle bir şey ummayacak kadar tanıyorsunuz değil mi?

Hep "marjinaller"le iletişim kurduğunuz söyleniyor? Haliyle ülke gerçeğini de ıskalıyor oluyorsunuz...

Kesinlikle paranoya!

Ama e-mail trafiğinize bakınca toplumun sadece bir kesimiyle samimi ilişkiler geliştirdiğiniz duygusuna kapılıyor insan...

Sami Kohen ya da Ferai Tınç gibi saygın isimlerle iletişim kurmamızdan daha normal ne olabilir? Onlar bizim ofis olarak temasta olduğumuz, genellikle de dış haber yapan gazeteciler ve köşe yazarları. Gerçek olan tek şey var, o da farklı bir temsilci olduğum. Bir kere kadını ve formel değilim. Sosyal politikalar, eğitim politikaları, üniversitelerle işbirliği, bölgesel kalkınma gibi konularda uzmanım ben. Uzun yıllar Doğu Avrupa'da çalıştığım için devlet reformu nedir, biliyorum. Sırtımı dayayıp işi danışmanlara bırakabilirdim. Yapmadım.

"Derin devlet" hakkında ahkâm kesmek ya da Denктаş hükümetini devirmek de bir AB temsilcisinin görevleri arasında mı?

Onları yazan ben değilim! Bu bir saptırma...

Peki o e-mail'lerde Devlet Bahçeli ve Mesut Yılmaz hakkında küçümseyici ifadeler kullandığınız da mı yalan?

Onlar da ben değilim! Akademisyen bir dostum, bana yazdığı bir notta Mesut Yılmaz'dan espri olsun diye, Happy Unyielder (İngilizce mesut yılmaz) diye söz ediyor. Samimi olan insanların kendi aralarındaki özel iletişimden bahsediyoruz! Ve sonra o notlardan komplo teorileri üretiliyor...

Üslubunuza dikkat etmek hiç mi aklınıza gelmedi?

Hayır. Kim bilir belki de safım ben!

Sizin konumunuzdaki birinin bu kadar saf olmaya hakkı var mı?

Ben Romanya'da da devlet tarafından izlendim, bunun nasıl bir şey olduğunu biliyorum. Sırlarımın olmaması gerektiğini de. Ama Türkiye'de başıma gelenler sürpriz oldu. Çünkü çılgın beyinler, basit fikirler üzerine müthiş komplo teorileri üretti. Mesela haber bültenimizde yazı yazması için Ferai Tınç dahil en az 15 kişiye teklifte bulunduk. Aralarında Cengiz Çandar da vardı. Tabii "Bir ücret istiyorsanız bildirin" dedik. Bu tür yazı katkısında bulunan insanlara bir ücret ödemek gayet normaldir. Doğu Perinçek bunu bile malzeme yaptı...

Peki Metin Münir'e yazdıklarınız: "Sweetheart", "Are you lonely" "Do you wanna party?". Bunlar yayınlanınca utandınız mı?

Utanmamı gerektirecek ne var? Sweetheart ironik bir terimdir ama "Kendini yalnız mı hissediyorsun?" gibi şeyler yazmadım. Türkiye, AB'yle ilişkilerini bu saçma sapan e-mail'ler üzerinden kuracaksa ne ala. Ama ben üzülüyorum....

"Türkiye tarihiyle hesaplaşmıyor, bu meseleyi halledemedi" dediniz mi?

30 yıldır tanıdığım Floransa'da yaşayan bir arkadaşşıma, dünyadaki en yakın dostuma, bir şeyler yazıyorum ve bir şaka yapıyorum. Sonra da bazıları bunu ciddiye alıyor. Türkiye'ye bir hakaret gibi algılıyor. Komik!

Peki "İstanbul'daki uyuyan güzeller" kim? Ne demek istediniz "Sleeping beauties in İstanbul" derken...

İslamcıları kastettiğimi zannettiler! Daha tuhaf bir şey olabilir mi? Son bir senedir İstanbul'da tanıştığım insanlar, kendi aralarında siyasetin ne kadar yozlaştığını konuşuyor. Ve yeni yüzlere ihtiyaç olduğunu anlatıyor. Ankara'dan onlara gına gelmiş durumda. Ama siyasete girmiyorlar. Ben onları kastettim.

Peki bu yorumları yapmaya hakkınız var mı?

Neden olmasın? 4 yıldır bu ülkede yaşıyorum.

İyi de siz normal bir insan değilsiniz! Belki üslubunuza biraz daha dikkat edebilirdiniz...

Bir tek hatam var, o da bir özel hayatımın olabileceğini düşünmem. Özel konuşmalar yapabileceğimi düşündüm. Yanılmışım. Her şeyin bu kadar tahrip edilebileceğini hesaba katamadım...

Şimdi daha mı dikkatlisiniz?

Nerdeeee? Tam tersi...

Siz kendinizi Hindistan'a giden ve oradaki az gelişmiş insanlara doğru yolu gösteren bir İngiliz kolonci filan gibi mi hissediyorsunuz?

Hayır, ne alakası var! Bizler kendi gücünün farkına varmamış ülkelerin potansiyellerinin farkına varmalarına yardımcı oluyoruz, o kadar.

Neden "siz" yardımcı oluyorsunuz! Bu yukarıdan bir tavır değil mi?

Hayır, Komisyon böyle bir şey. Ama Türkiye bambaşka bir ülke. Bir kere geçmişinin farkında, Atatürk'ün öneminin ve varlığının da. Komisyon, sadece AB'ye girmek için neler yapılması gerektiğini söylüyor. Belli kriterleri, şartları var. Bunları İsveç yerine getirdi, İspanya ve Avusturya da. Yani Türkiye bunları hakaret gibi algılamamalı! Birileri üstten bir tavırla bir şeyler dayatmıyor...

Eski kocanız bir Türkle evlenince, kıskanmış, bütün Türklere düşman kesilmişsiniz! Murat Birsnel yazmıştı, çok güldüm...

Ama gülünmez mi? Böyle bir şey olabilir mi? 70'lerde tanıştık eski kocamla. Ayrılmış çok uzun zaman oluyor. Sonra o, bir Türkle evlendi. Ve şimdi son derece

mutlu. Onunla ilişkimden harika bir kızım var, 28 yaşında. Sık sık İstanbul'a babasını görmeye gelirdi...

Babası artık İstanbul'da değil mi?

Yok hayır, eşinin işi nedeniyle Türkiye dışındalar. Lale isminde bir kızları var. Yani kızımın kız kardeşi yarı Türk. Bununla da gurur duyuyorum. Ama ben onların özel hayatına burnumu sokmak istemiyorum. Yine de gördüğünüz gibi özel sorularınıza cevap veriyorum, çok daha formel olabilirdim.

AB'dekiler sizi daha formel olmanız gerektiğini konusunda uyarmıyor mu?

Onlar temsilcilerine güveniyor. Bana kime nasıl davranmam gerektiği söylenmiyor.

Türkler hakkında aklınıza gelen ilk sıfatları söyleyin...

Arkadaş canlısı, sıcak. Sonra Türkler için güven önemli bir değer. Ve tabii ikili ilişkiler. Bir de Türk olmaktan müthiş gurur duyuyorlar...

Farkında olmayarak siz Türklerin gururunu incitmiş olabilir misiniz?

Hâlâ bana insanların yanlış yaptığını iddia ettiği şeyleri soruyorsunuz! Özür dileyecek bir şey yapmadım ben. Bu geçen süre içinde o kadar destek ve sıcaklık gördüm ki. Üstelik her kesimden. Bana yapılanlardan utanç duyduğunu söyleyen Türklerle de karşılaştım. Bizler artık kişisel yorumlar üzerine konuşmayı kesmeli, Türkiye'nin geleceğiyle ilgilenmeliyiz...

Nasıl bir annesiniz?

Harika! Olağanüstü bir ilişkimiz var kızımınla.

İnsan kendisi için "Harika bir anneyim" der mi? Nerde alçakgönüllülük?

Ama kızım öyle söylüyor, ben de ona inanıyorum. On sene önce bu kadar güvenli değildim...

Bir kadın kaç yaşından sonra kendine sizin kadar güveniyor?

Ee 40'ı devirmeniz lazım! Kızımınla eskisine göre çok daha iyi arkadaşız. Mutlu evli çiftler gibiyiz şimdi. O pek çok ülkede yaşadı. Belçika'da, Danimarka'da. Yunan bir sevgilisi vardı, 4-5 sene Yunanistan'a gitti geldi. 19 yaşındayken Gana'da kaldı. Uganda, Kenya, Uzakdoğu! Şimdi Latin Amerika'ya gitmek istiyor. Doğal bir insandır, benim gibi değil yani!

Nasıl yani?

O içgüdülerini önemser, iç seslerini dinler. Bürokrasiyi takmaz, sabırsızdır. Ama benim dünyadaki en iyi tatil arkadaşımıdır. Ne zaman uygun bir zaman dilimi yakalacak seyahat ederiz. Kışın Hindistan'a gittik. Küba'yı, Mısır'ı, Şili'yi hep anne-kız birlikte gezdik.

Sizin eviniz neresi?

Bilmiyorum aslında. 30 senedir Brüksel'de yaşıyordum, evim orasıydı. Artık değil...

AŞKI ÇAĞIRIRSAN YA KİMSE GELMEZ YA DA YANLIŞ KİŞİ GELİR**Engin Geçtan****30.03.2003**

Dilmem, özgeçmişindeki başarıları tek tek sıralamaya gerek var mı? O ulaştıklarının ötesine geçmeyi başarabilmiş bir insan. O kadar mütevazı ki, bir an geliyor karşısında şaşırmadan duramıyorsunuz: "Acaba yanlış bir şey mi yaptım!" Ama hayır, onun tarzı öyle.

Başka insanlar için çok önemli olabilecek bir sürü şey, onun için değersiz. Bazen söylediği bir cümle önünüzü, ufkunuzu, yolunuzu açıyor, içinizi ferahlatıyor; bazense kafanızı karıştırıyor, hayatınızı karartıyor, neye uğradığınızı şaşırıyorsunuz.

Engin Geçtan'ın pek çok kitabı var (insan Olmak, Varoluş ve Psikiyatri, Dersaadet'te Dans, Kırmızı Kitap, Kızarmış Palamut'un Kokusu vs.) ama ortalıkta, "o kanal senin bu kanal benim" dolaşanlardan değil. Etrafında görünmez bir duvar var sanki. Ulaşmak çok zor. Bir kere ulaştığınızda da sizi etkilediği kesin. "Hayat" onun son kitabı. Kitaptan yola çıkarak konuştuk. Derya gibi bir adam. Bu röportajı yaptığım için ben çok sevindim, bakalım siz okuyunca ne düşüneceksiniz?

İnsanın kendine yeni bir hayat ısmarlaması neden mümkün değil? Bir dolu şarkı var bize ümit veren, sanki bu olabilirmiş hissini geçiren...

"Hayat" kitabını yazarken bir tanesini ben de duydum. Yanılmıyorsam Sertab Erener'in. "Yeni bir ben"den söz ediyor. Ben kendimi kabul etmiyorsam, "yeni bir ben" ısmarlamak durumundayım, değil mi? Kendi tarihini kabul edememiş insanlar ve toplumlar var. Türkiye de onlardan biri. Böyle bir kopukluğumuz var...

Peki "aynı ben"le yeni bir hayat ısmarlamak?

Tanıdınız mı bunu başarabilen birini, ben tanımadım da! Hayatı projeler olarak yaşayan insanlar var. Tabii ki planlar, projeler yapacağız. Ama biz o giden yolu denetleyemeyebiliriz, sapabilir bir yerde. Kendini de proje olarak yaşayanlar var...

Bana da soruyorlar bunu, sen bir proje misin diyorlar. Ben de bir proje olamayacak kadar abuk sabuk şeyler yapıp her şeyi mahvedebilme yeteneğine sahip olduğumu söylüyorum.

İsabet ediyorsunuz! İnsanın an be an kendi içinden gelen sese uya-bilmesi önemli. Ben sizden ayrıldıktan sonra kim olacağımı, ne yaşayacağımı bilmiyorum. Projelerde geleceği ipotekleme eğilimi var. Yani geleceği denetim almak adına şimdiki zamanın içine etmek!

Bazen dışarıdaki ses o kadar fazla oluyor ki, o gürültüde insan kendi iç sesini duyamaz hale geliyor...

Dalay Lama diyor ki, günde bir süre yalnız kalın. Ama öyle bir durumdayız ki, bir kesimin yaşayış şekli şu: "Annem nerede?" Bebeklikten çocukluğa geçildiği dönemde, çocuk, ilk bağımsız denemelerini yaparken, bir taraftan da annesinden uzakta olmasına rağmen onun evin neresinde olduğunu sürekli denetler. Şimdi bu durumu hatırlatırcasına cep telefonu devreye giriyor.

"Yerinde mi telefonları" diyorum ben ona. "Security check" yani. Sevgilisinin, eşinin dostunun nerede olduğu bilmek istiyor. Kendini öyle güvende hissediyor. İyi ama ben sürekli sizin nerede olduğunuzu biliyorsam, siz de benim nerede olduğumu biliyorsanız, hababam telefonda anlamsız konuşmalar yapıyorsak, bir araya geldiğimizde birbirimize anlatacak hikâyemiz olmuyor!

Bunda aynı zamanda insanların o anda kendileriyle ne yapacaklarını bilememelerinin de payı olabilir. Bir hi-kâyesizliktir gidiyor. Bazen bana "Siz dünyayı nasıl böyle olduğu gibi kabul edebiliyorsunuz?" diyorlar, "Cepten yiyorum" diyorum. Kendi kuşağıma bakınca şunu görüyorum: Bizim hayatlarımız kendiliğinden akmış gibi. Telaşsız bir biçimde. Halbuki şimdi bazı genç insanlarınki ya akıyor ya da dişli çark gibi duruyor. Bir dinazor olduğum için de böyle görüyor olabilirim tabii! Ama hayatı kendimize ısmarlamak için debelenmediğimizde hayat bize gelir...

Aşk da öyle midir? Çağırılmayınca mı gelir?

Zaten çağırırsanız ya kimse gelmez ya da yanlış kişi gelir!

Neden sonunda her şey ama her şey "yatmak" filinde noktalanıyor?

Cinsel ilişkilerde insanlar duygusal ilişkilerde olduğundan çok daha az zedeleniyorlar da ondan! Yani duygusal ilişkide zedelenmemek için belden aşağı kısa devre...

Ne demek "belden aşağı kısa devre"?

Yüreğiyle yaşamak zor geldiği için orayla halletmeyi tercih etmek!

Peki "yatınca" ne oluyor? Kiminle pazarlık ediyoruz, hangi vezneye neyin bedelini ödüyoruz?

Cinselliğe herkes farklı anlamlar atfediyor. Biri, boşalım aracı olarak kullanıyor. Bir diğeri, genellikle erkekler, çıktığı yere girip rahatlıyor. Herkes farklı yaşıyor. Ama şöyle bir gerçek var: Eskiden terapide insanlar cinsel ilişkiden söz ederken yaşadıkları duyguları da anlatırlardı. Şimdi "Sonra n'oldu?" diyorum. "Yattık" deyip başka bir konuya geçiyorlar. Bunun adı kompulsif cinsellik. "Compulsive shopping" gibi bir şey. Yatmak zorunda olmak, kendini öyle hissetmek. Hikâyesi olmayan cinsellikler...

Siz bu kitabı bize neyi göstermek için yazdınız?

İleri yaştaki bir adamın dünya görüşünü insanlarla paylaşmak isteğinden başka bir şey değil benimki.

Psikiyatri profesörü olmasaydınız da yazabilir miydiniz?

Başka bir mesleği icra eden ikinci bir Engin Geçtan yok ki, kontrol grubu olarak kıyaslayayım. Düşünün ki, 45 yıl boyunca pek çok insanın hayatını paylaştım. Onlar sürekli benim hayatıma bir şey kattılar ve beni zenginleştirenler...

İyi de pek çok psikiyatr var, neden siz bunları damıtabildiniz?

Hepimiz yapıyoruz. Kendiliğinden oluşan bir şey. İnsanın yaşı ilerledikçe daha belirgin hale geliyor. Süzme süreciniz için daha çok zamanınız olmuş oluyor.

Siz bizi eğitmek mi istiyorsunuz, bize birtakım yanlışlarımızı mı gösteriyorsunuz?

Hayır kesinlikle öyle değil.

Ama siz bizden daha iyi görebiliyorsunuz?

Böyle bir kıyaslama doğru değil. Benim göremediğim şeyleri de siz görüyorsunuz. Hepimizin daha iyi görebildiği ve göremediği şeyler var.

Ama ben o "Hayat" kitabında kendi yanlışlarımı görüyorum. Siz bana ayna tutuyorsunuz.

Bu soruya şöyle cevap vereyim: Kitap taslak halindeydi. Yayıncım okudu ve dedi ki: "Bu kitap biraz fazla utangaç değil mi?" Grafiker arkadaşımız ise "Fazla mütevazı" bulmuş. Hoşuma gitti. Antik Yunan tiyatrosunda bir kural vardır: Katarsis, seyirciye aittir. Yıllar önce, tiyatronun politize olduğu dönemde Ankara'dayım. Politik me-sajlı bir oyun oynanıyordu.

Oyunun sonunda oyuncular sahneye çıkıp "Bağımsız Türkiye!" diye bağırdılar ve ben çok rahatsız oldum. Çünkü onlar bağırdılar. Oysa beni bağırtmalıydılar. Bu

kitapta da farkındaysanız, okuyucu bir yere kadar getirip, bırakıyor. Ötesi onlara ait...

Bir psikiyatrin hayatı algılaması diğer insanlardan, diğer mesleklerden farklı mı?

Ben başkaları adına konuşamam. Tarafım!

Ama bir marangoz olsaydınız bu kadar çok insan öyküsü dinliyor olmayacaktınız!

Ben dinlemiyorum ki. Paylaşıyorum. Bazen "Nasıl dinliyorsunuz o kadar insanı?" derler. Valla benim odam, hiç öyle "dinlenen" bir yer değil. Her türlü şeyin yaşanabildiği gayet dinamik bir yer. Ne zaman neyin konuşulacağı ve neyin olacağı hiç belli olmaz. Yani dinlemek sözcüğü benim yaşadığım psikiyatriye uymuyor. Edilgen bir konum...

Gördüğünüz anda en etkilendiğiniz insan neden Marilyn Monroe?

Çünkü yaydığı ışık muazzamdı. Var olmamanın pırıltısı...

O nasıl bir şey?

Kara deliklerin pırıltısı gibi. Seneler önceydi New York'ta bir film galasında ortalık karıştı, ne olduğunu anlayamadan birden kendimi Marilyn Monroe'yla karşı karşıya buldum. Yanında güzelliğini daha da ortaya çıkaracak bir unsur vardı tabii: Hindi suratlı Arthur Miller! Ben ona bakarken inanılmaz bir duygu yaşadım. Güzellikten öte bir şeydi gördüğüm. Yıllar sonra fark ettim: Var olmamanın pırıltısıydı. Arkasında bir şey yok. Hiçbir şey olmadığı için o pırıltı var.

Başka bir örnek?

Cahide Sonku. O da öyleydi. Gördüğün zaman başka bir şey göremezsin. Öte bir şey. Bir yanlışlık vardır öte şeylerde...

SUSURLUK KAMYONCUSU**Hasan Gökçe****24.09.2000**

Ögece... 31 aralık 1997gecesi. Herkes kişisel tarihinin muhase-besiyle uğraşırken ben Buldan'da başına gelenleri bir "izleyici" gibi seyreden, alçakgönüllü, sakin ve belli ki bilge bir adamla, 20 RC 701'in sahibi Hasan Gökçe ve ailesiyle birlikteyim. Küçük bir evleri var, aylık kirası 250 bin lira, tuvalet dışarıda.

Tek değerli şeyleri 5 tavuk; çocukları günlük yumurta yesin diye, bir de televizyon. Boncuk'u saymazsak... Boncuk köpekleri. Ama dostları, dünya kadar. Evleri dar, fakat yürekleri geniş. Buldan'da kim var kim yok geldi yılbaşı gecesi oraya. Hasan'ın özgürlüğünü paylaşmaya. O tıkiş tıkiş odada ben, Hasan Gökçe'yle, o sabahı... Olayın başladığı 3 Kasım 1996 sabahını konuştum... O sabah...

3 Kasım 1996 Pazar. Bir ülkenin kaderinin değiştiği gün! Diğerlerinin o sabaha nasıl başladıkları ne yazık ki bilinmiyor. Kahvaltı edip etmedikleri bile. Ne Hüseyin Kocadağ'ın, ne Abdullah Çatl'nın, ne Gonca Us'un. Çünkü onlar artık yoklar. Ve olaylar "karanlık" yüzünü koruyor. Hayattaki tek kişi Sedat Bucak ise dokunulmazlığına sığınarak konuşmuyor. Ama kamyoncu Hasan Gökçe'ninki belli. İşin "aydınlık" yüzü onunki... Ve o anlatıyor...

Bu kazayla birlikte hayatınız ne kadar değişti?

Hayat benim için bitti. Olmasa... En azından ölüm olmasa çok iyiydi.

Her gün basından Susurluk'a dair bir gelişme daha duyuyorduk, hâlâ da duyuyoruz. İşler taa nerelere gidiyormuş diye düşünüyoruz. Merak ettiğim sizin ne düşündüğünüz? Mesela siz değil de, başka bir kamyoncu arkadaş yapsaydı bu kazayı...

Keşke öyle olsaydı. Ben televizyonlara şaşkınlıkla bakıyordum. Ve inanın çok üzülüyordum, "Bak senin olay başladı" dediklerinde...

Komplo olduğu yazılıp çizildi, tepkiniz ne oldu?

Kızıyordum. Öyle bir durum olmadığını biliyorum. Ama sadece kendinin bilmesi insanın neye yarar ki? Lekelemeler geldiği zaman ve sizin hiçbir günahınız yoksa, haliyle bir tepkiniz oluyor. Bir sinirlenmeniz oluyor.

Ailenizin ve yakın eş dostunuzun dışındakilerin içtenliğine inanıyor musunuz? Siz kameralara konuşmayı reddedince, onlar temiz toplum üzerine fikirlerini beyan ettiler. Olayı yaşayan sanki onlarmış gibi çıkıp konuşuyorlar!

Ayıptır, bir şey denmez. Ya ne diyebilirim ki? Nasıl olsa kalbim gerçeği biliyor. Ben hoşlanmıyorum böyle şeylerden. Kim yapmak istiyorsa yapsın. Zaman geçecek, ben yine gerçek eşim dostumla kalacağım. Ama ben o dediğiniz türde insanlara bir şey diyemem. Şunu da söylemek istiyorum: Televizyona çıkmaktan hoşlanmıyorum. Ben anlamam öyle şeylerden. Aman bu kadar çok şey yaşadık, beş on kuruş da avantamız olsun diyecek adam da değilim.

Yani "çingenelik" yapmam diyorsunuz...

Yapmam tabii.

O sabaha nasıl kalktınız? Neler yaptınız, sıkıntılı mı uyandınız?

Normal bir gündü. Diğer günlerden farklı değildi. Oğlan okulda, üniversitede, kız yanıımızdaydı. Hanımla kahvaltı yaptık. Biraz canı sıkkındı. Benimle İstanbul'a gelmek istiyordu, onu götürmedim. Çünkü yük sarmıştım, ambar yükü, işim vardı. Bir de kız yalnız kalacak, istemedim, okuyor ya. İstanbul'a beş altı arkadaş gidecektik, beş altı kamyonla.

Akşamdan konuşmuştuk 10 gibi birleşelim, 11'e doğru yola çıkarız diye. Sabah iki kamyoncu arkadaş geldi. Hadi artık yola çıkalım, biz gidiyoruz dediler. 11 gibi evden çıktım. O sırada Adem Yıldızgil geldi...

Kim o? Kaza esnasında yanınızda olan kişi mi?

Evet ama Buldan'dan çıkarken bana katılmadı Adem. Onların arabaları Alaşehir'de kalmış. Biz Osman'ı alalım, bizim arabanın yanına kadar onunla beraber gideriz, dediler. Tamam dedim. Fakat yolda, Kazım diye bir arkadaşımız var, ona denk gelmişler onun arabasına binmişler. Biz buna bindik dediler, biz seni aşağıda bekleyelim. Benim komşu da gidecekti.

Hanımına sordum: Ahmet nerede? Çarşıya gitti, şimdi gelecek dedi. Onların arabasında yük azdı. Benim yük biraz ağır. O zaman ben yola çıkıyorum, yavaş yavaş giderim, siz bana yetişirsiniz, dedim. Hatta hanımı, "Sultan söyledi mi,

ben de geliyorum, sen de al istersen karını İstanbul'da gezeriz, dedi. Ahmet'in hanımı geleceğini söyleyince bizimki ayaklanmış, canı istemiş.

Daha önce götürmüştüm ama bu sefer ambara gidecektik. Yük sarıyoruz ya, hamallar biniyor arabaya, hanımın arabada olması olmuyor! O gelmeyecek, dedim. Sonra, Kazım arkadaş da gitti, ben de gidiyorum dedim. Komşunun hanımı da, tamam aşağıda bir düğün var, biz biraz ona takılacağız, sonra peşinizden geliriz dedi.

Ve yola çıktınız...

Evet. Kazım on beş dakika ileride benden. Ben Ahmetgil'le konuşurken o arayı açmış. Ben mazotumu aldım. Her zamanki benzinlikten. Baktım Ahmet ile Mustafa geçiyor beni, gidin diye el ettim. Onlar düğün yerinde durdu, nasıl olsa bunlar benim arkamdan yetişecek diye ben durmak istemedim. Korna çaldım geçtim. Alaşehir'e vardım ama yetişemedim Kazımgil'e. Orada bir çay içtim, belki arkadan Ahmet yetişir diye. Yetişemedi. Devam ettim.

Akhisar'a geçtikten sonra Gelenbe'de baktım önümden giden iki arkadaş, orada bekliyorlar. Yanaştım durdum. Onlar yemek yemiş, orada da iki bardak çay içtim. Kalktık oradan. O sırada Adem Yıldız'a dedim ki: Sen devamlı bunların yanında gidiyorsun, benimle yolculuk et, biraz da muhabbet et. Yani, onu Gelenbe'de arabaya aldım. Bir sonra duracağımız yeri konuştuk.

Bir sonraki molayı Susurluk'ta vermeye karar verdik! Tekrar yola çıktık. Onların yükleri benden biraz hafifti. Biz yavaş yavaş, muhabbet ede ede gidiyoruz. Yetişemedim. Akşam ü-zeri sularında benzinliğe vardık. Tekrar ikişer çay içtik. Bir sonraki sefer nerede duracağımızı kararlaştırdık. Yalova olacaktı...

Bu arada ben tuvalet ihtiyacı hissettim, tuvaletten çıktıktan sonra baktım onlar çıkmış yola. Ben de çalıştırdım arabayı. Sağımıza solumuza baktık, ne gelen var ne giden. Sonradan haberdar olduk kaza yaptığımız arabadan...

Bucak'ın otomobilinin farlarını görmediniz mi?

Uzaktan bir ışık gördük ama yetişmesi mümkün değil gibi gelmişti. O derece bir mesafe vardı, yola çıkmıştık. Tabii yol boş ve çok geniş olduğu için ben kendi şeridime doğru ilerlemekteydim. Üçüncü şeridi geçtim, dördüncü şeridi de geçtim, beşinci şeride geçtiğimde, o "olay" oldu. İndik aşağı. Yapacak herhangi bir şey yok! Kaza feci. Arabaya gittik baktık. Adamlar orada. Hepsi ölmüş zannettim. Ve olayın şokuna girdim.

Ne hissediyor insan o anda?

Ne hissettiğimi bile hatırlayamıyorum. Bittim! Ne olduğumu, neye uğradığımı bilemedim. 20 yıldır araba kullandığım halde, ilk defa böyle bir şeyle karşılaştım. Sapıtılmamak elde değil! Bir anda ben, vallaha yemin ediyorum, Susurluk ne tarafta kaldı çıkaramadım! Kafam o kadar döndü. O kadar şuurum bozuldu yani. Bende bir şey yok ama olayın şokundan kafa dağıldı. Ben ne edeceğim, Susurluk ne tarafta aklıma gelmiyor bir türlü...

Kimdir bu arabadakiler diye düşünüyor mu insan o anda?

Mümkün değil. Nereden düşüneceksin?

Ne zaman öğrendiniz arabadakilerin kimliğini?..

Adliyeye geldiğimde...

O zaman, işte şimdi hayatım kaydı, mı dediniz?

Öyle bir şey ki, o insanlar öldü, ben de zaten o anda öldüm! Kendiliğimden. Birinin bir şey yapmasına, kimin kim olduğunu öğrenmeme gerek kalmadan. Adliyede arabada bir milletvekili olduğunu söylediler. Bir emniyet müdürünün de öldüğünü. Yanında bir hanımla başka bir adam varmış dediler. Ben kazadan sonra, yoldan geçen bir kamyonu durdurdum.

Dedim ki, beni Susurluk'a götür. Geldik. Sonra sağ olsun, bir taksici beni emniyete bıraktı. Böyle böyle, ben bir kaza yaptım dedim. Hiçbir şey demediler. Çünkü herkesin başına gelebilirdi. Yani sen şunu şunu öldürmüşsün filan demediler. Bir de ben kendiliğimden varmışım, kaçmamışım. Gelmiş geçmiş olsun dediler.

Yalnız arabanın bir milletvekiline ait olduğunu söylediler. Telefonla mı, telsizle mi ne konuştular, müdürümüz Hüseyin Kocadağ ölmüş dediler. Bu arada ben zaten ne edeceğimi şaşırdım. Nasıl diyeyim, o anda o görüntüyü gördükten sonra insanın aklına hiçbir şey gelmiyor ki! Aklın duruyor.

İstesen bile hiçbir şey düşünemiyorsun. Dedim ki, hayat bitti. 15-20 dakika emniyette kaldık. Sonra, dediler ki, orası bizim mıntıkamız dışında. Senin kaza yaptığın yer için jandarmaya gitmen lazım. Oradan aldılar jandarmaya götürdüler beni. Jandarmada sabahladık.

Gazeteler çıkınca, kim kimdir, kimin kiminle nasıl bir ilişkisi vardır, tüm bunlar yazılınca ne hissettiniz?

Ben nereden bileyim. Bilmiyordum ki! Her şeyi sabah jandarmada duydum. Ben o güne kadar böyle isimleri hiç duymamıştım ki. Alakam olmadığı için.

Size acayip geldi mi söz konusu kişilerin hepsinin aynı arabada olması? Yani gazeteleri görünce, televizyon kanallarında olayı seyredince, kazayı yapan kişi olarak değil de, bir vatandaş olarak ne hissettiniz?

Ben ne hissedeyim? Onların ölmüş olmaları üzdü beni. Öbür işleri kendi sorunları, ben nereden bileyim, ben ne düşüneyim. Yorum yapamazsın, böyle şeylerle hayatta karşılaşamazsın. Çatlı'nın ismini sabah jandarmada duydum. Kaç yıldır aranıyormuş, o da varmış arabada. Orada öğrendim. Çok üzüldüm...

Olay patlayınca, devlet, mafya, uyuşturucu, kumarhane, polis, tüm bu bağlantılar ortaya çıkınca, korktunuz mu, yoksa sorumlu mu hissettiniz kendinizi, sebep olmuş gibi mi?.. Nasıl duyguların içine girdiniz?

Karman karışık duygular! Hepsi bir arada. Ne diyebilirsin. Ben diyorum ki, keşke bana denk gelmeselerdi! Böyle bir olaya keşke ben karışmasaydım. Ben sebep olmasaydım. Evet hep bunu söyledim, cenabı Allah'a neden ben diye sordum...

KENDİ CİNSİMLE BERABERİM AMA BANA KENDİMİ ERKEK GİBİ HİSSETTİREBİLECEK BİR KADINLA DA EVLENEBİLİRİM

Cemil İpekçi

10.08.2003

Esti Bodrum'a gittim. Gece 12'de uçaktan indiğimde kendi kendime, deli misin, burada işin ne dedim. Ama üç saat sonra farklı düşünüyordum, iyi ki gelmişim dedim. Bunca yıldır röportaj yapıyorum, bu denli açık, içinden geldiği gibi konuşan, cesur ve dürüst az insana rastladım. Cemil İpekçi özel biri. Zaten benim size onu uzun uzun anlatmama gerek yok. O kendini benden çok daha iyi ifade edecek size...

Bir gazetede çıkan "Hollanda'da evlendi" haberi sizi neden rahatsız etti?

Çünkü yapmadığım bir şey. Yalan haber yani. Ben bir erkeğin bir erkekle evlenmesine karşıyım. Ama ben, bir erkeğin bir kadınla evlenmesine de karşıyım. Çünkü evlilik müessesesine sıcak bakanlardan değilim. Ama bu, benim fikrim. Hem iki erkek çocuk mu yapacaklar, niye evleniyorlar?

E belki âşıklar...

iyi de kontrat mı imzalamaları gerekiyor? Bana kompleks gibi geliyor. "Kadınla erkek yapıyorsa, bizim neyiz eksik? Biz de erkek erkeğe evleniriz!" Evlensinler de, ben evlenmedim!

Peki gerçekten evlenmiş olsaydınız... Saklar mıydınız?

Tabii ki hayır. Bugüne kadar neyimi sakladım ki? Evet, cinsel tercihim ortalıkta bağırmadım, altını fosforlu kalemlerle çizmedim ama gizlemedim de. Ortadayım. Cemil ipekçi olmuştum, bence bu sadece tasarladığım elbiselerle değil, kişiliğimle de ilgili. Numara çekmiyorum ben. Olmadığım gibi davranmıyorum. Ama hayatımda çok âşık olduğum kadınlar da oldu.

Bir evliliğim de oldu. E bunları da gizlemiyorum. Ben hayata bıraktım kendimi. Hayatın herhangi bir yerinde aşk beni biriyle tanıştırmışsa, kuralları, tabuları dinlemedim. Kadın-erkek ne fark eder dedim, bu benim duygularım. Karşımdakiyle paylaşacağımız bir şeyler vardı, paylaştık.

Demek istiyorum ki, gözümde sürme, kulağымda küpe, ayağымda da 15 pound'luk topuklu ayakkabılar, bir kadını beğenmişsem, asıldım, flört ettim. "Ben böyle giyinmeyi seviyorum, buna hakkım yok!" demedim. Ama kadınlarla beraberken sürmemi de silmedim. Tıpkı bıyığım gibi o da benim bir parçamdı. E böyle bir adam hakkında bu kadar pespaye Dir haber yapılması üzücü tabii!

Size özel olarak kötülük olsun diye mi yapıldığını düşünüyorsunuz?

İyilik olmadığı açık!

Bir sebebi var mı?

56'ıma girdim, hâlâ enerjiğim. En çok defile yapan tasarımcılardan biriyim. Belden yukarı vuramadıkları için belden aşağı vuruyorlar. Bir de cesur yaşayan insanlara karşı hep bir düşmanlık vardır. Kolay değil tabii korkak olmak!

Siz bir aşk mı yaşıyorsunuz şu anda?

Henüz karar veremedim. Bilmiyorum yani. Çünkü ben âşığım diyebilmek zor. Bir de hakikaten âşık olacak bir yaşta değilim. Akıllı bir yaştayım. Özel bir sevgi yaşıyorum galiba ben. Huzurlu bir beraberlik, güzel bir dostluk. Ve tabii iş arkadaşlığı. Çünkü Bekir aynı zamanda benim defilelerimin ayakkabılarını ve çizmelerini yapıyor. Cemil ipekçi Ayakkabı Atölyesi ona ait.

O rahatsız oldu mu?

Olmaz mı? Böyle bir şeye karar verip hayata geçirmiş olsaydık, ikimiz de rahatsız olmazdık, dahası düşünümüze basını da çağırırdık.

Evliliğiniz bir yana, sizin sıkı bir playboy olduğunuz zamanları hatırlayanlar da var. Hayatınızın dönüm noktalarını öğrenebilir miyiz? Tamamen cehaletimden soruyorum, insan nasıl oluyor da, günün birinde kendi cinsini tercih ediyor?

Şimdi de fena değilim ama gençliğimde çok güzel bir adamdım. Birlikte olduğu kadına da çok veren bir adamım ben. Ama bir zaman geldi, fark ettim ki, ben kadınlardan yorulmuşum. Çünkü her seferinde üzülen taraf ben oluyordum. Hoş beraberlikler değildi yani.

Nişanlandım. Nişanım beni abuk sabuk bir adam için terk etti. Daha sonra bir evlilik geçirdim, eşim benden daha büyüktü, bir öğrendim ki, kadın beni her gün bir başkasıyla aldatıyor. Kendimi çok değersiz hissettim. Ama bir de ne göreyim, başkaları var benimle ilgilenen, ilgi gösteren, pastalar, hediyeler, çiçekler gönderen. Demek ki, bir sürü şeye değişmişim ben dedim.

Kadınlar sizi üzdüğü için yani!

Tam olarak da bilmiyorum. Ama şunu biliyorum: Ben her güzel şeye açıktım. Ve iyi bir hayat yaşadım. Dolu dolu. O gelen güzel şeyleri, tabudur, aman ha diye elimin tersiyle itmedim. Hâlâ sorarlar bana, bir gün bir kadınla evlenebilir misin diye. Evlenebilirim. Asla diyemiyorum. İki yıl evvel az kalsın evleniyordum. Bundan 6 yıl evvel de bir kadınla beraberdim.

Yani bu öyle bir şey ki, yarın karşıma öyle bir kadın çıkabilir ki, dünyamı değiştirebilir ve bana erkek olduğumu hissettirebilir. Ama bir kadın bunu hissettiremiyorsa, dünyanın en güzel kadını da olsa, ilgi duymuyorum.

Bu anlattıklarınızdan sizin biseksüel olduğunuzu mu çıkarmam gerekiyor?

Ben kadın kılığına giren erkekler tanıdım, bir kadınla yaşıyorlardı. Kadın gibi görünmekten hoşlanıyor ama bir kadınla sevişiyor. Hayatında hiç erkeklerle ilişkisi olmayan travestiler, transseksüeller de tanıdım. Yani insan denen muammayı binlerce yıldır kimse çözememiş, ben bu konuda kendimi çözmeye hiç çalışmadım.

Siz bir gay olup olmadığınızı da mı bilmiyorsunuz...

Hayır bilmiyorum. Buna karar vermedim yani. Ama şimdilik kendi cinsimden hoşlanıyorum.

Heteroseksüel aşkla eşcinsel aşk arasında belirgin bir fark var mı?

Bence hiç yok. İnsanla insan birlikte olduğu müddetçe sorunlar aynı. Değişen bir şey olmuyor. Aşklar, sevgiler, kıskançlıklar, bıkkınlıklar, problemler hep aynı. Bir tanesi televizyona ayağını dikip oturuyor, bir müddet sonra öbürü sinirleniyor. Biri futbol izliyor, öbürü "Niye sürekli bu abuk sabuk şeyi izliyorsun?" diyor.

Bir tanesi alışveriş seviyor, diğeri "Bıktım her gördüğün vitrine burnunu dayamandan" diyor. Bir erkekle kadının ilişkisinde yaşanan sorunlar, zorluklar neyse, bir erkekle erkek de benzer şeyler yaşıyor. Ama tabii nasıl Türkiye'deki kadınlarla İsveç'teki kadınların sorunları aynı değilse, Türkiye'de yaşayan eşcinsellerle Amerika'da yaşayanların da aynı değil. Bu anlamda bir farklılık olabilir...

Sizin giysi tasarımcısı olmanızdaki esas saik neydi?

Annem dikiş dikmeyi çok severdi. Ama ne babası ne de kocası, terzilik yapmasına izin vermiş. Ben bu işi kurduktan sonra 20 yıl birlikte çalıştık. Ben tasarımları yapardım, o dikerdi. Bana gelince, 5 yaşında elbise yapmaya başlamışım...

İnsan, cinsel tercihlerinden dolayı mı bu tür yaratıcı işlere bulaşır, bu tür yaratıcı işlerle uğraştığı için mi gay olur?

Ben de sordum bu soruyu kendime. Çünkü dünyadaki tasarımcıların çoğu kendi cinsini tercih eden insanlar. Bilmiyorum. Böyle ince, hassas şeylerle uğraşıp hart hurt bir adam olmak mümkün değil tabii.

Fakat feminen görünen ama gay olmayan insanlar da var. Siz küt diye anlar mısınız? Gay olduğunu düşündüğünüz ama yanıldığınız insanlar olur mu?

Yok, hayır. Ben ağzın yalan söylediğine inanırım, ama gözler ırık. Doğrudan bir erkeğin gözüne bakarım, o istediği kadar gizlemeye çalışsın, hatta kendisi bile farkında olmasın, derecesini bile anlarım!

Kimler için giysi tasarlıyorsunuz?

Ben içimdeki kadını giydiriyorum. Hep söylüyorum kadınlara, zannetmeyin ki, bu koleksiyonlar size, benim meselem içimdeki kadınla. Yonca Ebuziya'yı çok beğenirim mesela. Çünkü benim çizdiğim kadınlara benzer. Aynı burun, aynı gözler, aynı boy bos. Hayalimdeki kadın kısırak gibi bir kadın. Yonca'yı bu kadar sevişim, ondan vazgeçmeyişim belki de bundan.

Hepimizin içinde bir erkek ve kadın var. Siz de küçük yaştan beri giysi tasarlamış, içinizde kadınla uğraşmışsınız. Peki nasıl olmuş da İstanbul'daki pek çok kadınla ilişkiniz olmuş?

Çünkü içimdeki kadın gibi içimde bir de erkek var! Bazı sabahlar öyle tuhaf olur ki, yataktan kalkarım, kendimi son derece maço hissederim. Küfürlü konuşmaya başlarım. Vuran, kıran kaba saba bir herifimdir. Ama bazı sabahlar, ipek ropdöşambrlarımı, kristal kadehlerimi isterim.

Ben kendimi hiç kısıtlamadım. İçimdekiler ne zaman uyanmak istedilerse uyandılar. İkisi hoş bir şekilde birbiriyle flört ediyor. Birbirlerini kıskanıyorlar da. İlişkilerimin de zaman zaman onlar yüzünden bozulduğunu düşünüyorum. Birlikte olduğum insanı kıskanıyorlar, beni vazgeçirmek için ellerinden geleni yapıyorlar. Yine de hiç şikâyet etmedim.

Hüseyin Çağlayan') ya da Rıfat Özbek'i hiç kıskanmadınız mı? Onlar uluslararası arenada da başardılar...

Onları değil ama gençleri biraz kıskanıyorum. Çünkü daha çok vakitleri var, benimki azaldı. Tasarımlarından dolayı kimseyi kıskanmadım ben. Çünkü herkesin başarısı kendine aittir, kimse kimsenin başarısını kendi başarısı haline getiremez. Aynısını yapsa bile. Ama gittikçe bu "başarı kavramı" da bana manasız gelmeye başladı.

O yüzden bütün ödülleri depoya koydum. Kimin kime ödül vermeye hakkı var? Yine de bu sene aldığım pazende dünya birinciliği hoşuma gidiyor, o henüz depoya kalkmadı!

Kendinizle barışık mısınız?

Olabildiğince. Barışık kelimesinin bir ömürde söylenebileceğine inanmıyorum. 55 yıl bile ona yetmiyor.

Peki kendinizi ne kadar çok seviyorsunuz?

Kendimi sadece sevmiyorum, bir de beğeniyorum. Aynaya bakıyorum bazen, "Cemilçiğim, sen güzel bir adamsın" diyorum. Bazen de yüzümü okşuyorum: "Oh! İyi ki varsın."

Sevgilinizi ne kadar seviyorsunuz?

Kendimden daha çok sevmiyorum tabii. Bundan 20 yıl önce olsaydı, belki. Bunu suratına da söylüyorum, "Hiçbir şey artık benden daha önemli değil, sen bile" diyorum. Hayatımın öyle bir dönemindeyim ki, beni üzen her türlü beraberlik, ilişki orada biter. Çünkü kaybedecek, üzülecek vaktim yok...

İpekçi soyadının ağırlığının üzerinize çöktüğü oldu mu? Keşke başka bir soyadım olsa dediniz...

Yok, hiç olmadı. Ben doğuştan İpekçi değilim. İpekçiler, benim babaannemin ailesi. Babaannemin kız kardeşinin çocuğu olmamış, babamı üstüne geçirmiş. Zaten babaannemin kız kardeşi de kendi kuzeniyle evlenmiş. Ama ben bir İpekçi gibi yetiştim. Benim büyükbabam Mahir Tokay. Saray doktoru ve Akademi'de anatomi hocasıymış.

Değerli bir insan. Ben de ilk erkek torunum. Bir gece rüyama girdi: "Çok üzülüyorum, benim soyadımı taşıyorsun" dedi. Sabah hemen gittim, onun adını da koydum. Artık dükkânda Cemil İpekçi Tokay yazıyor.

En sevdiğiniz politikacı İsmail Cem mi?

Hiç alakası yok. Cem, bence politikacı olabilecek biri değil. O yazsın, çizsin. Çok dürüştür. Kafası çetrefile ermez. Hepimiz aynı apartmanda doğduk, büyüdük. Benim babaannemle onun babası, kardeş çocukları. O kadar kuzen var ki, bizim ailede. Hep aile içi evlenilmiş çünkü. Binlerce kuzeniz...

Siz ailenizin, istediğini yapan, kuralları hiçe sayan isyankâr çocuğu muydunuz?

İsyankâr değildim ama istediklerimi yaptım. Babam tasarım okumamı istemiyordu, okudum. 19 yaşında sürme sürüp, küpe takmamı istemiyorlardı, taktım. Karşımdakilerin benim hakkımda bir karar vermelerini engelledim. Rahmetli Zeki Bey'in (Müren) bana bir takım öğütleri olmuştur ki, hayatıma yön verdi onlar...

Neler mesela?

20 yaşındayım. Belçika'da talebeyim. Saçlarım omuzlarımdan aşağıya dökülüyor, sürmeler çekiyorum, mantarlı ayakkabılar giyiyorum. Türkiye'ye gelmişim, ailecek Tarabya Oteli'nde tatil yapıyoruz. Bir mecmuada hakkımda bir haber çıkmış: "İpekçilerin oğlu cemiyet dışı bir hayat sergiliyor." Lobide nasıl ağlamaya başladım! O sırada Zeki Bey girdi otelden içeri. "Niye ağlıyorsun Ceylan?"

Bana hiç Cemil demezdi. "Bakın neler yazmışlar hakkımda?" dedim. Okudu, dedi ki: "Bir gün sen çok meşhur olacaksın. Hiç aldırma bunlara. Ama şunu unutma: Hakikati, insanlar senin yüzüne vurmada sen vur ki, onların vuracakları bir şey kalmasın!"

Ve bu sizin hayatınızın felsefesi oldu...

Elbette! Sonra bir keresinde, 35 yaşındaydım o zamanlar, acayip âşığım, 24 yaşında bir sevgilim var. Bu yaş farkı meselesini dert ediniyorum, beni terk edecek diye korkuyorum. Kavga etmişiz. Bodrum'da sahilde ağlıyorum. Zeki Bey, yine "Nen var Ceylan?" dedi. Anlattım. "Üzüldüğün şeye bak," dedi, "bir gün sana gelmeseler bile, şöhretine gelecekler!"

Yıllar geçti, çizgilerim oluşmaya başladı. Ama bakanım çoğaldı! Haklıydı Zeki Bey. Hayata cesur başlayacaksın. Ve cesur yaşayacaksın. Ama her şeyin bedelini ödemeye de hazır olacaksın. Ben hiç tereddütsüz güzel bir hayat yaşadım diyebiliyorum. İstedğim her şeyi yaptım ama bedelini ödedim. Hayata borcum yok yani!

HUZURLARINIZDA PİYANO NAKLİYE UZMANI

Mahmut Kahraman

06.10.2002

Bir kere daha anladım, hayatta bir şeyi iyi yaparsan, ne yaptığının hiçbir önemi yok. Başarılı da oluyorsun, para da kazanıyorsun. İnsanlar da seni hayranlıkla izliyor. Benim Mahmut Kahraman'ı izlediğim gibi. Bir insan işini anlatırken bu kadar mı iştahlı olur, bu kadar mı saygı duyar mesleğine, bu kadar mı yüceltir, bu kadar mı ciddiye alır...

Sizin mesleğiniz nedir?

Kibarcasını mı söyleyeyim? Piyano nakliye uzmanlığı! Aklına gelecek her yere piyano taşımacılığı yapıyorum ben. Pedal ayarına kadar her şeyiyle uğraşıyorum. Benden sonra akortçu gelir, akordunu yapar, piyanist de geçip çalar...

Nereden çıktı bu iş?

Baba mesleği. Ermeni bir piyano satıcısının yanında işe başlamış babam. Ben ise 13 yaşında piyano tamirci çırağıydım. Ama parası düşüktü, 5 lira haftalık alıyordum. Oysa taşımacılık öyle mi? Babam dedi ki "Benim işte daha iyi para var, gel benimle çalış." Yardım ede ede işi öğrendik, bugünlere geldik, 43 yıl oldu...

Sizin yaptığınız işi yapan kaç kişi var Türkiye'de?

Benim kadar profesyoneli yok. Devlet Senfoni, Cemal Reşit Rey, Devlet Opera ve Balesi, Beşiktaş ve Kadıköy'deki konservatuarlara hep ben giderim. Tanırlar beni bu âlemde.

Şehirler arası da çağrıldığınız oluyor mu?

Olmaz mı? Adana'da bu işleri yapan yok mesela, ben gidiyorum. Keza İzmir için de öyle. İzmir Devlet Senfoni konserlerine, Efes Antik Tiyatrosu'na. Senelerce Ankara'ya da gittim. Bilkent Üniversitesi'ne 150 piyanoyu 24 saatte taşıdım. 95'te. 8. ayın 15'i filandı.

Kendinizi ne kadar özel hissediyorsunuz?

E çok. Bir piyanoyu teslim aldığımda onu kendi malımmış gibi hissediyorum. Müthiş bir dikkat, müthiş bir titizlik. Zaten o Steinvvay'le-re zarar versem, bir daha bana taşıtırlar mı? Herkesin altından kalkabileceği bir iş değil. Çok denediler, olmadı. Bana "Sen pahalıcı-sın" diyenler de çıktı. "Olabilir" dedim. "Siz daha az fiyat verin."

Denediler, yapamadılar. Ya merdivende bıraktılar ya sökmesini, takmasını başaramadılar. Bileceksin bu Steinway'leri söküp takmasını. O da bir ustalıktır. Ayak nasıl sökülür? Pedal ayağı nasıl takılır? Geçenlerde Antalya'ya bir piyano gidecekmiş. Nakliyeciler, biz yaparız abi demişler. Kuyruklu bir piyano. Evet, piyano gitmiş ama pedalı burada kalmış! Ertesi gün uçakla gitti pedal. Ben böyle gafletlere düşmem.

Kendinizi entelektüel gibi hissediyor musunuz?

Hissediyorum çünkü bu piyano konusunu biliyorum. Güvenim var yani kendime. Eğer ben, bu piyano bu merdivene girmez dersem, doğrudur, Allah'ın oğlu gelse sokamaz! Geçenlerde biri Almanya'dan bir piyano aldı. Alırken de bana telefon etti. "Mahmut, bizim dükkâna girer mi girmez mi?" "Alın, sizin dükkâna koyacağım ben onu" dedim. Hâlâ tedirgin. "Eminsin?" "Bak" dedim "içeri sokamazsam dört sene sana parasız piyano taşıyacağım."

Peki ne oldu?

E girdi...

O size ne kıyak çekti?

Bir ziyafet çekti. Tabii Allah senden razı olsun da dedi.

Piyano konusunda ne kadar ileri gidebiliyorsunuz? Akortsuz bir piyanoyu, hata yapan bir piyanisti anlayabiliyor musunuz?

Akortsuz piyano zaten belli olur. Laterna gibi vurdun mu tuşlarına, seslerin her biri bir tarafa dağılır. Kulak alışıyor 40 senede. İyi bir piyanoyu 144'e akort edecekler. 140'dan aşağı düşerse, piyanist piyanosu olamaz. İyi piyanist meselesine gelince, herkese göre değişir ama belli oluyor. Kötü bağlama çalanı ayırt edemez misin?

Piyano nakliye uzmanı deyince havalı duruyor da, sırtında küfesiyle yük taşıyan bir hamaldan ne farkınız var?

Olur mu? Onu herkes yapar. Ama piyano hassas bir şey. Dünyadaki en pahalı müzik aleti. İçerisinde bir döküm var. Sarı döküm denir. Piyano sert bırakırsan yere ve o döküm çatlırsa, bitti. Kaynak tutmuyor çünkü. Bir Steinway

mesela 120 bin dolar, sert bıraktığın zaman döküm çatlarsa ne olur? Canını versen o parayı ödeyemezsin! Allah'a şükür bugüne kadar kaza yapmadık.

Diyelim ki çatlattınız, riski kim alıyor? Sigortalı mı bu aletler?

Benimle çalışan insanlar sigorta yaptırmıyor. İstanbul Kültür ve Sanat Vakfı'nın festivallerini beraber yapıyoruz. Kuruluşundan beri. 31 senedir. Üç tane Steinway orada, hiçbirini sigorta ettirmiyorlar. O âletlerin sigortası benim!

Mesleğinizi icra ederken kendinizi ayrıcalıklı mı hissediyorsunuz?

Söylüyorum, kendimi entelektüelmişim gibi bile hissediyorum. Çünkü ben çok kültürlü insanlara hizmet veriyorum. E zaman içinde onlardan bir şeyler de kapıyorum. İyi ve kültürlü bir insana hizmet ediyorsan boşa gitmiyor.

Peki piyano dışında başka bir şey taşıdığınız oluyor mu?

Asla. Bana de ki, "Eşyam var", beş katını da versen ilgilenmem, o benim işim değil.

Kuş mu konduruyorsunuz ki, herkes size taşıyor bu piyanoları?

Herkes tanıyor beni. Konservatuar hocaları, piyanistler, müdürler. Bir müdür değişse de benim yerim değişmez. Onlar gelip gider ama ben temelliyim.

Babanızın piyano kayışını icat etmiş biri olması size ne ifade ediyor?

Gururumu okşuyor. Eskiden piyanoları cenaze taşır gibi taşırılmış. Sırıklarla. Hani nasıl tabutu omzuna alırsın. Babam da bir kayış icat etmiş. Yangın hortumundan askı yapmış. E rahat taşınıyor tabii. Altı kişinin yaptığı işi o kayışla iki kişi yapabiliyor.

Boynuz kulağı geçermiş ya, siz de yeni bir icat ben patlatsam da bu kayışın üzerine geçsem diye düşünüyor musunuz?

Valla, babam öyle bir şey yapmış ki onu hiç kimse geçemiyor. Rahmetli 61'de öldü, kayışının ne kadar insana hizmet ettiğini göremedi tabii. Avrupa'da robot icat etmişler mesela. Ama merdiveni çıkamıyor ki. Düz yer için. Düz yerde babam da yapar! Mühim olan merdivende onu taşımak.

Yurtdışında başka ne tür yöntemler var?

Onlar, kayışın yanı sıra vinç filan da kullanıyorlar. Yanaştırıyorlar vinci apartmana. Ama onların mimarileri buna uygun tabii. Bizde her apartmanın, her evin kapısına yanaşabilir misin ki?

Piyano taşımacısı olmak isteyen birine neler tavsiye edersiniz?

Çok zor iştir. Mesela şu fotoğrafta gördüğünüz kuyruklu piyano 950 kilo. Dört kişi taşıyor. Altına girdiğin zaman hiç nefes almayacaksın.

Nasıl yani? Öyle teknikler mi var?

Var tabii. Nefes alırsan, boşluk yapar, belin küt diye gider. Dinlenmek için bıraktığında piyanoyu alacaksın nefesi. Hem sağa sola sallanıyorsun hem de gevşiyorsun nefes alırken. Çok insan geliyor, "Ne var ki? Ben de yaparım" diyor,

üstelik benden çok daha güçlü, "Dene baba" diyorsun, kayışın altına koyuyorsun, tövbe kaldıramıyor.

Peki önerir misiniz insanlara piyano nakliye uzmanlığını?

Öneririm tabii. Zaten millet başlamış, herkes yapıyor. Ama Âşık Veysel'in bir sözü vardır ya. Ona sormuşlar, "Şimdi ki âşıklara ne diyorsun?" "Babasının hayrına sazı koltuğunun altına alan meydana çıkıyor" demiş. Bir elmanın acısı da olur, tatlısı da, onu demek istiyorum. Ama kendine güvenen yapabilir.

Bu işte sizin gibi usta olabilmek için hangi acıları çekmek gerekir?

Piyano bir kültürdür önce onu sevmek gerekir. Sonra dikkatli ve pratik olmak gerekir. Bir de piyanoyu götürdüğün evdeki insanlara saygılı olacaksın. Ben mesela Sabancı'nın da Koç'un da evine gitmişimdir.

Ayhan Şahenk'in evine de. Sonra Nejat Eczacıbaşı, Allah rahmet eylesin, 30 senemiz festivallerde onunla birlikte geçti. Bülent Bey, Şakir Bey. Hepsini tanıyorum. Değerli insanlarla muhatap olmanın adabını bilmek gerekiyor, onu söylemeye çalışıyorum.

Ne kadar para kazanıyorsunuz?

Altı çocuğum var, beş oğlan bir kız. Hepsine bir daire verebildim. Kayışdağı mahallesinde üç katlı evim var. Her katta ikişer daire. Hepsinin kafasını sokacağı bir yer var yani. Bir de hanımla bizim kendi evimiz var. Daha ne olsun? Ama bankada param-maram yok. Çünkü sürekli çocuklara, torunlara takviye çıkmak gerekiyor.

Kimlerde Steinway var? Fazıl Say'da vardır mesela.

Onda yok. Bösendorfer var. Yarım kuyruklu. Üç çeyrek.

İdil Biret'te?

Steinway var ama yarım kuyruklu.

Güher-Süher Pekinel?

Onlarda da yarımşar kuyruk. Tam konser piyanoları yok.

Peki kimde var?

Kerem Görsev'de. İki tane Steinway. Grand, konser piyanosu. En büyük model. Onun dışında dur bir düşüneyim, üç tane Kültür ve Sanat Vakfı'nda, bir tane Akbank'ta, bir tane İş Bankası'nda, iki tane Cemal Reşit Rey'de, iki tane de Devlet Senfoni'de. Kurumlarda yani...

Siz aslında Müslüm Baba seviyorsunuz da mesleğiniz mecbur kıldığı için mi piyano dinliyorsunuz?

Yok, piyano sesi benim ruhumu okşuyor, kulağım da alışmış, seviyorum yani. Sevmenin gerekçesi yoktur ki! Müslüm Baba'yı da severim. O başka, bu başka. Ama piyanoyu taşıdıktan sonra gömleğimi değiştirir, ceketimi giyer ve piyano resitali izlerim. Valla, piyano hakkında bilginiz yoksa, taşıyamazsınız. Şimdi bir

nakliyeciyeye sorsan "Taşırım abi" der, ama "Piyanoda kaç tuş var, kaç tel var, piyano kaç oktav" dersen, sana "Oktay da kim?" der.

O ASLINDA AMERİKALI TAMER

Tamer Karadağlı

19.01.2003

inanır mısınız, ben de aynen sizin gibi hep aynı hataya düşüyorum. Tamer Karadağlı mı? Oooo, ben onu çok iyi tanıyorum diyorum. Sonra bir an düşünüyorum. Nereden tanıyorum? Bir diziden gördüğüm adam. Evlenmeden önce birisiyle bilmem ne yaptığını okuduğum adam.

Deniz Akkaya'yla yataklıyla Ankara'ya gidip gitmediği tartışmalı ünlü... Mü? Bu mudur Tamer Karadağlı? Günün moda deyimiyle "Budur!" derseniz, siz de benim gibi yanılırsınız. Çünkü Tamer Karadağlı bu değil. Onun şimdiye kadar kimsenin merak etmediği bir öncesi var.

Mesela bir "Amerikalı Tamer" var ki, ağzım açık kaldı. İşte bu röportajda onu okuyacaksınız. Ağırlıklı olarak Çocuklar Duymasın'dan önceki Tamer Karadağlı'nın macerasını bulacaksınız...

Bizim tanıdığımız Tamer Karadağlı'nın ne kadarı sizsiniz?

Siz beni tanımıyorsunuz ki...

Tanıyalım o zaman. Bizim değil de, sizin tanıdığınız Tamer Karadağlı'nın macerası nasıl başladı?

Bir divan röportajı mı bu? Uzanayım o zaman! 1967'de Ankara'da doğdum. Genç bir anne-baba. Ben doğduğumda ikisi de 21 yaşında. Çok yaş farkı yok aramızda.

Anne figürü önemli. Fevkalâde önemli. Kendimi bildim bileli annemle aram iyi. Beğenirim yani annemi. Maceracı ve cesur bir kadındır...

Ne kadar cesur ve maceracı?

"Hadi Amerika'ya gidelim. Orada çalışalım, yaşayalım" diyecek, kocasını ve küçük oğlunu kolundan kapıp gidecek kadar. "Deli miyiz? Ne Amerikası! Ne işimiz var? Bütün düzenimizi neden bozalım?" diyen biri hiç olmadı. Hayata ve yeniliğe her zaman açtı. Çok severim öyle insanları. Rodeo kupaları yapan bir fabrikanın bir bölümünden sorumlu oldu. Ve... ve... ver elini New York...

Yaş kaç?

Henüz ilkokula bile gitmiyorum. Kız kardeşim Özgecan da doğmamış, onunla aramızda 10 yaş var. Tek tabancayım yani. Özgecan'ın şimdi Madam Suzatka gibi bir müzik öğretmeni olduğunu ve minik öğrencileri olduğunu söyleyebilir miyim? Pardon, ben araya girmeyeyim, sizin soru düzeninizin içine etmeyeyim!

Çocukluk deyince aklınıza ne geliyor?

Amerika tabii. Sadece çocukluğumu değil, hayatımı da belirledi. Bilinçlenmeye başladığımda oradaydım. Kendi hatırladığım, demek istiyorum ki, mutlu hatırladığım yer orası. Türkiye ise, benim için sonradan gelinen yer. Üstelik bana sorulmadan.

İlkokula Amerika'da başladım. Oyunlarla, boyalarla yaratıcı, eğlenceli bir eğitim alırken, okul, isteyerek gittiğim bir ilim irfan yuvasıyken... Küt Ankara! Geri döndük. Beni Ankara Koleji'ne yazdırdılar. Sarı saçlarım kesildi, üzerime bir forma giydirildi ve gri bir binaya tıklandım...

Siz hep başarılı bir insan mıydınız?

Dalga mı geçiyorsunuz? Travmatik şeyler yaşadım. En tembel teneke hep bendim. Ankara Koleji'nden hep nefret ettim. Tuhaf tabii, şimdi şeref öğrencisi seçiliyorum. Ama o yılları "Ben Amerika'ya geri

döneceğim, oraya aidim" diye yaşadım. O anlamda hiçbir zaman başarılı olamadım. Sorunlu, problemlili çocuk. Aaaa Amerikalı Tamer! Doğru dürüst Türkçe konuşamaz. Misak-ı Milli nedir bilmez. Ona bağırın hocalara tuhaf tuhaf bakar, birileri "Maybe demeyeceksin evladım! Perhaps diyeceksin" diye zorlar. O ise defterlere resimler çizer, pencereden dışarıyı izler...

Ve sınıfta kalır...

Offf. Hem de nasıl güzel kalırdım, iyi taşırdım ben sınıfta kalmayı. Omzumda sırmalı apoletler gibi. Yanlış hatırlamıyorsam, üç kere filan sınıfta kaldım. Havası başkaydı. İnek miyiz ders çalışacağız? Bana 8 ay çalışıp iki ay tatil yapmak saçma geliyordu, onun yerine 2 ay çalışıp 8 ay kebab yapıyordum. Çocukken de kafam çalışmış yani!

Asıl mesele, ben fena halde sıkılıyordum. Eğitim sisteminden, ezberden, salaklıklardan, yaratıcılık yoksunluğundan... Sürekli okulu kırılıyordum. Sonra annem raporlar peşinde koşturuyordu. Ama okulu asıp kahveye filan gitmiyordum...

Peki ne yapıyordunuz?

Akün Sineması'na aboneydim. Hababam film izlerdim. Hiç unutmam, ortaokuldayken Grease gelmişti. Vayyy. O sabah okula gitmedim tabii. Gişenin önünde bekliyorum. Bilet satan çok şeker bir hanımefendi vardı, resmen büyümeme şahit oldu, "Gene mi geldin sen?" yapardı. Neyse günaydınlaştık, daha saat sabah 10. Ben paramı verdim ve 12:00, 14:30, 16:45, o üç seansa da yer aldım.

Benden mutlusu yok. Grease filmine bilet alan ilk kişi de benim ya, acayip gururluyum. Ağzım kulaklarımda film izliyorum. Teşrifatçılar filan da tanıyor artık beni, hiç yerimden kalkmıyorum, seans bitiyor, insanlar gidiyor, yenileri geliyor, ben ikinci kez, üçüncü kez aynı filmi seyrediyorum. Hiç sıkılmadan. Sahne sahne bakıyorum, diyalogları ezberliyorum...

Duruma kim el koydu?

Kim olabilir? Annem. O dönemler epey üzdüm onu. Çok çekti benden. Aşağıdan "Anneeee" diye bağırdım, balkona çıkardı, etrafta insanlar da var ya, onlar da duysunlar, tanık olsunlar diye "Ben o-ku-ma-ya-ca-ğım!" diye bağırdım, o da "O-ku-ya-cak-sıııııı!" derdi.

Sonunda çareyi beni yeniden Amerika'ya götürmekte buldu. Lise 1'i Amerika'da okudum. Ve okuldan eve teşekkür yazıları gelmeye başladı. Meğer farkında olmadan kolejde bir sürü şey öğrenmişim, haydaaa, Shakespeare filan biliyorum ya, Amerika'da bana dahi muamelesi yapıyor.

Annem tabii şüphelendi benden, oğlunun ne mal olduğunu biliyor ya, "Sen mi gönderiyorsun bana bu teşekkür mektuplarını?" dedi. Oysa gerçekten günahsızdım! 18 yaşındayken geri döndük. Tekrar Ankara Koleji'ne girmedim...

E onlar da sizi baş belası olduğunuz için almamışlardır...

Tabii, tabii. Zar zor Çankaya Lisesi'ni bitirdim. Bütün arkadaşlarım üniversite hazırlığı içinde, dersane-mersane. Ben ölürüm daha iyi. Kim bana fizik problemleri çözdürebilir ki? Ne işletme okumak istiyorum, çok modaydı o zamanlar, ne mühendislik. Ne yapmak istediğimi de bilmiyorum.

Ama ben hiçbir zaman it kopuk olmadım, onu da söyleyeyim, bir Tunalı Hilmi genciydim. Hoş da bir heriftim. Kızlar, mızlar. Hep iyiydi onlarla aram. Ne var ki, geleceğe dair hiçbir fikrim yok. Her meslek bana uzak geliyor, iyi de yakın olan ne?

Oyunculuk...

Yeeees! Ama tiyatro hiç ilgimi çekmiyor. O güne kadar gittiğim tiyatro sayısı 6'yı geçmez. Her ne kadar canlı da olsa, bir süre sonra sıkılmaya, spotlara bakmaya başlıyorum. Ama sinema öyle mi? Dediler ki: "Oyuncu olmak istiyorsan, önce tiyatro okuyacaksın." "İyi, okuyalım bakalım." Konservatura almadılar, Bilkent'e girdim. Shakespeare'in Kuru Gürültüsü'nü hazırlamıştım. İngilizce olarak. Ama Türkçesini de hazırlamıştım, çünkü biliyorum Cüneyt Gökçer soracak...

Nedir bu? Gıcıklık mı? İnsanları şaşırtmak mı?

Yooo. Orjinal dilinde de oynayabileceğimi göstermek istedim. Zaten kafamdaki sinemaydı, mümkün olsa Rambo'dan bir parça oynayacaktım ama ayıp olurdu! Bir de IV. Murat attırdım. Ve kazandım. 4 sene boyunca da burslu okudum. 6 kişi girdik, 3 kişi mezun olduk. "Kapı gibi diplomam var, artık çekip giderim buralardan" diyordum.

O zamanlar da bir kız arkadaşım var, güya birlikte Amerika'ya gideceğiz, o benden bir sınıf altta, okulu bitirmesini bekliyorum. O arada para da kazanıyorum, üniversite I'den beri seslendirme yapıyorum. O bekleme esnasında Ferhunde Hanımlar dizisi başladı.

Zaten o kız arkadaşım da ben Amerika hayalleri kurarken şahane bir fikirle ortaya çıktı: "Diyarbakır'a gidelim." Ne?! Diyarbakır mı? Ben almayayım. O gitti, ben kaldım, haliyle ayrıldık. Meğer, biz ayrı dünyaların insanıymışız... Arada uzun süren başka bir aşk yaşadım. Sonra da seslendirmenin prensesi Arzu'yla birlikte olmaya başladım. Şimdiki eşim...

Seslendirmenin prensesi ne demek?

Öyleydi. Beş yaşından beri seslendirme yapıyor. İşini çok iyi yapan biriydi. Hâlâ öyledir. Özeldi. Ve bir prenesti. Benimle ilgilenmeyen, hiç yüz vermeyen. Ee bizde var bir hırtlık. Bu kız bana nasıl yüz vermez, nasıl olur da benimle ilgilenmez? Arzu ve Ferhunde Hanımlar yüzünden Ankara'da kaldım. Hayatımdan memnundum. Ve günün birinde birlikte İstanbul'a gelmeye karar verdik...

Bir Ankaralı olarak İstanbul'da yaşamak nasıl bir şey? Temassızlık oldu mu?

Olmaz mı? Temassızlığın ötesi hatta. Resmen dibe vurdum. Ankara samimidir, insanlar daha bir komün yaşar, birbirine arka çıkar, İstanbul'da bir baktım, her şey mubah. Herkes birbirini bıçaklıyor...

Siz de nasibiniz aldınız. Kıçınıza tekme yediniz...

Hem nasıl! Buradaki reklam seslendirme piyasasına girmeye çalıştım. Mümkün değil. Garip bir tekel var. Yıllarca film seslendirmesiyle uğraşmışım, Robert de Niro'nun, Marlon Brando'nun gençliğini seslendirmişim, Kevin Costner, Mel Gibson, George Cloony, biliyorum yani bu işi. Macbeth, Sezar filan konuşuyorum, "Yok, reklam dublajı farklı" diyorlar.

Neresi farklı? "Timothy bitki özlü şampuan. Doğanın gücü saçlara hayat verir" diyemeyeceğim öyle mi? Yapma ya. Ama Boğaz Köprüsü'nden geçecek param bile olmadığı zamanlarda, taviz vermiyordum. 6 ayda bir iş yapıyordum ama fiyat kırmıyordum. Kıçıma bu anlamda çok tekme yedim yani. İki sene böyle gitti....

Sizce gerçek sorun neydi? Neden geç keşfedildiniz?

Bilmiyorum ki. Sorun bende diye düşünmeye başlamıştım ki, Çocuklar Duymasın'dan teklif geldi. Sürekli bana "Çok iyi ama... Nasıl söylenir, mimikleri, tarzı, oyunculuğu fazla Amerikalı" deniyordu. Bana rol verdiniz de, taş fırın erkeğini Amerikalı gibi mi oynadım! Neyse, benim hikâyem bu. Doğru zaman ve doğru yeri beklemem icap etti. Hiçbir şey kolay olmadı yani. Ama şimdi Türk

erkeğini sembolize eden Haluk'u oynamak özellikle hoşuma gidiyor. Hani ben Amerikalı Tamer'im ya...

Sizin kadar iyi İngilizce bilen kaç oyuncu vardır?

Çok fazla yok. En azından benim jenerasyonumda yok. Haluk Bilginer var. Keşke İngilizce bilen oyuncumuz daha çok olsa da, dünya sinemasına açılabilsek...

O Ayhan Işık hikâyesi nedir?

Valla, bu bana anlatıldı, ne kadar doğru bilmiyorum. Ayhan Işık, Türkiye'nin Clark Gable'ı olarak Hollywood'a gidiyor, gerçekten ilgileniyorlar onunla orada. Bir film için anlaşmak istiyorlar. Her şey tamam, sorun yok, "Ama biliyorsunuz film İngilizce çekilecek" deniyor. "A öyle mi? Ben İngilizce bilmiyorum. Dublaj yapılsın. Bizim oralarda hep öyle yapılıyor" diyor Ayhan Işık. Adamlar da kibarca teşekkür ediyor. Ve bir sonraki aday diye bağıyorlar. Bir sonraki aday, Ömer Şerif. Sözünü ettikleri film de Doktor Jivago...

GÖRENLER BANA GÖRMEDİĞİMİ SÖYLEMESEYDİ BEN GÖRMEDİĞİMİ BİLMİYORDUM Kİ

Halis Kuralay

04.05.2000

O ışıklar sönse de yolunu buluyor, karanlıkta kitap okuyor, hatta Windows'un görme özürülüler için olan programını kullanıp kitap yazıyor: "Hayata Dokunmak." O bir hiperaktif. Türkan Sabancı Görme Engelliler Okulu'nda İngilizce öğretmeni, özel ders de veriyor, radyoculuk da yapıyor, tasavvuf korosunda ut çalmaktan ve dernekçilik yapmaktan da geri kalmıyor.

Kendisi gibi Boğaziçi mezunu gören bir karısı ve üç çocuğu var. Müthiş bir hayat öyküsü onunki. Zaman zaman aramızda görenlerin ve görmeyenlerin dünyası gibi bir ayırım olsa da, Halis Kuralay beni pek çok konuda aydınlattı. Kendisine teşekkür ediyorum...

Siz bu kitabı niye yazdınız?

Boğaz Köprüsü'nden geçerken, köprü'nün üzerinde olduğunuzu titreşimlerinden fark etmeyi düşünmezsiniz değil mi? Şöyle demediğinize de eminim: "Otobüs birazdan sola meyil yapıp duracak. İki durak sonra ben ineceğim!"

Siz Vakko binası ya da mavi ev gibi görsel unsurları kullanmayı tercih edersiniz. Titreşimlerden, eğimlerden size ne? Ben hayatta farklı bakış açılarının da

olabileceğini anlatmak istedim. Ve tabii görmeyen insanları tanıtmak. Müthiş bir önyargı var. Gör yani. Vaziyet bu!

Peki şu yok mu, kendi egonuzu okşamak: "Ben becerdim, size de göstermek istedim!"

Muhakkak. Biri bisiklete mi biniyor? Boyuma uygun bir bisikletse, zemini de biliyorsam, sen önden yürü derim, yeğenlerimle çok yaparım, ayak seslerine kulak kesilirim ve peşlerinden giderim. Bu, bir taraftan bisiklete binme duygumu tatmin etmektir...

Bir taraftan da yeğenlere küçük bir hava atmak!

Sadece yeğenlerime olsa iyi, bütün dünyaya hava atıyorum o esnada! "Aaa! Kör adam bisiklete biniyor!" insanların kafasındaki "Görmeyen adam bisiklete binemez" duygusunu yıkıyorsam, başardım demektir...

Bu kadar kompleksiz olmayı nasıl beceriyorsunuz?

Komplekslerim var. Zaman zaman yemek yerken mesela, "Şimdi ben, şu çatalı tekrar uzatırsam oraya, oradaki baklavalar da bitmişse, boşuna çatalı uzatmış olurum ve gülünç kaçar. Yapmasam mı acaba?" derim. Ama genelde açık olmayı tercih ederim.

Kitabınızda olmayan tek şey, sorgulama, suçlama ve isyan. Doğuştan görme özürsünüz. "Neden ben?" duygunuz hiç olmadı mı?

Yok, hayır. Kaderle açıklıyorum. Benim sükunetimin çok önemli bir kısmı buradan kaynaklanıyor. Bir kısmı da olayı rasyonelleştirmek-ten. Olan olmuş. Yani satranç maçı bitmiş, fili şöyle oynamasaydın demenin, şikâyet etmenin kime ne faydası var? Görenler bana görmediğimi söylemeseydi ben görmediğimi bilmiyordum ki! İşin sırrı burada. Öyle bir mefhumum yok. Yani siz benim bilmediğim bir şeyden söz ediyorsunuz. Bilmediğim şeyin eksikliğini nasıl hissedebilirim ki?

Babanızın hayatınızdaki önemi...

Anlatamayacağım kadar çok! 5-6 yaşlarındaydım, "Bu sabah çayı ben demleyeceğim" dedim. Annem, "Oğlum sen demleyemezsin!" dedi. Babam lafa karıştı: "Tabii ki demler!" Ve ben o çayı demledim. Babamı düşününce aklıma gelen ilk şey bu. İlkokul mezunu bile değildi ama fırsat veren bir babaydı...

Sizi Bayramıç'ten İstanbul'daki Görme Özürlüler Okulu'na getirip bırakmasaydı, bugün nasıl bir adam olurdunuz?

Adam bile olamayabilirdim! Eğer 7-8 bin kişilik bir köyde yaşıyorsanız ufkunuz da o kadarla sınırlı kalıyor. Ben liseyi İstanbul'da oku-masaydım Boğaziçi Üniversitesi'ni kazanma ihtimalim çok düşük olacaktı. Ne sosyoloji ne de psikoloji öğrenebilecektim. Sadece ailemin değil, sülalemin tek üniversite mezunuyum. Pek çok şeyi babama borçluyum.

Babanızın vefatında, gömülmeden önce o çukura dokunmanızın sebebi neydi?

Merak! İnsanların babasının mezarını görmek istemesi nasıl bir şeyse, benimki de o hesap. Diğer kardeşlerim atlamadı çünkü onlar görüyor. Ben ancak ellerim

ve ayaklarımla görebiliyorum, o yüzden atladım o çukura. Ve dokundum onun gömüleceği toprağa...

En çok neyi görmek isterdiniz: Çocuklarınızı mı, eşinizi mi, kendinizi mi?

Ailemden başlamak isterdim herhalde. Yakınlarımı tamamladıktan sonra da, çarşaf gibi uzanmış bir denizi, ağaçları, ormanı... Doğayı yani. Hayalimde canlandırıyorum ama gerçeğe ne kadar yakın, bilemiyorum.

İnsan kendi yüzünü merak etmez mi?

Ben kendi yüzümü zaten biliyorum...

O zaman yakışıklı olduğunuzu da biliyorsunuz!

Öyle söyleyenler var. Bir keresinde Kadıköy'de bir kız yolda durdurmuştu, dudaklarınız ne kadar güzel biliyor musunuz demişti...

Siz ne yaptınız?

Yürüdüm gittim tabii!

Size hâlâ en çok sorulan soru nedir?

Rüya görüyor musunuz?

Kitapta açıklaması var ama ben de çözemedim bu meseleyi! Diyorsunuz ki, "Normal hayatta gözlerim görmüyor, haliyle rüyada da görmüyor." İyi ama ben normal hayatta uçamıyorum ama rüyamda uçuyorum!

Getirdiğiniz mantıksal gerekçe haklı ama doğru değil. Rüyamda mesela sizinle röportaj yapıyoruz. Anlatıyorum şimdi rüyamı: Koltuğa kolumu koydum, yumuşak bir yastık hissediyorum, önümde bir puf var, arkadan rüzgâr esiyor, pencere hafif hafif açılıp kapanıyor, uzaktan sesler geliyor, ortalıkta dolanan şişman bir kedi, karşımda Ayşe Hanım'ın sesi, elinde hışırdattığı kâğıtlar, teyp... Ama görüntü yok!

Nasıl yani?

Telefona bak denir ya, kimse gidip telefona bakıp gelmiyor, değil mi? Bakmak fiili, cevaplandır manasında. Bence rüya da, görmek değil, yaşamak. Görmeyenlerin rüyalarında da görmüyor olmaları, rüyanın görmekle ilgisi olmadığını kanıtı. Siz hayatınızı görerek yaşadığınız için görüyorsunuz, ben normal hayatta görmediğim için rüyamda da göremiyorum. Benimki görüntü değil döküntü, işilti...

Gören bir eşiniz ve üç çocuğunuz var. Ama kitapta evliliğinizi es geçmişsiniz...

Bizim evliliğimiz kayınpederimin müsaade etmemesiyle oldu. Kaçtık denir ya, işte öyle. Eşimin ailesiyle üç yıl konuşmadık. Yeni yeni ilişkiler düzeldi. Büyük acılar çekildi, kimseye bu acıları tekrar yaşatmak istemedim. Ayrıntılı yazmamamın tek sebebi bu.

Peki nasıl tanışmıştınız?

O da Boğaziçili. Kimya öğrencisiydi.

Aştı... Değil mi?

Derin bir sevgi diyelim. Çok sevdik birbirimizi. Hâlâ seviyoruz.

Siz bir kadını nasıl beğenirsiniz?

Benim beğenilerim şimdiye kadar hiç görsel olmadığına göre, evlenirken de olmayacaktı. Dolayısıyla, konuşması, bana olan ilgisi, ses tonu önemliydi. Ve paylaşmak. Aynı şeyleri hissetmek. Ortak hedefler için ilerlemek...

Karınız güzel mi?

Kendisi değilim diyor. Bence çok güzel.

Onu görsel olarak nasıl hayal ediyorsunuz? Gözünüzün önüne bir şey geliyor mu?

Gelmiyor. Onu düşündüğüm zaman aklıma sesi geliyor.

Ama siz eşinize dokunuyorsunuz ve onun bedenini aslında bir biçimde görüyorsunuz. O da mı canlanıyor beyninizde?

Canlanıyor. Ama görsel olarak değil. Ellerime gelen bir canlanma. Yanakları, yüzü. Elimin, parmaklarımın dokunduğu şekilde.

Onun görüyor olması sizi eziyor olabilir mi? Sizininki eşit bir ilişki mi?

Benim görmemem ilişkimiz açısından bir dengesizlik yaratmıyor. Üstelik o her zaman benim kendisinden daha değerli bir insan olduğumu söylüyor. Ne alakası varsa. Sen mi beni daha çok seviyorsun, ben mi seni oyunu vardır ya, her zaman kendisinin beni daha çok sevdiğini söyler.

Eşiniz de görme özürü olsaydı sizin için hayat daha mı kolay olurdu?

Tam tersine. Onun görüyor olması hayatımızı kolaylaştırıyor. Okunması gereken bir yazı mı var mesela. Rica ediyorum, okuyor. O da görmeseydi, ikimiz birlikte yan komşunun kapısını çalmak zorunda kalacaktık!

Sizin beyninizde güzelliğe dair görüntü ne?

Benimkine döküntü denilebilir, işilti denilebilir. Bir sesin güzelliği mesela. Çocuklar Duymasın'daki Pınar Altuğ'un güzel bir insan olduğunu hissediyorum mesela. Olaylara yumuşak bakıyor, telaşsız, benim güzellik kavramım bu gibi şeyler.

Ses yok diyelim. Eşinizin size nasıl baktığını da hissedebiliyor musunuz? Şefkatli mi, kızgın mı, acıyarak mı, anlayabiliyor musunuz?

Evet. Ya nefesinden ya bana cevap vermeyişinden. Bazen "Hayrola, üzgün görünüyorsun?" diyorum. Görüntüsünü gördüğümünden değil tabii. Ama durgun olduğunu hissediyorum, soluk alıp verişini değiştiriyor.

Siz nasıl bir kocasınız?

Hanım memnun galiba! Var tabii birtakım şikâyetleri. Fazla meşgul olmam, pek çok şeyle aynı anda ilgilenmem, eve geç gelmem, aileme fazla vakit ayıramıyor olmam. Söylüyor da bunları. Onun dışında iyiyiz, mutluyuz.

Son olarak, kitabınızda bütün çocukluğunuzun futbol oynayarak geçtiğini anlatıyorsunuz. Kaleci görmüyor, şutu çeken görmüyor, e peki nasıl oluyor?

Çok güzel oluyor! Kale direkleri de görmeyen insanlar! Gören çocuklar kaleyi taşla belirleyebilir. Ama görmeyenler için taşın içinden mi dışından mı gittiğini anlamak zor. Ya bir duvar ya da yüksek bir şey olması gerekiyor ki, sestem anlayalım, gol mü değil mi diye. Dolayısıyla şöyle bir çözüm bulmuştuk: Kale direkleri de görmeyen insanlar olacak. Penaltıyı çeken diyor ki: "Sağ kale direği?" Ses geliyor: "Burdayım!" "Sol kale direği?" "Ben de burdayım!" Sonra kaleciye sesleniyor, ondan da ses gelince penaltıyı çekiyor!

EĞLENCE İÇİN KARIYER YAKARIM

Perihan Mağden

25.01.1998

08 yaşında. Robert Lisesi'ni ve Boğaziçi Üniversitesi'ni (Psikoloji Bölümü) bitirdi. Bir çocuk sahibi. Evli. Halen annelik görevlerini ifa etmekte. İdeali altılı ganyan bayiliği. Kendi deyimiyle tembel biri. Kitapları: Haberci Çocuk Cinayetleri, Refakatçi, Mutfak Kazaları, Hiç Bunları Kendine Dert Etmeye Değer mi? Radikal Gazetesi'nde köşe yazıyor ve herkese kendisinden bolca söz ettiriyor.

Uzakdoğu'da dolaştınız, Tokyo'da ve New York'ta yaşadınız. "İnsan New York'ta yapınca her yerde yapar" denir ya. Peki siz yaptınız mı New York'ta?

New York'ta yaptığım hiçbir şey yok! Bazen kendimi başarısızlığın doruklarında görüyorum. Bir başarısızlık şahikasıyım ben! New York'ta bir eve kapandım. Üstümde beş kat eşofman, bütün gün sinemaya gidiyor, otobiyografi okuyor ya da uyuyordum.

Kapağı New York'a atmanızın sebebi neydi?

Çünkü acayip sıkılmıştım. Yani reklamcılıktan. Başarıyla transfer olmuş filan değilim! Fenalık geldi içime. Evimi kapadım. Kaçtım. Ben zaten bir dolu kez

yaptım bunu. Önce televizyonumu satıyordum, evimi kiraya veriyor ve gidiyordum...

Peki ya Uzakdoğu?

Oraya da öyle gittim. İlk üniversiteyi bitirince tüydüm. Master yapacaktım ya da iş bulup bir baltaya sap olacaktım. Yapamayacağımı anlayınca, annem bir sene Hindistan'a gitmişti, odur yani benim ilham perim, ben de onun izinden yürüyeyim dedim. Bir otobüse atlayıp Hindistan'a gittim. Lale Pudding Shop diye bir yer vardır ya efsane, orada board'da bir ilan görmüştüm.

Almanların hippie otobüsüyle 14 günde Yeni Delhi'ye ulaştım. Epey zaman, Asya'da dolaştım. Annem para vermeyi reddetmişti, babam da. Anneannemden aldım. İnanılmaz az parayla, fakir koşullarda oralarda dolandım durdum. Döndüm, sonra tekrar gittim. Japonya'ya ve sonra Amerika'ya. Bunlar kaçış yerleri. Yoksa ne seyahat etmeyi severim ne bir şey...

Neden kaçış?

Düzenli bir hayata geçmek istemedim! Reklamcılıktan, iş hayatından kaçış. Bir türlü adapte olamadım. Ben burada Robert Lisesi'ni bitirip sonra Boğaziçi'ne gittim. Sanki bir tepeden diğerine. Çok klostrofobik bir yer İstanbul. Herkesi tanıyorsun. Mesela sinemaya gidince bir tanıdığa rastlıyorsun, bu benim çok moralimi bozuyordu. Hiçbir şeyi yaparken bir amacım yoktu.

Yani "Hindistan'a gideyim de Budizmin derinliklerinde eriyeyim" demiyordum ya da "Gideyim, hiç olmazsa hikâye biriktiririm". O an acayip sıkıldığım için aklıma Hindistan geliyordu. Mesela ben yazar olacağımı da düşünmedim. Her şey bana tesadüfi geliyor. Yani, amaçla, emekle tırnaklarımla hazırlanmıyor. Dışardan bir oyuncuyum gibi. Amaç gütmедim. Gütseydim Hindistan diye beş on kitap yazardım. Oysa, bir satır not bile tutmadım.

Peki Hindistan nasıl etkiliyor insanı? Hidayete erdiniz mi?

Yok be, hidayet peşinde değildim! Spiritüel insanlar okuyor ediyor, ben bu konuda hiçbir kitap filan okumadım. Orada tekkelerde kalıyordum ama sadece ucuz konut diye. Yani dini duyguları da kötüye kullanıyordum. Maceraperest filan da değilim. Bende korku nosyonu yok. Hani "Zoraki turist" diye bir film vardı. Benim durumum oydu. Ama şimdi Kadıköy'e geçeceğim zaman paniğe kapılıyorum, "Allahım nasıl karşıya geçeceğim" diye. Göz doktorum orada da. Sadece buralardan bunalmıştım.

Yani zaman zaman oluyor bu size...

Artık değil. 30 yaşına kadar!

Peki ya evlilik?

Birkaç sene birlikte yaşadıkdan sonra evlendik. Evlenme günümü filan bilmiyorum. Çocuğum olacağı için evlendim.

Psikanaliz divanına yatın ve çocukluğunuzu anlatın. Anne, baba figürü ve çocuk figürü...

Annem, ben ve anneannem, üçümüz bir aradaydık. Ben hep şöyle diyorum: Elektra kompleksimi annemle yaşadım ben. Annemle çok yoğun bir ilişkim vardı. Annemdi meselem. Annemdi ailem.

Baba figürü peki? Pazartesi Dergisi'ne yazdığınız yazılardan bir tanesinde (Babasız Kızlar Balosu) babalı büyüyen kız çocuklarını anlatıyordunuz da...

Psikoloji olsun, torba dolsun diye yazmıştım onu. Tamam, babalı büyüyen kız çocuklarına sıkı geçirmiştim orada! Hani vardır ya "Daddy Daddy" Marilyn Monroe tripleri. Ben öyle bir şey yaşamadım. Ama var bir babam. Ben 11 yaşındayken annemle ayrıldılar. Öyle vahim bir babasızlık durumu söz konusu değil.

Peki, necidir anneniz, ne yapar?

Kimselerin annesine benzemez benim annem! Bazı insanların annesini televizyonda görünce "Ay şimdi ben onları anlıyorum ve affediyorum!" gibi oluyorum. O kadar inanılmaz ve korkunç geliyor ki anneleri! Annemin bir dolu alternatif arkadaşları vardı, kendisi de öyleydi, bir kere çok entelektüeldir.

Şukufe Teyze gibi kadınlar görmedim etrafımda. Şimdi görünce ya saçma sapan bir şekilde korkunç beğeniyorum ya da onları Merih'ten gelmişler gibi hissediyorum. Annemle ilişkim çok dengesizdi. Hem arkadaş gibiydik, hem kardeş, hem sevgili; ama birden döner, annelerin en acımasızı olurdu. Bir kere korkunç kavga ediyorduk, hâlâ da ederiz. Ben annemin hayatının merkezliydim, işi yoktu, evde otururdu...

Babanızla görüşüyor musunuz?

Hayır.

Peki siz çocukluğunuzu nasıl hatırlıyorsunuz?

Düzgün bir çocukluk yaşadım. 60'ların düzgün evleri olur ya. Annem tipik bir ev kadınıydı, ama mesela beni Sinematek'in filmlerine götürürdü. O çok kitap okurdu, bana da çok okuttu. Ben hiç şiir okumadım mesela. Ama çok şiir bilirim. Çünkü annem durduk yerde üç satır Atilla İlhan'dan, Cemal Süreya'dan patlatırdı. İlkokulda eve dönerdim evin içinde Burhan Uygur, bütün ressamın şunlar bunlar. Bizim evde bir ara kabile gibi yaşanırdı...

Annemiz gurur duyuyor mu şimdi yaptığınız şeylerden?

Ne yapsam beğenmez! Gerçi şiirlerimin, kitaplarımın iyi olduğunu düşünüyor. Ama mesela gazete yazısı yazmaya başlayınca çok ama çok bozuldu. Onun için bu bir düşüş. Bir tarafıyla ağır entel ama bir yandan da çok tutarsız ve çocuksu. Woody Ailen filmlerindeki kadınlar gibi. Anneannem, ben ve annem biz geçimsiz kadınlar kabilesi gibi bir şeydik.

Yazılardaki ironinin kaynağı ne?

Nereden bileyim, normal hayatımda da böyleyim. Benim saçma bir kafam var, durmadan orasından burasından ayrıntılarla uğraşıyorum. Manyak bir kelebek koleksiyoncusu düşün, adam nasıl kelebeklerin etrafında koşmadan duramıyor benim de öyle. Bu da şahane bir durum değil yani...

İnsanlardan ayrı uçlara savrulduğunuz oluyor mu bu yüzden? Kendini kötü hissettiğiniz, yalnız hissettiğiniz?

Ben zaten hep kendimi yalnız hissettim. Tek çocuktum. Annemin konkenci arkadaşlarının çocukları olsa belki arkadaşlarım olurdu. Hazırlık 1'de Panait İstrati'leri, Jack London'ları okursan, zaten yalnızsındır. Boyalı Kuş'u 11 yaşında okudum. İlkokul sonunda Suç ve Ceza'yı okudum. Hem de dünyanın en normal şeyymiş gibi.

Şimdi dönüp aileni suçladığınız oluyor mu, sizin yüzünüzden ben böyleyim diye?

Yok canım.

Peki ya kendi çocuğunuz için böyle bir yaşam öngörür müsünüz?

Çocuğum için çok daha normal bir anne olmaya çalışıyorum. Onu sıradan bir hayata doğru itmeye çalışıyorum. Ama diyor ki annem, "Sen sakın çocuğunu Kral TV'yle yetiştiren anne pozuna girme. Bu da palavra. Şimdi yaşı küçük olduğu için. Göreceksin, ileride sen de aynı şeyleri yapacaksın."

Başkalarıyla mı daha çok alay ediyorsunuz, kendinizle mi?

Kendimi çok çok eleştiriyorum. Her şeyimi. Kendimi aptal ve başarısız buluyorum. Ama sözel zekâm var. Kavrama hızım kuvvetli. Mesela fıkra dinleyemem, ikinci satırında neredeyse sonunu tahmin edebiliyorum. Film seyrederken de öyle.

Ama bir yandan da hayatın pratik kısmıyla ilgili o kadar sakatlıklarım ve salaklıklarım var ki! Mesela, yemeğe misafir geleceğinde bana felç iniyor. Melek'in oyun oynayacağı bir çocukla annesi geldi geçenlerde, sonradan o kadar kötü oldum ki! Sosis az olmuş. Makarna korkunç. Tatlıyı çıkarmayı bile unutmuşum, onlar gidince gördüm. Oysa, ben de iyi bir ev kadını olmak isterdim.

Bir yere ait hissediyor musunuz kendinizi?

Hayır hissetmiyorum. Ama ait olduğum bir kimlik de var. Ben ve arkadaşlarım biraz son Oğuz Atay kuşağı gibiyiz.

Ufff amma iddialı bir şey...

Yok. Tutunamayanlar'daki aşırı başarısız insanlardan söz ediyorum. Biz aşırı başarısız bile olamadık. Birkaç tane çok sıkı görüştüğüm kadın arkadaşım var. Çok eğleniyorum onlarla. Benim için eğlence çok önemli. Ama hayat yeteri kadar eğlenceli değil artık. İnsanların her şeyi bu kadar ciddiye alması bana çok tuhaf geliyor. Ben bir eğlence için bir kariyeri yakarım.

Peki yazı sizin için ne ifade ediyor?

İyi kıvırdığım bir şey. İyi bir roman yazmak istiyorum ölmeden önce. Ama yapabilir miyim bilmiyorum. Çok çok eziyetli bir şey roman yazmak. Tekrar romana başlayacağım diye akım bokuma karışıyor. Korkuyorum. Gerçek bir düello o.

Yazı bir açığı kapatmak için midir?

Elbette. Kafadan sakatlar yazar. Kim yazacak? Normal insanlar mühendis olur, mimar olur, sakat olacaksın ki takacaksın! Takıntılılar yazar.

Kızınız Melek bir yana her şey bir yanaymış...

Herkes için böyledir. Öyle değilse yapmasınlar çocuk! Evet, iyi bir anne olmak için kıcımlı yırtıyorum. Ben doğurunca şunu anladım: Annelik suç üzerineymiş. Suçluluk duygusu. İnanılmaz bir suçluluk duyuyorum. Mesela, yürürken birden şu aklıma geliyor: Ben yeterince iyi bir anne miyim? Yeterince ilgileniyor muyum? Doğru mu yapıyorum?

Bu beni mahvediyor! İnsanın hayatında başına gelebilecek en ağır, en vahim durum annelik. O yüzden çok çabuk ve çok gamsız çocuk yapan insanlara nefretle bakıyorum. Birileri "Ay çocuk yap, çok kolay, büyüyor işte!" diyorsa, bil ki onlar çocuklarını kendileri büyütmemişlerdir.

Feminizmin hareketi içinde ne işiniz vardı...

İşim var mı, yok mu bilmiyorum. Feminist miyim, değil miyim onun da cevabını veremem çünkü hiç feminist yazar okumadım. Kadıncı bir kadın olduğumu düşünüyorum. Ama Pazartesi Dergisi'ni soruyorsan, oraya yazmak beni rahatsız etmedi. O dönem her şeyin üzerine balıklama atlayabilirdim.

Neden "Habaset Yazılan"?

Habaset kötülük demek. Bir de "hamasetle bir kelime oyunu var. Hoşuma gitti. Zaten ben daha kötücül bakmıyor muyum her şeye?

Neden öyle bakıyorsunuz?

Eee galiba bu benim tabiatım!

Siz kendinizi ne zaman iyi hissediyorsunuz, hangi durumlarda?

Ben kendimi çok kötü hissedeceğim konuları didikleyip sorgulamıyorum. Mesela politik bir kadın değilim. Olduğum zaman aşırı üzgün ve aşırı harap oluyorum. Çünkü yapabileceğim hiçbir şey yok! Senin müthiş magazin merakımı snobe edenler var. Niye ilgilenme-"Ti? Çok eğlenceli bir kere. Bir sürü ağır entel adam futbolla ilgili. Ben de bununla ilgiliyim.

Bazı yazılarınız için "Elitist bir tavırla alay mı ediyor yoksa beğeniyor mu anlaşılıyor" diye düşünenler var. Mahsun Kırmızıgül üzerine yazdıklarınız mesela...

Hiç öyle değil. Bir kere onu çok beğeniyorum. Onun için gittim. Ben şefkatle yaklaştım ona. Bir kere sevmediğim insanlara asla gitmiyorum.

Radikal yazılarınız için önce "Anlaşılmıyor, karışık", sonra "Yok yok yerine oturdu, muhteşem, bayılıyorum" gibi yorumlar var. Siz bunları nasıl değerlendiriyorsunuz?

Hiçbirinden haberim yok. Yemin ederim. O kadar kadir bilmez bir çevrede yaşıyorum ki! Bir kere bir sürü arkadaşım gazete okumuyor. Bir tanesi okur, ağzını açıp bir şey söylemez, diğerine yalvarırım, "İyi miydi söyle," diye, cevap vermez. O kadar ağır entelektüeller ki, ya ilgilenmiyorlar ya beğenmiyorlar.

Annem de gazete okumuyor. Anlayacağın, hiçbir feedback yok elimde. Kimse okumuyor diye düşünüyorum. Gerçekten.

Kocanla ilişkinizin akoru ne? Sol majör, sol minör...

Biri derse ki, "Yedi yıldır evliyim ve çok mutluyum," bil ki mutlaka yalan söylüyordur. Çünkü evlilik inanılmaz zor bir şey. Bizimki bir nevi ev arkadaşlığı, ev paylaşma durumu. Evliliği kimseye tavsiye etmem. Ben zaten herhalde anormalim. Normal insanları sinirlendiren şeyler beni sinirlendirmez. Normal beklentiler bende yoktur. Felaket obsesifim. Bir noktada takılıp orada leke gibi büyüyorum. Geçen gün, hakikaten intihar eşiğindeki kadınlardan biriydim, çünkü kafayı buzdolabına takmıştım.

Evden çok çıkılmadığı halde hayat nasıl takip ediliyor ve modern zamanlar sosyologu olunuyor!

Belki beni Paper Moon'da görmedikleri için evden çıkmadığımı düşünüyorlar. Oysa, Beşiktaş Postanesi'ne, balıkçıya, Beltaş'a filan gidiyorum. Ama birtakım insanların gittiği yerlere gitmiyorum. Beğenmediğimden değil, ben de çok isterim Şamdan'a filan gitme». Mesela acayip deliriyorum Dalmaz Center'a gitmek için. Tabii ki Serdar Ortaç dinlemek için. Ama arkadaşlarım o kadar kokoz ve o kadar her şeyden kopuk ki, bir tek insanı örgütleyemedim beni Dalmaz Center'a götürmesi için...

Yazılarınızdan dolayı zaman zaman vicdan azabı duyduğunuz oluyor mu? Çok da geçirmişim bilmem kime diye...

Kim için duyacağım ki! O insanlara tapılıyor, herkes onlar için de oluyor ve Allah için birisi de onları beğenmesin. Hıncal Uluç için mi üzüleceğim, Yaşar Nuri Öztürk için mi? Yazı yazarken, "Kayahan'ın kalbini kırıyorum ben yapmamalıyım" diye düşünmem. Defenans mekanizmaları o kadar yüksek ki. Thomas'a komaz ki!

Ya Nilüfer Göle'ye dair yazdıklarınız...

Benim hocam olmadı Nilüfer Göle. Benim bayıldığım hocalarım vardı, onları zaten ne kapak olarak ne de bulmacada soru olarak görebilirsin. Benim değer verdiğim insanlara sataştığım yok.

Popüler olmak mı suç?

Hayır suç değil. Ama söyledikleri de hoşuma gitmiyor, resimleri de tuhaf. On tane kıyafet değiştiriyor. Dice Kayek reklama, Deri Show'a çıktı. Ben de azıcık bir şey yazamaz mıyım? O kadarına hakkım yok mu?

Bu bir taktik olabilir mi? Üstelik işe yarayan bir şeydir. Birileri genelin aksini söylerse, "Aa bak bu da böyle bir şey diyor" denir ve başlar ona çevrilir?

Taktik maktik değil. Bu benim tabiatım. Annem zaten der ki: "Kızım sen de artık hayatta bir şeyi beğen!" Beğendiğim şeyler var: Muhterem Nur'u beğeniyorum. Mahsun Kırmızıgül'ü beğeniyorum. Huysuz Virjin'e tapıyorum, Selahattin Duman'ı seviyorum. Ama mesela Sezen Aksu'nun şimdiki halinin tedavülden kalktığını düşünüyorum.

Tarkan'dan haz etmiyorum, Mustafa Sandal'a gelince onunla çok dalga geçiyorum ama tek satın aldığım Türkçe kaset. Ama popüler olana düşman değilim. Ben popüler olanla yaşıyorum. Mesela Sibel Can'ı çok beğeniyorum.

Fatma Girik, Türkan Şoray, Filiz Akın'ın mükemmel bir sentezi. Bu kadınlar bilinçaltının tellerine giriyor, onarı çok güzel ayarlayıp oynuyorlar. Böyle bir mükemmelliği niçin beğenmeyeyim? Ama ben ne Musa'ya yaranabiliyorum ne de İsa'ya!

Bunlardan bahsediyorum diye entelektüeller acayip eleştiriyorlar, "Sen iyice düştün!" diye. Öbürleri de "Bunlara neden entel bir dille yaklaşıyor, onları neden hor görüyor?" diyorlar. Ama bunlar da beni bağlamaz. İçimden geldiği gibi yazıyorum işte. Magazin merakımı şimdi paraya tahvil ediyorum...

AŞK TANIK İSTER

Cem Mumcu

24.08.2003

Cem Mumcu, yazar ve psikiyatr. Yani hem edebiyatçı hem doktor. Son kitabı, aslında bir serinin, Binbir İnsan Masalları'nın üçüncüsü: "Sahici Aşklar Külliyyatı." Buraya kadar dikkat çekici hiçbir şey yok. Farklılık, kitabı okumaya başladığınız andan itibaren ortaya çıkıyor, in in in uunnn!

İşte size aşk hakkında basma kalıp şeyler söylemeyen biri. Gidip konuşmak, ifadesini almak gerek! O her gün başkalarının ifadesini alıyor nasıl olsa. "Normal işi" hasta dinlemek, terapi yapmak. Sonra da yöneticiliğini yaptığı Okuyan Us yayınevi için edebi öyküler yazıyor.

Bu arada o yayınevinde Le Monde Diplomatique Türkiye'yi de yayınlıyorlar ama konumuzla alakası yok. Biz kendisiyle aşk konuştuk aşk! "Aşk, ne zaman aşk?"ı sorduk. İçinde aşk sözcüğü geçen tonla soruma da doktor kimliğiyle değil yazar kimliğiyle cevap verdi...

Bir şeyin aşk olması için ne gerekir?

Sahici olması gerekir.

Peki, sahici aşk -psikiyatr olduğunuz için aynı zamanda bir problem çözücüsünüz ya- insanın başına ne tür belalar getirebilir?

Cinayetten tut, intihara, ölüme kadar belanın her türlüünü. Varını yoğunu, statünü, mevkinin her şeyini kaybedebilirsin. Tabii konuştuğumuz sahici aşksa. Bunun altında her türlü bok var!

Açalım bakalım bu her türlü boku! Çağırınca gelir mi?

Kesinlikle hayır! O zaman "bekleyen insan" olursun. Ki bekleyen insanın dışarıya verdiği yansıma, çok da auralı bir şey değil. Aşk, başımıza sabit, iyi ilişkilerimiz varken daha fazla gelir. Aramazsın çünkü. O "aramıyor halin", bir başkası için çok daha çekici. O yüzden bu işleri çok zorlayanların başına büyük aşklar gelmez.

Geçen gün, bir kız arkadaşımın kocasını gördüm. Alyans takıyordu. Meğer hiç çıkarmazmış. Halbuki benim tanıdığım erkeklerin neredeyse hiçbiri takmıyor. Karısına dedim ki! "Haberin olsun, alyans takıyor olması, takmamasından çok daha baştan çıkarıcı..."

Zaten karizma öyle bir şey. Karizma, "Senin beni nasıl gördüğünle, ben o kadar da ilgilenmiyorum" diyen insan tavrı. O yüzden sabit, oturmuş ve beklentisiz olduğumuz dönemlerde daha fazla ilgi çekeriz...

Beklemiyorduk, oldu. Sahici aşk geldi. Eeee?

Kan çıkabilir! Geçenlerde Reasürans'ın içinde biriyle sohbet ediyorum. Yan kafede kıyamet kopuyor. Adamın biri vahşi bir biçimde bir kadına yumruk attı. Kimse tutamıyor. Mekân sahibi "Burası benim mekânım!" diye bağıyor. İnsanlar şaşkın. Herkes yoğun bir şekilde adama öfke duyuyor. Her kafadan bir ses çıkıyor: "Hayvan! Kadına vurdu, gördün mü?" Gördüm... O aşk işte!

Nasıl yani!

Görünürdeki şey, büyük bir agresyon. Rahatlıkla kadın dövme olarak değerlendirebilirsin. Ama belki de bunu hayatında ilk defa yapıyor. Bilemezsin. Gördüğüm "kıydan çıkmışlık hali"ydi. İşte o var aşkta.

Gazetelerin üçüncü sayfa haberleri de böyle değil inidir? "Kıydan çıkmış insan" öyküleri...

Yaşamın asıl halleri, gazetelere "for your info" olarak çıkıyor. "Yani bilginiz olsun, şu karısını boğazladı, bu kocasını balkondan attı." Biz onları haber olarak alıyoruz. "Vay hain!" diyoruz, "Olacak iş değil, rezil adam!" Ama meselenin özüne indiğimizde -ki bu medyanın görevi değil, edebiyatın ve sanatın olabilir- o yaşananın, "Orospu çocuğu n'olacak!" diye yargılanacak bir şey olmadığını görürüz. Büyük yaralar, büyük hüznler! Bu aşktır işte...

Neden "sapkınlık" değil de aşk?

Zaten aşk da sapkınlığa yakın bir şey! Kontrolün olduğu yerde niye aşk olsun? İlişki olur bak. Ama biz burada "iyi ilişki" tanımı yapmıyoruz. "Self help" (kendine yardım) kitaplarında olan, "Birbirinizi sevin. İnsan sıcaklığını hissedin!" gibi abuk sabuk şeylerden söz etmiyoruz. Gerçeklikten bahsediyoruz. Artık sununla yüzleşmemiz lazım: Hepimizin fit olduğu, güzel olduğu, hiçbirimizin yaralı olmadığı bir hale doğru gidiyoruz ya. Yok abi! Aşk öyle bir şey değil! Ben yara

severim. Sevgilimin eğer bir yarası varsa, en çok onu öperim. Çünkü orada bir gerçeklik var...

Hep yaralardan, kan ve revandan söz ediyoruz. Mutlu aşk yok mudur?

Olmaz mı? Aşk, bir yanıyla çok da mutlu bir şey. "Elastyonla filan giden bir şey...

Pardon. Ne demek "etasyon"?

Vecdden bir önceki hal! Çok yükseldiğimiz bir yer orası. Dolayısıyla çok bilinçli, kontrollü bir mutluluk değil sözünü ettiğim. Kalbinin hızlı atmasını, bacaklarının titremesini durduramazsın. Zaten hiçbir şeyi durduramazsın! Evlisindir, yuvanı yıkarsın. Karını, köşeye atarsın. Kocanı bilmem ne yaparsın. İşini kaybedersin. Gibi haller var aşkta. Hep böyle olmak zorunda demiyorum. Ama işin içine kontrol girdiğinde aşkın azalan bir şey olduğunu söylüyorum. Kendini kontrol edebiliyorsan, 'Âşık değilsin' diyemem ama şurası kesin: Aşkın değerinden yitirmiştir.

N'oluyor aşk değerinden yitirince...

Hesap başlıyor. Yarın ne olacak mevzularına giriliyor. Güya acayip âşığız, derimizi yiyecek haldeyiz, sıvılarımızı emiyoruz. Birden biri soruyor: "Beni hep böyle sevecek misin?" Büyü bozuluyor. Oysa, aşkta kayıp duygusu olmalı. Kayıp duygusunun olmadığı bir aşk ne kadar aşk ki?

İyi de bunu sormayan var mıdır?

Ben zaten şu anki halimde tam da öyle yaşıyorum. Sonsuza kadar seni böyle sevecekmişim gibi. Niye soruyorsun? Yaşadığımız aşkın sahiciliği kayboluyor. Neyin hesabını yapıyorsun... Şu anda "Bitse de gitsek bu röportaj" demiyorsun, değil mi, ben de demiyorum. İkimizin de bu röportajı yapma zorunluluğu yok. Buradayız ve iyiyiz. Kapı da açık. Yani gitme olasılığımızın olduğu bir yerdeyiz. Burada olmak istemediğimiz an vınnnn...

Kirkeegard ve Heidegger'in hayat ve ölüm tariflerine bakalım: "Hayat, bir başka olasılığın olası olduğu durumdur." Birazdan "Bu herif ne manyak!" deyip çekip gidebilirsin yani. Hayat bu! Ölüm için ne diyorlar: "Ölüm ise bir başka olasılığın olmadığı durumdur." Evliliklerde çok gözlediğimiz bir şey vardır. Gelin ağlar. Neden ağlar? Köyde evlendiyse, artık kocasından ayrılamayacağını ve bir yastıkta kocamak mecburiyetinde olduğunu bilir. Başka bir olasılığın olmadığı bir durumdur. Ölüm yani. Tabuta gireceğini hisseder. Ve ağlar.

Peki gelini ağlatmayacak evlilik...

Ben sonsuza kadar seninle olacakmışım gibi hissediyorum. Ama şu anda. Etrafta da pek çok alternatifim var. Onlar arasında seni seçmeye devam ettiğim müddetçe iyidir ilişkimiz. Sorma yani bana yarını. Aşkta yarın yok. Kapatmayalım da kapıyı... Bir sürü evliliğin içinde huzursuzluklar ve mutsuzluklar var.

Bazen sadece kapının açık olduğunu göstererek ilişkileri çok iyi yöne giden insanlara tanık oldum. Sadece niye, ayrılmıyor musunuz diyerek. Hadi ayrılın ve ayrılma özgürlüğünüzün olduğunu görün. Bir süre ayrı yaşarlar ve bakarsın yine

birlikte olurlar. Aşk, "Ben istersem kalkıp gidebilirim" duygusu yaşanınca, yani odanın kapısı açık olunca, sahici ve yaşamsal oluyor.

Bir aşkın koordinatları neye göre değişir? İnsanlara, düşüncelerine, zamana, mekâna, yaşa...

Hepsi doğru bunların. Ama tabii en çok o iki insanın bireysel tarihlerine göre değişir.

Neleri biriktirip getirdikleri mi yani?

Evet. Romantik imgesi ne? Annesinin babasının ne? Onlarla kurduğu ilişki ne? Mesela kişi gelir ve der ki "Ben ne kadersiz kadını! Üç keredir bir alkolikle evleniyorum. Üçü de beni dövüyor." Kader mi bu? Tesadüf mü? Yok canım. Bu, bal gibi bir seçim! Genellikle ya annemizde babamızda bulduğumuz bir şeyi ararız. Ya da annemiz ve babamızda bulamadığımız bir şeyi, yine bulunamayacak bir adamda tırtıklayıp, bulmaya gayret ederiz. İlla onu oraya çevireceğiz. Daha önce beceremedik ya. Onun için "Aşk, transferanstır" diyorum. Transferans bitince aşk da bitiyor...

Transferans nedir?

Beni gördün ve kıl oldun diyelim. Ya da acayip sevdin. Kısacık bir zaman diliminde. Beni hiç tanımadan yaşadığın bu duygu, senin aslında bireysel tarihindeki bir vesikalığın benim suratıma konmuş halidir...

Genellikle de bu bir insandır. Doğru mu anlıyorum?

Evet. Ben farkına varmadan bir şey yaparım, sen acayip gıcık olursun bana. Farkında değilsindir ama o anda beni öfkeli olduğun baban gibi yaşarsın. Ya da bir hareketimi, bir gülüşümü bir zamanlar çok sevdiğin birine benzetirsin. Daha beni tanımadan seversin. Aşk da böyle bir şeydir. Aradıklarımız, beklentilerimiz... Bireysel tarihimizden bir transferans, gelir vesikalık olarak yüzümüze yerleşir. "Aşkın gözü kördür" dedikleri de bu. O başka bir realiteye dönüşmeye başladığında da yoğunluk azalır...

Peki, emek sarf eden iki insanın sakın, yumuşak, garantili ilişkisinin adına siz ne diyorsunuz?!

Çok hoş, çok güzel sevgiler bunlar. Ama aşk değil.

Aşk neden tanık ister?

Hoşsun, başarılısın, erkekler seni seksi buluyor diyelim. Ben seni alayım eve kapatayım, artık hiçbir yerde görünme, insanlar seni unutsun. Ama bu arada evin içinde daha da güzelleşiyorsun, çıtırlaşıyorsun.

Ne var ki, seni kimse görmüyor. Tanık yok! Ben bir süre sonra dışarı bakmaya başlarım! Çünkü benim seninle ilişkim, başkalarının da seni arzuladığını gördüğümde, senin tercih edilebilir biri olduğunu fark ettiğimde ve seni kaybetmekten korktuğumda daha iyi olur. Bu kaybetme korkusu olmazsa seks olmaz, ölüm duygusu olmazsa da aşk olmaz! Seni kaybedebileceğimi bilmeliyim. Ama tabii pis bir oyun vardır.

Bazıları sürekli gidecekmiş gibi oyunlar oynar. Anlamsız kışkırtmalar, sürekli "Bak, ayrılırız" tehditleri, "Böyle yaparsan intihar ederim" filan. Bu değil sözünü ettiğim. O zaman başka bir mekanizma işler. Bu korkuyu yok etmenin tek yolu vardır: Gerçek terki yaşarsın olur biter. Her gün o endişeyi yaşamak yerine sana bunu yaşatmanı terk edersin!

Ölüm ve sevişme içgüdüğü arasında bağlantı var mıdır?

Olmaz mı? Hayvanların ölmeden önce kimi zaman sperm boşaltmaları, asılan insanların erekte olmaları... Ölümün yakınında ya da kıyılarında olan insanlara bak. Mesela yoğun bakımda görevli olanlara. Uzun zaman hastanelerde çalıştığım için biliyorum, ölüme yakın durmak ve ölüm deneyimleri çok fazla cinselliği artıran şeyler.

Bütün hadise geleceğe akıp, ölmek duygusu olduğu için; kayıp duygusu, her zaman için aşkı ve cinselliği uyaran bir şeydir. Bizler ölümün varlığı nedeniyle yaşamı aslında bu kadar coşkulu yaşarız. "Aşk tanık isterin altında da aynı kavram var. Senin gidebilir olmanın sevgilinde yarattığı duygu da benzer bir şey. Sevgilin, karın, kocan bir yerlerde ödül mü aldı? Şahane bir konuşma mı yaptı?

O gece daha iyi sevişilir. Çünkü tanık vardır. Birlikte olduğun insanın başkaları tarafından tercih edildiğini görmek iyidir. Ama nedense insanlar evlenirler ve birbirlerini bastırmaya başlarlar; aman kimse görmesin. Sonra da kendi kendilerine sorarlar: Neden artık onu eskisi kadar sevmiyorum?

YILANSI DİLİM KALBİMİN KÖTÜLÜK KUYUSUNDAN ÇEKTIĞİM SU DEĞİL ZEKÂMIN KIVILCIMI

Murathan Mungan

05.11.2000

Önceden yapılan işler bizim meslekte iyi hava yapar! Rüzgârı kuvvetlidir. Etrafa nanik yapma imkanı verir. Ama aynı zamanda da müthiş bir sorumluluk getirir: 528 sayfalık bir tuğlayı iki gecede yutacaksın. Anlayacaksın. Altını çizeceksin, sorular çıkaracaksın. Gideceksin, soracaksın. Röportaj yapacaksın, çözeceksin ve bu röportajı yetiştireceksin.

Bunun havasını atmak 2 dakika sürüyor, ama hazırlamak için 2 gün 2 gece perişan oluyorsun. Diyeceğim o ki, maliyetini kurtarmıyor! Kurtaran tek şey, herkesten önce gerçekten "şaane" bir kitap okumuş oluyorsun... Son zamanlarda okuduğum en eğlenceli şeydi Yüksek Topuklar. Pes dedim, pes!

Bir erkek nasıl olur da kadınları bu kadar haince, yılanca, dahice, zekice, alçakça gözlemlemiş ve döktürmüş olabilir. Hiper gerçekçi yani. Küfrediyorsun, bayılıyorsun, seviyorsun, ölüyorsun, ama gözünü ayırmadan okuyorsun. Su gibi gidiyor. Hafif ve akıcı bir dille yazılmış.

Bir tarafıyla Sex and the City ve Friends dizisi gibi. Günümüzdeki kadınlar, ilişkiler, güncel yerler var kitapta. Acayip tespitler. İnanılır gibi değil yani. Bir

de bol bol dedikodu malzemesi var. Bitirdikten sonra o kimdi bu kimdi diye konuşacaksınız. Kitabın kahramanı (en fazla kırkında/kafası dolu ama karışık/bekar/grafiker/ ve aslında çok şeker) Nermin de aynı şeyi yapıyor. Bol bol konuşuyor, anlatıyor, tanımlıyor, tarif ediyor.

Kimi kadınları, kadın tiplerini ve özel bir kategori olarak yüksek topuk giyenleri! Kitabın yazılma sebebi ise Tuğde. Henüz beş yaşında bir küçük kadın. Ama ne kadın! Fattan, hesapçı, felaket bir şey.

Nermin, beş gün ona bakmak zorunda kalıyor ve o beş gün içinde karşı karşıya kaldıklarıyla ortaya kocaman bir kitap çıkıyor. Murathan Mungan için bu kitap, bütün eğlendiriciliğinin yanında 70'li yıllardan sonraki birçok tartışmanın ipuçlarını da içeriyor. İnsanları eğlendirerek bu konuları yeniden tartışmaya açıyor. En iyisi siz kendiniz okuyup keşfedin. Bana sorarsanız, bu yazın kitabı Yüksek Topuklar olacak!

Türk edebiyatının son zamanlardaki üç büyüğü... Orhan Pamuk kadınları nasıl anlatıyor? Ahmet Altan kadınları nasıl anlatıyor? Murathan Mungan kadınları nasıl anlatıyor?

Ahmet Altan'ın kadınlara yaklaşımında ciddi bir tutku var. Ve kısa sürede sonuç almaya yönelen, edebiyat dışına taşan hamleleri var.

Nasıl yani?

Ben metinden bahsediyorum! O hamleler, bir an önce kadınlara ulaşsın ve kadınlar o metinleri bir an önce kucaklasın istiyor. Bu konudaki başarısını da asla inkâr edemem. Kadınlarla çok heteroseksüel bir ilişki kuruyor. Yalan da söylemiyor. Yani gördüğüm, bildiğim kadarıyla. Ama hep dışarıdan anlatıyor. Oysa, ben kadınları içeriden anlatabiliyorum. Sanki bir kadın yazar gibi anlatabildiğim! düşünüyorum.

Peki Orhan Pamuk?

Orhan'ın kadınlarla ilişkisini de çok fazla cool buluyorum. Serin yani. Biraz da mahcup. Sonra kırılğan. Kadınlar bu iki yazar için de hâlâ "öteki". Ben ise, kendi adıma "öteki"ne bölünüyorum. Benim kadın kahramanla aramda sadece metnin gerektirdiği teknik bir mesafe var. Ve tabii bu gay olmanın avantajını iyi kullanmakla da ilgili. Böyle bir avantajım var yani.

Bir insanın iyi sevebilmesi için güzel olmasını romanınızın kahramanı Nermin neden şart koşuyor? Hayattan hakkını almış insanlar daha iyi sever diyor. Siz de mi böyle düşünüyorsunuz?

Evet. Üstelik bu "hayattan hakkını almış insanlar"a, kendimi beğenmişlik saymazsan kendimi de katmak istiyorum...

Yani bütün çirkin insanlar kötü âşık mı olur?

Hayır aşktan değil, sevmekten bahsediyorum ben! Ve şunu anlatmaya çalışıyorum: Fizik malzememiz bizim elimizde değildir, ama nasıl bir insan olmak istediğimiz bizim elimizdedir. İnsanlar şarm da kazanabilirler. Mesela

kitabın kahramanı Nermin, demlendikçe görünen güzellere bahsediyor. Ama biz genel olarak kendimizi çalışmayan bir toplumumuz.

Fizik malzememiz ne olursa olsun şarm'la, esprili olabilirsin, şirin olabilirsin, zeki olabilirsin, kendine güzellik katabilirsin. Hayattan hakkını almış insanlar derken, doyumdan söz ediyorum ben. Diyelim ki seksle, yatmayla ilgili problemin var, yatamıyorsun. Yatmanın sağladığı doyumunu sana yazı veremez ki! Yazı sadece kendine ait bir doyum verir. Hayattaki bir açığı başka bir şeyle kapatamazsın yani. Ve "güzel insanlar" derken kesinlikle sadece fizikten söz etmiyorum, kendini çalışmış insanları kastediyorum...

Nermin'e kalırsa iyi kadın özelliklerinden biri bir metres kadar dinlendirici olmak. Siz de mi sevgililerinizin öyle olmasını istersiniz?

Bunu kim istemez! Genellikle sevgili olmak didişmek ve yorucu olmakla özdeşleştirilir. Oysa dinlendirici olmak çok önemlidir. Çünkü dinlendirici olmak sevmektir. Türk toplumu çok âşık oluyor ama partnerini sevmiyor. Sevmek başka bir şey.

Biz Leyla ile Mecnun kültüründen gelen bir toplumuz, hiçbir özelliğini bilmediğimiz, tanımadığımız bir insana âşık olabiliriz. Ama aşk kalbin tek gücü değildir. Aşık olduğunu sevebilmek çok önemlidir. Sevdiğim laflardan bir tanesi de kitaptaki Sinan'ın lafı: "Bir sürü yaralı Narsist var. Kendine âşık ama kendini sevmiyor!"

Yapmaya çalıştığınız şeylerden bir tanesi kadınlara ayna tutmak mı?

Oooo bunu kabul etmek iddialı bir şey olur! Ama kışkırtmak diyebiliriz. Ben kışkırtıcı bir yazarım. Ve öyle bir özelliğim var ki, bunu da yazarlığımın üstün yanlarından biri olarak görüyorum; hafif ve yumuşak bir hareketle elimi insanların içine sokup, kalplerine dokunma yeteneğine sahibim. Hayat, ilkin kalbimizde oluyor, hayal ve kalp kırıklığı dediğimiz şeyler de. Öğrenmeler de. Acıyla ve sevgiyle öğrendiğimiz şeyler var.

Yani benim yazarlığım serin bir yazarlık değil. Hep büyük laflar söyleniyor yazarlar ve kitapları hakkında. Oysa ben itiraf ediyorum, bu kitabı insanlar eğlensin diye yazdım! Yanlış anlaşılmalara çok müsait yerleri olduğunu biliyorum. Ben kendi kafamdaki ideal okur profili için elimden geleni yaptım. Ama hayatı yanlış anlayan insanların benim kitabımı doğru anlamasını da bekleyemem zaten...

Sizce kadınların bir kısmı bu kitaba itiraz edecekler mi?

Elbette.

Sizi aralarına sızmış bir casus gibi görecekle mi? Ve hak ettiğiniz cevabı verecekle mi?

Hak ettiğim cevap beni kesmez, hak ettiğim cezayı da istiyorum! Ben 2000'li yılların yazarlarının androjen olması gerektiğine inanıyorum. Yani yazdıklarınız cinsel kimliğiniz ya da cinsel tercihlerinizle alakalı değildir. Olmamalıdır. Oysa bizde şöyle bir gelenek vardı: "Erkek yazarlar, erkek dünyasının ayrıntılarını çok iyi anlatırlar. Kadınlar da kadın dünyasını..." Günümüzdeki kadın ve erkek roller-

rindeki bütün değişimler, geçişler göz önüne alınırsa, bu ayrım son derece demode bir yazarlık anlamına geliyor. Anlamak başka şey, olmak başka şey. Oysa biz anlamaktan korkarız, çünkü olacağımızı zannederiz. Yani lezbiyenler! anlamaya çalışırsan lezbiyen olmazsın!

Ve siz anlamayı çok önemsiyorsunuz...

Tabii ki. Dolayısıyla ben Nermin karakteriyle kadınların arasına casus gibi sızılmıyorum, Nermin! giyinerek onu sahici kılıyorum. Kitap boyunca Nermin gibi düşünmeye, Nermin gibi hissetmeye, Nermin gibi davranmaya çalıştım. Ve zaman zaman kendimi şizofrenik bir yarılma içinde buldum.

Peki gay olmanız size nasıl bir avantaj sağlıyor? Bu nedenle kadınlara karşı daha tarafsız, daha güçlü olduğunuzu mu düşünüyorsunuz?

Tabii ki kadın dünyasına ve kadın ruhuna daha yakın olmayı sağlıyor! Ama bu tek başına bir şey ifade etmiyor. Tamam, kadını yazarken gay olmak önemli bir avantaj ama bu avantajı kullandıran şey, emek, çaba, kültür, zekâ, yetenek ve diğerleri. Dahası ben kadın seven biriyim. Kadınlarla ilişkim iyidir. Ruhumun bu anlamda kirli ve çapaklı bir yanı yok...

Peki siz kısmen Nermin misiniz? Yoksa Nermin'le de mi rekabet halindesiniz?

İkimiz tamamıyla ayrı insanlarız. Rekabet de söz konusu olmaz, o grafiker, ben edebiyatçıyım! Alanlarımız çok farklı yani! İyi bir oyuncuyum ama. Rolüm bittiği anda, perde kapandığında evime gelir ve kendi hayatımı yaşarım.

Kitabınızı okurken çok güldüm ama erkekler için de hüznüldüm. Hissettiklerim doğru mu? Kadınlar, o zavallı adamları parçalıyorlar mı?

Evet. Çünkü kadın-erkek ilişkisi bir iktidar ilişkisi aslında. Toplumsal şiddet, kadının gramerinde olmadığı için kadın da erkeklerle ilişkisini başka bir şiddet grameriyle gerçekleştiriyor. Bu yüzden dile ve gündelik hayat oyunlarına daha çok hâkimdir kadın. Kurguya, entrikaya...

Kadınlar neden birbiriyle dost olamıyor. Neden ancak başka bir kadın söz konusu olduğunda ittifak kuruluyor?

Galiba kitaba dokusunu veren yüksek topuklu olmak hikâyesi de bu. Seyreden rolüne bu kadar mahkûm edilen kadın bir kere seçilmek zorunda. Fark edilmek, görülmek zorunda. Haliyle kadınların, rekabet duyguları erkeklere oranla çok daha erken yaşlarda oluşuyor. Bu biraz ezilmek ve itilmekle de ilgili. Tüm bunlar diğer azınlık toplulukları için de geçerli.

Kitabın benim için siyasal perspektifi kimlik politikalarıdır. Ben sadece bir şey olmaya kilitlenmiş politikaların, hayatın diğer alanlarını kararttığını düşünüyorum. Kadın olmak. Yahudi olmak. Eşcinsel olmak. Yani sadece Kürt olmanın sorunlarına kilitlenmişsen, hayatın diğer sorunlarını görmüyorsun. Sistem de en büyük kötülüğü böyle yapıyor insana.

Bu kitapta hiç kadın düşmanlığı yaptınız mı?

Hayır, zannetmiyorum. Ama insanlar kadın düşmanı olmak istiyorlarsa bu da bir özgürlüktür. Düşmanlık yapmadıkları sürece, düşünebilmeliler. Pek çok

erkek, anneleriyle olan meselelerinden ötürü zaten kadın düşmanlığı içerisinde yaşar. Ama ifade edemez. "Bu kitabı yazarken kadın düşmanlığı yaptınız mı?" sorusuyla karşılaşmayacağımı herhalde düşünmüyordum!

Ama metnin içinde bu tür yanlış anlamaları engellemek için bir muntaka temizliği yaptığımı düşünüyorum. Ama şu düşmanlık yapmadan düşman olma meselesine fena halde takmış bulunuyorum: Birilerinin de çıkıp bu ülkede "Ben Ermenilerin düşmanıyım" demesini istiyorum.

Ya da "Eşcinsellerden sahiden nefret ediyorum." Ama kimse demiyor. Bir entelektüel tavır tüm bunların üzerini örtüyor. Bu kadar düşman olmak tamam iyi bir şey değil ama bu kadar çok hissedilirken söylenmemiş olması daha kötü bir şey...

Kazık kadar kadınların cilve olsun diye küçük kız sesiyle konuşmaları erkekleri tavlayan bir şey öyle mi?

Çok.

Yok mu peki bu erkeklerin uyanık olanları...

İşte ben de okurlar bunu sorsun istiyorum! Ama bu, enayi olmakla ilgili bir şey değil. Bu rolü sevmekle ilgili bir şey. Mesela bazı kadınların kedilerden korktuğunu biliyorum. Sahiden korkuyorlar. Ama bazı kadınların kedi korkusunu, masadaki erkeklere oyun olarak görüyorum. Himayeye muhtaç kadını oynuyorlar. Erkekler de yiyor. Göğüslerini kabartıp saracak ve onu koruyacak ya! Bunlar, o iki cinsin arasındaki oyun repertuarı...

Ancak belli bir zekânın üstündekiler kötü olabilir deniyor kitapta. Siz zeki misiniz?

Göründüğümden daha zeki ve duyarlıyım ve gündelik dili iyi kullanıyorum. Kitapta da yılansı bir dil var ama bu benim kalbimin kötülük kuyusundan çektiğim su değil! Zekâmın kıvılcımı...

Kadınların dişil oyunlarına bol bol örnek var kitabınızda...

Tabii. Kendini çok iyi hissediyorsun, hazırlanmışsın, bir yere gideceksin. Bir kadın arkadaşın sana "Aaa diplerin gelmiş!" diyor. Ya da en masum haliyle, "Sen biraz kilo mu aldın? Ya da üzerindikiler mi seni öyle gösteriyor!" Küçük çelmeler bunlar, yani dişil oyunlar. Erkek bunu ya görmez ya da söylemez. Zaten, zekâ, mutsuzluk, hayattan hakkını alamamak zamanla insanda kötülüğe dönüşür. Ben çok acımış kadın görüyorum etrafımda...

Kadınlar, neden bir kadının -sahiden- çocuk sahibi olmak istemediğine inanmazlar?

Çünkü kadınlar için çocuk sahibi olmak egolarını yayma araçlarından bir tanesi. Toplumsal sistem içerisinde bir güç kazanmış oluyorlar. Bir başka kadının da gücü, bilinçli bir tercihle elinin tersiyle nasıl itebileceklerini diğer kadınlar anlamıyor.

"En sıkı eşcinsel düşmanları, eşcinsellerin arasından çıkar. Açık ya da kapalı eşcinsellerden. Kim hayatı boyunca unutmaya çalıştığı bir şeyi sürekli

karşısında görmekten hoşlanır ki.".. Bu örneğe uyan eşcinsel düşmanlarıyla sık sık siz karşılaşıyor musunuz?

Elbette karşılaşıyorum. Tepki filan göstermek gerektiğine de inanmıyorum. Tabii tacize filan dönüşürse o başka...

"Tabii böyle davranacak. Nasıl olsa o da kendisini bir gün keşfedecek!" gibi şeyler düşünüyor musunuz içinizden...

Yok, oraları geçtim. Kitaptaki en sevdiğim cümlelerden bir tanesi: "Bir gün nasıl olsa kendi anlar diye düşünmüş olmalıyım. Ama bazı insanların hiçbir zaman öyle bir anları olmayacağını da unutmamalı insan. " Bu çok gönülden yazdığım bir şey. Eskiden adalet konusunda da böyle düşünürdüm. "Bir gün başına gelirse anlayacak"

diye. Gelmez ya da başına geldiği halde anlamaz! Ne yazık ki deneyimler her zaman çıkarsamalarla sonuçlanmıyor. Çünkü deneyimler sadece bize öğrettikleriyle değil, bizim onlardan öğrenmek istediklerimizle de ilgili. Ve insanın kendisine dünyaya ne kadar açtığıyla da ilgili. Kendi adıma bütün kapılarımı dünyaya açtım ben. Bu aynı anda beni yaralayabilirsiniz anlamına da geliyor. Ama bu kadar yaralanmayı göze almış bir adamı kolay kolay yaralayamazsınız, onu da bilin!

EN ZORU BİR ÖLÜYE ÂŞIK KALMAK

Meral Okay

09.03.2003

Bir kadın var, bu aralar acayip popüler. Aşmalı Konak'ın Meral Okay'ı. Tevazu gösterebilir göstermesin, kabul etsin etmesin, o yaptı işte! Öykü onun. Onun çocukluğundan, onun anılarından, onun duyarlılığından, onun damarlarından fışkırdı. Tabii ki, ekip çalışmasının önemi var ama sorarım size kaç tane böyle öykü var?

Son derece canlı, diri, komik biri Meral Okay. Her şeye, herkese yetişiyor. Resmen muhtar gibi, herkesi tanıyor. 10 parmağında 12 marifet (Peki o zaman: 1-Şarkı sözü yazarlığı. 2-Sezen Aksu arkadaşlığı. 3-Albüm prodüktörlüğü. 4-Konser organizasyonu. 5-Dizi oyunculuğu, yapımcılığı. 6-ANS'de yöneticilik. 7-Yayınevi idaresi. 8-Restoran-bar işletmeciliği. 9-Darda Kalanlara Acil Yardım Kolu Başkanlığı. 10-Aşmalı Konak öykü yazarlığı. 11-PR danışmanlığı. 12-Meral Okay'ı idare etmek!); ama bu kadınla konuştuğunuzda anlıyorsunuz ki, 10 yıl önce kaybettiği sevgilisi Yaman Okay'ı n eşi olmayı da hiçbir zaman bırakmamış.

Bu, böyle bir röportaj. Meral Okay'ın içindeki yüzü. Herkes tarafından görülmeyen yüzü. Diğer yüzleri kadar bu yüzü de güzel...

Biz sizi kendini gizleyen, önde olmaktan hoşlanmayan biri olarak tanıyorduk. Şimdi gündemin göbeğindesiniz. Bu durum hayatınızı zorlaştırmıyor mu?

Mevcut durumu ciddiye almadığım için hayır! An'a ilişkin bir şey bu. Aşmalı Konak biter, 2 ay sonra kimse beni hatırlamaz. "Ah keşke bitirmeseydiniz! Şöyle olsaydı, böyle olsaydı" derler ama bir süre sonra herkes kendi hayatına geri döner. Seyirci yeni meraklara, tutkulara yelken açar, ben de kendi işime bakarım... Böyle şeylere takılıp kalmak sağlıklı değil yani. Şizofrenik, şizofrenik!

İyi de hayatınız boyunca hiç bu kadar popüler olmadınız!

Olmadım ama bunu bana atfedilen bir popülerlik olarak algılamıyorum. Allah'tan! Akıl sağlığı tam da böyle zamanlar için lazım! Evet, Aşmalı Konak iyi bir hikâye. Ama iyi bir hikâye, yola çıkmak için iyi bir neden, o kadar. Sadece benim öykümle olacak iş değil yani. Oradaki oyuncular, yönetmen, teknik ekip, yapım...

"Bu bir ekip çalışması. İltifatları üzerime alamam!" sendromu mu?

O kadar da vasatı bir sınırlandırma içinde tutmuyorum kendimi. Ama o saydığım şeylerin her birinin kendi içinde değeri ve önemi var. Ben de o değerli ve önemlilerden bir tanesiyim. Yegânesi değil...

Peki bütün bu gürültü patırtı içinde özlediğiniz ve eksikliğini duyduğunuz bir şey... Var mı?

Olmaz mı? "Bugün kendimi iyi hissediyorum, şahane bir şey yaşadım!" ya da "Kafam karışık, canım da sıkkın!" diyebileceğim nefes yok hayatımda... Bazen bir filme gidersen ya, paylaşmak istersin ya da yolda bir şey gözüne çarpar, o anı daha da abartarak seni çok iyi tanıyan, bir zamanlar senin "müşterin" olmuş birine anlatmak istersin. İnsanların "sadık müşterileri" vardır ya evde, herkes vazgeçse de satın almaya devam edecek birileri. Kocan, karın, sevgilin...

Bazen uzun uzadıya anlatmadan, göz göze geldiğinde bile ne hissettiğini anlayacak... Bende o yok. Eksiklikten öte bir göçük bu... Toprak kaybı gibi bir şey yaşadım. Yaman'ı kaybettim 10 yıl önce. O zamandan beri de aşağı doğru inen bir boşluk var içimde...

Zamanla dolmuyor mu o toprak?

Hayır, o göçükle yaşamayı öğreniyorsun...

Nasıl öğreniyorsun?

Bazen tevekküle sığınyorsun. "Hayat, böyle bir şeydi zaten" diyorsun. 93'te bütün hayata bakışım değişti. Hayat ritmim, şeklim... Ve tabii önceliklerim... 10 yıl evvel beni sinirlendiren, öfkeliendiren veya coşkulara sevk eden şeylerin yerini başka şeyler aldı...

Daha az öfke duyuyorum, küçük şeylere daha çok seviniyorum. Yaman'ın kaybıyla birlikte hayatın çok kısa ve hafif bir şey olduğunu fark ettim... Ölümüne koşan birine eşlik edince pek çok şey öğreniyorsun. O gidecek, engel olamıyorsun,

durduramıyorsun. Ne tıpla, ne aşkla ne duayla. Bir anlaşma var sanki. Ve sen tanıksın...

Ne kadar sürdü bu tanıklık?

iki ay. Saniye saniye. An an... O gidişin süratine, onu yaşayan insanın paniğine, korkularına, acısına, öfkesine, hepsine tanıklık ediyorsun... Elin değişiyor ölüme. Bunları yaşadktan sonra da korku diye bir şey kalmıyor. Gereksiz ciddiyetler gülünç oluyor. Evet, durmaksızın çalışıyorsun, o boşluğu başka şeylerle doldurmaya, işini iyi yapmaya uğraşıyorsun ama... Genel geçer şeylere çok da prim vermiyorsun.

Sorumluluğu daha fazla; başka türlü bir aile hayatınız olsaydı, yani Yaman Okay hayatta olsaydı, yine bu yaptıklarınızın hepsini yapabilir miydiniz?

Onunla beraberken de tek iş yapmadım. En az iki iş. "Bunu da yaparsam kendime ayıracağım vakitten çalarım" duygum hiç olmadı. O iş de olsun, bu iş de... Yaman olsaydı da değişen bir şey olmazdı yani.

Birden fazlasının sebebi ne? Bir tane iş kesmiyor mu sizi?

Yaptıklarımı iş olarak algılamıyorum galiba... Hep arkadaşlarımla, dostlarımla çalıştım ben. Güle oynaya. Ortaya çıkanlara da o insanlarla çıkılan yolculuklar olarak baktım.

Saysanıza bir şu işleri...

İşte Aşmalı Konak. Ucundan kıyısından oyunculuk. Şimdi ANS'deki dramaların sorumluluğu. Sonra yayınevi: Om. Tabii hiçbir zaman hayatımdan eksilmeyecek olan Sezen Aksu... Her hal ve şartta devam eden bir birliktelik. Sadece birlikte şarkı sözü yazmak değil, beraber bir şeylerin üretiminde olmak; bazen şarkı sözü, bazen bir konser akışı, bazen de konsept çalışması.

Zamana bağlı olmadan, iki arada bir derede yan yana gelip bir şeyler çatabiliyoruz. Hem iş hem duygusal anlamda... Mesela, geçen hafta Yaman'ı kaybedişimin 10. yılıydı. Sabah mezarlığa gitmek üzere evde bir başıma hazırlanıyorum. Gazetede bir yazı okudum, dağıldım.. En zoru bir ölüye âşık kalmak. Sanırım ağlamaya da başladım.

O ara galiba Sezen'le konuştum. "Yola çıksana artık sen" dedi. 4 dakika sonra Etiler'de buldu beni. Mezarlığa gittik, Yaman'la sohbet ettik... Sonra hop birden değiştik: "Hadi yeter! Nişantaşı'na gidelim." Sadece birer salata diye başlarsın ya, aynen öyle, Zanzibar'da her şey yenildi, 2 şişe de şarap içildi. Kesmedi! Bir sonraki kare: Reasürans'taki ayakkabıcılar talan ediliyor. Ben 2 çift, Sezen 4 çift pabuçla eve döndük!

Yaman Okay size uzaklarda bir yerde yaşıyor gibi mi geliyor?

Hayır. Ama toprağın altındaymış gibi de gelmiyor. Daha rasyonel bir yerde. Herhalde bir yerlerde karşılaşırsınız diye umut ediyorum. Karşılaşmazsak büyük haksızlık!

Yeniden buluşma fanteziniz var mı?

Belli bir şey yok. Mahşer hayallerim filan! Ama Yaman'ı kaybettikten sonra ara ara sürprizler yaşadım...

Nasıl yani?

Türkbükü'nde evimiz vardı. Yaman'dan sonra o evde olmak canımı yaktı, evi bıraktım. Oysa ne anılarımız vardı... Shipahoy'un iskelesi mesela, sıcaktan bunalıp pikeyi yastığı kapıp, uyuduğumuz yerdi... Yıllar sonra arkadaşarımla yeniden gittim Türkbükü'ne, tekneyi de o iskeleye bağlamışlar. "Ne ömürler geçti burada, şu oldu, bu oldu" diye düşünmeye başladım kendi kendime. Güneş batmış, ay da var hafif, şahane bir akşamüstü. Birden Yaman'la benim en sevdiğimiz şarkı çalmaya başlamasın mı? Şaka gibi!

Berlin sokaklarında kulağımızda walkman'lerle dinlediğimiz şarkı. Öyle her an radyoda çalan bir şey de değil. Eteni Krayaundru'dan bir vals. Böyle küçük selamlaşmalarımız oluyor. Ara ara hissederim onun elektriğini. Buradan Yaman geçti derim. Kendimi çok sıkışmış, bunalmış hissettiğim anlarda bir rüzgâr eser ve ben bilirim.

En çok neyi özölüyorsunuz? Yaman Okay'dan kalan kareler yani...

Bir sürü kare var. Ara ara onlar geliyor hard discten. İnsan çağırıyor. Gerçi çağırılmayınca da geliyor! Çok heyecanlandırıcı bir şey gördüğümde, dinlediğimde, izlediğimde "Keşke burada olsaydı ve bunu paylaşıydık" diyorum. "O bundan mahrum kaldı!"

İlk zamanlar güzel bir gün batımı bile sinirime dokunuyordu: "O bunu kaçırıyor!" Sonra tabii normalleşiyorsun, zaman içinde kendi ritmini ve yolunu buluyorsun. Yalnızlığınla baş etmeyi ve onun etrafına kenar süsleri koymayı öğreniyorsun. En önemlisi zaman içinde kendini hafifletmeyi öğreniyorsun. Temel anahtar bu: Kendini hafifletmek! O zaman kendi yolculuğunda daha hızlı yol alır hale geliyorsun...

"Komik kadın maskesi"nin ardındaki kadının, duyarlılığının sınırı nereye kadar gidiyor?

Bilmiyorum ki. İnsan kendi sınırlarını bilebilir mi? Ayağına bir gün bir olay, bir felaket, bir acı yuvarlanıyor ve sen ayakta durmaya çalışıyorsun. Çok mu hüzünlü konuştum! Ben hüzünden sıkılırım aslında, en çok da kendi hüznümden...

Bunu nasıl beceriyorsunuz? Küt diye başka bir ruh haline geçebilmek...

Çok sıkıcısın Meral diyerek! Patetik pozisyonlar fenadır. Ne ben böyle bir şey yaşamak isterim ne de etrafımdaki insanlara yaşatmak. Başkaları için de ağır yükler bunlar.

Peki şu an yaptığınız nedir? Boşluğu doldurmak için oyalanmak mı yoksa hayatı biraz daha anlamlı kılabilmek için eğlenmek mi?

Çok çalışarak tabii ki bir boşluluğu doldurabiliyorsun. Üstelik yaptığın işle birlikte sen de zenginleşiyorsun. O anlamda şanslı hissederim kendimi. Tamam, bir sürü iş yapıyormuşum gibi dururum ama o işler sayesinde bir sürü yeni arkadaşım, dostum olur benim.

Sanatçı birinin aynı zamanda organizasyon ve yöneticilik yapması ne kadar ıstırap verici?

Önce kendini sanatçı olarak görmeyerek hafifletiyorsun meseleyi! Ben sanatçı filan değilim. Bir öykü yazdım o kadar. O öykünün de kendi içinde bir matematiği var. Kurgu yani, belgesel değil. Peki öykünün içine kendi hayatımdan kaçaklar olmuyor mu? Oluyor.

Ama sadece beni iyi tanıyanların yakalayabileceği kaçaklar onlar. Bazı isimler, bazı espriler. Zaten bu işi yapmanın benim için en lezzetli tarafı bu: Yaşarken, canımı acıtan bir şeyi *yazarak* çok hafif bir hale çevirebiliyorum. Onunla dalga geçebiliyorum. Beş yıl evvel canımı sıkıyan bir şey, bugün yazarken fark ediyorum ki, bir sızıntı halinde gelmiş oraya.

Benim dahilimle değil. Kendiliğinden. Yarattığım kahraman öyle bir laf söylüyor ki, o yaşanan şeyin üzerine geçiyorum. Zaman geçmiş, duyarlılıkların dereceleri değişmiş, ısı düşmüş, şimdi artık o, benim cebimde tuttuğum bir bilye. Çıkarıp oynayabilir hale geliyor.

O yüzden kendimi şanslı hissediyorum. Bütün bunları yapamayan, yaralarını delik deşik halde içinde taşıyan, hababam dönüp dönüp göğsünü açıp yarasına bakan bir sürü insan tanıyorum ben. Çoğunlukla kadınlar. Allah'tan böyle bir işim var diyorum. Akıl sağlığını koruyor. Rehabilite edici bir tarafı da var...

Allahaşkına sizin ne kompleksiniz var? Altından kalkamadığınız, kıvramadığınız, baş edemediğiniz...

Yaşamak! Hayat denen şeye sahip çıktığımızı sanarak, fena halde yanılarak, bizim dışımızda gelişen pek çok faktörle baş etmeye çalışarak yaşamak... Baş ettiğimi söyleyemem!

Ama bunu pekâlâ beceriyorsunuz.

Mu acaba?

HOŞ GELDİN ÖLÜM

Makbel Oytay

21.06.1998

Gülerek, kahkahalarla okuyabileceğiniz bir ölümü bekleyiş biçimi. Olabilir mi? Olmuş bile. Makbel Oytay, 15 yıldır kanser ve tam 11 operasyon, bir dolu kemoterapi ve radyoterapi geçirdi.

Ve bu arada çok güzel iki aşk yaşadı. En büyük hayali motorsikletle Amsterdam'a gidebilmek. Onu da gerçekleştireceğine inanıyorum. Bana inanmıyorsanız önce bu röportajı, sonra da yeni çıkan kitabı Makbel'in Günlüğü'nü okuyun!

Bizim kültürümüz, ölümü "kabullenmemek" üzerine kurulu. Kanser sadece ölüm biçimlerinden birine örnek. Sürekli ölüm ile flört eden biri olarak bari siz söyleyin: Kabullenmek mi gerekiyor bu mereti? Reddetsek olmaz mı?

Benim "malzemem" kanser, ancak kanserden söz edebilirim. Kanserli insanların bazıları sanki kanserin dışında yaşıyorlar, içine bir türlü giremiyorlar. Oysa, kanser başka şeylerden farklı değil ki!

Ölüm denen şeyi dışlamak yerine, kendi içine alıp onunla yaşamayı öğrenmek, hissetmek gerekiyor.

Bu "son"a yaklaşmak gibi bir duygudan kaynaklanıyor olmasın?

Olabilir ama kanser bana sunulan bir lütuf. Normal hayatın akışına kapılmışken, kanser ya da herhangi başka bir ölüm tehdidi hissetmezken, hep dışarıdadır ölüm, o "son". Sana da bir gün olacaktır, onu bilirsin, ama o ne kadar uzak ve soyut bir şeydir.

90 yaşına gelir insan, hâlâ ölümü kendini yakıştıramaz. Fakat bu hastalıkta diğer insanlardan şanslı oluyorsun, bir gün ailenle her zamanki gibi yaşarken, çocuğun var, çocuğun var, işin, evin, bir şeylerin var, bir anda her şeyini kaybetme noktasına geliyorsun. Öleceksin. Ölüm geliyor. Ölümün eşiğine gidiyorsun. Orada bambaşka şeyler görüyorsun.

Ölümün eşiğine gitmenin kime ne faydası olabilir ki!

İnsanın kendisine. Çünkü oradan hayatın içine tekrar fırlatılıp döndüğün zaman o sahip olduğun her şeyi bambaşka gözle görmeye başlıyorsun. Normal hayatını yaşarken bunlar mümkün değil. Benim anlattığım ölüp geri gelmek gibi bir şey. Avantajı bu. Ve ben sanıyorum bu avantajı yakalayabilenlerdenim. Çünkü kabulleniyorum.

Kabullenemeyen ne yapar?

Kadın kanserdir, hâlâ kafasında o perukla dolaşır! Kocasını daha saçsız halini görmemiştir bile. Düşün ki, o evde birlikte yaşıyorlar ve o hastalık yokmuş gibi davranırlar. Gece terleyince, adam uyuyunca şöyle havalandırılıp geri takılır o peruk. Neden? Sucu geliyormuş, sütçü neyin var abla diye soruyormuş.

Kendi bile o hastalığı kabullenmiyor aslında. Onu kabullenmeyen bir insanın o hastalığın ona sunduğu imkânları kullanmasına imkân yok. Oysa, bir kere başarır-san, kanserine, "Tamam be arkadaş! Sen de benimle birlikte yaşa" diyebilirdin, gerisi çorap söküğü gibi geliyor.

Yoksa ben bir mucize gerçekleştirebilecek insan değilim, herhangi bir insanım. Eğer bunu başaramasaydım çok daha kötü acılar çekiyor olacaktım. Zaten hastalığın kendisi zor, artı bir de bununla uğraşacaktım...

Hiç aşkla uğraşmak istemediniz mi?

Kanserim ve ben çok güzel iki aşk yaşadık! Hem de bedenim gerçekten deforme durumdayken. Her şeye farklı baktığım gibi, aşka da farklı bakmaya başladım. Artık benim için sahip olmak, yapışık kalmak gibi bir şey yok. Hayatı bile bırakabilecek bir yere geliyorsun. Değil ki aşkı!

Her şeyi tadında bırakmayı öğreniyorsun. Hiçbir şeyin ısrarla uzatılamayacağını, her şeyin bir ömrü olduğunu öğreniyorsun. Bir yolda yürüyorsun, o sana katılıyor ya da katılmıyor ya da bir süre sonra işi var gitmek istiyor.

Yani adamı serbest mi bırakıyorsunuz?

Eskiden olsa ne hain planlar yapardım işi uzatayım, akli sadece bende olsun diye. Şimdi bunlar yok ve o kadar rahatım ki. Ve ne kadar güzel ayrıldık, eskiden

olsa kan revan içinde biterdi. Mahvederdik birbirimizi. Yer bitirir, parçalardık. Şimdi işin keyfine varır oldum...

Nasıl keyfine varıyorsunuz? Ben popom düz diye sevişirken kompleksten ölürken, siz iki memesiz nasıl rahat oluyorsunuz?

Çünkü ben bedenimle barışık durumdayım! Ben böyle bir eksiklik hissettiğim için, birlikte olduğum kişi de hissetmiyor. Bu hep kabullenme. Ve insana müthiş bir güven duygusu veriyor. Sen de bunu dene! Senin fark etmediğini kimse fark etmiyor. Bir ilişkimde onun rahatsız olacağını hissettiğim için tişörtümü çıkarmadım. Komik! O da çıkarmadı.

Aslında bu beni tanımamasından kaynaklanan bir şey. O beni kırmamak için jest yaptı, ben onu korumak için jestini gördüm. Son sevgilimse, tişörtümü kendi elleriyle çıkarttı. İyi de yaptı!

Ölümlerle bu kadar iç içe olmak nasıl?

Çok zevkli! Tabii ki çok korktum, çok ağladım. Evet, ölümü beklemek zor, korkutuyor insanı.

Şimdi...

Son zamanlarda o sonun iyice yaklaştığını biliyorum ama hayatı hâlâ ölecekmişim gibi yaşamıyorum. Yani öteki tarafa dair o anlamda bir hazırlığım yok. Burada kalan zamanlarımı olabildiğince iyi değerlendirmek istiyorum. Evet öleceğim, ama ölmeye giderken de güzel bir şeyler yaşamamanın ne gibi bir mahzuru olabilir?

İnsanlar hep küt diye ölmek isterler. Bir anda olsun bitsin! Kalpten filan, yatakta uyurken...

Nerede o küt diye ölmeler! Ben 15 yıldır ölemedim gitti! Ancak filmlerde öyle pıt diye gidiyorlar. Benim, ölümü bilmek, ölümü beklemek konusunda herhangi bir fikrim yoktu. Öğreniyorsun. Yok saymak doğru değil bence. Çünkü ölümü yok saymak, başka şeyleri de yok saymayı birlikte getiriyor.

"Her şeyin bir 'ruh'u olduğu gibi kanserin de var!" diyorsunuz, kanserin bir ruhu olduğuna gerçekten inanıyor musunuz?

Elbette ki! Ve ancak o ruhla tanıştıktan sonra bu hastalıkla birlikte yaşanabiliyor. Öğrendiğin her şey, kendini tanıma yolunda harcadığın tüm çabalar, ancak ve ancak o ruhu fark ettikten, kabullendikten sonra oluyor.

Ama o bir düşman değil...

Değil. "Kanser bedeni istila etti" diyorlar, sanki bir yerden alındı bu hücreler, sana verildi. Öyle bir şey değil ki bu! Ortalıkta bir savaş lafı var: "Kanserle savaş arkadaş! Kanseri yeneceksin!" Kim kimi yeniyor? Onlar senin hücrelerin. Başka biri değil ki! O sensin. Burada önemli olan kanserle birlikte yaşamayı becerebilmek, o iç huzurunu kurabilmek.

Dahası bağışıklık sistemiyle ilgili bir hastalık bu, kendinle didiştığın zaman, ortada bir karışıklık, bir çekişme var; bu da tabii negatif bir şey. Bunu keşfettiğin zaman kanseri ve dolayısıyla onun ruhunu anlamaya başlıyorsun.

Bunu keşfetmek kolay olmasa gerek.

Belki de ben böyle hissettiğim için bu kadar uzun zaman yaşayabildim. Çok daha önce bitebilirdi bu iş. Ben aslında çoktan ölmüş olmalıydım!

Kanseri tanımlarken "anarşist" diyorsunuz, "güzel" diyorsunuz, "zeki" diyorsunuz: "Uyumlu, sakın gösterişsiz, ama ne istediğini iyi bilen kendi içinde kuralları olan, farklı ama çok tutarlı davranan". Yani adeta siz o sizi öldürecek hücrelere hayranlık duyuyorsunuz!

Çünkü ben gördüm onları! Tahlile giderken bir kere merak ettim, açtım baktım. Ve ne oldu? Büyüledim. Halbuki bizler hep olumsuz ve kötü gelişen şeylere alet ederiz onları: Kanserli yapı, kanserli ilişkiler deyimlerini kullanırız. Aslında petek gibi bir şey, bal renginde. O kadar yumuşak, o kadar kendi içinde uyumlu ki. İnsan, deforme olmuş, gri ucube gibi bir şey zanneder değil mi? İnsanı yiyen bitiren, kahredici, bedenini istila eden düşmanlar. Hiç öyle değiller...

Ben hâlâ anlamıyorum, nasıl oluyor da, bu kanseri "milli piyangodan çıkmış büyük ikramiye" olarak değerlendirebiliyorsunuz?

Bu hastalık sayesinde ruhumla, bedenimle ilgili yepyeni şeyler öğrendim. Onları daha iyi tanıdım. Neredeyse tüm hücrelerimi hisseder oldum. Nerede ne var? O acı bana ne demek istiyor? Garip bir şey oluyor; o vücuduna yolculuk denen şey, görmek, tatmak, koklamak gibi bildiğin duyularının dışında varlığından bile haberin olmadığı bir sürü duyunla kendini tanımaya başlıyorsun.

Fazlaca bedenimizle ilgilendiğimizi sanmıyorum, bizler kopuk yaşıyoruz. Halbuki öyle muazzam bir bütünüz ki. Bunu fark ediyorsun. Bir de herkes söyler: Her şeyin iki yüzü vardır diye.

O ne demek?

Şu demek: Kanser acı veriyor, o ayrı bir şey, hiç acı çekmedim, çekmiyorum dersem yalan olur ama orada takılıp kaldığın zaman, diğer yüzünü göremiyorsun. Ki çoğu insan orada takılıp kalıyor, öbür tarafa geçemiyor. Oysa, bir de öteki yüzü var. Hakikaten eğleniyorsun. Benim kitapta anlattığım eğlenceli yüzü. Yoksa bu gözlemleri yapamazdım.

Bir tarafın hasta olup çürürken bir tarafın canlanıyor. Bir anlaşma imzalanıyor bedenle aranda, bu yazılı bir anlaşma değil. Ona ve sana ait alan paylaşımı var. Bedenin acı çektiği zamanlar oluyor ama öyle bir şey oluyor ki, birbirinize saygılı hale geliyorsunuz. İnanılmaz fiziksel ağrılar çekiyorsun ama sonra küt diye bedenle, belki de aranızdaki o anlaşma gereği sana, ruhuna, nefes alabileceğin bir alan tanıyor. Müthiş bir şey! Ama bence en önemlisi, insan dalağıyla, ciğeriyle vesairesiyle savaşamaz!

K.Ö (Kanserden Önce) ve K.S (Kanserden Sonra) arasında değişen ne var?

İkili ilişkilerde, işimde, aslında hayatın her alanında eskiden hakikaten çok hırslı ve tutkulu bir kadındım. Bir ara DİSK'e girmiştım, basın dairesine. İçimden şöyle demiştım: Ben bu dairenin müdürü olacağım. Oldum da sonunda. Bütün öteki daireleri de idare eder olmuştım. Yani garip bir hırsı. Bulduğum yerde merkez olmalıydım. Yine oluyorum ama farklı bir anlamda.

O türlü bir tahakkümdü. Benimle çalışmak ölümdü. Hele kadınlar için. Şimdi düşünüyorum da çok üzülüyorum böyle davrandığım için. Sonraları bu hastalıkla birlikte bütün bunlar yıkıldığı gibi, bu sahiplenme ve tahakküm kurma halleri de değişti. Bütün ilişkileri, hayatı algılamam değişti. Artık ertelemeye, pişmanlığa, tahakküm kurmaya, sahiplenmeye yer yok...

Yoksa siz kendinizi bir "öncü" gibi görüyor musunuz?

Hayır, ama yazdığım şeyin kendi türünde tek olduğunu düşünüyorum. Didaktik değil, bir başöğretmen diliyle yazılmış değil, nasıl da becerdim'in kitabı değil. Bilmem, belki kitap da değil, zaten ben de yazar değilim. İnsanım ben, insan. Ölmek üzere olan, ama hâlâ korkmadan kendisine biçilmiş hayatını tamamlayan ve acaba bir aşk daha sığdırabilir miyim, motorsiklette Amsterdam'a kadar gidebilir miyim diye düşünen biriyim...

Kitabın bir yerinde insafsızca "Başına geleni taşımak zorundasın" diyorsunuz! Taşıyamaz, taşıyamaz...

Yok öyle şey! Zaten, herkes her şeyi o ya da bu şekilde kaldırıyor, taşıyor. Yıkılıyorsa bile, yıkılarak taşıyor. Üstelik onun başına geliyor. Nasıl taşımayacak! Eğer bir insandan herhangi bir şekilde başına gelenler gizleniyorsa, onun kaldıramayacağını düşünmek gibi ulvi amaçlar güdülyorsa bile bu bir hak ihlalidir. "Yıkılır onu taşıyamaz"!

Nereden biliyorsun? Taşıyacak o. Sen mi öleceksin onun yerine? Sen mi acı çekeceksin! Yooo. O zaman, onun yerine sen nasıl karar alırsın? Taşıyacak mecbur. Kaçışı yok. Yıkılabilir, kalkabilir. El yordamıyla kendine uygun bir şeyi bulacak sonunda. Herkes başına geleni taşıyor. Taşıyamadı dediğin bile taşıyor...

Ölüm hakkında son bir laf eder misiniz desem, ne dersiniz?

Hoşgeldiin ölüm!

Makbel Oytay'ı bu röportajdan bir süre sonra kaybettik.

O ASLINDA GENEL YAYIN MUHABİRİ

Ertuğrul Özkök

28.10.1993

Röportaj yapılırken bile odada müzik çalıyordu: Bach. Hayır, sadece klasik müzik dinlemiyor! Ebru Gündeş dinlediği bile oluyor. Çünkü ona göre müzik, insanın en büyük lojistiği. Bir enstrüman çalmayı denemiş ama becerememiş: "Bas gitar çalmak için çok uğraştım. Ama bir türlü dört notayı arka arkaya getiremedim"

Genelde uyumak üzereyken televizyon seyrediyor. Türkiye'nin bir numaralı "zapping" manyağı olduğunu iddia ediyor. Geçen gün de gazetede bir haber dikkatini çekmiş: "Zapping yaparken cinayet çıktı!" Espirili ve yaratıcı: "Aynı televizyonda iki zapping aleti olsa ne olurdu acaba?" diye sorabiliyor.

Sadece televizyon seyrederken mi şıpsevdi bilmiyorum ama tek kanala uzun süre dayanamıyor: "Sosyal psikolojide çocuklar üzerinde bir teori var. Reklam filmlerine bayılırlarmış. Çünkü dikkatlerini 15 saniyeden fazla aynı konuya yoğunlaştırmaları mümkün değil" diyor. O da biraz öyle, çabuk sıkılıyor her şeyden. Garip olan da, kendisi bir gazete yönetiyor. Ama hiç de ciddi ve sıkıcı biri değil!

Neden size Özalcı diyorlardı?

Özal'dan çok haber alırdım. Özal, cumhurbaşkanı olduktan sonra da bana bu ismi taktılar. Ama hakkımda söylenenlere, söylenen kişilerin önemi kadar

kıymet veririm. Önem verdiğim birinden gelirse ciddiye alırım. Aksi takdirde hiç önemi yok. Zaten herkes, herkes hakkında bir şeyler söylüyor.

Önce Özal'ı, şimdi Tansu Hanım'ı desteklediğiniz söyleniyor...

İnsanların desteklenmesi diye bir şey yok. İnsanların yaptığı eylemleri desteklemek diye bir şey var. Bir size sempatik gelebilir, ama önemli olan ortaya çıkardığı iş. Yapılanları Türkiye için iyi buluyorsam desteklerim. Bir vatandaş olarak bu benim hakkım; üstelik bunu bir görev olarak da algılıyorum. Türkiye'de gazetecilik şimdiye kadar hep negatif değerler üzerinde kuruldu. Gazetecinin hep eleştiren adam olması düşünülüyor ama benim anlayışım bu değil. Gazeteci eleştiren adamdır evet, ama aynı zamanda öven adamdır!

Peki Tansu Hanım'ı bir kadın olarak seksi buluyor musunuz?

Açıkçası Tansu Hanım'ı kadın olarak hiç değerlendirmedim. Ama hoş bir kadın, herkes öyle düşünüyor.

İnterstar ve Hürriyet arasında "savaş" başladığında, sizin özel hayatınızla da ilgili bir yayın yapacaklarını düşünüp tedirgin oldunuz mu?

Zaten, bir yerden sonra yapılan karalamaların da bir inandırıcılığı kalmıyor. İftiranın bile, bir inandırıcılık düzeyi vardır! Bir noktayı geçtikten sonra iftira da iftira olmaktan çıkar, kimse inanmaz. O zaman da iftiranın bir önemi kalmaz. Ama özel hayatımla ilgili bir yayın yapacaklarını düşünmedim. Öyle bir korkum, endişem olmadı..

Hürriyet'in elinde Uzan Ailesi'nin özel hayatıyla ilgili belgeler yok mu?

Hayır. Araştırmadık da. Araştırılırsa herkesin özel hayatıyla ilgili bir şeyler bulunur. İnsanlar, herkesin geçmişinde mutlaka bazı olaylar, zaafılar vardır. Ama bizim baştan beri hiç taviz vermediğimiz ilkemiz şu oldu: Asla ve asla özel hayatlara girmeyeceğiz.

Gazetenin sahipleri için en ağır sözlerin san* edildiği zamanlarda bile ne bizden ne de gazete sahiplerinden Uzan Ailesi'nin özel hayatlarıyla ilgili bir talep geldi. Tam aksine, Belma Simavi açık bir şekilde 'asla' talimatını verdi.

Uzun bir süre İstanbul-Ankara arası mekik dokudunuz. Bunun özel hayatınız üzerinde ne gibi bir etkisi oldu? Sonunda da İstanbul'a yerleştiniz. Daha mı huzurlusunuz şimdi?

Mekik dokuma 2,5-3 yıl sürdü. Evet, İstanbul'a yerleştim artık. Valla, değişen bir şey olmadı. Gazetecilik, bir stres mesleği. Bir tip Zona hastalığından mustarip olmak. Sinir uçlarınızın açık ve yaralı olması lazım ki, hep birtakım şeyleri hissedesiniz. Bu bir ihtiras mesleği. Gece ikiye üçe kadar, hâlâ haber takip ediyorum.

Şimdi artık bazı şeyler telefonla kontrol edebileceğim bir mesafeye girdi. Üstelik Ankara'da çok iyi bir ekibimiz var, benim gitmem gerekmiyor, İstanbullu oldum artık. Ama psikolojik şeyler var tabii: Akademisyen olmak için beş altı yıl Paris'te kaldım, o kadar, yoksa hayatımın geri kalanı Ankara'da geçti.

Gazeteciliğin mutfağından gelen biri değilsiniz. Yeni başladığınız dönemlerde "Babiâli kurtları beni yer" diye hiç düşünmediniz mi?

Ben Babiâli'ye paraşütle inmiş, belki de ilk genel yayın yönetmeniyim. Daha doğrusu yayın koordinatörü. 86 yılında, Erol Simavi beni, direkt gazetenin yayın koordinatörü yaptı...

Neden?

Bir şey gördü herhalde. Ankara'da danışmandım. Kendi isteğiyle beni İstanbul'a alıp, yayın koordinatörü yaptı. Sonra, ben kendi isteğim ile Ankara'ya dönüp, Ankara Temsilcisi oldum. Yani kendi kendime rütbe indirdim. Ben zaten gazeteciliğin mutfağı anlayışına katılmıyorum. Gazetecilik bir değişim dönemindeydi. Yeni insanlara ihtiyaç vardı. Ve bizler çıktık...

Hiç muhabirlik yaptınız mı siz?

Ben hâlâ muhabirlik yapıyorum. Bilmiyor musunuz, benim adım Genel Yayın Muhabiri...

Son on yılda, gazetecilik anlayışında değişen neler var?

Teknolojide çok büyük değişiklikler oldu. Dünyanın en ileri ülkelerinin teknolojisine ulaştı. Kesin olarak zihniyet değişti. Sekiz yıl önce Kürt sözcüğünü kullanmak bile mümkün değildi. Sonra, yeni yazar tipleri çıktı ortaya. Hürriyet ve Sabah'a baktığınız zaman geniş bir yelpaze görüyorsunuz. Aynı olayda birbirine taban tabana zıt yazan insanlar var.

Belli bir entelektüel doz geldi basma. Hürriyet ve Sabah'a bakın, bir kere dünyada eşi olmayan bir gazete türü. Bunlar bulvar gazetesi değil, ama New York Times da değil. Süpermarket diyorum ben, bunlara. Her şey var içinde. Ucuz mal da var, kaliteli reyonları da mevcut. Her türde müşteriye hitap ediyor.

Peki televizyona geçip, Güneri Civaoğlu gibi anchorman olma isteğiniz yok mu sizin?

Yaptığım iş zaten zamanımın tamamını alıyor. Televizyon istersem yaparım, onu biliyorum da, ama başka bir şey yapmaya vaktim yok şu anda.

Medyada bu kadar üst seviyede olmak insanlarla ilişkilerinizi nasıl etkiliyor? Hayranlar, mektuplar, telefonlar...

Böyle bir şey yok. Belki telefon ediyorlardır ama bana ulaşmıyor. Bence bir efsane bu hayranlar, bilmem neler. Bakın, medyada en yukarı çıkanlar en yalnız insanlar oluyorlar. Yani yukarı çıktığımız ölçüde yalnızlık artıyor...

Siz öyle misiniz? Yalnız mısınız?

Medyatize insanlar kamusal bir kimlik kazanıyor. O zaman özel hayatınızda saklama imkânınız ortadan kalkıyor. Çok rahatsız edici bir şey. Evinize gidip yatıyorsunuz...

Sinemaya filan gitmeye bile vakit bulamıyor musunuz?

Ben bir sinema hastasıyım. Mesela bu gece Jurassic Park'a gideceğim. Ama genelde sinemaya gidemiyorum, evde yalnız seyrediyorum: Güzel bir sistem

kurdum. Laser disc'le, kulaklığımı takarak her akşam üç film seyrediyorum. Daha çok Amerikan filmleri. Ne var ki, her on dakikada bir işle ilgili telefon geliyor.

Telefonda, Türkiye'yi yöneten insanlarla konuşuyorsunuz. Bu nasıl bir his? Çok mu güçlü mü hissediyorsunuz kendinizi!

Hayatta en başarılı olduğunuz taraf ne dersiniz, iktidar duygusuna karşı direnmek derim. Hiçbir zaman yaptığım işi bir iktidar olayı olarak görmedim. Önemli olan bir şey bu, aynı zamanda çok da zor. Dünyanın her tarafıyla konuşmak güzel. Ama ben oturduğum sandalyenin, çalıştığım müessesenin bana verdiği gücü biliyorum.

Aynı şekilde, kendi auram'ın, kapasitemin ne olduğunu da! Ben bu koltuktan kalktıktan sonra hangi kişilerin benim telefonuma çıkmayacağını da biliyorum, iktidardan uzak kalmak istiyorum. İktidar oyunu oynamıyorum ben. Her erkek iktidar sahibi olmaktan hoşlanır. Herkesin bir iktidar cazibesi duygusu vardır. Kadında daha fazla var belki de. Zaten, gerçek iktidarın kadında olduğunu çok iyi biliyorum...

Medya, yönlendirme gücüne sahip mi? Ya da olmalı mı böyle bir gücü?

Asla, olmamalı! Bütün dünya, medya olayını tartışıyor. Hatta, medyanın temsili seçim sistemiyle ilişkileri tekrar konuşuluyor. Böyle bir güç veriyorlarsa bize, bu yanlış. Son yıllarda birkaç olay üzerinde duruldu. Önce Özal'la başlandı. Özal'ı medya güçlendirdi sonra medya devirdi diye. Sonra Mesut Yılmaz'ı medya getirdi dendi; daha sonra Tansu Çiller'i. Aynı şey Murat Karayalçın için geçerli. Medyanın bu insanların yanında yer aldığı vurgulandı. Ama işin aslı böyle değil.

Mesela Tansu Çiller olayı, Hürriyet'te çıkan manşetle başladı her şey: Leydi'nin topuk sesi. Bu manşet niye atıldı diye bir sürü senaryo üretildi. Çok basit. Bir bayram günüydü, doğru dürüst haber yoktu. Elimizde bir araştırma vardı. O kadar açık farkla Tansu Çiller'i gösteriyordu ki, bu anketin yanılma payının artı eksi yüzde on olduğunu düşünelim, yine de sonuç %68 filandı. Yani Tansu Çiller'i biz yaratmadık.

Siz nasıl bir yöneticisiniz?

Demokrat ama aynı zamanda despot! Gazetede üzerinde yapılan en küçük ayrıntıyı bilmek isterim. Haber konusunda çok despotum. Haber atlatılmasına tahammülüm yok. Haberde yapılan aptallığa ise hiç yok. İnsanları yaptıkları işle değerlendiriyorum. Bana karşı ne hissettikleri hiç önemli değil. Benden nefret de edebilirler. Yaptıkları iş iyiye her zaman saygı duyarım.

Çok tahammüllü bir adam olduğumu tahmin ediyorum. Aslında eleştiriye çok tahammül ediyor gibi görünsem de, herkes gibi bu beni çok rahatsız ediyor. Eleştiren insanları dinlerim ama sinirlenirim. Hoşlanmak zorunda değilim. Ama sinirleniyorum sadece. Kötülük yapmıyorum. Ben iş hayatında insanları davranışlarıyla değerlendirmiyorum. Halbuki Türkiye'de yaygındır bu: "Ya, bu çocuk çok terbiyeli bir çocuk" derler. İnsanın terbiyeli falan olmasıyla yaptığı işin ne alakası var?

Eskiden gazeteci dediniz mi, pis ve sakallı, fotoğraf çantasıyla ortalıkta dolaşan erkeklerle, yağlı saçlı kadınlar akla gelirdi...

Böyle şeyleri sevmiyorum ben. Estetik önemli. Ben güzel insanlarla çalışmaktan hoşlanıyorum.

Güzel bir kadınla, güzel bir haber arasında bir ilişki var mı sizin için?

Medyanın bir kadın mesleği olduğuna inanıyorum. İnanmak değil. Görüyorum. Önümüzdeki on yılın medyada kadınların yılı olacağına inanıyorum. Kadınlar çok başarılı. Neden olduğunu bilmiyorum. Medya bir ihtiras, hırs mesleği. Kadınlardaki hırs ve ihtiras erkeklerden fazla. Sorunuzun cevabına gelince, güzel bir haberi güzel bir kadın getirirse çok memnun olurum tabii ki...

Basında kadın yönetici pek yok. Neden?

Hürriyet'te var. Haber Merkezi Müdürümüz kadın. Dış Haberler Müdürümüz kadın. Hatta, Baskı Müdürümüz kadın, makinelerin başında bir kadın duruyor. Reklam müdürümüz kadın. Kadın yazarımız var. Yazı İşleri masasında birkaç kadın var. Dış haberler, bir erkek dışında hepsi kadın. Hürriyet'te kadınlar müthiş etkilidir. Bizim iç kamuoyumuzun en belirleyici unsurudur kadınlar. Çok maço bir gazete gibi görünse de Hürriyet'e son zamanlarda bir kadın dokunuşu geldi...

Genelde manşetlere siz karar veriyorsunuz değil mi?

Birlikte karar veriyoruz. Ama manşet üzerine anlaşmaya zaten varılıyor. İyi haber kendisini oturtuyor. İyi haber kedi gibidir. Kediler de hep iyi yerlere otururlar.

İş hayatınızda hangi cinsle daha iyi iletişim kuruyorsunuz?

Kadınlarla! Hayatım boyunca onlarla daha iyi anlaştım. Her başarılı işte mutlaka bir kadını dokunuşun, atmosferin bulunduğu inaniyorum.

Bir muhabir için, ulaşmak istediği nokta sizin oturduğunuz yer olabilir. Ya sizinki?

Ben herkese zaten bunu söylüyorum: Küçük hedefler insanı küçültür. Başla hedefi büyük koymak lazım. Benim için, "bir sonrası" diye bir şey yok. Ama hayat benim için bitti mi? Hayır. Fukuyama'nın "End of History"si gibi bir şey yok bence. Ama bazen, kendimde hissediyorum, yeni bir challenge'la yeni bir iddiayla ortaya çıkmak lazım.

Var mı sizin için öyle bir "challenge"?

Belki, her şeyi bırakıp gazeteciliğin başka bir düzeyinden başlamak. İhtirasla yapacağınız bir şey. Ama henüz yaptığım işte ihtiraslarımı kaybetmedim. İleride belki, yeni bir gazete çıkarmak olabilir...

Mesela daha "ciddi" bir gazete mi?

Hürriyet ciddi bir gazete. Ama komik bir gazete çıkarmak olabilir mesela.

Wall Street Journal gibi bir gazete çıkarabileceğinize inanıyor musunuz?

Ben soruyorum: Wall Street Journal'ın başındakiler Hürriyet gibi bir gazete çıkarabilirler mi? Ben, Wall Street Journal'ı çıkarırım, tabii Amerika'da! Belirli ilkeler var, çıkardığınız gazetenin okuyucusunun olması ve rantable olması gibi. Yani, hiçbir medya suni teneffüsle, hayat öpücüğüyle yaşamamalı. Zaten yaşayamaz. Kendi duyguları kendi iç dinamizmi ve dünyasıyla yaşamalı.

Eskiye oranla daha mı fazla alkol tüketiyorsunuz?

Hayır, aksine daha az. Seviyorum ama dokunuyor bana...

Halkın politikadan gına getirdiğini düşündüğünüz oluyor mu? Ya da sizin sıkıldığınız zamanlar...

Valla, gazeteyi satın alıyorlar, okuyorlar. Ama bana kişisel olarak sorarsanız, politikanın sıkıcı bir şey olduğunu düşünüyorum. Hayatımda en az konuştuğum şey, politika. En sıkıldığım da, "Sen bilirsin. Şimdi ne olacak" soruları. Ben zaten bildiğim her şeyi yazıyorum. İhtirasım bu olabilir: Daha az politika yazmak! Hakikaten bunu istiyorum. Mesela bir "Crying Games" yazısı yazdım. Hoşuma gidiyor böyle yazılar yazmak.

Gazetelerde cinselliğe daha fazla yer verilmesi konusunda ne düşünüyorsunuz?

Ben estetik boyutu olan cinselliğe gazetede çok yer vermeye başladım. Çünkü insanlar için hayattaki en önemli şeyin cinsellik olduğuna inanıyorum. Hürriyet Gazetesi için iddia ediyorum, bugün cinselliğin en rafine olarak işlendiği gazetedir. Dört ve beşinci sayfalarımızda, dizi yazılarımızda çok cesur bir cinsellik anlayışı mevcut. Ve okuyucuyu rahatsız etmedi. İnanıyorum ki, cinselliğin uygun dil bulunduğu zaman okunması, en az yapılması kadar zevklidir.

Ya okuyucuyu rahatsız eden şeyler? Onlardan gelen tepki ne kadar önemli?

Ben okuyucudan gelen tepkinin, bir insanın medya politikasını belirleyici tek faktör olduğuna inanmıyorum. Hatta, en önemli faktör de değildir. İyi bir gazete yapmak iyi bir film yapmak için bazen kamuoyunun genel trendlerini karşınıza almayı da göze almak zorundasınız.

Bunun bir sürü örneği var: Biz siyasi değer olarak da, moral değerler olarak da son üç yılda kamuoyunun genel trendlerine karşı gazete yapma riskini göze aldık. Çünkü birilerinin bunu yapması lazımdı. Ve şu var, insanlar tepki duydukları zaman, okumaktan kaçmıyorlar. Gazetemizde çok tepki duyulan yazarlar var. Ama ilgisiz kalamıyor kimse, okuyorlar.

Bence güzel bir şey tepki duyarak okumak. Müthiş bir beyin jimnastiği. Müthiş bir "self-control" eğitimini kazandırıyor insana. Aleyhimde yazı yazdıklarında yüksek sesle olmasa da tepki duyuyorum. Ama hep okumaya devam ediyorum...

Hayatı ciddiye alır mısınız?

Hayatı ciddiye aldığım şeyler var, tabii. Ama genel olarak, hayatı bir eğlence olarak yaşamayı seviyorum. Çok dalga geçiyorum. Gazeteyi yaparken bile. Eğlenerek yapıyoruz biz işimizi.

Son olarak Türkiye'deki en yakışıklı köşe yazarlarından biri olduğunuzu düşünenler var...

Bunu sık sık söyleseler ya...

ÇOK SEVİŞENLER KÖTÜ YAZAR

Orhan Pamuk

20.12.1998

Benim Adım Kırmızı, "Sakın inanmayın Orhan'a, çünkü hikâyesi güzel olsun da inanalım diye kıvırmayacağı yalan yoktur" diye bitiyor. Bu röportaj da böyle başlasın:

O kitapta yazdığınız her şey yalandı değil mi, siz bizimle oyun oynadınız!

Bütün kitaplarımın bir oyun yanı var. Ama aynı zamanda çok inandığım, kimi zaman mahremiyetinden, kendi kırıklık noktalarımın, bunu anlatmalıyım diye düşündüğüm ayrıntılardan gelen yanları da var. Bir kitap bu ikisinin hünerle, hangisinin hangisi olduğunu göstermemek için yapılmış bir karışım. Kitaplarıma dair bana da bir ses bazen hepsinin oyun olduğunu söyler ama o ses benim kalbimin tümünü yansıtmaz. Bir başka ses de hepsinin fazlasıyla ciddi olduğunu hissettirir.

Yani siz oyun oynamayı seven bir insansınız.

Severim. Oynayabiliriz...

Kitaplarınızda oynadığınız oyunlar gerçek hayattaki oyunlardan hangisine benziyor? Saklambaç, körebe, kuka...

İşkence, saklambaç gibi oyunlara...

Peki oyununuz ne kadar tehlikelidir?

Benim şaşırtma, sarsma noktaları kitabın içinde kalıyor. Tehlikesi kitabın dışına çıkabilen yazarlara çok az rastladım. Bence bütün yazarlar tehlikesizdir.

Bunu öğrendiğim iyi oldu! Bedeniniz size fazla mı geliyor? Bazen spastik duruyorsunuz da.

Hayır, aksine az geliyor. Ruhum dışarı taşıdığı için, sanki bedenime yeterince yayılamadığımı düşündüğüm için kimi zaman ellerim, kollarım bir köşede kalmış gibi oluyor.

Ama sizi tanıdıkça bu hoş geliyor insana. Siz de bunun farkındasınız. Yoksa siz her şeyin mi farkındasınız? Bu kadar farkında olmak sinir bozucu değil mi?

(...)

Şöyle bir yaygın kanı var...

Yaygın kanılar genellikle yanlıştır.

Hayat bilgisinden yoksun olduğunuzu düşünüyorlar. Doğru mu? Ana Britannicalardan hayatı öğrendiğiniz...

Doğru. Çok doğru. Hayatı ansiklopedilerden öğrendiğim için bilgim kısıtlıdır ama doğrudur. Yaygın ve yanlış kanılardan beslenmem. Az bilirim ama doğru bilirim. Çok ve yanlış bilenlere göre ben az bilirim. Minimal bilgim doğrudur ve ben kitaplarımı onunla yazarım.

En büyük takıntım, arzum iyi roman yazmaktır. Ve hayattaki eğlenceler, müzik sesleri, güzel elbiseler, güzel tatil beldeleri, yani pek çok şey, sizi takıntı diye adlandırdığınız şeyin dışına çeker. Benim içinse hayat, eğer mümkünse bu ikisi arasında sürekli olarak pişman olmayacağım bir denge bulma çabasıdır. Yirmi bir yaşından itibaren hayatımın odak noktasına iyi roman yazmayı oturttuğum, kendimi böyle koşullandırdığım için, o müziğe bir parça sırtımı dönebildim.

Yani yaşamaya. Yazmak mı yaşamak mı desem... Sinir bir soru değil mi?

Evet, kızıyorum bu ikileme. Herkesin bir işi vardır. Başka meslekte-kilere bankacılık mı hayat mı, yatırımcılık mı hayat mı diye sorulmaz, ama yazarlara sorulur.

Belki yazarlar aslında yaşamadıklarını, sadece kendi küçük dünyalarında var olduklarını söyledikleri için...

Hayır, ancak benim gibi sünepe yazarlar bunu söyler. Bir de Hemingway gibi yalnızca yaşadktan sonra yazdığını söyleyen yazarlar vardır. Bizim ülkemizin kamuoyunun yüzde 90'ı onlara inanmıştır. Bana durup durup Orhan Pamuk "kitabî yazar" demelerinin sebebi de bu yanılısamadır.

Ve siz gıcık oluyorsunuz.

Ola ola, olmamayı öğrendim.

Benim Adım Kırmızı'daki nakkaşlık aslında yazarlık mı? Yani tanrısal yaratıcılık mı?

Tanrısal yaratıcılık değil, bilakis hayvansal bir sabır! Nakkaşlarımın otuz yıl aynı çiçeği on binlerce kez çizdiğini anlatırken, ya da bir eski ustanın bir kenar süsünü yetmiş yıl yapıp, kör olduktan sonra bile elleri ezberlediği için tekrar edebildiğini söylerken, yirmi dört yıldır sürüp gelen ve her sabah masa başına oturmakla başlayan zavallı Orhan'ın acıklı hayatına elbette ki gönderme yapıyorum!

Benim onlardan tek üstünlüğüm onlardan daha kalıcı olabilme ihtimalim değil, sesimi pek çok insana, medya ve kitaplarım aracılığıyla duyurabilmemdir.

Bu arada kaç yüzyıl kalıcı olmayı düşünüyorsunuz!

Hep şöyle derler değil mi, yazar falancanın kitapları kalıcı olmayacak, filancanın ise kalıcı olacak. Bununla övünürler ya da önemserler. Benim yok öyle bir kuruntum. Ama bu konuda hiç takıntım yok diyemem. Yine de bugün yaşayan hepimizin üç yüz yıl sonra hiç okunmayacağını çok iyi biliyorum. Çünkü Türkçe gaddarca değiştiriliyor bir, dünya değişiyor iki.

Ve üç yüz yıl sonra insanlar başka sorunlarla ilgileniyor olacaklar, daha akıllı olacaklar demiyorum ama ilgileri başka konularda olacak, üç. Belki bugün önemsenmeyen bir şair, belki bugün önemsenmeyen popüler bir yazar üç yüzyıl sonra, o da hocaların öğrencilerini zorlamasıyla, mecburiyetten okunacak. Ama o kadar.

Yaratıcılar ve ölümlüler arasındaki en temel fark nedir? Yaratıcılar ölümsüz müdür?

Hayır değildir. Ama modern laik toplum, Tanrı'yı öldürdükten sonra âlemini anlamlandırmak için sanatçıları bulmuştur. Bu yüzden Tanrı'ya özgü bazı özellikleri yazarlara maletmeye çalışmışlardır. Ölümsüzlük de bunlardan biri...

Nerelere geldik... Ama ben hemen sizi sığ sulara çekeceğim! Kitaptaki ölümler kim? Siz de zaman zaman kendinizi yaşayan bir ölü gibi hissediyor musunuz?

Hiçbir mahzuru yok. Kışkırtabilirsiniz... Evet, ben de yaşayan bir ölü olabilirim.

Olabilirim ne demek? İnsan ya öyle hissediyordur ya da hissetmiyordur!

Bu kadar dostluktan sonra, bir açık verince kafama ateş etmenizi hiç kardeşçe bulmuyorum doğrusu! Zaman zaman, çok çalıştığım, dünyadan koptuğumda kendimi bir ceset gibi hissettiğim olmuştur. Son on dört ayı mesela, yalnızca şu roman bitsin diye yaşadım. Ve hayatımdaki bütün kararlar onun iyi olmasına ve bitmesine göreydi.

Kadın okurlarınız sizi beğeniyor. Karizmatik buluyorlar. Siz kendinizi nasıl buluyorsunuz...

Bu sözleri duyunca bazen içim rahatlıyor.

Rahatladığınıza göre "ayıp" bir soru geliyor: Yazmayı mı tercih edersiniz, sevişmeyi mi?

Flaubert der ki, edepsiz bir ifade kullanır, benim bu romanda kullandıklarımın: Sevişmek ile yazmak birbirini dışlayıcıdır. Ne kadar çok sevişirse insan, o nispete az ve kötü yazar. Ben bu konuda bu kadar karamsar değilim ama şunu da kendi deneyimimden bilirim: Sevişmeye odaklanmış bir ruh hali yazı yazmak için elverişli değildir. Ama Flaubert kadar da karamsar değilim.

Hayattaki starlarınız kimler?

Ben bütün starlarımı öldürdüm!

Benim Adım Kırmızı'da katillerin ruh hallerini iyi bildiğiniz anlaşılıyor. Peki siz hiç cinayet işlemeyi düşündünüz mü? Demek istiyorum ki, içinizdeki şiddet buralara kadar geldi mi? Bugün bir cinayet istesenez kimi, nasıl öldürürdünüz?

Herkes gibi, birine kızdığım zaman içimdeki şiddet dürtüleri, filmlerden öğrendiğim sahnelerin de yardımıyla kafamın içinde yüzer.

Testere, çivi, matkap, tornavida, bıçak. Hangisi?

Fark etmez, çünkü fark edilmemektir benim için önemli olan. Fantezilerimdeki cinayetlerde bile yakalanmamak. Alet düşünmem. Kitaptaki cinayete ve katilin psikolojisine gelince, bir yazar her şeyi kendinden çıkarır, bir katili anlatmam için illa ki cinayet işlemem gerekmez, ama kendimi ağır biçimde suçlu ve aşağılık hissetmem gerekir.

Hayatımda böyle dönemlerin olmuş olması, onları da fena halde karnım ağrıyarak ara ara hatırlamış olmam gerekir. Bana kalırsa, yazarlık her şeyi insanın kendisinden çıkarabilme yeteneğidir. Ya da şunu anlarsanız iyi yazar olursunuz: Aslında insanların hepsi birbirine benzer, bir katil de sizin teyzenizin üzerine çorba döktüğünüzde hissettiklerinizin sadece abartılısını yaşar. O kadar.

Öldürdüğü adamı kuyudan atarken, nakkaş bunu kendi sanatına uymayan bir "kabalık" olarak değerlendiriyor. Sizin de kendinize dair yakışmadığını düşündüğünüz kabalıklar var mı?

Öyle şeyleri yapmayayım diye yazarlığı seçtim ben. Kabalıkların olmadığı bir dünyaya kendimi hapsedememdir yazarlık. Yazarlık aslında "Bana yakışmaz, beni çok sıkıyor" diye düşündüğüm hayatın kabalıklarından, sıkıcı yanlarından kaçmama yarıyor.

Saygının aslında bir nevi boyun eğme olduğunu söylüyorsunuz. Bir öğrenelim, siz kimlere boyun eğiyorsunuz? Karınıza, kızınıza, babanıza, Türk Devleti'ne, okurlarınıza...

Onu ben değil, kitaptaki bir karakter söylüyor. Ben kimseye boyun eğmiyorum. Ya da hepsine sadece bir ölçüde boyun eğiyorum. Bence direnmek, sürekli isyan etmek değildir. Arada bir, gerektiği zaman karşı çıkabilmek. Ama bu toplumdaki, hevesle ve gereğinden fazla boyun eğen insanlardan evet şikâyetçiyim. Ben ne çok boyun eğdim ne de çok isyancı oldum. Zaten boyun eğmemi gerektirmeyecek bir işi seçtim kendime. Başkalarının buyruklarıyla iş görmek istemediğim için yazar oldum.

Hayatta sizin için önemli olan her şey kitaplarınızda var mı?

Bilmiyorum. Bence yok. Kitap yazmak, yazarın ilerleyebilmesi, önemli gördüğü öteki şeylere de açılabilmesi, açılma cesareti de bulabilmesidir. Hayatta benim önemli gördüğüm her deneyim, her konu istediğim gibi kitaplarıma girememiştir. Eğer yazarlık bir itirafsa, tamamını yapamadım. Onun için de heyecanlıyım. Daha fazlasını anlatmaya...

Peki mutlu aşk var mıdır?

Vardır.

Benim Adım Kırmızı'da var ama, mümkün mü bu Allah aşkına?

Elbette. En azından insanın aşk yüzünden mutlu olduğu dakikalar, dönemler vardır. Ama ister aşkla ilgili olsun, isten Milli Piyango'yla, hiçbir mutluluk uzun sürmez. Yine de mutlu aşk yoktur diyemem, o Aragon'dur biliyorsunuz.

Siz kadınları onları kendi ağızlarından anlatacak kadar iyi tanıyor musunuz?

Ben her şeyi kendimden çıkarırım. Kadınların ne hissedebileceğini de kendi deneyimlerimden çıkarırım.

Kızınızla yeterince ilgilenebiliyor musunuz? Babalık deneyimlerinizi soruyorum...

Kızımı çok seviyorum.

Bugün okulda onun saçını kim çekti mesela? Bu tür şeyleri biliyor musunuz?

Anlatırsa bilirim.

Babalık sizin için suçluluk duygusuyla karışık bir şey mi?

Evet. Ve bu hiçbir zaman sona ermeyecek. Çünkü hep yapmam gerekenleri yapmadığımı düşünürüm. Şimdi domino oynama vaktidir, sonra Mikado vaktidir ve de suluboya. Ama sonra? "Bir gün de roman yazmasan..." olur.

Hayatınızdaki diğer insanlar niye size tahammül ediyorlar?

Tahammül ettiklerini nereden biliyorsunuz?

Benim Adım Kırmızı'da tarih ve renklerle sezgisel bir ilişki kurduğunuza göre, siz hangi renksiniz?

Genellikle yeşil giyerim, mavi olmak isterim.

Peki Bay Mavi-Yeşil! Türkiye'de neden aydınlar birbirinin kuyusunu kazıyorlar, birbirlerini çekemiyorlar?

Dünyanın her tarafında yazarlar birbirlerinin kuyusunu kazarlar. Çünkü yazarlar okurlarının sevgisini tutkuyla isterler. Elbette ki sizi sevmesini istediğiniz kişinin, mesela annenizin başka birine gösterdiği sevginin, dehşetle kıskanılması gibi, okurun da başka bir yazara sevgi göstermesi gerçekten tahammül edilmez bir şeydir. Sanatta ve yazarlıkta, ayıp olan kıskançlık değil, bu insani duyguya hâkim olamayıp haseti bazı salakların yaptığı gibi teşhir etmektir.

Tamamen farklı bir konuya atlıyorum. Berberler mi yazarlar mı? Berberler sizin kadar meraklı mı?

Berberleri severim. Bence onlar, toplumların, kültürlerin, tarihin nabzının attığı yerdir. Tüm kitaplarımda berberler vardır.

Hangi berbere gidiyorsunuz?

Sıraselviler'de bir yere gidiyordum. Fakat geçenlerde, onun haberi bile yoktur, saçma intikam ve öfke duygularım yüzünden, berberimi değiştirdim. Sürekli beş dakika sonra gel abi diyordu. Gittim geldim, gittim geldim. Sonunda da sinirlendim, başka berbere gittim.

Bu arada siz saçınız kesilirken, "Ya karın nasıl Şevket? Çocuğun Orta bire geçmişti öyle değil mi? Hangi okuldu?" diyebilecek bir adama benzemiyorsunuz...

Ben berberde konuşan değil, dinleyenim. Benimle konuşulmaya çalışılırsa hemen gazetemın arkasına saklanırım. Özellikle çocukluğumda berberlerden çok şey öğrendim: İnsan ilişkileri, iki yüzlülük. Ama hep röntgenci olarak kaldım.

Sadece berberlerde mi, hayatta da mı!

Hayatta da kalmışımdır. Eğer bana bunu söyletmeye çalışıyorsanız baştan söyleyeyim! Çekingen ve ürkeğimdir. Kalabalık salona girince korkanlardanım. Kenarda durmayı tercih ederim, çeşitli bahanelerle kenarda kalmayı sevenlerdenim.

Hani berberler meraklıdır ya, ama en meraklı sizsiniz ya, on bin kitaptan yüz binlerce şey toparlıyorsunuz, yaratıyorsunuz ya...

Bence berberler meraklı değil. Onlar dağıtıcı. Bilgileri alırlar ve dağıtırlar. Onların hafızası yoktur. Çok fazla derin ve kalıcı ahlâki yargı da vermezler. Onlar benim gözümde eski kervansaraylara benzer. Orada hayatlar kesişir, insanlar geçer, berberler hayatlarının kesiştiği noktadadır.

Berberler yazarlardan daha mı mutludur?

Büyük olasılıkla. Mutluluk eğer "şimdi"de yaşamak ise, berberlerin şimdide yaşadığını düşünebiliriz ama kederli bir berber kardeşimiz de kendisi hakkında bu fantezileri yansıttığımız için bizi anlayışsızlıkla suçlayabilir. Fakat berberin kederlisini düşünmek istemiyorum. Üzüyor bu beni.

Bazılarının iddia ettiği gibi çok satmak günah mı? Edebiyata ihanet mi?

Değil elbette. Ne var ki böyle bir düşünce var. Ama kitaplarım sat-masaydı, ben de çok satmanın günah olacağına karar verirdim.

Edebiyat starısınız ya, bir önceki kitabınız 190 bin sattı. Star olmaktan utanıyor musunuz? Komplekse kapılıyor musunuz?

Elbette utanmıyorum. En fazla göstermek istemediğim bir memnuniyetim, gururum vardır. Ama benim bir de bunu Türkiye'ye özgü bir rastlantı olmaktan çıkaran uluslararası bir başarıım var.

Bu arada kitaplarınızı anlaşılmasız bulanlar var.

Epey bir kalabalık...

Hem anlaşılması zor yazdığınız iddia ediliyor hem de bu kadar çok satıyorsunuz. Nasıl oluyor bu?

Benim de açıklamaya çalışmaktan vazgeçtiğim çelişki bu.

Paranın önemi nedir, ölümler bile önemini bildiğine göre... Benim Adım Kırmızı, sayfa on!

Paranın önemini fazla fazla bilirim. Benim mesleğimde, paranın ikili bir önemi vardır. Bu aldatıcı bir şekilde hünerinizin, sanatınızın da ölçüsü olur. Para yalnızca size başkalarına hava atacak elbiseleri, arabaları, evleri alma imkânı sağlamaz. Aynı zamanda işinizi ve hünerinizi kanıtlamanın kolay ve ucuz bir yoludur. Bu bakımdan da yazarlıkta para çekicidir. Ama tabii aldatıcıdır da.

Peki Allah aşkına kaç insan vardır, hüneriyle para kazanan? Sanatçıların çoğu yaşarken sürünür, bilirim ben.

Aslında herkes hüneriyle para kazanır. Tabii ki zor olan, sanatçının para kazanmasıdır, hatta en zor olan yazarın para kazanmasıdır. Ben başka şeylerin yanında para da kazanan bir yazarım.

Benim Adım Kırmızı'yı daha önce yazmış olsaydınız "utanır mıydınız?"

Hayır ama zaten yazamazdım. Yazabilseydim, kendimi tebrik ederdim. Bu kadar rahat hissedemezdim eskiden kendimi. Artık içimdeki, kendimi beğenmem için gerekli yüksek kişilikle anlaştım. O beni biraz serbest bıraktı. Yazarlık, dışarıdaki insanlara, yüksek otoritelere kendini beğendirmek olduğu kadar, kendini içindeki o adama da beğendirmektir. Eskiden o hep "Modern ol, deneysel ol, yüksek ve edebi ol" derdi bana. Artık onunla uzlaştık.

İktidar yazarların neresinde?

Etkileme gücünde. Yazar evinde sünepe sünepe oturur ama kitapları kişilerin ruhuna işler. Yazarın iktidarı insanların hayallerini kanatlandırabilmesinde, onları ikna edebilmesindedir.

Aile sizin için ne ifade ediyor?

Bir bayram yemeği... Babaanne, amca, teyze, hala, dede... Her kafadan bir ses çıkıyor... Cıvıl cıvıl... Tüm bunlar benim için harika bir şenlik. Ama bir süre sonra tıpkı çocukluğumun tüm bayram yemeklerinde olduğu gibi, özellikle yemekten sonra, birdenbire uyku ve sıkıntı bastırır. Hepsinden olağanüstü sıkılmışımdır. Yalnız kalmak isterim.

Bütün şakalar, birbirinin tekrarı olur ve insanın ruhsallığını yontmaya başlar. Demek istiyorum ki, aile bir yandan benim için şenlikli bir bayram yemeğidir ama aynı zamanda, içinizden şiir yazmak geçiyorsa, Baudelaire diye alay edildiğiniz bir yerdir. "Şair! Şair" derler size, alay ederler. Sizi onaylamayan bakışlarıyla hırpalılar. Yine de içimde bu şenliği sevmek de var....

TÜRKLERİN RAU BABASI**Johannes/Christina Rau****26.05.2002**

"Hadi bakalım Alman Cumhurbaşkanı Rau'yla görüşmeye gidiyorsun" dediğinde bir nevi "mission impossible"la (imkânsız görev) karşı karşıyaymışım gibi hissettim kendimi. Bir Cumhurbaşkanı, aktif manada olmasa bile bir ülkenin en üst düzeydeki adamı. O kadar ciddi bir şey gibi geldi ki, ne yapacağımı bilemedim.

Allahtan, Türklerin Rau babası otomatikman beni evlatlığa kabul etti! Son derece esprili, rahat, kompleksiz, Batılı bir siyasetçi. Bol bol gülüyor, kollarını kavuşturup ciddi adam pozu atmıyor, sıcak, normal, herhangi biri gibi gülyüzlü. Üstelik sorularıma cevap verirken sık sık da elleriyle eşine dokunuyor. Aralarında 25'in üstünde yaş farkı var.

Siyaset bilimci eşi Christina Almanya'nın eski cumhurbaşkanlarından Gustav Heinemann'in torunu. Karşımda 50 yaşından sonra üç çocuk yapmış bir kahraman aile duruyordu aslında! Nedenini sorduğumda halen 45 yaşındaki Christina'yı kastederek "Ben ne yapayım? O geç doğmuş. Ben onu bekledim..." diyor. Bugün Rau 71, çocukları ise sırasıyla 15, 17 ve 18 yaşında.

Son derece diri, canlı, beyni ve gözleri fıldır fıldır çok sempatik biri Johannes Rau. Alman Cumhurbaşkanı hallettik ya, sıraya Bill Clinton'u koyduk!

Türkler, valla herkese yapmazlar! Ama size "Rau Baba" diye seslenebilecek gücü buluyorlar. Ne yaptınız da Türklerin "Rau Baba"sı oldunuz?

RAU: Hoşuma gidiyor böyle anılmak! Kuzey Ren Vesfalya'da 20 yıl başbakanlık yaptım ben. Sözünü ettiğim yer de, Türklerin "misafir işçi" olarak ilk geldikleri eyaletlerden biri. Onlarla ilgilendim. Gerçekten ilgilendim. İstedim ki, hep birlikte, huzur içinde yaşayabilelim. Bunu hissettiler galiba. Şu an bulunduğum makama da bu duygularımı yansıttım.

Yani Cumhurbaşkanı olduğumda farklı davranmadım: "Tamam, Almanların Cumhurbaşkanı olmak istiyorum ama aynı zamanda bu ülkede yaşayan ve çalışan ve hatta Alman pasaportu taşımayan insanların da muhatabı olmak istiyorum..." dedim.

İyi de böyle düşünen diğer Alman siyasetçilerine "Baba!" denmiyor. Sizin kişilik özelliklerinizden de kaynaklanıyor olsa gerek.

RAU: Bakın, yanlış anlama olmasın aramızda! Mesela, size karşı, kesinlikle baba hisleri taşıyorum ben!

Her zaman böyle esprili misiniz?

RAU: Her zaman.

Kocanız "Rau Baba" olduğuna göre, siz de otomatikman Türklerin anası oluyorsunuz, öyle mi?

CHRISTINA RAU: Bana da "Eyaletin Annesi" deniyordu, doğru. RAU: Ama sen bir anneden ziyade, ablasın! Öyle değil mi canım?

Eşinize hâlâ âşıksınız...

RAU: Hem de nasıl! Olmasaydım, yanmıştım zaten...

Pek çok erkek karısından korkar. Böyle bir şey Alman Cumhurbaşkanı için de geçerli mi?

RAU: Ben zaten söz dinlerim! Kadınların sözü dinlenir...

50'sinden sonra 3 çocuk sahibi olmak, hayata karşı nasıl bir meydan okumaktır?

RAU: Ben ne yapabilirdim ki? Eşim çok geç doğmuş. Onsuz çocuk sahibi olmam mümkün değildi! Ben onu bekledim.

Almanya'daki Türk kadınların tespit ettiğiniz en önemli özelliği nedir?

RAU: Aile içerisindeki yerleri çok güçlü. Bir de çok çalışkanlar...

Dünyada kimse Almanlardan çalışkan olamaz!

RAU: Olur, olur...

Çifte vatandaşlık meselesi yüzünden pek çok Türk, Türkiye'deki haklarını kaybediyor. Neden seçmek zorunda bırakıyorsunuz?

RAU: Yeni Vatandaşlık Yasası'nı Almanya'da yaşayan Türklere de 1 Ocak 2000 tarihinden itibaren önemli iyileştirmeler getirdiğini, bu soruyu cevaplamadan önce vurgulamak istiyorum. Yasanın geçerli olduğu ilk yıl içinde yaklaşık 83 bin Türk Alman vatandaşlığına geçti. Bunlardan yaklaşık 24 bini de Türk vatandaşlığını muhafaza etti.

Çok uyruklu olma ilkesini mümkün mertebe engelleme ilkesi halen devam ediyor. Alman Parlamentosu'nun iradesi bu yöndeydi. Zaten bu uygulama Almanlar içinde geçerli. Kendi isteğiyle yabancı bir vatandaşlığa geçen bir Alman, yeni vatandaşlığa geçtikten sonra Alman vatandaşlığını kaybediyor. Bu durum Almanya'da ikamete devam etse bile böyle.

Yeni vatandaşlık Yasası'nın Almanya'ya göç edenlerin ve çocuklarının entegrasyon şanslarını çok iyi ölçüde iyileştirdiğini düşünüyorum. Bunu Almanya'da yaşayan birçok yabancı da bu şekilde değerlendiriyor.

Cumhurbaşkanı olmak nasıl bir şey? Normal insan olmadığınızı biliyoruz ama konumunuz başbakanlık kadar aktif bir şey de değil...

RAU: Doğru ve bu duruma alışmanız İçinize sindirmeniz gerekiyor. 28 yıl boyunca hükümetteyim ben. Hükümette olan, karar verendir. Her gün, her an. Zorundasınız yani. Ama cumhurbaşkanlığı farklı bir şey. İşiniz artık hükümet kararları vermek değil!

Siyasetin karar merciinde yer almıyorsunuz. Bunun bilincinde olmak gerekiyor. İşiniz, karşılıklı görüşmelerde bulunmak, konuşmak, uyarmak ve cesaretlendirmek. Ama karar vermek değil. Veremezsiniz...

İyi de bunca yıl aktif siyasetin içinde yer almış biri olarak bu durum size koymadı mı? Karar verme yetkisi elinden alınan, kendini ucundan kıyısından "emekli" gibi hissetmez mi?

RAU: Yok. Ama itiraf ediyorum; önceleri zor geliyordu. Çünkü alışmışsınız bir kere karar vermeye, alışkanlıklarınızı devam ettirmek istiyorsunuz. Ama sonradan fark ediyorsunuz ki, o baskıdan kurtulmak iyi bir şey. Sürekli karar vermek insanda baskı yaratıyor.

Mesela haftada bir kere kabine toplanır; eğitim, ulaştırma politikası ya da şirketlerin yerleşimleri gibi hususların karara bağlanması gerekir. Artık bu baskı yok benim için, kalktı yani. Huzurlu bir şekilde kendimi başka konulara verebiliyorum. Ee bu da her şeye geliyor!

4. Kuşak Türkler, Almanya'ya ilk gelenler gibi değil. Alman hayatının daha bir içindeler sanki. Siz nasıl değerlendiriyorsunuz? Birinci, ikinci ve üçüncü kuşak gibi onlarla da uyum sorunu var mı?

RAU: Genç Türklerin iyi uyum sağladığına dair pek çok cesaret verici örnek var. Mesela 4. kuşağın pop müziği, tiyatro kabaresi Almanlar arasında da giderek popülerleşmekte. Bunun nedeni öncelikle sanatçıların Almanca veya bizde çok popüler olan "Kanak Sprak" konuşmaları. Ama ne yazık ki bazı temel sorunlar halen devam ediyor...

Nedir onlar?

RAU: Almanya'da yaşayan pek çok Türk kadın, Almanca bilmiyor. Dil büyük sorun. Bunun esas sebebi de, genç Türklerin büyük çoğunluğunun eşlerini Türkiye'den seçmesi. Memleketlerinden getirdikleri kızlarla evleniyorlar. Yani hayatlarını paylaşacakları insanları bulmak için özel olarak Türkiye'ye gidiyorlar.

Tanık olduğum aile tablosu da haliyle şu oluyor: Kadınlar evde kalıyor ve o evde sadece Türkçe konuşuluyor. Ve böyle ailelerde sıklıkla sadece Türk medyası okunuyor, dinleniyor, izleniyor. Bunu bir sorun olarak görüyorum. Farkındaysanız her yer çanak anten dolu...

Türkiye'de yaşayan Türklere yansıyan bunun artık değiştiği...

RAU: Gerçi Almanlar ve Türk kökenli Almanlar iyi bir yoldalar... Ama birçok şeyin bir anda değişmesi mümkün değil, zaman gerekiyor. Genç Türkler'in eğitimdeki oranları tersine dönmüş bir piramit gibi. Ancak yüzde 5'i yukarıya ulaşıyor, yani lise diploması seviyesine. Sorun, esas olarak annelerde! Annelerin Almanca öğrenmesi, eğitilmesi gerekiyor ki, sağlıklı nesiller yetişsin...

Biraz hayal kırıklığına uğradım! Dördüncü kuşak Türklerin Almanlardan farklı olmadığını düşünüyordum...

RAU: Liseye devam edebilenlerin oranı Almanya genelinde hâlâ çok düşük...

CHRISTINA RAU: Ama cesaretlendiren örnekler de var. Bizim çocukların okul arkadaşlarında görüyoruz.

RAU: Evet, harika Almanca konuşan ve çok başarılı olan genç Türkler var. Ne var ki hâlâ Türkiye'den getirdikleri kızlarla evleniyorlar...

Siyaset, sizin ne kadar ilginizi çekiyor?

CHRISTINA RAU: Ben Siyasi Bilimler okudum. Ancak siyasete ilgi duymak için, siyasi bilimler okumak ya da bir politikacıyla evli olmak zorunda değilsiniz. Politikaya hepimiz ilgi duymalıyız. Yoksa, siyaset bizi avucunun içine alır. Ben yaptığımız pek çok şeyin politikayla ilişkisinin zannettiğimizden çok daha fazla ve yakın olduğuna inanıyorum. Yani politikaya ilgi duymak için parti üyesi olmak gerekmiyor.

İsmi en çok bildiğiniz Türk kim? Yani Türk dendiği zaman aklınıza gelen ilk isim...

CHRISTINA RAU: Atatürk. Sonra da... Cayan, Hakan ve İsmail.

Kim onlar?

CHRISTINA RAU: Çocuklarımızın sınıf arkadaşları!

Peki Türkiye size en çok neyi çağrıştırıyor?

CHRISTINA RAU: Yakın aile bağları. İnanılmaz bir misafirperverlik ve büyük aileler. Yani bizde olduğundan daha yakın ve insani bağlar. Bir de Yaşar Kemal tabii. Ve kitabı İnce Memed...

RAU: Benim de aklıma hoşgörü kültürü, laiklik, Batı'ya ve Avrupa'ya yönelmek gibi kavramlar geliyor. Sonra Türk göçmenlerinin aile ruhu çok güçlü.

Konukseverler ve girişimci ruhları da güçlü. Sıcak insanlar, iyi yemekten anlıyorlar ve çok neşeliler...

Üzerimdeki elbiseye itirazınız var mı? (Eski Cumhurbaşkanımız Süleyman Demirel'le görüşürken giydiğim ve küçük çapta hadise yaratan, eleştirilere yol açan, meslek ciddiyetiyle bağdaştırılmayan, dekolte olduğu iddia edilen 14 dolarlık elbise Almanya'da da üzerimde. Tabii insanın ağzı sütten yanınca yoğurdu üfleyerek yiyor.)

RAU: Kesinlikle yok. Soralım bakalım, eşimin bir itirazı var mı?

CHRISTINA RAU: Harika bir elbise... Niye olsun?

Ne olur beni rahatlatın! Almanya'da ve Avrupa'da ırkçılık yeniden yükselmiyor değil mi?

RAU: Yok, yeniden yükselmeyeceğine eminim. Birçok Avrupa ülkesinde sağcı ve popülist partilerin seçimlerde öne çıktığını gözlemliyoruz. Fransa'da da öyle, Hollanda'da da. Ama biz Almanlar olarak, geçtiğimiz yüzyılın ilk yarısında bunun nereye vardığını öğrendik! Herkesten daha hassas olmamız gerekiyor ve insanların dertlerini önemsememiz...

Önemsiyor musunuz peki?

RAU: Evet. Ben Berlin konuşmalarında birçok insanın rahatsız edici bulduğu konulara değiniyorum. Mesela, göçmenlerle olan ilişkilerimiz, gen araştırmasından doğan etnik sorunlar ya da bu sene olduğu gibi globalleşme... Uzmanların tartışmaları birçok kişiye ulaşmıyor. Ben ise insanlara yön vermeyi bir görev sayıyorum...

Ne zaman Amerika'ya gitsem kendimi rahatsız hissetmiyorum. Kökenleri başka olsa da orada yaşayan herkes Amerikalı. Buna karşılık, ne zaman Almanya'ya gelsem, Alman pasaportu taşımama rağmen, kendimi hayat boyu yabancı hissediyorum burada...

RAU: İyi de Amerika'da nereye gittiğinize bağlı. New York'sa başka tabii! Ama Minnesota ya da Oregon'da da kendinizi yabancı hissedebilirsiniz. Almanya için de benzer bir durum söz konusu. Taşrada-

ki bir köyde yabancılara muhtemelen Berlin'dekinden daha farklı davranırlar.

"First Lady" olmak nasıl bir duygu? Amerika'da Hillary Clinton ne idiye ya da şu an Bush'un karısı, siz de Almanya'da o musunuz?

CHRISTINA RAU: Hillary Clinton, sağlık düzenlemesi konusunda yoğun çalışmalar yürüttü. Bense daha çok çocuklar ve gençler hangi alanlarda desteklenebilir üzerine eğiliyorum. Farklı çocuk hakları kuruluşlarında görev alıyorum. Bu ve benzer konularda pek çok proje yürütüyorum.

RAU: Amerikan Cumhurbaşkanı aynı zamanda devlet ve hükümet başkanı. Bizde öyle değil. Yani bizim aslında iki First Lady'imiz var. Biri benim eşim, diğeri de Başbakan'ın...

CHRISTINA RAU: Amerikan Cumhurbaşkanı'nın eşinin daha büyük bir danışma kurulu var. Kendisine tahsis edilen ayrı bürosu, ayrı sekreteryası var. Benim böyle bir donanımım yok.

Türk kadını... Alman kadını... Amerikalı kadın... Bunlar kavramsal olarak ne ifade ediyor? Bu tanımlar, bu sıfatlar hep kalacak mı? Yoksa yok olma ihtimali var mı? Yani günün birinde hepimiz dünya vatandaşı kadın olarak anılacak mıyız?

CHRISTINA RAU: Bildiğim şu: Kesinlikle Avrupalı kadın tanımlaması daha sık kullanılacak. Milliyet ve büyüdüğü yer, tabii ki insanı belirler. Daha doğrusu etken, insanın yetiştiği yer, o bölge; yani illa "milliyet" değil. Bizler, Bavyalı bir Almanla, kuzeyli bir Almanı hemen ayırt ederiz. Çünkü ikisi de farklı koşullarda büyümüşlerdir. Demek istiyorum ki, iki kuşak sonraki Türk kadını da geleneklerini yaşatacaktır...

Kadınların sahip olduğu değerler politikada sizce ne kadar hayata geçiyor? Bir kadın olarak siz eşinize ne tür tavsiyelerde bulunuyorsunuz?

CHRISTINA RAU: Bir de erkeklerden daha çabuk sonuç çıkarıyoruz. Ve karşımızdakileri tabii ki onlardan daha iyi dinliyoruz...

RAU: Bütün bunlara benden yorum yok!

CHRISTINA RAU: Belki de siyaset erkekleri değiştiriyor. Bilmiyorum. Yine de biz kadınlar çatışmadan ziyade, uzlaşmadan yanayız. Böyle tavsiyeler veriyorum.

Eşinizi belli konularda uyardığınız oluyor mu?

CHRISTINA RAU: Evet, tabii.. İşyle dinlenme arasında doğru bir denge tutturabilmesi için özen gösteriyorum.

BU İŞİN % 60'I SEKS % 40'I TERAPİ**Rus Fahişe****23.03.2003**

Kim bilir belki de kadın olduğum için merak ediyordum. Bir Rus kadın mitolojisi almış başını yürümüş ki, ne kadar tahmin etseniz az kalır! Bütün erkeklerin dilinden düşmeyen ama pek fazla da açık edilmeyen bir sır bu: Önceleri sadece Trabzon ve başka sınır kentlerinde yükseldi ama uzunca bir süredir büyük kentlerimizde de bir endüstri haline geldi.

Bu öyle bir meslek ki, savaş patlasın patlamasın, deprem olsun olmasın; olmaya devam eden ve devam edecek bir şey. Dünyanın en eski mesleği yakıştırması boşuna değil. Kabul etmek gerekir ki, Ruslar da bu alana, bu mesleğe, bu hizmete, yeni bir bakış açısı ve heyecan getirdiler.

Hatta bazılarına göre bu alanda Türk erkeklerini eğittiler. Bir kadının da "Neymiş bakalım bunların özellikleri?" diye merak etmemesi imkân dahilinde değildi. Zar zor da olsa, (erkekler yardım etmedi çünkü, kadınlar sağ olsun!) mesleği icra eden birini buldum. Merak ettiklerimi sordum...

Üniversite öğrencisi olduğunuz doğru mu?

Evet, Moskova'da ekonomi okuyorum.

Neden bu işi yapıyorsunuz?

Çünkü okulumu bitirmek istiyorum. Çünkü paraya ihtiyacım var. 5. sınıftayım. Bizde yüksek öğrenim 5 yıl sürüyor. 2 ay sonra ekonomist olacağım ve bir yıl sonra da bu işi bırakacağım.

Nasıl karar verdiniz Türkiye'ye gelmeye ve fahişelik yapmaya?

Bir arkadaşım ikna etti. Para biriktirebileceğimi söyledi. Benimle İstanbul'a gel dedi. 6 ay düşündüm. Türkiye'de fahişelik yapmak yerine Moskova'da McDonald'da çalışabilirdim. Ama 30 dolara. Ben ayda 3000 dolar kazanmayı tercih ettim. Üç yıldır gidip geliyordum, sınavlar filan. Son bir yıldır sürekli buradayım. Ve artık bir "patron"a çalışmıyorum...

"Patron", pezevenk mi demek?

Evet. Ben bağımsızlığımı kazandım. Şuraya gideceksin buraya gideceksin diyen yok yani. Ben seçiyorum. Canım isterse.

Bir üniversite öğrencisinin şu an yaptığınız işin inceliklerini öğrenmesi nasıl oluyor?

Bunun okulu yok, diploma filan vermiyorlar. Zaman içinde birtakım beceriler kazanıyorsun. Ben çökerken başladım cinselliği yaşamaya. Bizim kültürümüz sekse sizinkinden daha farklı bakıyor, daha açığız bu konuda. Yani Rus kızlarının özellikle yetenekli olduğu filan palavra. Mesele kafada.

Çıraklıktan başlanıyor, yavaş yavaş mı ustalıkta geçiliyor?

Öyle de diyebiliriz. Önce patrona çalışıyorsun. Dilediği kadar çok işe yolluyor ama sana fiks bir aylık veriyor. İlk ay 500 dolar kazanıyordum. Kazandığım paranın belli bir yüzdesi patrona gidiyordu. 700, 800 derken, Türkçe öğrendim. Ve kendi başıma çalışmayı tercih ettim. Mesele sadece cinsellikteki hünelerle ve teknikle alakalı değil. Türkçe de öğrenmen gerekiyor. Çünkü bütün müşteriler İngilizce konuşmıyor. Bu işin yüzde 60'ı seks, yüzde 40'ı terapi zaten. E o da konuşarak oluyor.

Usta olanların bir kısmı da sonradan "patron" mu oluyor?

Evet, çoğu. Ama onlar sana "Aksaray'da çok çalıştın, hadi artık Etiler'e geç" demiyorlar. Zaman içinde senin gözün açılıyor.

Siz de "patron" olmak istiyor musunuz?

Yok canım. Uğraşamam öyle şeylerle.

Peki telefon numaranızı etrafa kim dağıtıyor? Yani mekanizma nasıl çalışıyor?

Sürekli müşterilerimin vasıtasıyla arayan pek çok yeni insan oluyor. Ama bilmem kimin arkadaşımı demesi gerekiyor. Referans şart. Ya da Rus kız arkadaşlarım var, onlarla paslaşıyoruz: "Bugün yetişemeyeceğim kadar iş var, bir kısmına sen gider misin?" Öyle yani.

Hiç korkmuyor musunuz?

E korkuyorum. Bu işin riskleri yok demedim ki. Ama mesela kendi evime kimseyi almıyorum. Ben gidiyorum. Çoğunlukla 5 yıldızlı otellere. Müşteriyi tanıyorsam, eve de gittiğim oluyor.

Bu kadar revaçta olmanızın sebebi ne?

Türk erkekleri bizim daha ateşli olduğumuzu söylüyor. Onların yalancısıyım, Türk kızları bize göre daha soğuk, katı ve sekste kapalıymış. Yani seksi sadece seks olarak yaşayamıyorlarmış. Biz ayırabiliyoruz. Aşkla karıştırmıyoruz. Belki de bu bir kültür farkı. Ama fahişelik yapmasaydım da söyledim size bunları. Bizimki "free sex".

O ne demek?

Sınır yok yani. Özgürüz, rahatız, fantezilere açığız. Ama bunlar benim Türk erkeklerinden öğrendiğim şeyler, yani Türk kadınlarını incitmek istemem.

Sevişme ilminde bu işin en üst seviyesinde tanınıyorsunuz. Kurallar, teknikler vardır da bunun ötesinde ahlâk ve felsefe var mı?

Sosyolog değilim ama sevişme ahlâkının bir sınırının olduğunu düşünmüyorum. Bizim için de bir başlangıç ve final var. Ama iyi sekste moral önemli. Psikoloji yani. Sadece güzel olmak, güzel kokmak yetmiyor. Özellikle de bu işi yaparken. Pozitif olmanız, gülümsememiz, karşınızdaki insanı rahatlatmanız, onu dinlemeniz gerekiyor.

Bu karşılıklı bir şey, o kendini iyi hissedecek ki, ben de hissedebileyim. Kafasından geçeni söyleyecek ki, ben de söyleyebileyim. Kendini iyi hissettirebilmişsem beni arıyor. Yoksa aramıyor...

Geyşalıktan farkı ne?

Özel olarak yetiştirilmiyoruz biz. Ama onların da mesleğinin asıl inceliği, terapide yatıyor. Biz de sürekli terapi yapıyoruz...

Rus erkekleriyle Türk erkeklerinin cinselliğe bakışı arasında fark var mı?

Var. Rus erkekleri daha zor. Türkler öyle değil...

O ne demek?

Burada çalışmak daha avantajlı demek. Türklerle çok uzun bir seks olmuyor çünkü. Tabii herkes için geçerli değil ama genel olarak öyle. Rus erkeklere gelince, onlar egoisttir sekste. Türk erkekleri öyle değil. Sizi mutlu etmeye çalışıyorlar, uğraşıyorlar. Bizimkiler şöyle: "istiyor musun? Tamam gel o zaman", "İstemiyorsan, defol." Kabalar yani. Türkler şefkatli. Ama daha dertli. O yüzden terapist gibi oluyorsun ya. Genellikle eşleriyle sorunları var, bizimle gevşiyor ve rahatlıyorlar...

Peki arzularını ifade etmekte zorlanıyorlar mı?

Evet. Zaten öncelikle sana zevk vermek için uğraşıyorlar. Şundan kaynaklanıyor olabilir: Kafalarında "Rus kadınları yatakta çok iyidir!" miti var. Sanırım çekiniyorlar ve performanslarını sergilemeye çalışıyorlar. Bazen hissediyorum, adam hoşlanmıyor benden. Bu da normal.

Herkes herkesi beğenecek diye bir şey yok. Ama bunu söylemiyor, iltifatlar ediyor, elinden gelen her şeyi yapıyor. Bu anlamıyla Türkler çok kibar. Ama hiç doğal değiller. Benim ülkemdeki erkekler ise kabalar, evet, insanı rahatlıkla

incitebilirler, "Maymun gibisin" bile derler ya da "Seninle yatacağımı nasıl düşünüyorsun?". Ama doğaldır onlar, kafalarından geçeni gizlemezler.

Türk erkekleri sizi aşığılamıyor yani...

Yok canım. Belki kendi aralarında hakkımızda atıp tutuyorlar ama başbaşa kaldığımızda çok farklılar. O yüzden benim ülkemden akın akın kadın fahişelik yapmaya geliyor buraya. Türkler zor müşteri değil çünkü.

Hangi alanda tutuklar?

İlk kez bir Rus kadınla sevişecek olanlar, her alanda. Çünkü birileri ona "Bu kadın süper, seni yatakta uçuracak" demiş, bunun hayalini kuruyor ve olayı kafasında olduğundan daha fazla abartıyor. "Ben standart sekslerin adamıyım, bu kadınla başa çıkamam" diye düşünüyor. Ben bu psikolojiyi bildiğimden rahatlamaları için elimden geleni yapıyorum. O yüzden konuşabilmek önemli.

Sahneyi anlatın. Beş yıldızlı bir otele girdiniz. Asansörle yukarı çıktınız...

Tak tak tak kapıyı çalıyorum. Her seferinde başka bir sahne. Bazıları son derece rahat, ayaklarını kanepeye uzatmış bekliyor, bazısı üzerinde bornozu içki içiyor, bazısı televizyon seyrediyor. Bu kadar rahat olanlar genelde benzer tecrübeleri daha önceden yaşamış olanlar.

Tedirgin olanlarla içki içiyoruz, oradan buradan konuşuyoruz. Bu arada ya "kısa program" oluyor, yani yarım saatle üç saat arası; ya da "uzun program", yani bütün gece. Bütün bir geceyse daha çok konuşabiliyoruz tabii. Ama kısa programsa bir süre sonra duşa giriyorum...

Ücretler?

Müşteriye göre değişiyor. Çok uzun zamandan beri müşterimse, var öyle genç müşterilerim, fazla paraları da yoksa, 150 dolar alıyorum. İndirim yapmıyorum ama anlayışlı davranıyorum. Buna karşılık yine uzun zamandan beri tanıdığım daha yaşlı birileriyse ve para problemleri yoksa 250 dolar vermelerinde bir sakınca görmüyorum.

Tek hedefiniz karşısındaki mutlu etmek mi? Yoksa sizin de zevk alma ihtimaliniz var mı?

Bazı müşterilerimi önce erkek olarak beğeniyorum. Sonra sekste iyi oluyorlar. Komik ve ilginç şeyler anlatıyorlar. Sanki sevgilinmiş gibi. Zevk alıyorsun tabii. Ama çoğunlukla sadece para için.

Karşınızdaki erkeğe zevk vermekle yükümlü hissediyor musunuz kendinizi?

Elbette. Ben bir iş yapıyorum. O da para ödüyor. Onun mutlu olması gerekiyor. Ki... Yeniden arasın, ya da başkalarının aramasını sağlasın.

Müşteriye giderken giydiğiniz "formalar" var mı? "Hadi işe gidiyorum, siyah mini elbisemi giyme zamanı" mı?

5 yıldızlı bir otele gidiyorsam, iyi görünmem gerekiyor. Jean, tişört gitmiyorum yani. Şık, bakımlı kadın oluyorum. Pahalı kıyafetler. O zaman resepsiyonda kimse "Nereye gidiyorsunuz?" filan diye de sormuyor, durdurmuyor. Ama

tanıdığım biriyle ve evine gidiyorsam daha spor olabiliyorum. Ancak asla çok makyaj yapmıyorum.

Kuaför?

Elbette. Sadece kuaföre değil, solaryuma ve masaja da gidiyorum. Burada da duş alıyorum, orada da. Seksten önce de sonra da. Bazen 10 kere duş aldığım oluyor.

Peki duş almayan adamlar oluyor mu?

Genellikle alıyorlar. Bazen ben diyorum: "Hadi duş almayacak mısınız?" "Sabah aldım ben" diyor. "Ama o sabahtı, şimdi akşam!" diyorum. Elinden tutuyorum, "Gel beraber duşa gidelim..." diyorum.

52 YAŞINDAYIM VE BAKİREYİM

Işıl Saygın

04.10.1998

Gözümle gördüm. İlk resmi gezimde, Hakkari'de, Van'da, Yalım Erez ve Işıl Saygınla birlikte onlarca ilim irfan yuvasının, beceri kurslarının, kilim atölyelerinin, ilkokulların, okuma yazma kurslarının açılışlarına tanık oldum.

Bizim burada, büyük şehirlerde, Işıl Saygın'ın her ettiği lafta burun kıvırdığımız hallerine oralarda insanların, kadınların nasıl sıcak, nasıl umutla sarıldıklarını gördüm.

İnandım ki, Işıl Saygın orada, zor durumdakilere, göçmenliğin sıkıntısında bocalayanlara fevkalâde yardımcı: Önce Türkçe öğretiyor, sonra okuma yazma, sonra da iş becerisi kazandırıyor. Yani buradan görüldüğü gibi değil. O orada çok işe yarıyor. Gözlerimle gördüm. Ayrıca kulaklarımla halka hizmetten başka hiçbir şeye zaman bulamadığını da işittim.

Ve bir büyükşehir gazetecisi olarak çook şaşırdım. Devlet Bakanı Işıl Saygın'ın halka hizmet raporu: 5.000 sünnet, 32.000 resmi nikâh, 350.000 kadına okuma yazma kursu...

Neden siyaset?

Şartlar... diyeyim.

Nişanlınızı terk edecek ya da ondan ayrılacak kadar önemli miydi sizin için siyaset?

Şartlar öyle getirince giriyorsunuz, girince de çıkamıyorsunuz. İnsanlar size oy vermiş, ümit bağlamış...

Başkalarının hayatlarını mı yaşıyorsunuz, kendi hayatınızı mı?

Demek ki başkalarınınkini yaşıyormuşum...

Arada gece yatakta düşündüğünüz oluyor mu, "Ben niye bunları yapıyorum? Ya benim hayatım? Kaybolup gitti mi?" diye?

İnsanlara hizmet için yola çıktım. Bunun da dönüşü yok. Ya bırakacaksın, kendi özel hayatını yaşayacaksın ya da devam edeceksin.

Bakan olan Işıl Saygın var, bir de kadın olan Işıl Saygın var. Kadın olanı nerede?

Burada aslında. Ben bakan olunca da değişmedim ki. Sadece... Ben hep vericiyim.

İyi de, bir de "siz" varsınız, size ne oluyor?

Maalesef işte. Bu işe girince mecbursun. Adam senden medet umuyor, sen ona yardımcı oluyorsun, "Allah razı olsun" diyor. Bundan daha güzel hizmet olur mu? Siyaset benim mesleğim oldu. 25 yaşımdan itibaren.

Tutku mu sizin için siyaset?

Yok değil. Üniversiteden mezun olduğumda mimarlık bürosu açmış olsaydım, benim mesleğim mimarlık olacaktı. Ama şimdi ikinci planda kalmış bir şey. Ben insanlara adamışım kendimi. Başkalarının mutlu olması beni mutlu ediyor. Bugüne kadar ben 5 bin çocuğu sünnet ettirdim, 32 bin imam nikahlı kadına resmi nikah kıydırdım, 350 bin kadına okuma yazma öğrettim. Bunlar güzel şeyler değil mi? Ben yaşlandığım zaman şu kadar insana şöyle şöyle yapmıştım diyeceğim.

Siyasete atılan kadınlar "erkekleşiyor". Erkeklerin dünyasında var olmak için mi böyle davranıyorlar?

Ben erkek gibi mi duruyorum? Yok öyle bir şey ya! Ben mesela bakımlı olmayı seven bir kadını. Bazen dudağımda yarım ruj kalıyor ve bir yerde konuşma yapacağım değil mi? Hemen rujumu sürerim. Sürekli bakımlıyım. İnsanlara saygı bu. Saçının başının yapılmamış olması, pasaklı dolaşılması benim tarzım değildir. Şuna bak diyecekler, ne biçim! Topluma mal olmuş insansın çünkü. Ev kadını olsam, mesela bir misafirliğe giderken de düzgün gitmeye çalışırım ben.

Kendinizi bir ev kadını olarak hayal edebiliyor musunuz?

Aslında iyi bir evhanımıyım. Eve gidince bütün işlerimi kendim yaparım, ütümü, toz almamı filan. Ankara'da yalnız, İzmir'de annemle yaşıyorum ben.

Yalnız bir insan mısınızdır?

Gece geç geliyorum zaten. Hemen her gün gece on ikiye kadar bakanlıktayım. Sabah sekiz buçukta da işbaşı yaparım. Eve gelince de toz alıp çiçekleri sulayıp yatıyorum. Demek istiyorum ki, yalnız olup olmadığımı düşünmeye pek fırsatım olmuyor.

Belki de o yüzden bu kadar yoğun çalışıyorsunuz.

Evet.

Türkiye'deki kadınların öncüsü gibi hissediyor musunuz kendinizi?

Valla bir noktada öyle...

Çocuğunuz olsun ister miydiniz?

Artık geçmiş. Şimdi istesem ne olur?

Çok büyük kayıp gibi hissediyor musunuz?

Herkesin çocuğu benim çocuğum. Yetiştirme Yurtları'nda bulunan çocuklara yardım derneği başkanlığı yaptım ben. Mesela bana annem izin verse, oradan çocuk alırım ben, sahip çıkarım.

Anneniz hâlâ size bu anlamda karışıyor mu?

İstemiyor işte. Bu yaştan sonra uğraşamam diyor.

Çünkü daha çok onun bakması gerekecek.

Yani evet.

Anneniz kaç yaşında?

72. O çocuğun bakımı, sonra birisiyle ilişkisi olur, kaçar, ben onun mesuliyetini alamam diyor. Vakit olsaydı eğer ve imkân... Tabii herkes kendi çocuğu olsun ister. Ama işte nasip olmadı. Kısmet değilmiş.

Hayatınız fedakârlıkla geçti yani. Vere vere size ne kalacak?

Doğru, mesela gece geliyor dördte, kapıyı çalıyor. Hem de sabaha karşı kapıya gelmesini gerektirecek bir sebep değil. Ama olmuş artık, alıştırmışım. Bu sefer annem kızıyor. Utanmıyorlar mı, geliyorlar diyor. Annem zaten politikaya devam etmemi istemiyor.

Anneniz sizin için nasıl bir hayat öngörüyor?

Otur evinde, kitabını oku...

Anneniz de isterdi değil mi, normal kadınlar gibi evlenip, çoluk çocuğa karışmanızı...

İstemişti, olmayınca da üzülmüştür. Ama şartlar böyle getirdi.

Türkiye'deki aile kurumuyla uğraşmaktan mı kendi ailenizi kuramadınız?

Vakit yoktu, evet. Nişanlıydım. Dört sene, beş sene. Okul arkadaşımdı.

O sonra ne yaptı, bakan olmadı, onu biliyoruz da. Çoluk çocuğa mı karıştı?

Evet.

Arada aklınıza geliyor mu?

Hiç gelmiyor.

Ondan sonra hiç adam girmedi mi hayatınıza?

Olmadı işte. Ee çok disiplinlisin, otoritersin.

Hadi ben evde kaldım, bu demektir ki siz de çoktan evde kalmış bulunuyorsunuz, buna üzülüyor musunuz?

Kendimi öyle hissetmiyorum. Korktular galiba. Çünkü hiçbir erkek fazlasıyla kuvvetli olan kadın istemiyor.

Hani bir evlenme teklifi vardı...

Ayol yok! Adıyaman'da bir adam demiş ki: "Işlay Hanım'ın çalışmalarını çok takdir ediyorum, ne kadar samimi". Ayrıca adam evli, iki çocuğu var, işte bu laftan evlenme teklifini uydurdular. Ben adamı tanımıyorum bile. Magazin konusu olduk.

Toplu evlendirmelere baylıyorsunuz ya, aradan çıkarmak için mi?

Bunu neden başlattık: Güneydoğuda, doğuda imam nikâhı çok yaygın ya, erken de çocuk yapıyorlar, sonra adam askere gidiyor, iki çocuğu var, o orada şehit düştüğü zaman kadın ortada kalıyor. Bunları önlemek amacıyla Milli Savunma Bakanlığı'yla protokol imzaladık. Askere alınan erkeklerin mutlak surette medeni durumları gözden geçirilmeli diye.

Bu arada 80 ilin valisine genelge yazdık, valilere. Valiler kaymakamlara, kaymakamlar muhtarlara haber gönderdi, imam nikâhlıları topladılar. Hepsi resmi nikâh kampanyasını teşvik ettiler. En çok nikâhı Muş'ta kıydık.

Ama siz toplu nikâh seviyorsunuz.

Hayır, ben onlara moral olsun diye gidiyorum. Yoksa ben sürekli toplu nikâha gitsem iş yapamam. Vali çalışmış, bu kadar insanı bir araya toplamış, o insanlar bir bakan görmek istiyor. O nedenle katılıyorum.

21. yüzyılda evlilik kurumunun çöktüğü tartışılırken tüm dünyada, sizin kişisel olarak evliliğe dair düşünceniz nedir? Sizce sağlıklı bir kurum mu?

Bence evet.

İyi de herkes boşanıyor, birbirini aldatıyor, gırtlak gırtlığa geliyor.

Ama insanların bir de yaşlılık durumları var. Yarın bir gün yaşlandığın zaman, hayat arkadaşının olması iyi bir şey.

Belki de hiç evlenmediğiniz için evlilik kurumuna inanıyorsunuz.

Yok, yok. Ben bütün kadınların sır küpüyüm. İyi bir evlilik kadını da adamı da kurtarır. İnsanların aile kuracak, daha doğrusu güvenecek, dertleşecek insanlara ihtiyaçları var.

Siz kiminle dertleşirsiniz hayatta?

Kimi bulursam onunla. Diyorum ya yalnızım ben.

Anneniz sizi dinliyor mu, "Başbakanlıkta bugün neler oldu biliyor musun?" diye başladığınızda...

Yok canım. Uğraşacak hali kalmıyor. Gelen gidenle uğraşmaktan.

Yakın arkadaşlarınız kimler?

Herkes arkadaşım.

Gerçek arkadaş yok yani.

Evlenmediğin zaman böyle oluyor, herkes arkadaşın ama neticede yok.

Bir demecinizde evlilik dışı cinsel ilişkiyi tasvip etmediğinizi söylüyorsunuz. Ben evli değilim. Ama bakire de değilim. Sizce bende bir tuhafılık mı var?

Ben öyle bir şey demedim. Atıyor herkes!

Başka şeyler de okudum, "Bir erkek, kız-oğlan-kız olmayanı ne yapsın?" gibi şeyler...

Hep yanlış anlaşıldı söylediklerim. Türk toplumunun değer yargılarından söz ediyordum ben esasında. 11,12 yaşındaki çocuk yurttan kaçmış gitmiş. Sonra gelmiş. Başına ne geldiğini öğrenmek için bekâret kontrolüne götürmüşler...

İtiraf edin, siz bu bekâret kontrolü yöntemini mantıklı buluyorsunuz değil mi?

Ama 11,12 yaşındaki çocuktan söz ediyorum! Benimki çocuğu korumaya yönelik. Korkudan söylemiyorsa başına gelenleri, altı ay sonra da karnı şişiyorsa, söyler misiniz biz onu nasıl koruyacağız? Yani, yurttan kaçan bir çocuktan söz ettim ben. Yoksa diğer basında çıkan şeyler, inanın çarpıtılmış şeyler.

Evlilik dışı cinsel ilişkiye itiraz eden bir bakan değilsiniz yani.

Tabii ki değilim. Ama evliliğin de kutsal bir kurum olduğunu düşünüyorum. Evlenmeden önce hayatında erkekler olur, hangisiyle anlaşabiliyorsan onunla evlenirsin. Bir sohbet sırasında yanlış anlaşıldı söylediklerim, ben de üzuldüm. Çünkü ben de neticede bir kadını ve aydan filan gelmedim.

Çünkü o söylediklerinizden nasıl bir sonuç çıkıyor biliyor musunuz: Biri evlilik dışı cinsel ilişkiyi tasvip etmiyorsa, ona da günün birinde şunu sorarlar; "Ama sayın bakanım siz de evli değilsiniz, ya sizin cinsel hayatınız?" Biliyorsunuz, hayatta bir de seks diye bir şey var!

Doğru. Ama nasıl söyleyeyim, ben işten başka hiçbir şey düşünmüyorum.

Ama insanın işi dışında da bir şey olması gerekiyor değil mi hayatında?

Doğru söylüyorsun. Ama biz böyle şeylere dikkat edemedik. Yapamadık.

Nasıl yapamadınız?

Böyle cinsel bir beraberlik yaşamadım.

Hayatınız boyunca...

Ee herhalde yani.

Şaka söylüyorsunuz!

Neden şaka olsun. Ciddiyim. Ben kendimi bildim bileli, işten başka hiçbir şey bilmem, bilmedim.

Bu doğru olamaz.

Gerçekler acıdır ama doğru.

Yani siz bakire olduğunuzu söylüyorsunuz.

Ee tabii ki. İnsanın erkek arkadaşı yoksa, olmamışsa nasıl olacak? Nişanlım vardı işte bundan 27 sene önce ama hiç beraber olmadık onunla da.

Bu çok üzücü.

Artık geçmiş. Elli küsur yaşındasın.

Normal bir sevgiliniz olamaz mı, kim size karışacak?

Vakit yok.

Hâlâ mı yok, siz koskoca bakansınız. Erkek bakanlar her türlü şeyi yapıyorlar...

Ben madem buralara gelmişim, insanlar bana oy vermiş, onlara layık olmak için işimi en iyi şekilde yapmak zorundayım. Hem herkesin bir tarzı var.

Aşk filan...

Ne aşkı?

Bedensel zevk yok, duygusal tatmin yok, aşk yok, sadece iş var!

Aynen öyle. 25 yaşında bu işlerin içine girince böyle olur. Bu işleri bıraktığım zaman...

Şimdi birilerini bulabilirsiniz de, on beş sene sonra zor!

Doğru da, ne yapayım, adamlara gel de burada beraber mi olalım diyeyim? Nereden bulacağım? Üstelik vallahi vaktim yok. İnanmazsan takip et, gör nasıl çalıştığımı. Zaten birini bulsam da ikinci gün nasıl yaşadığımı görünce beni bırakır gider...

ENGİN ONU AFFETMEDİĞİMİ BU RÖPORTAJDA OKUYACAK**Gülriz Sururi****02.02.2003**

Bir An Gelir... Adı bu. Gülriz Sururi'nin yeni çıkan anılan. İki kelimelik tek cümle: Acayip etkilendim. O tek kitapta 2 kadın vardı. Biri, insanı baymadan Türk tiyatro tarihi anlatan, mesleğine tutkuyla bağlı olduğu her satırından belli olan, hepimizin bildiği tiyatro divası Gülriz Sururi.

Ve o kitapta tanıştığım ikinci kadın, Engin Cezzar'ın genç ve güzel karısı Gülriz. Her iki kadın da âşık. Biri mesleğine, biri kocasına. Milföy hamuru gibi bir kitap. Yaprak yaprak açılıyor. Gülriz Sururi'nin başarılarını okurken, aynı anda Gülriz'in sevdiği adamın peşinde çektiği acıları okuyorsunuz.

E doğrusu Engin Cezzar'ı takdir etmemek de mümkün değil, sadece mesleğinde değil, çapkınlıkta da çok başarılı! Ben söylemiyorum, Bir An Gelir'de okuyorum. Eski mankenler, kapı komşuları, Bodrum güzelleri... Bitmiyor!

Hatta bir ara dayanılmaz oluyor, Gülriz Sururi bu aşk evliliğinden boşanıyor ama onsuz olamadığı için günün birinde tekrar aynı adamla bu defa mantık evliliği yapıyor. Yaşarken acı verdiğinden eminim ama okuması çok eğlenceli. Çok gerçek. Çok açık. Çok şeffaf. Çok doğrudan. Çok harbi.

Ve zaman zaman da çok komik. Bu yüzden değerli. Bir tarafıyla, hayatına dair pek çok şeyi açık açık yazabildiği, saklamadığı, hatta kendisine salak diyebildiği için Gülriz Sururi'yi, ayıptır söylemesi, rol çalıp kendime benzettim. Ama konuşurken gördüm ki, bir tarafıyla da birbirimize acayip zıt tipleriz.

Bir ilişkiyi yaşama biçimi, araya koyabildiği mesafe, kendini ve olayları kontrol kabiliyeti, hayran olduğum ama asla sahip olamayacağım özellikleri. Lafı uzatmaya gerek yok, sözünü ettiğim kişi Gülriz Sururi. Yaşamı ve ruhu çok zengin biri...

Bir şeyin yoğun olarak içindeyken insan anı-manı yazmayı düşünmüyor. Öncelikle buna vakti olmuyor. Siz ne münasebetle anılarınızı yazdınız?

Haldun Taner, "Siz kendinizden söz etmezseniz Gülriz, kimse sizden söz etmez" demişti. Haklıydı. Cahide Hanım üzerine yazılmış oyunun ve sinemanın da etkisi olmuştur. Bizim izlediğimiz Cahide Sonku gerçekten o muydu! İleride hakkımda başkaları yalan yanlış yazmasın diye hiçbir şey bırakmaksızın her şeyi ben yazmak istedim. Ne, me lazım, kontrol bende olsun...

İnsanlar işlerinin bittiğini düşündüklerinde anı yazmıyorlar yani!

Yok canım, işimin bittiğini hiç düşünmedim. Bir ara, bir antrakt bu. Çok ciddi konsantrasyon istiyor. Bir de açık yüreklilik tabii. Ya insanların önünde çırılçplak duracaksınız ya da bu işe hiç kalkışmayacaksınız...

Neden sizin anılarınız klasik üsluba uygun değil? Çok delikanlı, çok harbi. Oysa pek çok insan, "Aman o üzüldür, bu alınır. Ben öldükten sonra yayınlansın" der. Siz bu cesareti nereden buldunuz?

Başka türlü olamazdı ki! Bu benim kişiliğim. Böyle olduğum için böyle yazıyorum. Olduğumdan farklı görünmek, farklı davranmak, tüm bunlarla sahnede çok tatmin oldum. Ama yazdıklarım benim hayatım, insanların karşısında soyunuk durmak zorundaydım. Hem o alınır, bu üzüldür diye kaleme alınmış bir anı kitabını kim ne yapsın?

Ben sizi çok çok dışarıdan son derece kontrollü bir kadın olarak algılıyordum...

Öyleyim.

Ama Engin Cezzar'la aşkınızı okuyunca başka fikirlere kapıldım. Şimdi size soruyorum, kapıldığım fikirler doğru mu?

Ne yaşarsam yaşayayım, kontrolü elimde tutmaya çalışırım, bu doğru. Ne var ki, aşk kontrolsüz bir şeydir. Âşık olduğunuzda bırakacaksınız, nereye gidiyorsa. Ama yaşadığınız şey, renk değiştirmeye başlarsa ayrılmayı da bileceksiniz! Ben aynı insanla iki kere evlendim, birincisi aşk evliliği idi, ikincisi mantık. 13 yıl var arada. Günün birinde gayet bilinçli bir karar verdim: Yeryüzünde birlikte yaşlanmayı hayal ettiğim tek erkek Engin. Bilmem söylememe gerek var mı, müthiş bir sevgi var aramızda...

Zaten kitabınızdan da anlaşılıyor...

Evet, biraz Engin romanı oldu. Ama dile kolay, birlikte geçen 42 yıl!

Engin Cezzar'ın sevgilileri oluyor. Eşi zaten onu bu yüzden boşuyor. Ama eş de -o siz oluyorsunuz- hep orada duruyor ve bekliyor. Bir erkeğin egosunu bundan daha fazla ne okşar?

Doğru. İkrammış meğer bunlar Engin'e! Üstelik o yıllarda, farkında olmadan hep Engin'in kontrolü altında yaşamışım. Şöföre telefon ediyor, "Gülriz Hanım'ı nereye bıraktın?" Kaptana telefon ediyor, "Hangi koydasınız, kim var, misafir var mı?"

Ben zannederdim ki, duruşunuzda çevreye bakışınızda bir aroganlık var. Anılarınızı okudukça gördüm ki, kendisiyle acımasızca dalga geçen, hatta kendine "Salak" diyebilen birisiniz. Hep mi böyleydiniz? Sonradan mı oldunuz?

Valla, değişenlerden değil gelişenlerdenim!

Artık dayanamayacağım soracağım: İlişkinizi, evliliğinizi herkesin gözü önünde didik didik ediyorsunuz. Ben bunu yapınca afaroz ediliyorum. Siz neden itibar görüyorsunuz? Hangi özelliğinizi kıskanmalıyım?

(Gülüyor. Çok gülüyor) Bilmiyorum. Ama şunu biliyorum: Açık açık yazmaktan başka bir yol yok! Ya hiç böyle bir işe kalkışmayacaksınız ya da adam gibi yazacaksınız. Arada kalınmıyor.

Peki hiç şöyle şeyler geçirmediniz mi içinizden: "Eski manken demeyeyim. Komşu, yazlıktaki kadın filan derken dikkat edeyim."

O hanımların kim olduklarının anlaşılmasında için yeteri kadar özen gösterdiğimi düşünüyorum.

Ya şimdi o hanımlar, "Acaba ne kadar ayrıntılı yazdı?" diye kitabınızı karıştırıp, fenalık geçiriyorsa...

Olabilir.

Gizli bir keyif alıyor musunuz yani!

Yok canım. Harcamadım kimseyi... Üstelik ben o hanımları gördüğümde çok rahat konuşuyorum. Ama tabii Engin çok sevdiğim bir arkadaşımın beraber olsaydı, külahları değişirdik. Öyle bir şey olmadı.

Peki Engin Cezzar sorunsalını nasıl aştınız...

O zaman söyleyeyim: Engin sadece bu kadarını yazmakla yetindiğim için bana müteşekkir kalmalı!

Hımmmmmm. Yine kontrol yani. Yazarken durdunuz yani.

Yooo! Asıl iş edada, onu demek istiyorum. İnsafı yazdım!

Engin Cezzar'ın evlilik sırasındaki diğer ilişkilerini anlatacaksınız ve problem çıkmayacak... Hayatta inanmam! Tepkisi ne oldu?

Bir kere kitabı ilk okuyan Engin oldu. "Oku ama düşüncelerini 48 saat sonra söyle" dedim. Ciddi bir şok geçirdiğine inanıyorum. O üst katta kitabı okuyor, ben alt kattayım. İki kere merdivenlerden aşağı indi, "Bir dakika Gülriz..." dedi. "Engin, 48 saat sonra" dedim, bir daha indi, "Bak notlar alıyorum" dedi, "İyi ama 48 saat sonra..."

E peki ne oldu 48 saat sonra?

Hiiiç. Beni tebrik etti. En az ilk kitabın kadar iyi dedi. Başka da bir şey konuşmadık.

Nasıl oluyor? Her tarafta onun adı geçiyor...

Ee 42 yıl ancak böyle birlikte olunabiliyor! Vıdı vıdı yaparak bir ömrü paylaşamazsın! Birinci kitabım üzerine de konuşmamıştık. Orada da Engin'den önceki ilişkilerimi anlatıyordum. İncindiğini düşünüyorum. Ama incinip incinmediğini sormuyorum. O da söylemiyor. Düşündüklerimi kitabımda okuması hoşuma gidiyor. Ben kendi yorumumu getiriyorum...

İyi de onun yorumu? Bir An Gelir'deki pek çok şey sizin gerçeğiniz...

Yok, yok, tamamen gerçek onlar. Bir de paranoya dönemlerim vardı, onunla mı bununla mı, onları yazmadım...

Engin Cezzar'ın bu kadar çapkın olması biraz tuhaf değil mi?

Değil.

Siz bundan gizli gizli bir gurur duyuyor musunuz? "Aslında benim sevdiğim adam o kadar rağbet görüyor ki..."

Ne alakası var! Ama şunu anladım: Birinci kitapta o kadar iştah açmışım ki, resmen yazdıklarım Engin'e referans oldu! Ama bu ikinci kitapta anlattığım ilişki bir mantık evliliği olduğu için, istediğim kadar övebilirdim...

Peki yazdıklarınızdan dolayı Engin Cezzar'a cevap hakkı doğmuyor mu? Ya o da kendi anılarını anlatırsa... Korkmuyor musunuz?

Hayır. Çünkü o hiçbir zaman anılarını yazamayacak! 3 kez oturdu. Ve "Kendime koyduğum sansür yüzünden yazamıyorum. Sen nasıl yazıyorsun?" dedi. Engin, anılarını gizlemeden yazma cesareti gösteremiyor, dolayısıyla korkmuyorum!

Başarılı tiyatrocü Gülriz Sururi'yle genç güzel kadın Gülriz arasında şizoid parçalanma yaşadınız mı? Kitabınızda iki kadın var. O iki kadının da sorunları, hedefleri farklı. Çok başarılı oyunlara imza atıyor ama koca ortada yok, büyük acılar çekiyor...

Vatla, hayatı olduğu gibi kabul etmek gerekiyor. Ve duyguların değişeceğini bilmek... Bakkal Hatice Hanım'ın hayatında da bu var, benim hayatımda da. İnişler çıkışlar yaşıyorsunuz, mesleğinizde de özel hayatınızda da. Engin ufak tefek çapkınlıklar yaparak, sevgili karısıyla mutlu mutlu yaşamak istiyordu... Ama mümkün olmadı. Boşanıyorsun ama adamdan vazgeçemiyorsun da. Tuhaf bir ikilem arasında kalıyorsun. Bir ara her şeyden şüphe eder hale gelmişim...

Peki niye sormuyordunuz...

Hayır, bu konuda konuşmak yok.

Niye ya! Nedir bu kontrol?

Kontrollü olmak, irademi kullanmak bana zevk veren bir şey. Ben "Sat anasını, şu 6. kadehi de içeyim, olsa olsa yere düşerim" diyen bir kadın hiç olmadım. Sadece 2 kadeh içeceğimi söylemişsem, 3. kadehi ölsem içmem. Bu da beni mutlu eder. Gece yatakta "Bak nasıl yaptın!" derim. Tutarım yani kendimi...

Bir An Gelir'i yazmış olmanız sizi üzen her şeyin üzerine çıktığınız anlamına mı geliyor?

Hayır. Ama ciddi bir huzur verdi...

Bu adamı her şeyiyle affettiniz mi?

Çok seviyorum onu.

Bu benim sorumun cevabı değil.

Peki bir daha sor...

Engin Cezzar'ı affettiniz mi?

Hayır. Engin onu affetmediğimi ilk kez bu röportajda okuyacak!

Sizin Engin Cezzar'la ilişki üslubunuz nasıl tanımlanabilir? a) Seviyeli beraberlik b) Saygılı birliktelik c) Yüz yüze olmadan mesafeli samimiyet d) Delicesine bir tutku e) Kontrollü bir tutku.

Baştaki ikisi değil. Tabii ki çok tutkulu olduğumuz zamanlar oldu ama doğru, ben yüzgöz olmayı sevmem. "Ben karşımdakine her şeyi söylerim." Yok böyle bir şey! İnsanın kocasıyla laubali ve çok arkadaş gibi olmasına da karşıyım. Tek insan olacak kadar yakın olunmalı ama mutlaka mesafe korunmalı...

Nasıl oluyor bu?

Yatakta sevdiğin adamla kullandığın edebiyatı, dili, kahvaltı sofrasında kullanabilir misin? Bunun gibi bir şey...

İnanıyor musunuz gerçekten "Bir erkek için en güzel kadının yeni kadın" olduğuna...

İnanıyorum tabii. Hepimiz biliriz ki, bir zaman sonra o mükemmel ten uyuşması sıradanlaşmaya başlar. "Ölünceye kadar başka kadın görmek istemiyorum" diyen adam sanki bir başkasıdır. Oysa, sana olan aşkını anlatırken samimidir, ama işte duyguları değişmiştir. Çünkü değişir duygular. Ne şeker olurdu değil mi ilişkilerin alışkanlığa dönmesini engelleyebilmek? Bir hap olsa ve içsek. İnanıyorum günün birinde biri keşfedecek. Ve çiftler ilk günkü tazeliklerine dönecek! Hap, hoop her şey yeni baştan. Al sana yeni bir kadın...

Kitabınızda "birlikte ihtiyarlamak" kavramından söz ediyorsunuz. Bana siz hiç ihtiyarlamayacaksınız gibi geliyor...

Engin de "İhtiyarlayınca şunu yaparız filan diyorsun, erteliyorsun, sanki hep ilerdeymiş gibi, ne zaman ihtiyarlamayı düşünüyorsun" diyor. Bilmiyorum...

Geliyor mu hiç bir ihtiyarlık karesi gözünüzün önüne...

Var var. Mesela şimdi sofrada birbirimize yemeğin en iyi tarafını ikram ediyoruz. Ama bir gün... Çünkü ben bunu gördüm. Torunundan bile yemek kaçıran yaşlılar gördüm. Acaba bir gün biz de öyle yapacak mıyız diye Engin'le gülüyoruz. Etin en güzel parçasına atlayacak mıyız? Onu yaptığımız gün ihtiyarlamışız demektir. Öyle oluyor ihtiyarlık. Egoizm oluyor. Oysa, sevgi vericidir. Sevginin bile üzerine çıkan bir şey yaşlılık. Doğa bu. Çocuklaşıyorsun. O kadar da yaşlanmak istemiyorum, onu söyleyeyim...

Başka aklınıza gelen bir şey...

Ha bir de hasisleşmek. İkimiz de şu anda çok cömertiz. Ama benim bir tek bildiğim var: Yaşlılar, hasislesin O yüzden ben giderek büsbütün cömertleşmeye başladım ki, ihtiyarlık uzak dursun...

Siz isyankâr bir insan mısınız? Uyumlu mu?

Günlük yaşam içinde uyumluyum. Hoş, neşeli geçer günler benimle. Kakara kikiri. Ama ciddi bir olayda, "Hayır" dedim mi bitti. Fevkalâde inatçıyım.

Gençlerin sizi Keşanlı Ali'nin Zeliha'sı ya da İrma La Douce olarak değil de, A la Luna Gülriz olarak değerlendirmelerini siz nasıl değerlendiriyorsunuz!

Fazla şaşırıyorum. Gerçek bu. Yaşadığımız toplumun gerçeği. Hatta, o program devam ederken, bir kızcağız şöyle mektup yazmıştı, "O kadar iyisiniz ki, neden tiyatro yapmıyorsunuz siz..."

Hiç kompleksimiz yok galiba!

Neden kompleks duyayım ki? Kime karşı duyayım?

İyi de bunun başarıyla, derinlikle, güzellikle alakası yok ki. İnsanın kompleksleri olabilir...

Benim yok galiba.

Fazla düzgünsünüz siz!

İşte bir küçük hatam o!

O KIZ ÖLDÜ MEZARI DA BELLİ DEĞİL**Fadime Şahin****21.12.1997**

Türkiye onu tarikat liderleri Ali Kalkancı ve Müslüm Gündüz'ün istismar ettiği kadın mürit olarak tanıdı. Önce her yerdedi. Bütün canlı yayınlarda, yazılı basında, mahkeme salonlarında. Konuşurken, ağlarken, kaçarken. Sonra birden görünmez oldu.

Gıyabında çeşitli haberler yayınlandı. Saklanıyordu, korunuyordu ama ne düşündüğünü, hissettiğini, nerede ve nasıl yaşadığını, nasıl bir gelecek hayal ettiğini, kendi ağzından asla hiç kimse duymadı.

Tarikata nasıl girdiğinden orada neler yaşadığına kadar her şeyi bütün Türkiye öğrenmişti. Ama sonrası büyük bir soru işaretiydi. İşte bu soruların cevapları yeni hayatına geçtiği andan itibaren tuttuğu günlüğünde ve sorulara verdiği cevaplarda....

Kendinizi hayata karşı kırgın mı hissediyorsunuz?

Tabii ki. Mutsuzum, yalnızım ve çok sıkılıyorum. Çünkü sürekli evde hapisim. Ya kitap okuyorum ya da yazı yazıyorum...

Arada da "Neden bütün bunlar benim başıma geldi" diyor musunuz?

Benim başıma geldi çünkü ben bir üniversite öğrencisi değil, tarikat öğrencisiydim. Tarikat benim için okuldan, aileden, her şeyden daha önemliydi. Üstelik aptaldım!

Olaylar patladığında neyi temsil ediyordunuz, şimdi neyi temsil ediyorsunuz?

Medyaya çıkıp konuşursam ve işin aslı ortaya çıkarsa faydalı olacağımı sanıyordum. Bence oldum da. O adamların hızları kesildi. Yaptıkları rezillikler son buldu. Şu andan itibaren bana verdikleri zararı başkalarına kolay kolay veremezler...

Yani kendinizi tarikat gerçeğini tüm Türkiye'ye anlatan genç kız gibi mi hissediyorsunuz?

Temsilci gibi değil ama kısmen etkili olduğumu düşünüyorum. Kısmen diyorum çünkü belli bir kontrolüm yoktu. Bir akarsu düşün, hızla akıyor, yani benim müdahalem çok azdı, ben aradaki küçük bir taşım, sürüklendim. O akarsu da medyaydı. Pislikleri temizledi ama şiddetle ve gürültüyle aktı...

Ama bir tarafıyla da, medya böyle gürültülü aktığı için Ali Kalkancı ve Müslüm Gündüz gibi adamlar afişe oldu!

Doğru. Bu olay ortaya çıkmışsa sebebi medyadır. Üstelik torpilin, adam kayırmanın birinci planda olduğu bir ülkede yaşıyoruz. Hal böyleyken ve o adamların birçok yerde bağlantıları varken, benim kendi başıma bir şey yapabilmem mümkün değildi.

Evet, medya bu konuyu alsın işlesin istedim, işledi. Her türlü pisiği çıkarıp halkın gözüne soktular. Ama benim medyayla işbirliğim tam olarak planlı olmadı. Ben bazı şeyleri çok yoğun yaşıyorum. Çok üzüldüm, çok yıprandım. Ama televizyonlara çıkmadan başka yollar da denemiştim. Mesela gidip Şeyh Bedrettin'e olan biten her şeyi söylemiştim. Yani durmuyor, sürekli çözüm alternatifleri arıyordum.

Hayatta da böyle misinizdir? Bir şeyi kafaya takınca sonuna kadar peşine düşer misiniz? Kişilik yapınız mı, yoksa sadece bu olayda mı böyle oldu?

Kişilik yapımı ben şöyle tanımlıyorum: Tarikat öncesi, tarikat içinde ve tarikat sonrası. Çünkü tarikat içinde benim kişiliğim diye bir şey yoktu. Ben, ben değil, mürittim. Müridin kişiliği olmaz, zevki olmaz, yeteneği olmaz, akli olmaz. Hiçbir şeyi olmaz. Ama ne yazık ki isyanı oldu! Oysa, olmaması gerekiyordu...

Oldu ve siz intikamınız aldınız. Almaya da devam ediyorsunuz..

Planlı değildi. Evet istedim intikam almayı. Hem de çok. Ama sadece hayalimde. Ben küçük hesaplar yapıyordum. Gerçek hayatta, o adamlara bana yaptıklarının bedelini ödeyeceğimi düşünemiyordum. Bunu medyaya borçluyum. İlk başta medyayı çok sevdim, çünkü bana yardımcı oldu. Ben de onlara oldum. Ama ne zamanki medya görevini tamamladı, o zaman bana yöneldi.

Oysa, her şey açığa çıkmıştı, benim medyayla bir ilişkim kalmamıştı. Yeteri kadar anlatmıştım. Ben artık ölüydüm. Fadime Şahin hakkında artık konuşmak istemiyordum. Hâlâ da istemiyorum. O bir ölü. Öldü o kız. Mezarı da belli değil. Fadime Şahin bir tarikat çocuğuydu.

Ben o çocuğu öldürdüm. Yaşammasını istemiyorum. Medya ise yaşatmak istiyor! Ben onu artık yaşatamam. Fadime adını bile duymak istemiyorum, çünkü o adamların bana hitap ettikleri ismi bile taşımak istemiyorum.

Her türlü baskıya rağmen bu ülkede her genç kızın mahalleden, okuldan beğendiği biri olur ya. Hayatınız boyunca bir muhallebicide filan bile bir erkekle buluşmadın mı?

Benim erkek arkadaşı olan bir kız arkadaşım bile olmadı! Nereden buluşacağım? Bütün kız arkadaşlarım robalı elbise giyerlerdi ve namaz kıyarlardı. Erkekler yerine dini konular üzerine konuşurduk!

Yani erkek arkadaşları olanlara "kötü kız" gözüyle mi bakılırdı?

Ben değil ama içinde bulunduğum çevre evet çok kötü düşünür böyle şeyler için. Kınıyorduk ve rahatsız oluyorduk o kızlardan.

Aşkî tarif etsenize...

inanmadığım bir şeyi nasıl tarif ederim? Menfaat üzerine kurulu olduğunu düşünüyorum. Olabileceğine, yaşanabileceğine de inanmıyorum. En azından bana denk gelmez...

Bütün bu olaylar esnasında intikam ateşîyle yanıp tutuştuğunuz zamanlar oldu mu?

İlk zamanlar evet. Ama şimdi değil. Çünkü içimi bir şey kemiriyor o adamları ve bana yaptıklarını düşününce. Hem ben kendim almadım ki intikamı, yani kaldırıp bir odunu kafalarına vuramadım ki! Olmadı ne yazık ki, Allah verdi cezalarını.

Hangisi daha kötü bir tecrübeydi Ali Kalkancı mı, Müslüm Gündüz mü? Biri diğerinden daha haindir ya. Daha kaba, daha sert...

İkisi de aynı derecede kaba ve sertti. Ama Müslüm Gündüz bence daha haindi.

Şeriatta hırsızlık edenin kolunu keserler. Siz bu adamların pipisinin kesildiğini hayal ettiniz mi?

Onların hiçbir yeriyle muhatap olmaya değmez.

Yaşınızı yaşayabildiniz mi sence?

Asla! Oldum olası çabuk büyümeyi istedim ama hep rahat özgür bir yaşam hayal ederdim. Hiç ummazdım gençliğimin iki üç kat örtünün altında geçeceğini! Üstelik çok garip ben sadece beş senedir kapalıyım.

Sultanbeyli yerine Etiler de otursaydım bunlar benim başıma gelmezdi diyor musunuz?

Demiyorum çünkü biliyorum. Yüzde yüz gelmezdi! Çevre beni kısıtladı, ailem beni kısıtladı. Ben ya dindar olmak zorundaydım ya da dindar olmak zorundaydım! Bir kafeye gitmek, bir erkekle görünmek bunlar için bir şansım yoktu ki. Düşünsene, ben hayatımda sinemaya bile gitmedim!

Kendi evinizde yaşamak, kimsenin tacizde bulunmayacağı bir işte çalışmak, düzgün bir adamla sevgili olmak, ne bileyim nişanlanmak filan istemez misin?

Öyle bir şansım yok. Bir erkek kısmen sizin sorumluluğunuzu alıyor, ailenize karşı bile sizi koruyor. Ama çok güçlü birinin olması lazım, beni tüm bunlardan çekip

alması için. Kolay kolay kimse bunu kaldıramaz. Zaten böyle biri yok ki. Hem nereden bulabilirim ki?

Kendinizi güzel buluyor musunuz?

Bazen.

En çok nerenizi beğeniyorsunuz?

Saçlarımı. Ama kimse göremiyor. Oysa sağlıklı ve çok güzel. Kapanmak bana hiç yakışmıyor.

Aynada kendinize çok bakar mısınız?

Bakıyorum. Ama tarikattayken hiç bakmıyordum.

Adamlar yeterince bakıyordu!

Yoo, onlar da bakmıyordu.

Ayıptır sorması, bu adamlar o fena şeyleri yaptıklarında başörtüsünü çıkarıyorlar mıydı?

Onlar görmedi bile saçlarımı! İnsan gibi erkeklerden söz etmiyoruz ki. Tamamen hayvani bir şeyden söz ediyoruz. İnsan duygusaldır, merhametlidir, insan kıyamaz. Bunlar öyle değildi.

Peki inançlarınızda bir değişiklik var mı?

Tabii ki Allah, peygamber, Kur'an inancım hâlâ devam ediyor. Ama geçmişteki o hevesim, samimiyetim yok. Eskiden saatlerce namaz kılardım, şimdi öyle değil...

BENİ HEP KADINLAR GÖTÜRMÜŞTÜR**Ferhan Şensoy****16.09.2001**

Boru değil, adam Ferhan Şensoy! Bodrum'dan henüz gelmişti, nasıl yakışıklı, nasıl dinlenmişti. Kitabı iyi satıyordu, haliyle biraz da gururluydu. Her ne kadar o bu yakıştırmadan çok hoşlanmasa da, "ilk gençlik anıları"na öldüm, bayıldım.

Bir kere damardan. Sansürsüz, net. Hiçbir şeyi saklamamış, adıyla sanıyla yazmış. O ne yatılı okul maceralarıdır öyle! Hababam Sınıfı bile masum kalabilir. Okurken, siz de kendi geçmişinize dönüyorsunuz, onunla birlikte.

Benzer olaylar, benzer durumlar yakalayıp hem kitaba hem kendinize gülüyorsunuz. Dünya gerginlikten kopacakken, rahatlamak için birebir ilaç. Ben de bu röportajı bu yüzden yaptım zaten.

Hayatınızdan GS'ı çekip alsak nasıl bir Ferhan Şensoy kalır?

Belki Çarşamba'ya Belediye Reisi olurum! Kim bilir. Hayatımda Tahir Alangu yok, Haldun Taner yok, Fransızca yok. O zaman Fransa'da konservatuvar da okuyamazdım...

Tahir Alangu değerli bir edebiyat öğretmeni. Ama sizce en önemli özelliği neydi?

Lise 1. İlk ders. "O önünüzdeki Nihat Sami Banarh'nın edebiyat kitabı var ya, o okunmayacak. Kaldırın atın!" diyor adam. "Size velileriniz Sait Faik külliyyatı alsın. Şimdi gidin, serbestsiniz, bugün ders yok". Muhteşem anarşist bir tavır! Ölü Ozanlar Derneği diye bir film vardır ya, biz onu birebir yaşadık.

Gittik, Nihat Sami Banarlı'nın kitabını orta yerde yaktık. Türk edebiyatında bugün hâlâ önemi bilinmeyen birtakım yazarlar tanıtıyordu bize. Bundan daha güzel bir şey olabilir mi? Her hafta pat pat pat iki yazarın hikâyelerini okuyoruz.

"Edebiyat dediğin budur" diyor. "Siz de yazın, günlük tutun". Ne failün var ne de mefailün! Öbür sınıfta ise millet cetvel sallayarak, failün'leri öğreniyor.

Muhteşem taşaklı bir herifti. Daha da güzeli, yönetmeliğe uymuyoruz diye işgüzar bazı veliler onu şikâyet ediyor, Ankara'dan müfettiş geliyor. Onları kapıdan kovuyor, üstelik "Edebiyatın teftişi olmaz, çok ayıptır!" diyor.

Ve Alangu, sizin de içinde olduğunuz altı isim sayıp "Bu işin peşini bırakmayın, siz yazar olacaksınız" diyor. Ne hissettiniz?

Öldüm tabii. Böyle bir moral olabilir mi?

Bütün bu olumlu şeylerin yanısıra GS'in olumsuzlukları nelerdi?

100. yılda Nâzım Hikmet şiiri yasaklanıyor. Saçma! Siz değil misiniz bize felsefe dersinde "Allah, eğer varsa..." diye öğreten. Ki felsefe hocamız Vatikan'a bağlı Hıristiyan temsilcilerinden biriydi. Bu kadar da özgürdük yani. Marks'ı anlatan siz değil miydiniz? Hem bize düşünmeyi öğretiyorsunuz hem de Nâzım Hikmet komünisttir deyip şiirlerini yasaklıyorsunuz.

Sonra kafayı kazıtıyorum mesela. İsyân ediyorum çünkü. Kısacık saçım var, "Kes, kes, kes" diyorlar. Sıfır numara birdenbire moda oluyor. Müritlerim var çünkü. Okulda bir sürü kel hep birlikte dolaşıyoruz. Bu sefer de "GS'a yakışmıyor, sıfır tıraş yapılmayacak!" deniyor. Nitekim GS'da saçın serbest bırakılması benim o saç kazıtımdan sonradır...

Dönemin moda akımlarını taklit etmek nasıl bir ruh haliydi?

Eee Dr. Jivago'yu seyretmişiz, etkilenmişiz. Hepimizin başında birer kalpak. Çünkü kalpaksız olanlara kızlar bakmıyor! Bugün küpeli olmak nasıl bir şeyse, öyleydi. Beyoğlu'nda pahalıydı, biz de Kapalıçarşı'dan alırdık...

Peki sizi kim keşfetti? İçinizdeki kabareyi nasıl buldunuz? Hayatınızdan Haldun Taner'i çekip alsak ne olur?

Tiyatrocu bile olmayabilirdim! Yaptıklarımın tiyatro olduğunu bilmiyordum ki. Çıkıp öğretmen taklitleri yapıyordum, sonra onları birbirine bağlayarak şova dönüştürüyordum. Madam Somerville taklidi yapıyorum, müdürün taklidini yapıyorum, Degaulle ve öbür hocalar kerhaneye gidiyorlar.

Madam Somerville oradaki sermaye kadınlarından biri. Kerhanenin çaycısı var, kapıda bekçisi var. Degaulle gelecek diye belediye başkanı kapıda hazırola geçmiş. Hepsini birden oynuyorum.

Haldun Taner de beni bir şamata gecesinde seyrediyor. "Sen kabarecisin" diyor. Devekuşu Kabare Tiyatrosu, bir yıldır var, benim haberim yok. "Böyle skeçler yaz bize getir" diyor. "Gel, bizde oyun seyret". Metin Akpınar, Zeki Alasya, Kemal Sunal'ı oralarda görünce çarpılıyorum tabii. Yani beni keşfeden Haldun Taner'dir.

Gelelim şu yatılı okuldaki ilk cinsel deneyiminize?

Çok acıklı hikâyelerdir, iki arkadaş gittik biz ilk kerhaneye. Daha hiç yapmamışız. Mastürbasyon halindeyiz. Nasıl yapılacağını da bilmiyoruz. Korkuyoruz. Tembih ediliyor. "Can diye biri var. 'GS'dan geliyorum, hiç

yapmadım abla' denecek." Çünkü o şefkat gösteriyormuş. Çan'ı filan bulamıyoruz tabii. Evlerden birine girmeye karar veriyoruz.

Plaj kabini gibi durumlar. Arkadaşım yan odada. Birdenbire kadın, "Alın bunu üzerimden!" diye bağıyor. Çocuk ağlayarak çıkıyor. Ben can havliyle işi tamamlıyorum ama yıllarca bir daha gidemiyorum. Orada yapma durumun zaten yok. Aşk yok, seni tahrik eden bir şey yok. Kadın, hadi hadi çabuk diyor.

Ben! "Daha önce hiç yapmadım" itirafında bulunabilmişim, marifetim bu yani. Öyle deyince kadınlar bir duruyor, acıyorlar galiba. Yan odadaki arkadaşım hiçbir şey söylememiş. Hüzünlü öyküler tabii. Şimdiki gençler yatıp kalkıyorlar. Bizde nerdeee? Elini tutuyoruz, çiçek topluyoruz, otobüsle evine bırakıyoruz.

Belki öpüyorum, o da ucundan. Türk erkeğinin dibinde yatan problematik budur. Seks sorununu çözememiş erkekler topluluğu. Allahtan şu anda 18 yaşında olan kuşağın böyle bir sorunu yok, kerhane nerede, onu bile bilmezler...

Bütün şahane özelliklerinizin yanı sıra sanki kolay bir adam değilsiniz. Fazla fazla erkeksiniz...

Evet, zor bir adamım.

Kaynağı ne? Kişilik, yatılı erkek okulu...

Zor beğenen bir adamım. Fazla seçiciyim. Her konuda. Herkesin beğendiği bir kitabı sevmem, herkesin beğendiği bir kadını öyle hemen beğenmem. Benimle beraber olmak zordur.

Kadınlarla ilişkilerinizde zorluk çektiğiniz oldu mu?

İlişki kurmakta çok zorlanan bir insanım. Hâlâ öyle. Utangacım, mahcubum. Biriyle yatmak istesem bunu teklif dahi edemem. Bir kadın beni götürmezse ben çok zor giderim. Hep öyle olmuştur. Beni hep kadınlar götürmüştür...

Bunca yıl, kızların kadınların canına okudunuz...

Yok öyle değil. Canına okunan biri varsa, o benim.

Peki. Şimdi iki kız çocuğunuz var. Sizin gibi adamlara karşı ne tür önlemler almayı düşünüyorsunuz?

Bir şey düşünmüyorum. Onlar doğru bildikleri gibi yaşayacaklardır. Ben onlara hep büyük adam muamelesi yaptım. Fransız ihtilali'ni mi sorarlar, "Bak yavrucuğum Robespierre, Danton filan..." gibi uzun uzun anlatırdım. Derya, "Ne anlatıyorsun, anlamıyorlar ki" derdi. Ama biraz büyüdüklerinde gördük ki, konu o anlattığım şeylere gelince, "Ben biliyorum, sen anlatmıştın ya" diyorlar. Kaydetmişler.

Kızlarınızdan birinin adı neden Ferhan?

Derya hamileyken, hani mahallede kadınlar vardır ya, karın sivriyse oğlandır filan derler. Derya makinelere girip cinsiyet tespit ettirmek istemedi. Yani biz çocuğun cinsiyetini bilmiyorduk. Ama genel kanı erkek olacağı yönündeydi. Derya da karnımı "Yusuf, Yusuf" diye sevdi, büyük dedemin ismi. Ama Yusuf bir gün zart diye kız olarak doğdu. Kız ismi düşünmemiştik bile.

O arada annem babam geldi hastaneye, çocuğun suratını görünce "A aa Ferhan bu!" dediler. Aynen benim suratım. Derya da dedi ki, "Bari babasının adını taşıyın, üstelik Ferhan hem kız hem erkek ismi", ikinci çocuk hesapta yoktu, o da kız doğunca "Bunun da adı Derya olsun" dedik.

"Diğerinin adı babasının adı. Buna da kapıcının ismini verecek halimiz yok." Göbek isimleri var, isterlerse onları da kullanabilirler. Sebebi bu. Engin Ardıç'ın dediği gibi bunlar megaloman, çocuklarına kendi isimlerini veriyorlar değil yani!

Eşiniz Derya Baykal, hayatınızı ne kadar değiştirdi?

Acayip çok. Olumlu anlamda. Aile olduktan sonra başka sorumluluklarınız oluyor. Bekâr adamın evinde "Aman be! Ne kalabalık" gibi bir durum var. Ben hep bekâr yaşamışım. Yazarlığımı da öyle götürmüşüm. Ama Derya, evlendikten sonra bana bütün bu ortamı hazırladı.

Zaman zaman kendisi oyunculduğundan bile feragat etti. "Ferhan yazacak, gürültü olmasın. Ferhan rahat etsin" dedi. Buna çok özen gösterdi. Bu anlamda yazarlığıma ve yaratıcılığıma çok büyük katkısı vardır. Ne kadar sürtüşsek de, o yazmam için hep en iyi ortamları hazırlar, masama çiçekler koyar. Çok önemlidir hayatımda...

Madam Somerville sizce neden size yüz vermedi?

Acaba her şey benim düşündüğüm gibi mi geçiyordu onun da beyninde? Sanmıyorum. Biz çocuğuz. Ve Madam Somerville mini etek giyiyor, üstelik dongsuz geziyor. Tespit etmişiz. Eee biz de oğlan okuluyuz, elimiz çükümüzde dolaşıyoruz. Madam Somerville sadece benim değil, herkesin aşkı. Ama bir hafta sonu beni evine çağırılmış.

Mösyö Somerville evde yok, şu şu kitapları bana eve getir diyor. Ölüyorum heyecandan tabii. Beni bir gecelik karşılıyor, yine donu yok. Ben de herhalde beni istiyor bu kadın diyorum, sarılmaya çalışıyorum. Tokadı yiyorum tabii! Sonra da okulda sıfırı basıyor! Acaba kedi bokuyla oynar gibi bizimle oynuyor muydu? Yoksa bize mi öyle geliyordu?

Bunu çok iyi tahlil edebilmiş değilim. Ama Madam Somerville bizim ona bayılmamızdan ve 31 çekmemizden çok hoşlanıyordu. Bu kesin. Bir aşk yaşamayı düşünmüyordu ama ona hayran olmamızdan keyif alıyordu.

Ona bozulup, onu bir genelev kadınıyla aldatırken nasıl bir intikam aldığınızı düşündünüz!

Çocuk mantığıyla böyle düşünüyor insan. "Madem Madam Somerville vermedi, ben de onu kerhanede bir kadınla aldatırım. Görür o!" Saçma tabii.

Peki Mösyö Somerville?

Aa çok şekerdi! Hiç sallamazdı bizi. Zaten küçücük çocuklarız. Ne yapabiliriz? Belki de karısına âşık olmamızdan mutlu oluyordu. Türk olsa farklı olabilirdi, kim bilir rahatsızlık duyabilirdi. Belki de tüm bunlar kadıncağzın doğal haliydi de, biz çocuk aklımızla farklı algılıyorduk.

Bir dönem Türkiye'nin en ünlü isimlerinden biriydiniz. Tarzınız mizahın belirleyicisiydi. Ondan sonra ne oldu da, en gündemdeki adam artık siz değilsiniz...

Benimki bilinçli bir geri çekilme. Medyatik değilim. Aslında hiç olmadım. Tercih etmedim. Daha çok üretmeyi ve ürettiklerimle var olmayı istedim. O kadar çok ortalıkta olmanın da zaten iyi bir şey olmadığını düşünüyorum. Kendimi sadece bir stand-up'çı ya da bir komedyen olarak görmüyorum ki. Kafasındaki tiyatronun ve edebiyatın peşine düşen bir adamım. Taktik de diyebilirsiniz, ben kaçırım.

Peki günümüzde "medyatik" olmanın kuralları neler sizce?

Üzeyir Garip'e bıçak çektiği iddia edilen çocuğun her an şarkı kasetleri filan çıkabilir. Bu işte. Ama tabii bir terbiyesizlik de var bu işin içinde. Biri Bizi Gözetliyor'daki Tarık birdenbire Tarkan'la kıyaslanabiliyor. Bu nasıl olur?

Benim geri durmamın dibinde biraz da bu var. Ama her şeyden bu kadar kaçınca da bir kenarda kalıyorsun. Benim tiyatromdan o kadar bahsedilmezse, benim tiyatrom o kadar dolmaz. Ama bir kadınla bir yerlerde basılısam o akşam tiyatrom dolar. Salakça bir şey!

Diyelim ki, eşinizi aldattınız. Magazin sayfalarında ihanetin boy boy fotoğrafları yer aldı ve sevgiliniz Deniz Akkaya. Siz de ona tiyatronuzda rol verdiniz. Durum farklı mı olurdu?

Medya benden bahsederdi. Çokça. Ama benim tiyatromda bu mankenlerin en kralı oynasa, benim biletimin bir tane artacağına inanmıyorum. Bu tür şeyler oldu. "O hanım soyunuyor koşuun!" şeklinde birinci sayfadan haberler çıktı. Ne var ki, o tiyatrolar 21 gün bile sürmedi. Oysa benim tiyatromun 21. yılı...

Peki bütün bu geri çekilmelerin yaşlanmakla alakası olabilir mi?

Ne alakası var. Baştan beri böyleyim. Ben öyle girmem ki ota boka!

Bu son kitap bir anı kitabı mı?

Bir büyükelçinin anıları gibi bir şey değil! Günlüklerimden çıkmış şeyler var ama özgeçmişsel bir roman aslında.

Yine de anılarınızı yazmak için çok genç değil misiniz?

Yoo, bu kitap 24 yaşında bitiyor. Şimdi ikincisiyle cebelleşiyorum. 1975-1980 arasındaki dönemi anlatıyorum. Ortaoyuncular'ın kuruluşuna kadar. "Fransa'dan gelen çocuk" etiketiyle dirseklenmem ve o tiyatrodan bu tiyatroya sürüklenmem. O beş yılın hikâyesi.

Sürekli günlük tutmuşsunuz, hababam yazmışsınız...

Acayip. Bir dolaba sığmaz. 1960'tan beri muntazam olarak. Bazen telgraf biçimde yazıyorum. Bazen bir üslup içinde. Günlükler, bu kitapta olduğu gibi bir döneme tanıklık şeklinde algılanabilir. Bir de hakkınızda birtakım efsaneler oluşuyor, "Dur bari, ben doğrusunu yazayım" gibi bir derdiniz oluyor.

Bu kadar sansürsüz yazmaktan korkmadınız mı? O alınır bu alınır...

GS'lı arkadaşlarım arasında Engin Ardıç dışında alınan olmadı. "Her kitabında beni aşağılıyor" diye bir yazı yazdı Engin. Oysa hiç alakası yok. GS'da kimseye yanlış isim takılmaz. Onun adı da Hayvan Engin'di. Biz bir dolu arkadaş toplandık, "Var mı Engin'i aşağılayan bir şey?" dedik. Çünkü Işık gelmişti İsveç'ten, "Yok abi" dedi. "Aşağılanan biri varsa o da benim. Ama benim de ismim Çünkü Işık'tı. Olup biteni yazmışsın sen."

İnsanın kendi geçmişine yolculuk yapması ne tür arızalar yaratıyor?

Yazarken çok ağladım. Her şey öyle neşeli geçmedi tabii. Jack Lemmon filmi gibi geçmez hayat...

Utandığınız için yazamadığınız şeyler oldu mu?

Hayır ama Derya'nın "Ay onları da mı yazdın!" dediği şeyler oldu. Mesela çok küçükken Şerife diye bir hizmetçimiz vardı, parmağımı alıyor, orasına sokuyor. Ben bilmiyorum ki. Dört buçuk yaşındayım. Lazımlığımı getiriyor, içine işiyorum; sonra çükümle oynuyor. Niye saklayacağım ki? Tabii ailede kimse o bölümden bahsetmiyor. Ama saklamamak gerekiyor. Yoksa bir samimiyet olmaz, harıl harıl da okunmaz.

Bir dönemin en zekisi ve en fırlaması sizdiniz. Şimdi biri tahtınıza oturacak olsa kimi oturtursunuz?

Eğer bir tahtım varsa ben hâlâ orada oturmaktayım. Ancak ben kalkınca biri oturacak...

KEKEMEYİM DİYE KENDİMİ SAVUNAMADIM**Rauf Tamer****26.11.2000**

Önce Egebank geldi gündeme. Gümbür gümbür. Ondan sonra Murat Demirel. Birkaç gün sonra da aniden, ortaya içinde bir milyon dolar olan çantayı alan gazeteci lafi çıktı. Hemen arkasından da o gazetecinin Rauf Tamer olduğu haberi patladı. Ama o bugüne kadar hiç konuşmadı. Köşesini de kapattı. Kendi deyimiyle hayırlı bir tatile çıktı. Ve o Rauf Tamer, şimdi, ilk kez bu olay hakkında konuşuyor...

Hakkınızda isimsiz yazılan o ilk yazıyı okuduğunuzda, ne hissettiniz?

Hiçbir şey. Çünkü üzerime alınmadım! Bir ihbarcı geliyor, ihbarcının ismi hâlâ yok ve ihbarcının anlattıklarından bir yazı kaleme alınıyor. O yazıda benden söz edildiği aklıma dahi gelmedi. Yakıştıramadım. Nasıl yakıştırayım?

Yazı çıkar çıkmaz ortalık fena çalkalandı. Dedikodular kulağınıza geldiğinde ne hissettiniz?

Gazeteye gittiğim gün, arkadaşlarım bu ismin, benim ismim olduğunu söylediler. Önce tabii korktum! Kendimi nasıl temizleyecektim? Olmayan bir şeyi nasıl kanıtlayacaktım? Sonra, derin bir mahcubiyet duydum. Oğlum geldi aklıma. O ne hissedecekti? Bir de tabii 30 yıl boyunca bana inanmış insanlar geldi aklıma.

Onlar ne diyecekti? Bu dedikoduları daha ilk duyduğumda yazı yazmaya niyetliydim. Hatta yazdım! Fakat gazeteden, gereksiz bir alınganlık olacağı söylendi. Zafer Mutlu ve Güngör Mengi bu olaya şahit. Yırttım attım. Oturup başka yazı yazdım. 11-12 Ekim böyle geçti. 13 Ekim'de iş ayyuka çıkınca, aklanıncaya kadar yazılarıma ara verdiğimi açıkladım.

Ayıptır sorması, olay neydi?

Olayın ne olduğunu, iki buçuk sene sonra ben de şimdi öğreniyorum! Söz konusu paranın hangi sebeple yollandığını da. iyi ki de öğreniyorum. Mete Has, "Bana, bu eve bir avans gönderdiler, sakın bunlar o paradan söz ediyor olmasınlar!" diye kendi ortaya çıktı.

İyi de para niçin sizin eve yollanıyor?

Mete burada olduğu için! Mete neredeyse, parayı oraya yolluyorlar. Mete, benim 30-35 yıllık arkadaşım. Bu adresi verdiği için para buraya geliyor. Süleyman'ın evinde olsa, oraya yollayacaklar! Mete, bu paranın neden kendisine yollandığını hem DGM Savcılığı'na hem de kamuoyuna anlattı. Ada satıyormuş galiba, ön bir ödeme istemiş, o ön ödemeyi de "Ben buradayım, buraya yollayın" demiş. Restoranda bile olsa, parayı oraya yollayın diyecek bir adam. Mete'nin tarzı bu.

Benim arkadaşım bana bunu yapsa kızarım, çünkü ben zan altında kalırım!

Bütün hadise de bu zaten. Mete de fevkalâde üzgün. "Neden senin evinin adresini verdim ki!" diyor. Tabii çıktı, gayet otantik bir şekilde anlattı. Yani adam, birilerinin sandığı gibi senaryo yazıyor olsaydı, iyice hazırlık yapar öyle ortaya çıkardı.

Söyler misiniz, kim kimin için kendini ateşe atar? Hiç ortaya bile çıkmayabilirdi. Ben bütün bunları neden iki buçuk sene sonra öğreniyorum? Çünkü Mete'nin hayatında bu bir teferruat! Mete'yi tanımak lazım, o böyle bir adam.

Bu hikâyelerden espriler de üretildi, "O gitti/ Diğeri geldi/ O evde değildi/ Evde kim vardı/ Parayı kim aldı?

Öyle şey olur mu?

Peki siz neden evde değildiniz?

Saat beşte, altıda ben evde olmam ki. Ama evde bir sürü misafirin olduğu bir saatte Mete uğramış. Mete, bu eve her saat uğrar. Bu ev, Fatih Köprüsü'nün hemen üzerinde. Onun evi Kanlıca'da.

Buraya gelir, bazen karısına telefon açar, "Ankara'ya gidiyorum, bana üç gömlek iki pantolon bir çantaya koy, gönder" der. Benim bundan da haberim olmaz. Mete bu evin çocuğu! Kardeşim gibi. Onun da banka batırıldığını yazıyorlar, oysa İstanbul Bankası'nın sahibi Mete Has değildi, onu bile yanlış yazıyorlar.

Sizin o parayla hiç mi ilişkiniz yok?

Hiçbir ilişkim yok.

Murat Demirel'le hiç mi ilişkiniz yok?

Tanırım, tanışırım. Ama bütün bankacıları tanırım ben! Ki o tarihte Murat Demirel muteber bir adamdı.

Şimdi değil mi?

Bilmiyorum.

Egebank'tan kredi ya da başka bir şey aldınız mı?

Elbette aldım. 25 aydır da tek taksit aksatmadan ödüyorum. Daha 23 ay da ödeyeceğim. Ne var bunda? Yüzlerce gazeteci kredi almıyor mu?

Peki başınıza gelen nedir? A) Felaket B) Şanssızlık C) İftira D) Sürreel bir olay.

Aslında hepsi!

İyi de bu "felaket" neden sizin başınıza geldi?

işte onu ben de bilmiyorum! Benim şahsıma para yolladığını söyleyen bir tek insan yok. Hem iftira, hem şanssızlık, hem de felaket yan yana geldiği için komplo olduğunu söyleyenler var. Ama ben sanmıyorum. Hiçbir şeye de bağlamıyorum. Gerçekten bilmiyorum.

Siz bu olayı kendinize ve yakın çevrenize nasıl anlatıyorsunuz?

Ben de şimdi öğreniyorum, benim bundan haberim yok diyorum. Bir de şu var. Kendine güvenen insanlar kendini savunmaz. Yakınlarım, arkadaşlarım benim kim olduğumu, neyi yapıp, neyi yapmayacağımı gayet iyi bilir.

Siz burada otururken, şoförünüz gelse ve size iletilmesi için bir şey getirse, bu evden biri de gitse onunla muhatap olsa, benim haberim olabilir mi? Bu, bizim evin normal trafiği. Burada sizi tatmin etmeyen ne?

Bunca yılın Rauf Tamer imajı değişti mi?

Çok daha perçinlendi! Eşimden, dostumdan, okuyucularımdan o kadar çok destek geldi ki, faks, e-mail, hepsi var burada, sadece mahcubiyet değil, sorumluluk hissim de arttı. İlla aksini ispat etmeliydim. Ve ettim. Oysa, ispat etmesi gerekenler bu iddiayı ortaya atanlardı...

Siz Türk basınının en ahlâkçı yazarlarından biriydiniz. Bu olay sizce insanların ahlâk anlayışını değiştirmiş midir?

Türk halkı hakikatla iftira arasındaki farkı anlayacaktır. Fevkalâde iyi bir yönde değiştirecektir. Bakın, bu ülkede bazı insanlar kendilerini savcı ya da yargıç zannediyorlar! Böyle olmamalı...

Hüküm kesinleşmeden birine "sanık" yerine "suçlu" demek yanlış mı?

Elbette yanlış. Üstelik ben "tanık" bile değilim.

Sizin karşı karşıya olduğunuz durum nasıl tanımlanmalı?

Cinayet!

İyi de insan çıkıp, avaz avaz "Bana iftira atıyorlar!" demez mi? İnsan bunu kekeleyerek de olsa söylesin, ne önemi var...

Benim bir yazı kimliğim var. Sağduyulu ve sakin bir insanım. Reaksiyoner biri değilim. Neden Rauf Tamer oldum? Biraz da bu saydığım özelliklerim yüzünden. Şimdi aniden nasıl böyle bir şey derim? Bu ben değilim ki! Benim tarzım değil. Ben becerikli bir hatip olsaydım, tüm Türkiye'yi arkama katardım, sokaklarda yüz binlerce insan toplardım. Ama değilim.

Murat Demirel'in sizin talebiniz üzerine yazılı açıklama yapması sizi daha zor durumda bırakmadı mı?

Niye bıraksın ki? Bunu DGM Savcılığı'ndan ben istedim. Baktım uzun sürecek, avukatım kanalıyla Murat Demirel'e ulaştım. Üç, dört kere gitti, geldi avukatım. Olayın aslı nedir, anlatsın istedim. Bu bir riskti, diyebilirdi ki, "Başımda bunca dert varken, ben bunlarla uğraşamam!" Allahtan demedi, kendi meslektaşlarımın bir kısmından daha duyarlı davrandı. Tam bir ay uğraştık, kolay şey mi?

Ama Demirel'in kamuoyunda güvenilirliği azken, böyle bir şey söylemesi ne kadar itibar görür ki...

Ben başka ne yapsaydım ki? Kendimi temize çıkarmam gerekiyordu..

Sizce Murat Demirel suçlu mu?

Hangi konuda? Bankalar konusunu soruyorsanız, anlamam ki ben. Hiç benimle ilgili olmayan bir şey.

Bu olaydan çıkardığınız dersler ne?

Başarısız bir yazar olsaydım bunlar başıma gelmezdi. Hiç kimse benimle ilgilenmezdi. İnsanlar, durduk yerde kimseyi karalayamayacaklarını bu hadiseden sonra öğrenecektir. Bu bir milattır. Ben öyle bakıyorum. Ayrıca benden başka hiç kimse böyle bir itham altında kalıp kalemini terk etmemiştir. Sadece ben.

İyi de sizin Sabah'tan ayrılma gerekçenizle, Sabah'ın sizden ayrılma gerekçesi farklıydı...

Aslında ortak bir karar aldık. Ben zaten töhmet altında kalarak yazı yazamam, sütunumu bir savunma vasıtası olarak kullanamam. Bunu halledeceğim, öyle geleceğim dedim.

Olaydan sonra insanların size bakışları, tavırları değişti mi?

Şüpheyle bakan olmuştur, ben farkında değilim, onlar da zaten benim arkadaşım değil. Benim için kamuoyundan aldığım sesler de önemli, "Size de artık bu yapılıyorsa pes!" diyen çok büyük bir kalabalık var.

Günleriniz nasıl geçiyor? Hırsla işe geri dönmek mi istiyorsunuz? İnzivaya çekilmek mi?

Ne inzivası? Hırsla işe dönmek istiyorum ama intikam duygum yok. Benim yapıstırıcı ve yatıştırıcı bir üslubum var. Şöyle düşünüyorum: Türk halkı ya karşı tarafın üslubunu kabul edecek ya da benimkini. Bir ayrıma geldik. Türk kamuoyu, hatta meslektaşlarım için bir şans doğmuştur. Birtakım insanların, hatta bir zihniyetin tasfiyesi lazım, şimdi oraya geldik. Ya onlar ya biz!

Peki neden isminiz geçtiğinde, kimse "Hadi oradan!" demiyor da, "Vay be, ciddi mi?" diye soruyor.

"Olmaz böyle şey!" diye infial edenler de var. "Vay anasını!" diyenler de. İkinci grup art niyetli ve mesleki kıskançlık duyanlar. Normaldir.

Gelecekte her şeyin yerli yerine oturacağına inanıyor musunuz?

Neden oturmasın ki?

Yani siz bir süre sonra bir gazetede yazmaya devam edeceksiniz...

Elbette. Bu tatil süresi geçtikten sonra her şey normale dönecek. Evet böyle değerlendiriyorum, bu bir tatil, hayırlı bir tatil!

Haksızlığa uğradığınızı iddia ediyorsunuz. Bu bir cinayet diyorsunuz. İyi de daha fazla tepki vermeniz gerekmez miydi!

Ama ben telefona bile çıkmayan bir adamım! Televizyona da çıkmam. Bir hatip değilim. Kanal kanal gezip, derdimi anlatabilecek biri hiç değilim. Zaten ihtiyaç da hissetmedim. Bir cümlede tutulduğum zaman, "Bak şimdi kekelemeye başladı. O cümle ağzından çıkamıyor!" diyeceklerdi. Dilimdeki arızaya sığınıyorlar. Açıkçası kekemeliğime. Ben kekemeyim tamam, ama onların da ruhu kekeme, beyinleri kekeme, kalemleri kekeme!

Kendinizi şu anda gayet iyi ifade ediyorsunuz gerçi.

Beni avlamak isteyecekler diye endişe ettim! Kendi kabuğuma çekilmeyi tercih ettim.

Siz neden yazı yazmaya başladınız?

Belki konuşarak kendimi iyi ifade edemediğimden. Öğretmenlerim bana hep yazar olacaksın demişlerdi.

Bu kekemelik ne zamandan beri var?

Altı yaşından beri.

Neden peki?

Korkudan! Denize düştüm. Foça'da. Bir akşam vakti. 30 Ağustos'tu. Balo vardı, askeri bir yerde, babam da orada memurdu. Biz de çocuğuz işte, sahilde koşturuyorduk. Yüzme bilmiyordum. Beni bir komşu kızı kurtardı. İşte ondan kalma bir şey. Ama bunların konumuzla bir ilgisi yok. Kekemeliğimi kendi kendime yendim. Her zaman da olmuyor, üç gün mesela arka arkaya katiyen teklemenden konuşabiliyorum ya da Beşiktaş maçını izlerken...

HAYATIMDA GÖRDÜĞÜM EN ÇEKİCİ 80'LİK

Sadun Tanju

29.9.2002

Yalıkavak'taki evinin önündeyiz. O bana, ben ona doğru yürüyorum. İnsan vakit kazanıyor yürürken, inceleyebiliyorsun. Bir iki küçük ayrıntıyı değerlendirip karar veriyorsun. Hamleni ona göre yapıyorsun. Kareli gömleği, şapkası, açık renk keten pantolonu, özenli doğal beyaz sakalıyla Sean Connery kadar etkileyici bir adam.

Robinson Crusse'yla Sean Connery karışımı. Ruhundaki özgürlük ışığı, yüzüne ve lacivert gözlerine nur şeklinde yansıyor. Hâlâ yürüyoruz ve kararımı veriyorum, benim âşık olabileceğim bir adam. Uzun boyu, hafif boşvermiş hali, nezaketini süsleyen alçakgönüllülüğü ve bilgeliğiyle rahatlıkla tavlardı beni... Şartlar uygun olsaydı tabii.

80 yaşında olmasından söz etmiyorum. O evli. Benim de sevgilim var! O yüzden... Sıradan biri değil karşımdaki. Sadun Tanju o. Yılların gazetecisi. Freelance gazeteciliği Türkiye'ye getiren ve yapabilen nadir kişilerden biri. 12 kitabı var. Özel anlaşmalarla Hürriyet ve Milliyet'te yayımlanmış bir dolu baba röportajı var. Ses getirmiş incelemeleri, biyografileri var.

Bu mesleğin duayenlerinden. Gün gelmiş "Tamam," demiş, "Çekiliyorum. Bodrum'a." Savaşta püskürtülmüş bir kumandan değil, yenik düştüğü için değil, kendi tercihi öyle olduğu için. On yıldır orada yaşıyor, kendi deyimiyle Yalıkavak'ın şeyhi, İstanbul şehri, o kadar anlamsız tartışmaların gürültüsüyle karışmış durumdaydı ki, Bodrum'daki Sadun Tanju'nun berraklığı ruhuma, iç su-yuma çok iyi geldi. Biliyor musunuz, insanın bir iç suyu var.

Yani benim var! Nerede durduğunu bilmiyorum ama içimde bir yerde. Bir küçük deniz, iç deniz. Nedense sürekli dalgalı. Üst üste fırtınalar pathyor. Seyir ve oşinografi dairem takip edemiyor! Normal zamanlarda bile fişır fişır.

Yani çarşaf gibi olduğu pek nadir. Ancak sevgilimle beraberken. Bir de fark ettim ki, o gün, orada, Bodrum'da Sadun Tanju'nun yanında da, iç suyum kıpırdamadan durdu. Nasıl bir huzurrrrr. İşte Sadun Tanju öyle bir adam, ermiş midir nedir, insanı sakinleştiriyor.

Hayata dair korkularım bile azaldı sayesinde. Korkarım çünkü ben yaşlılıktan! Çirkinleşmekten, sarkmaktan, yavaşlamaktan, hayattan geri kalmaktan. Kim ister ki yaşlanmayı? Kim beni yaşlılığın hayatın en bal dönemi olduğuna inandırabilir ki? Kim mi? Sadun Tanju...

Sizin Bodrum'a yerleşmeniz hepimizin hayali olan emeklilik çekilmesi mi yoksa bir tür inziva mı?

Serbest gazetecilik yapıyordum. 73-90 arası. Ama iç terör vardı. O ara pek çok suikast yaşandı. Terörle yaşamamanın huzursuzlukları herkes gibi bana da yansıdı. Sonunda Çetin de (Emeç) suikasta uğrayınca, kendi kendime şöyle dedim: "Yahu, değer mi?" İnsanın tam mesleğinin sefasını süreceği bir dönemde, adamın biri geliyor, üzerine bir çarpı koyuyor.

Ve sen hayattan gidiyorsun. Hayat üzerine derin felsefeler yapmam o döneme rastlar yani! Bize sürekli birtakım misyonlar yüklüyorlar. Toplum için çalışmak, aile için çalışmak, kendi dışında bir sürü şey yani. Sanki insanın gerçekten böyle görevleri varmış gibi. "Peki kendin için ne yapıyorsun sen?" dedim. "Neden daha keyifli olmayasın? Gelmişsin 60 küsuruna.

Hâlâ bu çaba, bu akıntıya kürek çekmek niye?" Ve seçimimi yaptım: "Keyifli yaşayacağım. Kendim için yaşayacağım. İstersem kitap yazacağım. Ama rutin İşler yapmayacağım." Yani benimki, emeklilik çekilmesi değil, hiçbir şeyden kopmuş değilim, faal hayatımı sürdürüyorum. Benimkine inziva demek de zor, hayatın fazlasıyla içindeyim.

E yine de böyle bir karar kolay verilmez değil mi?

Datça'daki o kurmay albayın da etkisi oldu haliyle.

Ben o kurmay albayı tanımıyorum haliyle!

Yıllar evvel Datça'ya gitmiştim. Datça'ya gitmek de belaydı o yıllarda, nasıl uğursuz bir yol, nitekim aradığım kişiyi bulamadım, başka bir yerdeymiş. Evinin terasında oturan bir kurmay albayla karşılaşmayayım mı? "E bu kadar yorulmuşsunuz, gelin bir soluklanın" dedi.

"Nereden düştünüz buralara?" dedim. "Büyük şehirde itilip kakıldığımı hissediyordum. Bir de tuhaf, o kalabalık için büyük bir yalnızlık hissi içindeydim. Burayı bulduk. Şimdi fevkalade mutluyum" dedi. Biraz şüpheyile baktım tabii, o devam etti, "Çıkıyorum evden, bakıyorum mahalleli top oynuyor: Merhaba albayım.

Fırının önünden geçiyorum: Albayım giderken ekmeğini almayı unutma. Kahvenin önünden geçiyorum: Albayım gel çay içelim. Burada gayet popüler bir adamım yani!" Benimki de biraz, o hesap. On senedir Yalıkavak'tayım. Buradaki herkesin babasıyım. Albayın seneler önce anlattığı keyfi sürdürüyorum.

İyi de fiilen çalışma hayatını sürdürmekte direnenler, koltuklarından sökülemeyenler de var. Siz neden onlar gibi davranmadınız? Yapı meselesi mi enerjiniz mi bitti?

Enerjim bitmiş gibi duruyor mu? Bu bir tercih meselesi. Sürekli sahnede, göz önünde olmaktan hoşlanan biri değildim, mesleğimi iyi yaptığım zaman, birinin bana bunu söylemesi yeterdi. Daha fazlasını niye isteyeyim?

Sokakta "Bak, bak Sadun Tanju geçiyor" denmesi kadar rahatsızlık verici bir şey olabilir mi? Ama bu, benim için öyle. Bu tür şeylerden hoşlanan, kendisini cıvata gibi vazgeçilmez bir unsur gibi hissedeni de anlıyorum.

Mutlu oluyorsa bu, onların tercihi. Nasihat vermektan hoşlanmam ama kanımca kendilerini yıpratıyorlar. Ecevit'in dramını mesela kendi içimde hissediyorum ben. Benim gibi okuyarak, *yazarak*, kendi seçtiği bir iki dostuyla beraber olarak, hoşlandığı müziği dinleyerek, karısı Rahşan Hanım'la resim yaparak, şiir yazarak getirirler ya zamanlarını. Benden iki yaş genç olan Ecevit'ten eminim ki, ben daha mutluyum.

Peki İstanbul ve hayat buradan nasıl gözüküyor? Takip ediyor musunuz yoksa birtakım şeylerin peşini bıraktınız mı?

Pek çok insan, "A İstanbul'a gitmeden olmaz!" der. Hani büyük şehir hayatı, olanakları, tiyatrosu, konserleri. Çok ilgimi çekmiyor artık. Kim gidecek şimdi oraya! Taksim toplantılarına giderdim eskiden, hâlâ niyetleniyorum, iyi bir konuşmacı mı var, "Gideyim de biraz insan içine karışayım, eski ahbablarımı, dostları filan göreyim" diyorum, "Ölmediğimi de göstereyim."

Giyiniyorum, kuşanıyorum, tam kapıdan çıkacakken yeni bir karar veriyorum: "Bu kadar yol tepilir mi? Şimdi gideceğim oraya, kimse benim farkımda olmayacak. Bir iki kişiye ayakta konuşacağım, nezaketen dinliyor gibi yapacak, gözleriyle başkalarını arayacak, haldur huldur yenecek bir yemek, bana da çok da bir şeyler katmayacak bir konuşma.

"Değer mi?" diyorum, soyunuyorum, geçiyorum televizyonun karşısındaki rahat koltuğuma. Ama burada öylemi? Buradakilerin şeyhi gibi hissediyorum kendimi. Biri denize giderken geliyor, öbürü dönüşte uğruyor. Hayatımda hiç okumadığım kadar okuyorum. Tam tersine, ben buradan her şeyi takip edebiliyorum.

O nasıl oluyor?

Çünkü meslek, insanı belli bir yere yönlendiriyor, bir şeye kilitleniyorsunuz ve geri kalan her şeyi ıskahıyorsunuz. Çünkü koşuşturuyorsunuz. Çünkü vaktiniz kalmıyor, haliniz olmuyor. Benim durumumda kitaplar ve televizyon sayesinde bütün dünya ayağımın altında. Güneri Cıvaoğlu'ndan daha fazla televizyon seyrediyorum-dur. Onun nereden vakti olacak?

Siyasetçilere soruyorlar, "Kitap okuyabiliyor musunuz?" Onlar da nezaketen "Pek ilgilenemiyoruz öyle şeylerle," diyorlar. Bence hiç ilgilenemiyorlar. Memleketi düzeltmeye kalkacaksın ve Ahmet Altan'ın hadise yaratan kitabını okuyacaksın öyle mi? Oysa ben okudum bile. Bu yaşımda hâlâ öğreniyorum ben.

Bu hissettikleriniz nasıl tanımlanabilir? Huzur mu?

Yok, yok. Tat almak! Esas olarak tat alınan iki dönem var hayatta. Biri çocukluk, ne var ki hatırlamıyoruz, bize naklediliyor, "Şöyle mutlu bir çocuktun", ben nereden bileyim ne kadar şen bir çocuktum.

Diğeri ise yaşlılık. Ara dönem ise mücadele, kendini ispatlama ve başkaları için yaşamakla geçiyor. Haldur haldur çalışıyoruz. Oysa yaşlılık, fevkalâde bir şey. Çocukluğumuzun tadını alamıyoruz ama yaşlılığın tadını almak mümkün. Talihin varsa yaşamın asıl balını yaşıyorsun. Nedense insanlar meseleye seks açısından bakıp paniğe kapılıyorlar. Yaşlılığı ölü bir sezon olarak değerlendiriyorlar. Cinselliğin uykuya yatmış olmasını büyük bir mutsuzluk olarak addediyorlar.

Öyle değil mi?

Yok canım! Sadece geri planda kalıyor. Siz üretimi başka yerlere kaydırıyorsunuz. Ve tuhaf bir şekilde kendinizi daha rahat hissediyorsunuz. Üzerinizden bir yük kalkmış oluyor. Bence seks, genç yaşlardaki cazibesine rağmen, bir bağımlılık. Ama günün birinde kurtuluyorsunuz. Hafifliyorsunuz. Bir gün bir bakmışsınız ki, siz ermişsiniz!

Doğadaki rolünüz değişiyor. Şimdiki rolünüz bir nevi tanrılar katına çıkmak. Olympos, Olympos! Durumu abartmak istemem ama ben pek çok gülüşün, pek çok davranışın, pek çok ifadenin ne anlama geldiğini 50 yaşımıdakinden çok daha iyi analiz edebiliyorum. Bu da bana bir falcıymışım duygusu veriyor. Her şeyi bilen, gören adam!

Bunun verdiği bir dirilik de oluyor insanda. Bir de şu var: Hayatımın hiçbir döneminde kadınlara bu kadar açık ve rahat iltifat edemedim. Şimdi yapabiliyorum. "Aman ne güzelsin, bu da sana çok yakışmış" diyebiliyorum. Ne çılgın pareolar giyen kadın dostlarım var burada. Siluet halinde o pareoların içinden bedenleri görünüyor, pek de yakışıyor.

Pas tutmamak için geliştirdiğiniz yöntemler neler?

Yürüyorum, denize giriyorum. Dilediğim kadar. Herkes yaşlılıkta erken yatılır zanneder, benim ortalama uyuma saatim gece üç. Millet ortalıktan kaybolduktan sonra televizyon seyretmeye, kitap okumaya bayılıyorum. Gençlerle ilişkilerim çok iyi, artık o politikaları da iyi beceriyorum, onlar nelerden hoşlanıyor biliyorum. Bu yaşlılık iyi bir şey yahu! Bir yarışta filan değilsin. Hiçbir iddiada değilsin. Resmen yan tanrılaşma devrini yaşıyorsun.

Benim bir dolu güvensizliklerim, korkularım var, n'oluyor, onlar toptan geçiyor mu?

Genç yaşta yaşanır tabii. E bu yaşta azalıyor. Ama sağlığın yerinde olacak, sade de olsa, böyle bir hayatı yaşamak için ekonomik özgürlüğün olacak.

Bu durumda sizin kafanızı tek meşgul eden şeyin ölüm olması gerekiyor. Onun dışında her şey şahane.

Ölüm korkutmuyor. Burada bazen tropikal hadiseler oluyor, yıldırımlar, gök gürültüleri, sağanak halinde yağmurlar, sanki dünya yeniden doğuyor ya da batıyor. Geçen gece yine oldu, dedim ki, işte hayatımın sonuna geldiğimi hissedersen böyle bir havada çıkar sahilde yürürüm. Uzun boyluyum da, Tanrı da biraz yardımcı olursa, bir yıldırımla paçayı kurtarırım. Ölüm üzerine böyle düşünceler üretiyorum. Bu, iyi senaryo. Kötü senaryo ise âciz kalmak.

Nasıl yani?

Tekrar yeni doğmuş bir çocuk gibi olmak. Kendi irademle değil de, başkalarının bakımıyla hayatimi sürdürmek. İşte bu beni ürkütüyor. İnsan bu veya benzer sebeplerden dolayı bilinçli bir tercihle hayatına son verebilmeli.

Hemingway kendisini niye vurdu av tüfeğiyle? Kafayı üşüttüğü için değil herhalde, bilinçli bir tercihti, "Bundan sonrası nedir?" diye düşünmüştür. Hayatın bütün tatlarını almış biri böyle bir duyguya gelebilir. Ben de bu konuları çok düşünüyorum. Ötenazinin Hollanda'da kanunu bile çıkarıldı.

E bizim meclis başka meselelerle meşgul, Türkiye'de zor.

Biliyorum, o yüzden, işi onlara bırakmadan kendi aileme vasiyet ettim!

Yaptınız mı böyle bir şey gerçekten!

Evet. Çocuklarıma mektup yazdım. Şöyle dedim: "Eğer günün birinde bitkisel bir hayata mahkûm olursam, sakın ha teknolojinin imkanlarıyla beni yaşatma yoluna gitmeyin. İnsanlıktır, babaya görevdir ya da elalem babalarına bakmadılar diyecekler diye düşünmeyin. Beni borular sokarak, bilmem ne enjekte ederek, suni olarak yaşatma sevdalarından vazgeçin. Vasiyet ediyorum size. Beni tabii ölümüne bırakın, çok daha mutlu olurum."

Tepkileri ne oldu?

Kem küm ettiler. Ama fikir kafalarına girdi. Zaman içinde ben daha işlerim.

İyi de bu onlara çok ağır bir sorumluluk yüklemek değil mi?

Tabii tabii. Zaten aile fertleri böyle bir kararı zor verir. Ama onun da çözümünü buldum: Yakın bildiğim arkadaşlara, dostlara da vasiyet ediyorum ki, zamanı geldiğinde "Babanız böyle olmasını isterdi" filan desinler.

İnsan sizin yaşınızda ölümle daha mı çok laubali oluyor?

Yok ama her türlü alternatifi düşünmeye başlıyorsun. Ben o uzun seyahatime kimseye sıkıntı vermeden çıkmak istiyorum. Aksi örneklerini gördüm. Ailemde de, dostlarımda da. Üç, dört sene sunî olarak yaşatılmış insanlar var. Nasıl bir faciadır o, biliyorum. Ben güzel bir anı bırakarak gitmek istiyorum.

Yani "Ay babam da çok çekti. Bize de çok çektirdi" demesinler. Belki de hayata saygımdan bunları düşünüyorum. Çünkü hayat benden ibaret değil ki! Etrafındakilerin, benimle beraber yaşayanların da huzurunu, rahatını düşünüyorum.

Yine de, babalar çocuklarına ötenazi mektubu yazmazlar!

Ölüm, hayatın dışındaki bir şey değil. Hepimiz biliyoruz ki, bir final var. Ölümü düşünmek, yazarın tiyatrodaki finali düşünmesi gibi bir şey: "Nasıl bir son yazayım bu piyese?" Tamam, bizim elimizde değil ama belli bir eğitimden geçmiş insanlar sonu düşünüyorlar. İki tür tavır takınılabılır. Biri düşünür daha uygun bir son oluşturma çareleri arar, bir başkası da, nasıl gelirse öyle gelsin der. İki tavır da insani. Ama ben birinci kategorideyim.

BANA BİR ERKEĞİN DE İÇİ GEÇEBİLİR KADININ DA**Tarkan****27.05.2001**

Evet, fotoğrafta Tarkan'ı bir adet kuzuyla görüyorsunuz. Tamam. Çok fazla birebir benzetme! Salakça bulabilirsiniz. Ama siz söyleyin. Adamı nasıl çekseydik. Türkiye'ye geldiği günden beri herkes peşinde, şarkısı Kuzu Kuzu dillerde. Her türlü kışkırtıcı fotoğrafı ortalıkta.

Sorulmadık soru kalmamış. Belalı iş yani. Daraldım. Dedim ki: Bir kuzu bul Ayşe! iki kuzuyu yan yana getir, görüntüle, işi bitir. Siz de bir zahmet okuyun işte...

Neden "Hayır, ben gay değilim!" deme gereği hissediyorsunuz?

Çünkü sürekli bunu soruyorlar. Hem de ilk günden beri. Size de hergün size de aynı şey sorulursa, sıkılırsınız: "Yeteer!" dersiniz.

İncitiyor mu bu sizi? Yoksa "Ne düşünürlerse düşünsünler beni ilgilendirmiyor" mu diyorsunuz?

Ben her şeyi yaşayabilirim. Yaşamış da olabilirim. Kimi ilgilendirir ki diye düşündüğüm oluyor ama...

Ne olur yani, "Küçük hayran kızlar protesto eder ve kaybolur" mu?

Ne alakası var? Kaybolmazlar ki! Tam aksine, kendilerini bana daha da yakın hissederler. Ki böyle olduğumu söylemiyorum. Ben sadece "Bu benim hayatım" diyorum. Yoksa aksini ispat etmeye çalışır gibi bir izlenim mi verdim? Öyle olmayabilirim de olabilirim de...

Bu tür söylentileri sizce kim çıkarıyor?

Erkekler! Kesinlikle. Kadınların umrunda bile değil, ilk günden beri yok küpemiş, yok yırtık kotummuş...

Niye yapıyor erkekler bunu size?

Bu sorunun cevabını ikimiz de biliyoruz.

Sadece sizi kıskandıkları için mi?

Ben erkekler için bir tehlikeyim!

Onların beğendiği kadınları siz araklayabilirsiniz diye mi?

Yooo. Onların sunduklarını yerle bir ediyorum da onun için!

Bu dedikodular çıktığından beri gayler size alenen asılmaya başladılar mı?

Oldu tabii. Birkaç özel partide. Cilveleşmeye çalışıyorlar. Hiç işim olmaz!

Cinsel kimliğini açıkça ortaya koyan insanları takdir ediyor musunuz?

Eğer o kişilik gerçekten kendini bulduğuna inanıyorsa, evet. Ama bunun dışında ortaya koymamalı. Yani kendini yeteri kadar tanımiyorsa, bilmiyorsa...

Ricky Martin'e de gay dendi...

Evet, çünkü onun da müziğini, şehvetini sunuşunda cinsiyetsizlik var. Bu cazip geliyor insanlara. Hem kadınlara hem adamlara. Ben bir İbrahim Tatlıses değilim ki, sadece kadınlara maço maço yaklaşayım. Yıllar önce "Hem kadını, hem erkeğim" demiştim ben.

Kastettiğim, androjenlikti. Ricky'de de var bu. Sadece onda mı? Hayır, Michael Jackson, Prince, hatta Elvis Presley'de de var. Kendimi onlarla kıyasladığım sanılmasın ama benim sadece bir tarafı kışkırtır tavrım yok. Her tarafı kışkırtmak istiyorum ben. Prin-ce, ki heteroseksüel olduğu tahmin edilmesine rağmen, sahneye topuklu ayakkabılarla çıkıyor.

Adam kendini öyle rahat hissediyor. O zaman iyi dans ediyor, çalıyor, söylüyor. Ricky de dar pantolonlar giydiği, belini açtığı zaman Ricky Martin oluyor. Benim için de öyle. Sahne başka bir yer. Tanrı'yla, müzikle bütünleşiyorsun. Kendimi en rahat hissettiğim halimle olmalıyım, değil mi?

Kurallar yasaklar olmamalı. Ve amaç sadece bir tarafı kışkırtmak değil! Niye sadece kadınlara yalakalık edeyim? Erkekleri de es geçmemeliyim. Şarkılarımı herkese söylüyorum ben. Bana bir erkeğin de içi geçebilir, kadının da...

Kadın erkek ilişkisi içinde seks sizin için yüzde kaç yer tutar?

Yüzde 100! Seksle başlar her şey. O kimya, o ten uyumu tuttu mu, gerisi gelebilir. Her şeyin seksle başladığına inanıyorum. Tabii ki duygular da önemli. Ama yeryüzünde birbirine ait bedenler var...

Peki sahnede yaptığınız hareketlerin içinde ne kadar seks var?

Kışkırtılma oranına göre değişiyor. Hissettiğim şey, izleyiciye erotizm olarak dönüyor.

Bakışlarınız sadece kadınları değil, herkesi etkiliyor. Sadece kadınları etkileyen bakışlara sahip olmak istemez miydiniz?

Hayır. Herkes etkilensin. Erkekler de!

Türkiye'de bir erkek olmanın Avrupa'da ya da ABD'de erkek olmaktan farkı ne?

Rahatlık. Giyim rahatlığı, fikrini söyleme rahatlığı, bir yerlerde dilediğin gibi dans edebilme rahatlığı. Suçlanmama rahatlığı, kategorize edilmeme rahatlığı. Ön yargısız yaklaşıyorlar insana yurt dışında. Türkiye'de hemen çamur atıyoruz.

Evlilikten hoşlanmıyorsunuz, kafanızda çocuk meselesini nasıl çözüyorsunuz? Şu Madonna formülünü siz de istemiyorsunuz; Farklı insanlardan çocuk yapmak?

Kimyamın tuttuğu her kadından çocuğum olsun isterim! Ciddi ciddi babalık ederim. O çocuklara da, kadınlara da sahip çıkarım. Ama savunduğum çok eşlilik ya da bir harem değil. İnsan düşünüyor tabii: Neden ömür boyu tek bir kadın? Yapamam ki. Bütün üretkenliğim, her şey biter.

Röportaj vermekten korktuğunuz oluyor mu? Her röportajda bir sınavdan geçtiğinizi düşünüyor musunuz? Öyle cevaplar vermelisiniz ki, kitleler sizi onaylasın. Onaylamazlarsa kaybederim gibi...

Eskiden korkardım. Artık korkmuyorum. Ama sıkıldığım oluyor. Hep aynı şeyler. Tarkan gay mi, değil mi?

Siz ne konuşulsun istiyorsunuz?

Onu da bilmiyorum. Çok düşündüm. Batı'da insanlara daha çok ürettikleri üzerine sorular soruluyor.

Tepelerde bir yerlerdesiniz ya. Orası çok mu yalnız? Herkesi düşman gibi hissettiğiniz oluyor mu?

Offf ne düşmanlar var! Çatlıyorlar. Taş üstüne taş geliyor üzerime. Orama, burama, kaşıma, başıma. Gerçi acıtmıyor, artık yaralayamıyorlar beni.

Hani "çişim var" demiştiniz, kıyamet kopmuştu ya. Sizi törpülemiş mi oldular, "Artık mümkün değil böyle cevaplar vermem" mi diyorsunuz?

Yooo. Alıp başımı gitmedim mi? Yine giderim.

Gazeteler fotoğraf beklerken, onların arasından bir kızla ele ele çıkmak komik ve sahtekârca gelmiyor mu size?

Neden böyle bir yargıya varılıyor? Tarkan'ın her şeyi planlı deniyor. Öyle değil ki.

Belki de sizi olduğunuzdan daha zeki zannediyordur insanlar!

Onların zannettiğinden çok daha zekiyim. Çünkü böyle küçük hesaplarla işim yok...

Boyunuzun kısa olmasını hiç kompleks yaptınız mı?

Hayır.

Peki, kafanızın vücudunuza göre büyük olduğunuzu düşündüğünüz oluyor mu?

Ne yazık ki oluyor! Kahretsin...

Bedeninizde hiç kompleks yaptığınız bir şey var mı?

Yok aslında. Koca kafamla da barışığım! Bu arada boyum 1.65 ya da 1.68 değil, 1.73. Yeri gelmişken belirtiyim!

Sürekli seks satıp satıp, "böğğğ" gelmiş olabilir mi size?

Yok, bir şeyleri kaliteli ve estetik sunarsanız o hep var olacaktır. Bana ne zaman mı seksten böğğğ geliyor? Bazı televizyon kanallarını izleyince. Ama seksin suçu yok, insanların var! Bu kadar çirkin sunmaları gerekmiyor.

En uzun ilişkinizin şimdi evli olması size tuhaf geliyor mu?

Yoo. Elife mutluluklar diliyorum. Çok klasik oldu ama... Nedense mutlu olmadığını hissediyorum. Bu sadece bir his.

En çok beğendiğiniz kadınların Türk kadınları olduğunu söylemişsiniz Duygu Asena'ya. Bu bir kompleksin ifadesi değil mi? İnsan, Fransa'da kitapçıda çalışan bir kıza da âşık olamaz mı?

Gelir gelmez söylemiştim bu lafı. Çünkü o zaman özlemiştim Türk kadınlarını ve Türkiye'yi. Şimdi aradan üç ay geçti, fikrim değişti. Şu an birlikte olduğum kişiyi tenzih ederek konuşuyorum.

Hiç psikologa gittiniz mi? Türkiye'de ya da New York'ta?

Gittim. Hepimizin ihtiyacı var ve sürekli var aslında.

Sürekli gidiyorum demeye utanır mısınız?

Hayır. Bir şeyleri çözmemiz, halletmemiz gerekiyor. Yeni kişiliklerimizi bulabilmeyiz. Ki benim buna çok ihtiyacım vardı, hâlâ da var. Çok genç yaşta şöhret oldum. O genç adam olarak bu hayatta yaşamaya hiç hazır değildim. Evet, psikologum var, hâlâ da görüşüyorum onunla.

Kadınların en çok hangi hallerinden şikâyetçisiniz?

Şu an birlikte olduğum kişi beni çok şaşırtıyor. Dolayısıyla genelleme yapmam doğru olmaz. Ama daha önceleri, çok kuruntulu olmaları, diken üstünde olmaları, sürekli sorgulayıp yargılamaları. Kendilerini bir türlü bırakamamaları.

Bu son kız neden farklı?

Çünkü derdi yok benimle! Ne de bu camiayla...

Uzaydan gelmiş biri mi yani? Sizin Tarkan olmanız onun için fark etmiyor mu?

Fark etmez mi? Ediyordur. Ama o daha çok benimle ilgili. Gerçek benle.

Bütün ilişkilerin başında insan böyle şeyler söylemez mi? Şunun şurasında kaç zamandır birliktesiniz...

Doğru ama biz hiçbir şeyin ismini koymadık. "Sevgili miyiz? Biz ne yapıyoruz? Çıkıyor muyuz?" demedik. Sadece "Gittiği yere kadar" dedik. Beklenti yok. Yarın birbirimize "bay bay" da diyebiliriz. Ama tuhaftır, her geçen gün birbirimizi daha çok özlüyoruz.

Kadınlar sizin en çok hangi hallerinizden şikâyetçi?

Bende Dr. Jackyl Mr. Hyde durumları var. Bir de Teraziyim. İçimde hem şöhretli Tarkan'ı hem de gündelik Tarkan'ı barındırıyorum. Ve bu ikisi arasında kalan

bir erkek var. Kadınlar bundan rahatsız. Bir gün öyle, bir gün böyle olabiliyorum.

"Dengesizim!" mi diyorsunuz yani?

Günden güne azalıyor dengesizliğim.

Kadınlarınızdan sıkıldığınız zaman hangi alanlara kaçılıyorsunuz?

Stüdyoya atıyorum kendimi. Ya da direkt erkek geyiğine kayıyorum. Kâğıt, tavla, kulüplere gidip çapkınlık yapmak. Ama hep avucumuzu yalıyoruz!

YA BEN ÖLECEKTİM YA LEYLA TEKÜL'Ü ÖLDÜRECEKTİM

Leyla Tekül

11.08.2002

Karşımda duran kadın yüzünü değil, ruhunu estetik ameliyatla değiştirmeye niyetliydi. Kendi fişini kendi çekecekti, kabullenmişti, kaybetmişti. Bir cinayet işleyip, bir önceki rolünü bıçaklayıp, yeni bir karakterle yeni bir oyunda hayata devam edecekti.

Kanada'da veterinerlik okuyacaktı. Adı bundan böyle Ayşe olacaktı. Ona göre Leyla Tekül, hakiki bir hayat yaşayamamıştı, insanlarla iletişim kuramamıştı, yazık, şimdi Ayşe'ye bu şansı tanıyacaktı...

Bir zamanların yıldızı parlayan Leyla Tekül'ü şu an hayatın neresinde duruyor?

Buralardan gidiyor. Başka bir ülkeye, Kanada'ya göçüyor. 45 yaşında her şeyi sıfırlıyor. Beyaz sayfa! Artık yıldız olma iddiası yok. Adı bile Leyla Tekül değil. Leyla Tekül olarak bu ülkede, bu meslekte

misyonumu tamamladım ben, bir başka ülkede, bir başka görevle hayata devam edeceğim. İlk ismimi kullanacağım, bundan böyle Ayşe olacağım...

Dalga geçmiyorsunuz değil mi?

Hayır. Ailem dışında beni burada tutan hiçbir şey yok. İş yok, eş yok. İnsan ilişkilerinde başarılı olamadım ben. Bakarsınız hayvanlarla iletişim kurabilirim! Kanada'da "Veteriner ofis asistanlığı" okuyacağım. Hayvan teknisyeni ve hemşiresi olacağım. İş ve aş peşindeyim. Aman ha "aş" "k"siz!

Sürprizler bu kadar mı?

Ben gider gitmez piyasaya bir kitabım çıkacak: "Bundan böyle Ayşe". Sevtap Atasever yazdı. Meslek yaşantımın büyük bir bölümü Sevtap'la birlikte geçti. Bir kariyer öyküsü. Bir çöküşün öyküsü. Benim donanımda bir insan, niçin başarısız oldu. Yani "nasıl başarısız olunur"un kitabı.

Küstünüz ve Ayşe oldunuz, öyle mi?

Yoo, hayır. Ayşe oldum, çünkü Leyla Tekül markası tedavülden kalktı. Madem Leyla olamadı, tamamen yok olsun, ölsün, gelsin Ayşe. Çok zor bir dönem geçirdim. Hâlâ maskeli depresyondayım. 15 kilo aldım. Çünkü kendimi yemeye verdim. Küllerimden yeniden var olmaya çalışacağım. Leyla out Ayşe in!

Vay be. Ruh estetiği yaptırıp yeni bir kişilik peşindesiniz demek ki.

Evet. Leyla Tekül'ü fişten çekiyorum. Onu bir ürün gibi düşünün, hani Etimek'in peynirlisi vardı, tutmadı, kaldırıldı. Ben de o haldeyim. Ruh estetiğine ihtiyacım var. Şimdi Etimek'in marmelathısını deniyorum.

Sizi buna zorlayan sebepler neler?

Yabancı bir doku gibiydim Türkiye'de. Bir dönem kabul gördüm ama bünye sonunda o yabancı dokuyu atar ya, beni de attı. Ben de deli değilim tabii, nefis bir arkadaş muhitim olsa, partiden partiye koşsam, özel hayatım ve işlerim fevkalâde olsa, o zaman niye Kanada'ya geçeyim? Ama ben sinemaya bile yalnız gidiyorum.

Bunu pekala Vancouver'de de yapabilirim. Bari öyle bir yerde yalnız olayım ki, hayat güvencemde olsun. Öyle bir huzurevine gidiyorum ki, doğası çok güzel. Ve hayvanlarla uğraşmanın bana iyi gelebileceğini düşünüyorum.

Leyla Tekül senaryosuna bir "SON" yazıp bitirdiniz. Buruşturup attınız. Yeni bir senaryo yazdınız. Başrol oyuncusu olarak Ayşe'yi seçtiniz. Olay Kanada'da geçiyor. Kahraman veterinerlik öğrencisi. Rolü de eski Leyla Tekül'ü oynayan kadın canlandırıyor... Doğru mu anlamışım?

Evet durum aynen bu!

Peki bu filmin tutacağı ne malum?

Bu film piyasaya tutsun diye çıkarılmıyor! Leyla Tekül, hasılat rekorları kıracağını zannediyordu. O yüzden bugün maskeli depresyon geçiriyor. İşler umduğu gibi gitmedi. İssiz, güçsüz, parasız, pulsuz kaldı. Ayşe'ninse iddiası yok, hasılat rekorları kırmakla ilgilenmiyor, reyting! bile olmayabilir. Sıradan bir veteriner asistanı olarak yaşamaya koşullandırdım onu...

Siz bir çizgi film kahramanı mısınız ki, karakterinizle bu kadar çok ve kolay oynuyorsunuz?

İkizler burcuyum. Bu burcun insanlarında savunma mekanizması çok yüksektir derler...

İyi de Leyla Tekül'ü ortadan kaldırmaya karar verirken, kendinizi cinayet işliyor gibi hissetmiyor musunuz?

Hissediyorum. Bu da bir nevi intihar. Ama kaliteli bir intihar! Kendi içimdeki Leyla'yı dipfrize sokuyorum, bir gün tekrar o model tutarsa, bakarsınız revize ederim. O zamana kadar Ayşe olacağım.

İyi de Leyla Tekül'e can veren siz değilsiniz, bir kalem darbesiyle nasıl ortadan kaldırabilirsiniz?

Janset'i de Berna rolünden çektiler ya, onun gibi bir şey! Hatalar yaptı, miadı doldu. Zaten Leyla Tekül öyle bir şeydi, ki ya çok seviliyordu ya da çok sinir ve yapmacık bulunuyordu. Okan Bayülgen'in kulakları çınlasın, o çok takmıştı bana, "Onu da yaparım, bunu da yaparım" diyerek "yırtındığımı, marifetlerimi sergilediğimi" söylemişti.

Düğme de dikerim, ilik de açarım gibi. Bunu Lisa Minelli de yapıyor ama ben yapınca "Aa kadına bak! Ne antipatik!" deniyor. İnsanlara itici geldim...

Fazla acımasız davranmıyor musunuz kendinize?

İkinci eşimle Leyla Tekül'ü hep bir marka olarak gördük. Leyla Tekül ne yapmalı diye düşündük, ben ne yapmalıyım diye değil. Ben onu sergilemek durumundaydım. Ama öyle bir an geldi ki alıcı bulamadı. Ayşe'yi ise pazarlamayı düşünmüyorum, artık samimi yaşayacağım.

Ne var ki dünyanın neresine giderseniz gidin, beyniniz de ruhunuz da sizinle gelecek. Adı ister Leyla olsun ister Ayşe...

Doğru, nereye gidersen git kendini de götürüyorsun. Ama bunu denemek zorundayım. Ya Leyla Tekül'ü öldürecektim ya ben ölecektim...

Kimden kaçıyorsunuz...

Yanlışlarımdan. Yeniden hata yapmamak için yeni bir tertibe girmeye çalışıyorum. Aynı yanlışları aynı tarzda bir başka ortamda da yaparsam, belki de ben sürekli bir kaçak gibi ülkeler arası, mesleklerarası giden gelen bir insan olacağım. Hayatım arayış içinde geçecek ve son bulacak.

Kendinizden de kaçtığınız söylenebilir...

Tabii. Psikiyatrim bana "Hiç aynaya bakıyor musun?" demişti. Birden fark ettim ki, uzun bir süre hiç aynaya bakmamışım. Birtakım şeylere yeniden başlama kararı aldıktan sonra kendimle daha barıştım...

Özgüveni yüksek biri misinizdir?

Tam tersine, çok eksik. Kameranın önüne geçecek cesaretim bile yoktu. Birilerinin beni arkadan itmesi lazımdı. Yaptılar. Ama her şey çok hızlı oldu. Çıkışım da düşüşüm de! Bu kadar çabuk emekliye sevk edilmeyi beklemiyordum. Şovmen Leyla Tekül'ü biraz geriye çekip, televizyoncu Leyla Tekül'ü yavaş yavaş öne sürebileceğimi zannediyordum. Ama hiçbir şekilde iş bulamadım...

İş yaşamınızı anladık, peki özel hayatınızdaki başarısızlıklarınız nereden kaynaklanıyor?

Kimlik bunalımından. Çünkü güya iyi aile kızıyım ve burjuvayım ama nerede bohem, maceraperest ve paraya önem vermeyen adam var, onların peşindeydim. Aşkın ilk zamanlarında her şey mükemmel ama iş mesuliyete gelince çuvallıyorduk. Para gibi bir şeye de ihtiyaç oluyordu! Benim eşlerimde para yoktu. Burjuva Leyla ile bohem eşlerinin yuvaları çatırdamaya başlıyordu...

Erkek seçimleri mi yanlıştı yani?

Evet ama pişman değilim. Benden kaynaklanan bir yanlış. İnsan bir kere yanlış yapar değil mi? Ben 3 kez yaptım. Allah dördüncüsünden korusun...

Yürümeyen evliliklerinizin sonuncusunu evlenirken şov yapmış olmanın bedeli gibi görüyor musunuz?

Hayır. Demirel'in beni Mert Ali için ailemden istemesi, bizim kendi kendimizle dalga geçmemizdi. Mizahtı...

Ama yıldızınızın en parladığı anlarda bile sizi antipatik bulanlar vardı, siz de kabul ediyorsunuz zaten...

Evet, abuk sabuk bir kadın çıkmış kafiyeli kafiyeli konuşuyor. Şarkı da söylüyor, piyano da çalıyor, şov da yapıyor, sinir! Ama şu da söylenebilirdi: Kadına bak, maaşallah her şeyi de yapıyor...

İş yok diyorsunuz. Şikâyetiniz artık size Yüksek Ökçeler gibi bir program teklif edilmemesi mi?

Dalga mı geçiyorsunuz? TRT'de perde gerisinde bile iş bulamadım. Faruk Bayhan'a da başvurduğum, her şeyi yapabilirim dedim. Cevap bile gelmedi. Tık yok. Masa başı iş bile vermediler. İki yılın sonunda öyle bir hale geldim ki, maneviyatım da kuvvetli, bari tesettüre bürünüp Leylevi Sohbetler diye Kanal 7'de program sunayım dedim.

Her şeyi göze aldım yani. O Kanada ilanını görene kadar başvurmadığım yer kalmadı. Biraz ticari zekâm olsaydı, tüm bunlar başıma gelmezdi tabii. Ama yok. İşler iyi giderken belki bir prodüksiyon şirketi kurabilirdim. Ya da ne bileyim, babaannemden kalmış, Nişantaşı'nda bir dükkân vardı, babam şuraya bir ayakkabıcı aç, adını da Yüksek Ökçeler koy dedi, yapmadım. Söylüyorum ya, ticarete kafam basmıyor.

Suçu hep kendinizde mi bulursunuz?

Evet. Genellikle kendimi keser parçalarım!

Kendinizle barışık değilsiniz yani...

Evet değilim. Hele Leyla Tekül döneminde hiç sahici biri değildim. Biraz daha görüldüğüm gibi olmayı isterim. Kararlı, sakin, özgüvenli. Yaş aldıkça olurum belki. Bitmeyen bir buluş çağında yaşıyorum.

"Kendime bakacak devlet arıyorum, o yüzden Kanada'ya gidiyorum" diyorsunuz. O zaman bu ülkenin yüzde 80'inin yurt dışına göç etmesi gerekmiyor mu?

Alamanalara bakın, yapabilen bunu zaten kendi çapında yapıyor. Bundan 5 yıl önce sadece Toronto'da 15 bin Türk vardı. Yüksek Ökçeler'i sunarken de bu gerçek vardı, yarın benim için Allah Kerim'di ama en azından geçinebiliyordum. Günü kurtarabilsem, yarın ben ne olurum demeyebilirim ama şimdi kurtaramıyorum...

BİR ÖLÜ YIKAYICI

Hikmet Tosun

24.11.2001

Ve işte gasilhane. Ölülerin yıkandığı mekana verilen isim. Hayır, ürkütücü bir yer değil. Asıl merakım kokuydu. Ölümün bir kokusu var mı diye havayı kokladım. Çok hafif tarifi zor bir farklılık bir ağırlık ulaştı burnuma. Ama o kadar.

Benim gördüğüm Zincirlikuyu Gasilhanesi temiz, steril bir yer, diğerlerini bilemeyeceğim. Abartılmış bir minima-lizm söz konusu. Sadece metal bir tezgâh ve duvara monte edilmiş lavabolara bağlı bir duş var. Hepsi o kadar. Ve yeşil sabunlar göze çarpıyor. Finalin görüntüsü bu kadar!

Zincirlikuyu Gasilhanesi'nde görev yapan tecrübeli gassal (ölü yıkayıcılara verilen isim) Hikmet Tosun'la röportaj yapmama imkân veren Büyükşehir Belediyesi Mezarlıklar Müdürü Seyit Ahmet Olgun'a teşekkürü bir borç bilirim. Tabii ki Hikmet Bey'e de. Vaktini aldım, o ise büyük bir samimiyetle bütün sorularımı cevapladı...

Bir insan neden ölü yıkar? Hayat mı öyle getirdi, yapacak başka bir iş mi yoktu?

Müslümanız biz. Herkes öldükten sonra yıkanacak. Bu zorunlu. Birileri de bu görevi üstelenecek, değil mi? Büyükşehir Belediyesi'ne iş için başvurmuştum. "Elimizde cenaze işlerinde böyle bir iş var" dediler, kabul ettim. 6 yıldır gassalim. Cenabı Allah bu kapıdan ekmeğimizi nasip etti...

Çevrenizde nasıl karşılanıyor? Ulvi bir görev olarak mı? Korkuluyor mu?

Sanatçısı, iş adamı; saygı görüyorum ben. Sinopluyum. 20 yıl oldu İstanbul'a geleli. Eğitimim ilkokul. Ama köy imamlarından dini eğitim aldım. İnşaat işlerinde ve pek çok başka işte çalıştıktan sonra bu işe başladım...

Yaptıkça alışılan bir iş mi?

Yok, alışamıyorsun. Biri kucağında ölü çocuğuyla gelmiş, ister istemez kendi çocuğunu hatırlıyorsun. Zaman oluyor ağlıyorsun. O zaman eve gidince kendi çocuklarıma diyorum ki "Yavrum, bu akşam ses yapmayın, sıkıntılıyım", odama çekiliyorum.

Eşinizin elinizi tutmaya çekindiği zamanlar oluyor mu?

Biz çıplak elle cenaze tutmayız ki. Önlüklerimiz var, maske takıyoruz. Rastgele tutmuyoruz. Rahatsız olmaz.

Bu mesleğin incelikleri neler?

Bir kere dini kurallara uyacaksın. Irk, din ayrımı yapmayacaksın. Bir Alman burada öldü diyelim, trafik kazasında, "Temizleyip göndereceğiz" diyorlar, Müslüman değil, olsun. Biz yine de en güzel şekilde görevimizi yapıyoruz. Yanlış bir iş yaparsan, cenazenin günahını üzerine alırsın. Abdeste dikkat edeceksin.

Bir ölü nasıl yıkanır?

Bir çocuk bedeni gibi, özenle. Hayat, iki kundak arasında geçen zaman zaten. Sırt üstü yatırdıktan sonra, sağdan başlanır. Aşağıya doğru. Sonra sol tarafı. Ölüler, kiri gitsin diye yıkanmaz. Gusül yapılması gerekiyor. Hiçbir yeri kuru kalmayacak. Şartı budur. Üç defa sabunluyoruz. Genelde yeşil sabun kullanıyoruz.

Bazen cenaze sahipleri farklı sabunlar getirir. Genelde kadınlar bu inceliği gösterir. Ondan sonra da iki temiz havluyla kuruluyoruz. Ve kefene koyuyoruz. Akıntı varsa önlem alıyoruz. Ezilmelerde kan gitmiş oluyor, gitmemişse pamukla tampon yapıyoruz.

Kötü yıkanan ölü var mıdır?

Hayır. Türkiye'nin en zengin adamı da aynı beze sarılıyor, en fakarası da! Yıkamada da değişen bir şey yok.

Elinizde olsa başka bir meslek seçer miydiniz?

Galiba. Sıkıntı veriyor çünkü. Zaman zaman unutkan oluyorsun. 6 yıl önce, bu kadar unutkan değildim.

Ruhi yorgunluk?

Olmaz mı? Adamın bir oğlu olmuş, o da gitmiş elinden, ne var ne yok onun üzerine yapmış. Zaman zaman, rüyalarım bile giriyor. Annesi feryat ediyor güzümün önünde. Bu tür insanlarla imamlar değil biz karşılaşıyoruz.

Ünlü kimleri yıkadınız?

6 yıl içinde ölen ünlüleri ben yıkamışımdır. Türkan Şoray'ın kayınpederini, babasını. O kadar çok var ki, kimi söyleyeyim. Kemal Sunal'ı da ben yıkadım.

Altı yıl içinde kaç ölü yıkamışsınızdır?

Günde üçer taneden hesap edin işte. 365 çarpı 3 çarpı 6.

Peki sizin ölüm kavramıyla aranız nasıl?

Bu işe girmeden her şeye hevesim vardı. Arabam olsun, evim olsun, şuyum buyum olsun. Şimdi kalmadı, inanır mısınız hiçbir şeyde gözüm yok artık. Bu işe girdim gireli bir yatırım da yapmamışım. İmkânım olsa da yapmamışım. Tedirgin oluyorsun her şeyden. Tamam, herkes öleceğini biliyor. Bilmeyen yok.

Ama ölmeyecek gibi yaşıyoruz. Bu işte çalışan insanlar birinin hakkı geçer diye çok rahatsız olur. Çocuğum akşam geldiği zaman, bir şey getirdiğinde hemen soruyorum, nereden aldın diye. Çünkü sıkıntı veriyor. Bakıyorsun adam milyarlarını bırakmış gitmiş, gökdelenini bırakmış gitmiş...

Beni kim yıkayacak diye düşünüyor musunuz?

Yok. Yıkayıp yıkanmayacağımız bile belli değil. Uçak kazası olur, yangın olur. Ama isteriz tabii, istemez miyiz? İlginçtir, ben ateistim diyen insanlar bile annesini babasını getiriyor, en güzel şekilde yıkansın diyor.

Son soru: Niye hamamda tellaklık değil de ölü yıkayıcılık?

Bu iş ondan daha iyi. İnsanlar sana dua ediyorlar. Allah razı olsun diyorlar. Hamamda bunu söylemiyorlar.

KADINLARI KEŞFEDEMEDİM**Hıncal Uluç****17.11.2002**

Bu kadar göz önünde olan, her şeyi didik edilen bir insanın, kendine özgü şeyler saklayabileceğini doğrusu bilemezdim. İnsan her an bir şey öğreniyor. Hele Hıncal Uluç'un karşındaysa. Bana öyle şeyler anlattı ki, şaşırdım. Bu kadar "dökülebileceğini" tahmin etmiyordum.

Kendi kendime "Bunu da mı kurguluyor acaba?" dedim. Nedense, içimde onunla ilgili böyle bir duygu varmış. Zeki bir adam, bin yıldır da bu işi yapıyor, işin kompetanı olmuştur, satrancın taşlarını istediği gibi oynatarak karşındakini mat edebilir diye düşünürken...

Evet, mat oluyorum ama başka bir sebepten. Hıncal Uluç'un kadınlar hakkında söylediklerini, onlarla ilişkisini konumlandırmasını, bir başka erkek anlatsın da göreyim bakalım! Doğrusunu söyleyeyim mi, hiç kuşkulanmadım, anlattıkları bana son derece samimi geldi.

İnsanın kendisi hakkındaki duygularını bu kadar kompleksiz ifade edebilmesinin de bir marifet olduğunu iddia edebilecek kadar röportaj yapmış bulunuyorum. Bu yüzden ona teşekkür ediyorum. Hiçbir soruya kıvırtarak cevap vermedi.

Size laf çakmak isteyen, çok güzel kadınlarla beraber olup aslında aseksüel olduğunuzu iddia ediyor. Erol Aksoy'a da sormuştum, şimdi size de soruyorum, bu söylentilerde doğruluk payı var mı?

Kibarlık olsun diye aseksüel diyorlar, aslında homoseksüel olduğumu söylüyorlar.

Ben kaçırmışım o dedikoduyu!

Tabii, tabii. Yakınlarıma bile soruldu, konu iyice tahkik edildi. Ha bir de iktidarsız olduğum yazıldı, çizildi.

Ne oluyor, insanın siniri bozulmuyor mu?

Yok canım. Beni bilmeyenlere kendimi anlatacağım diye bir çabam olmadı ki.

Eski eşiniz Holly'yi unutmamış olmanızın Freud ve psikanaliz açısından bir değeri var mı? Bilmem kaç sene evvel ayrıldığı karısından sizin kadar söz eden yok da.

Valla, benim beynimde harika bir mekanizma var: Bütün kötü şeyleri atıyor, iyileri de ayıklayıp sık sık hatırlıyor. Oysa biz bir arada yaşayamaz hale geldiğimiz için ayrıldık Molly ile. Ama o tatsız hadiseler değil de, yaşanmışlıkların güzelliği kaldı zihnimde. Onları unutmam için bir sebep yok.

İyi de bu biraz gerçeği çarpıtmak olmuyor mu? Kötü şeyler de var hayatta.

Niye kötü şeyleri hatırlayayım ki? Onların faturasını zaten ayrılarak ödemiştik. Bir işin sonu kötü bitti diye güzel şeyleri unutamam...

Yerine birini koyamadığınız için olabilir mi bu sık sık hatırlama?

Benim bahsetmek istediğim başkaları da var aslında.

E neden yazmıyorsunuz?

Molly Türkiye'de olsa, belki onu da yazamazdım. Bir sürü hanım var, evli barklı çoluk-çocuk sahibi insanlar, onları yazsam huzurları, düzenleri bozulur. Oysa Molly dünyanın öbür ucunda...

Yazık değil mi ona? Dünyanın bir ucunda ya, hababam Molly!

Diğerlerini "ODTÜ'lü kız" ya da "voleybolcu kız" olarak anlatıyorum ama kim olduklarını yazmıyorum. Yazarsam, Türkiye'nin çok muhterem aileleri sarsılır. Buna hakkım yok.

Kadın bilginiz, kadın uzmanlığınız ne âlemde?

Öyle bir uzmanlığım yok. Benim uzmanlık alanım diyebileceğim tek şey var, o da futbol. Ben Türkiye'nin en iyi futbol yorumcusuyum. İkinci olmayı da kabul etmiyorum!

Kadınlardan ürktüğünüz, korktuğunuz olur mu?

Çok. Hâlâ korkarım. Karanlıktan korkmak gibi. Ne var bilmezsin orada. Ben kadınları keşfedemedim. Yıllarca bir insanı tanırsın ve ne reaksiyon vereceğini bilirsin ya, kadınlar söz konusu olunca bu formül işe yaramıyor. Senelerce beraber olduğum kadının bile ne reaksiyon vereceğini kestiremedim. Çünkü aynı olaya farklı tepkiler verebiliyor kadınlar. Çözemediğim için de korkuyorum, ölçülü davranmaya çalışıyorum.

Dost olmayı mı tercih edersiniz yoksa kadınlar sizin için arzu nesneleri midir?

Kadınlarla arkadaşlığı çok iyi yapıyorum ben. Yaptığım en iyi şeylerden biri bu. Onlar benim iyi arkadaşım.

Kadınlarla iyi arkadaş olan iyi sevgili olamaz mı?

Valla, ben iyi kavalıyım. Şövalye gibi. Günümüz gençlerinin unuttuğu şövalyelerden. Paltosunu omzuna veririm, arabanın kapısını açarım, güzel yemeklere götürürüm, hesabı öderim, restorandan çıktığımız zaman "Bay seri"

demem, evi karşı yakada olsa bile fark etmez, evine götürürüm, kapıdan girmesini beklerim, kendi evime öyle giderim. Bunlar unutulmuş şeyler, ben hepsini yaparım.

Şahane...

Onun neden hoşlandığını düşünür, davetlerimi ona göre yaparım...

Ama biliyorsunuz, bu kadın milleti zaman zaman da "bad boylardan hoşlanıyor.

Zaten yapmadığım bir tek şey var: Kimseden sevgi, şefkat, seks, yatak isteyemem ben. Bugüne kadar istemedim. Beni hisseden, anlayan sevgisini vermiştir, ben de almışımdır. Onun dışında herhangi bir adım atabilmem mümkün değil.

Bir de gururlusunuz... Kadınlar atacak yani ilk adımı!

Evet. Yapabildiğim en cömert davranış, "Ben de bu akşam şuraya gidiyorum Ayşe" demek. Sen, "A öyle mi? Ben de geleyim" dersen iyi, demezsen "Beraber gidelim" yok bende.

İyi de topu kadınlara bu şekilde atmanız biraz tuhaf değil mi? Altyazı okumaları gerekiyor...

Sorun da ondan doğuyor zaten. Uzun süredir Almanya'da yaşayan bir arkadaşım Türkiye'ye tatile gelmişti. Bir hafta boyunca onu gezdirdim, her yere birlikte gidiyoruz. Sonunda dayanamadı, "Ulan," dedi, "sen bütün Türkiye'yi götürüyorsun!" Çünkü kızlar evime gelip gidiyor, o da tanık oluyor. Diyor ki, "Sana nasıl baktıklarını görüyorum."

Yıllardır Avrupa'da yaşayan biri olarak o bakışların ardındaki anlamı biliyor. Ama işte Türkiye'yi bilmiyor, bir de beni! Biz sadece o kızlarla bakışıyoruz. Bakarak birtakım şeyler ima edenler var tabii. Evime geliyorlar, onlar da niye geldiklerini biliyor ben de biliyorum. Ama ben "Yatak odasına gidelim" demem, onlar derse gidiyoruz. Demezlerse...

Bu karşılıklı bekleme hali size biraz acayip gelmiyor mu?

Öyle. Ama söylüyorum, ben kimseden bir şey isteyemem.

Sizden tutkulu bir âşık olabilir mi?

Fevkalâde tutkulu hem de.

Bugün karşı karşıya olduğumuz Hıncal Uluç'un yüzde kaç kendiliğinden, yüzde kaç kurgu?

Valla, kurgu bölümü çok. Mesela bir Hıncal Uluç kahkahası var değil mi? Komedyenlerin de yardımıyla Türkiye beni o kahkahamla tanıyor. Oysa ben dünyanın en az gülen, en suratsız, en mendebur, en sevimsiz adamıydım. Ben gülmeyi kendi kendime öğrendim...

Nasıl yani?

Basbayağı. Aynanın karşısına geçip çalıştım. Kendime "Oğlum gülmen gerekiyor" dedim.

Siz niye hiç gülmüyordunuz?

İçimden gelmiyordu. "Bari, maske olarak gülmeye başla" dedim. Herald Tribune'de okumuştum, "Zorlayın kendinizi," diyordu, "alışırsınız." Benim ilk gülüşlerim sahte yani.

Sonra?

E sonra, hayata gülmeye başladım. En ciddi şeylere bile gülebiliyorum artık. Ama bu tamamen kurgu bir başlangıç. Çok şeyi yönlendirdim ben kendimde. Karakterimin belli başlı bütün noktalarını kendimi zorlayarak, kendimi güderek başarmışımdır.

Başka neler mesela? Eskiden daha kompleksliydiniz de, şimdi değil misiniz?

Tabii. Kompleksliydim. Her şeyi kendime dert ederdim. Melankolik bir tiptim. Kötümserdim. Hiçbir şeyi beğenmezdim. Hayatı kahırla geçen bir adamdım yani. Tüm bunları kendi çabalarımla değiştirdim. Ondan sonra da insanın en büyük zaferinin kendi kendini yenmesi olduğunu öğrendim. Hâlâ bu zevki tatmaya devam ediyorum.

Kendisini sürekli ameliyat masasına yatıran bir Hıncal Uluç yani.

Aynen. Bu böyle değil, şöyle olacak. Hayata öyle değil, böyle bakılacak. Bakıyorsun sonunda. İlk sevgilim beni terk edip gittiğinde neredeyse intihar edecektim. Şimdi bir kız beni terk edince "Valla keyfi bilir" diyorum. "Onun gibi yüzlercesi var, ama benden bir tane!"

Sizin hayatınızda iki duygu da çok önemli: Sevgi ve nefret. Hem siz öylesiniz, sevginiz sevgi, dibine kadar yani, nefretiniz de nefret. Hem de size karşı beslenen duygular öyle. Çok sevenler ve nefret edenler var. Kefesiz terazi durumları yani. Dengeyi nasıl sağlıyorsunuz?

Doğru, sevenlerim de nefret edenlerim de çok. Ama benim bir denge kurma derdim yok. Telefon, mektup zahmetli işlerdi, oysa şimdi internet var insanlar cırt diye tepkilerini yazıyorlar. Okuyorum. Adam, "Sizden yıllar yılı nefret etmişim. Niye nefret ettiğimi de bilmiyorum.

Sonra günün birinde sizi sevmeye başladım" diyor ama "Size karşı nötrüm" demiyor. Kendi hayatımda ise nefret, yendiğim duygular arasında. Nefret ettiğim insanların sayısı yeryüzünde 3'ü geçmez. Onlar da yapılmaması gereken ayıpları yaptılar ve aşağılık tavırlarını sürdürmeye devam ediyorlar. Ben de o üç pislikten hâlâ nefret ediyorum.

Bir konuda size hiç katılmayan, başka bir konuda aynen öyle düşündüğünü söylüyor. Bunu ayarlayan siz misiniz? Yoksa kendiliğinden mi oluyor?

Tamamen kendiliğinden. Ben lafları evirip çevirmiyorum, köşelerini kırpmıyorum, "Böyle dersem şu alınır, şöyle dersem bu" yapmıyorum. Meseleyi bu kadar net koyduğun zaman, bazılarının düşüncelerine tıpatıp oturuyorsun, bazılarını da çıldırtıyorsun. Ama şunu biliyorum, yuvarlak laf okumaktan bıktı insanlar...

Peki gıcık olmak için, kontra durmak için, orijinal olmak için, şaşırtmak için, diğerlerine benzememek için özel hamleler yaptığınız oluyor mu?

Hayır. Ama "Olaylar her zaman sizin gördüğünüz gibi olmayabilir" mesajı vermeye çalışıyorum. Kafan böyle çalıştığı zaman da, iş bazen şeytanın avukatlığına dönüyor...

Yani bir dolu insanın yazdığı açının tam tersini yazmaya çalışıyorsunuz.

Kontra düşmek için yapmıyorum. Kendi düşüncelerim neyse onları yazıyorum. Ama bir dolu insan "ak" derken, ben tek başıma "kara" diyorsam o "kara"yı çok şiddetli söylüyorum. "Karaaaa" diye bağıyorum. Daha yumuşak yazabilecekken, yazmıyorum. E karşında 80 kişi var, dinsizin hakkından imansız gelir.

Bir yazıyı bitirdiniz, klavyeden parmaklarınızı kaldırdınız. Olacakları öngördüğünüz, sinsi sinsi güldüğünüz oluyor mu?

Çaylaklık dönemlerimde olurdu. Yazının etkilerini düşünürdüm. Bazen üzülerek, bazen keyifle, bazen hırsıyla, bazen de sadistçe bir zevkle. Ama şimdi yazıyı bitirdiğim zaman, o yazıyla ikinci karşılaşmam sabah 7:30'da gazetemi okurken oluyor.

"Şu cümleyi de şöyle kursaydım" filan dediğiniz...

Hayır, hiç. "Ne güzel yazmışım" diyorum. Bana diyorlar ki, "Sabah'ı alır almaz ilk işimiz sizi okumak". "Benim de öyle!" diyorum.

Yaptığınız işi nasıl tanımlıyorsunuz? Sadece köşe yazarlığı mı yoksa daha fazlası mı?

Kendi hayatımın yorumcusuyum ben. AK Parti mesela, benim hayatımı ilgilendirdiği ölçüde, köşemin konusu. Büyük iddialarla yazmıyorum ben. Vatandaş Hıncal Uluç'u ne kadar ilgilendiriyorsa herhangi bir mesele, o ölçüde yazıyorum. Spor, siyaset, sinema, seks, aklına ne gelirse. Yazdıklarım, kişisel yaşam izlenimlerim.

Özerk bir cumhuriyet haline geldiniz. Çalıştığınız yerin üstünde, herkes için yazan bir gazeteci konumdasınız. Formülü nedir?

Gazeteciliğin birinci gününden itibaren yöneticilerime ve patronlarıma tek bir şart öne sürdüm: Yazılarıma karışmayın. "Yok bizim siyasal görüşümüzdür, ekonomik görüşümüzdür, sen bu gazetenin yazarını eleştiremezsin" demeyin. Bunları yapmazsanız benimle ilgili hiçbir sıkıntınız olmaz.

Kaç para vereceksiniz gibi şeyler de konuşmadım. Hiçbir gazete yöneticisi veya patronu "Hıncal bizden şunu talep etti" diyemez. Beni kovdukları zaman tazminatlarımı bile istememişimdir. O günden bugüne kadar da ben hiçbir gazeteden ayrılmadım zaten. Ya kovuldum ya gazete kapandı. Bunun bir üçüncü şikkı yok. Bu kadar açık yürekli olunca, işi de iyi yapınca seni kimse rahatsız etmiyor.

Gazetecilik merak etme sanatı. En çok hangi alandaki şeyleri merak edersiniz? Bilim, insan ilişkileri, kadın...

Her şeyi merak ederim ben. Zaten gazeteciliğin bir uzmanlık dalı olduğuna inanmıyorum. Gazeteci, gazetecidir. Bugün polis adliye haberi yaparsın, ertesi gün bir tiyatroya gider, yazarsın. Ama uzmanların yazdıkları yazıları da, kendi ilgi alanımdaysa, büyük bir zevkle okurum.

Evin İlyasoğlu'na bayılıyorum mesela. Ama Evin İlyasoğlu yazıyor diye benim de aynı konseri yazmamam diye bir şey yok. O bir müzik eleştirmeni, kültürü ve bilgisiyle oturuyor orada, ben de konserin verildiği dünya halkından biri olarak...

Hayatta neleri hafife alırsınız, neleri çok ciddiye alırsınız?

Bir zamanlar her şeyi ciddiye alırdım. Şimdi ciddiye aldığım tek şey sağlıklı olmak ve hayatta kalmak. Gerisini geçiniz.

Zaman zaman aynanın karşısına geçip baktığınızda, Hıncal Uluç'un sizi korkuttuğu, ürküttüğü oluyor mu? Paniğe kapılıyor musunuz yani? Yoksa "Şu gördüğüm adam benim bu hayatta tanıdığım en dürüst, en şahane insan!" mı diyorsunuz?

Son zamanlarda paniğe kapılıyorum. Aynadaki adama "Ulan amma da yaşlanmışsın!" diyorum. Çünkü benim kafadaki adamla aynada gördüğüm adamın arasında 40 yaş filan var.

Bir yazı yazdınız. Türkiye'nin Nez adında bir starı oldu. Daha sonra o star, sizin arkadaşınızın elinden kaçtı ve kendi başına var olmaya çalıştı. Bunun üzerine, yerine başkaları kondu. Tabloya baktığımızda muazzam bir güç var. Var ediyor, yok ediyor, yerine koyuyor. Ve bütün bunların karşılığı yok. Nasıl ulaştınız böyle bir güce?

Şöyle bir şansım var benim: Doğru zamanlarda doğru şeyleri söylemek. Ben bir şey yapmadım yani. Koşullar hazırды. Nez hakikaten olağanüstü güzel bir şov yapıyordu.

İyi de onu bir dolu kişi gördü, yazmayı siz akıl ettiniz...

Benim bir müritler grubum oluştu. Bu gerçek. "Şunu gidin yapın" dediğimde gidip yapıyorlar. Ama bir şey tavsiye ederken eskisine göre çok daha seçici ve dikkatliyim. "Şu kitabı alıp okuyun" dediğimde, "Hadi be, bu kitap da okunur mu?" derlerse fena. Nez'de her şey hazırды. "Bu kızı görün" dediğimde, gidip görenler "Haklıymışsın" dedi. Olmayan bir şeyi lanse etmedim yani. Ben yapmasam başkası yapacaktı.

Bu kadar etkili olur muydu?

Olurdu. Ama Nez birdenbire ortadan kaybolunca... Zaten ona dair eleştirdiğim tek yan budur, yoksa insanların kendi gelecekleriyle ilgili özgür karar alma haklarına saygım sonsuz. En son şu Murat Birsnel olayı mesela, benim Ali Kırca'yla ilgili en ufak bir sorunum yok, ben usule karşı çıktım.

Patron, ATV haberlerin Ali Kırca'yla daha iyi olacağını düşünüyorsa, bu değişimi yapma hakkına sahip, yeter ki usulüne uygun yapsın. Murat Birsnel, işine son verildiğini neden bir internet sitesinden öğrensin... Nez de usule uygun davranmadı, haber vermeden gitti. Ben de arkadaşlarımı şaşkın vaziyette

gördüm. "Dert etmeyin, yeni bir Nez buluruz, aynı şekilde devam edersiniz" dedim.

Sahip olduğunuz bu güç hiç tedirgin etmiyor mu sizi?

Hayır. Müritlerimi hayal kırıklığına uğratmadığım müddetçe hiçbir şeyden tedirgin olmam.

Peki bu müritler nasıl oluştu?

Kolay oluşmadı tabii. 40 sene var arkasında. "Buraya vurmanın bedeli 40 kuruş, ama nereye vuracağını bilmenin bedeli 40 milyon lira" demişler ya, öyle. Bu insanlar, bütün bu süre zarfında kendilerini aldatmadığımı gördüler. Beni kendilerinden biri olarak kabul ettiler. Ben bir filmi sıkıntılar içinde seyredip de "Sinema eleştirmenleri çok beğendiler, ben de beğendim, entelim ben" numaraları çekmedim, kafamı kessler kimseye Potemkin Zırhlısı'nı tavsiye etmem mesela...

Futbol yazmasaydınız, bu kadar şöhretli bir adam olabilir miydiniz?

Futbol yazarak şöhretli olmadım ki, futbol konuşarak oldum! Çünkü futbol, bu toplumun dominant bir geni. Yani bin tane sinema yazısı yaz, işin o olsun, ama arada bir tane futbol yazısı yaz, bitti, sen artık spor yazarısın. Haşmet Babaoğlu kışını yırtsa kimseyi spor yorumcusu dışında bir şey olduğuna inandıramaz. Oysa, bu ülkenin en ciddi kültür sanat adamlarından biri. Ama televizyonda futbol konuşmaya başladığı an, damgayı yedi.

Sizinle birlikte program yapan herkesin ünlenmesi kural mı?

Haşmet'i ben keşfettim. Kendimle de iftihar ediyorum. Çünkü Haşmet'i, Haşmet'e rağmen spor yorumcusu yaptım ben. O uzak durmaya çalışıyordu. Futbolu sadece bir hobi olarak izliyordu. Fakat inanılmaz vasıfları olan bir gazeteci. Bu kadar futbol seven birinin de mutlaka bu konuda söyleyebileceği farklı şeylerin olması gerekirdi.

Programa başlayınca gördük ki, gerçekten de söyleyecek çok lafı var ve meseleye bizden farklı bir açıdan bakıyor. Başta çok tepki aldı. İnsanlar ne dediğini anlamıyordu. Ama şimdi Haşmet sayesinde kadınlar da futbol izliyor. Gördüler ki, o programda spor kisvesi altında hayat konuşuluyor.

Hiç mi sübjektif yazı yazmadınız? Hep mi objektiftiniz? Hiç mi birini sırf arkadaşınız diye korumaya kalkmadınız? Yaptıysanız yaptım diyecek kadar delikanlı mısınız?

Bütün yazılarım sübjektif benim! Hiç objektif yazı yazmam ki.

Gazetecilik denince objektiflikten söz edilir ama...

Palavra! Herkes yalan söylüyor. Bir dünyanın içinde yaşıyorsan, muhakkak ki tarafsın. Aksi mümkün değil. Tarafsız olabilmek için dangalak, ruhsuz, gerizekâl, duygusuz ve hissiz biri olman gerekiyor...

KIZIMI BAŞBAKAN OĞLUNA DEĞİL HARVARDLI'YA VERDİM**Reyhan Uzuner****14.08.2003**

Reyhan Uzuner, farklı bir kadın. Yılın düğününde gördüğüm örtülü ciddi hanım, evin içinde bambaşka biri. Nedense içimden geldi, tebrik için çikolata yerine bir nazar boncuğu, kızı için de bir kalp kolye ucu götürdüm. Kapıda beni görünce kırmadı, içeri aldı ve ilk röportajını verdi.

Açık yürekli ve zeki bir kadın. Bir de kızı kadar güzel. Saçlarını at kuyruğu yapmıştı. Fotoğraf çektirmedi ama çok moderndi. Kırmızılı-mavili kapüşonlu uzun elbisesi hoştu. Gülerek, "Harry Potter elbisemi beğendin mi?" diye sordu, kadınca. Karşımdaki, çocuğunun mutlu olmasından başka bir şey istemeyen bir anneydi...

Kızınızı iyi bir yere emanet ettiğinizden emin misiniz?

Kesinlikle!

Anne olarak içiniz huzurlu yani...

Hem de çok. Bunun en önemli sebebi de Bilal. Çünkü olgun ve esprili. İnce bir espri anlayışı var. Karşılıklı gülebiliyorsunuz onunla.

Ama ciddi bir mevzuya girdiğiniz zaman da, o konuda tık-tık-tık bilgisini sergileyebiliyor. Nice insan vardır ki, zekidir, birikimlidir ama yanında sıkıntıdan patlarsınız. Bilal öyle değil. Henüz genç ama, çok iyi yetişmiş. Onda birikimini, kimseyi ezmeden, tatlı tatlı bir aktarma hali var. Kızımı hem geliştireceğine hem de eğlendirebileceğine yürekten inanıyorum...

Peki içinizin huzurlu olmasında, onu yetiştiren ailenin hiç mi etkisi yok!

Olmaz mı? Emine Hanım'la çok önceden tanışırız. Belli yerlere gelip, şımarmamış bir insan. Bu yüzden de takdir ediyorum onu. Benim evveliyatını bildiğim, çeşitli vesilelerle beraber olduğum ama, ilçe belediye başkan yardımcısı hanımı olduktan sonra değiştiğine tanık olduğum pek çok insan var. Belli konuları kaldırmak zordur. Oysa Emine Hanım her şeyi hazmetmiş biri.

Tanışırđık ama, dünür olmak başka bir şey. Tayyip Bey'e gelince, sizler kadar tanırdım, o kadar.

Sizin için hayatta en önemli şey ne?

Ben bir anneyim, tabii ki çocuklarımla mutluluğu. Kızımın hangi aileye gelin gittiği önemli ama, takdir edersiniz ki, damadın kişiliği her şeyden önemli. Bilal'i tanıdıktan sonra, kızımı emanet ettiğim kişinin doğru insan olduğundan hiç şüphem olmadı. Sağlam bir damadım var. Ama hani bir insan sağlam olur, süper olur, "Bizim kızla da yıldızı barışmadı.

Elektriği tutmadı" dersiniz. Bu iki çocuğun elektriği de tuttu! Birbirlerine baktıklarında gözleri parlıyor. Reyryan'ın, evet miladi yaşı küçük ama, muhakemesi şaşırtıcı bir şekilde gelişmiştir.

İstemediği bir şeyi ölseniz ona yaptıramazsınız. Ne istediğini, ne yaptığını bilen bir çocuk. Birkaç sene sonra sadece güzelliğiyle değil, birikimiyle de ön plana çıkacaktır. Bilal da ona yardımcı olacaktır. Onları yan yana seyretmek bir zevk.

Yani dünür olduğunuz ailenin muktedir olmasından ziyade, damadın özellikleri etkiledi sizi...

Elbette. Bir de Harvard'lı olması. Başbakan oğlu olmasından daha önemli bu. Biz tahsili hiçbir şeye değişmeyen bir aileyiz. Benim annem, maalesef başörtüsü meselesi yüzünden 60'lı yıllarda üniversiteyi terk etmiş. Ben de ara vererek okudum. Başörtüsü yasağı olduğu zamanlarda devam etmedim.

Ama sonunda İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdim. Stajımı da yaptım. Çok ilginçtir, Sultanahmet Adliyesi'ne giderken, sizin Reyryan'ın düğününe geldiğinizde hissettiğiniz şeyleri hissettim. Aslında bütün hayatım boyunca bunu hissettim: Azınlık psikolojisi. "Hâkim taktığım başörtüsüne bir şey der mi? Derse ne olur? Oysa, ben onun sinemadan müziğe kadar pek çok konuda sohbet etmekten zevk alacağı biriyim.

Ama o öyle düşünmeyecek, önyargılı olacak..." Hep tedirgindim. Stajımı bitirdim ama yemin etmedim. Çünkü yemin töreninde, başörtümü açmam gerekiyordu. Düğün izlenimlerinizi okurken, annemle gözlerimiz doldu. Diyorsunuz ya, "Başı açık birini gördüğümde gizli bir selam çakıyordum", bizde de tam tersi olurdu. Oysa, ben insan denen varlığın olduğu yerde, şablonların söz konusu olamayacağını düşünenlerdenim.

Herkes kendi tercihini yapabilmeli. Bu da eleştirilmemeli. Diyeceğim, annemin kaderini ben de yaşadım. Ve sonra kızım büyüdü, "Bir sene sonra üniversiteye gidecek, yine aynı şey" dedim kendi kendime. Kızımın iyi bir tahsil görmesi benim için her şeyden çok önemli. Allah izin verirse öyle de olacak...

Başbakanın oğlu olmasındansa Harvard'lı olması daha etkili oldu, öyle mi?

Kararımızı etkileyen şeylerden biriydi. Ama bir etiketten söz etmiyorum. Bilal'in kumaşı güzel. Bunun da bir başbakan oğlu olmasıyla alakası yok. Benim çevremde öyle insanlar var ki, anne-baba mükemmel ama, çocuk bambaşka bir tarzda çalışıyor. Zaten bizim ne düşündüğümüzün ne önemi var? Reyryan da beğendi onu...

İyi de Reyyan'ın flört etme ihtimali yoktu ki!

Belki de olabilirdi ileride. İslamcı kesim flört etmez diye bir şey yok.

Güzel kızınızın hiç mi kusuru yok?

Var var. Ben öyle fallara-mallara inanan biri değilim. Kahve falından filan da hoşlanmam. Büyüdü, üfürükçüdü hiç işim olmaz. Ama bizim kız astrolojiye meraklı. Kafayı burçlara takmış. Ben baskıcı bir insan değilim, tamam, olabilir...

Okuyor, ilgileniyor... Ama ilginçtir, Reyyan Yay burcu. Onda şöyle bir şey gelişmişti: Bir Yay'ı ancak Boğa mutlu edebilir! Ben "Kızım delirdin mi? İnanma böyle şeylere" derdim. Biliyor musunuz ki, Bilal Boğa burcu!

Neredeyse, onun batıl itikadı bile mutlu yuva kurmasına sebep olacak! Şöyle diyor: "Çok güzel bir hayatımız olacak, şöyle olacak, böyle olacak. Ve anne hatırlatırım sana, Bilal bir Boğa..." Hallerini görünce burçların uyumuna benim de inanasım geliyor...

Siz "Bu çağda görücü usulüyle evlendiler" tartışmalarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Gülây Göktürk bu konu üzerine bir yazı yazdı. Görücü usulü ve severek evlenmeyi son derece zekice kıyasladı. "Aradığınız vasıfsız, çok özel olmayan bir şeyse, mesela bisiklet kolları, beyaz bir tişörtse, siz almasanız da olur" dedi. "Çok çok markası bu olsun dersiniz, biri sizin için gider alır. Ama aradığınız çok özel bir şeyse, hani anlatamıyorsunuzdur, görünce hah bu diyebileceğiniz bir şeydir, kendiniz gider bulursunuz onu..."

Hoş bir yazıydı, ama fırsatım olsaydı kendisine şunu söylemek isterdim: Çok sevdiğiniz, sizin zevklerinizi de bilen bir arkadaşınız vardır. O derse ki, "Ya bak bir yerde bir şey gördüm. Tam senin tarzın. Bir git onu gör. Hoşlanacağımı düşündüm. Ama karar senin..."

Hiç mi ona itimat etmezsiniz? Bizim görücü usulü böyle oldu. Üstelik gençler birbirinden hoşlandı... Birbirlerine bir bakışları var ki... Harika bir şey yaşıyorlar... Masum bir sevgi... Benim kalbimin pası bile çözüldü onlara bakarken!

Kızınızı evlendirme gibi bir fikriniz var mıydı, yoksa her şey kendiliğinden mi gelişti?

Yoktu kafamızda. Gerçi söyleyenler oluyordu. Reyyan, gözde bir çocuktuk...

Güzelliğinden dolayı mı?

Sanırım. Sık sık şu lafı duymuşuzdur: "Amma da güzel kızın var!" Allahtan, Reyyan böyle şeylere prim veren bir çocuk değildir. "Yok canım, çok da abartmayın" derdim, ileride bir gün evleneceğini tabii ki düşünüyordum ama bu kadar çabuk beklemiyordum. Haliyle bir şok etkisi oldu. Biraz vur kaç...

O ne demek?

Ne olduğunu bile anlayamıyorsun demek! Türkiye'yi de böyle yönetirlerse süper olur: Hızlı araştırma, doğru tespit, hızla harekete geçirip, işi bitirme... Kastettiğim bu.

Karı koca başbaşa verip "Biz ne halt edeceğiz?" diye kara kara düşündünüz mü?

Elbette. Mümkün mü aksi? Bir anda oluyor her şey. Lise son yerine üniversite sonda olsa daha iyi olurdu demedik mi? Dedik. Ama böylesinin de hayırlı olacağına inanıyorum.

Bu evlilikte güvendiğiniz nedir? Kızınıza verdiğiniz terbiye mi, oğlanın kişiliği, sakinliği, olgunluğu mu?

Her ikisi de. Aileyi de önceden tanımamızın etkisi oldu. Bazı insanları televizyondan izlerseniz, "Aa ben sizi tanıyorum zaten!" dersiniz. Bu değil sözünü ettiğim. Erdoğan Ailesi, karı-koca bizim olumlu hisler beslediğimiz insanlardı. Ama her şeyden çok Allah'a güvendik. Belli işaretler vardı sanki...

Anlayamadım...

Reyyan'ın bazı rüyaları vardı. Çok özel olduğu için aktarmıyorum. Ama hani bazen insanlar sezer ya, hisseder ya, bilir ya, bu tür şeyler oldu. Hayatında yeni bir sayfanın açılacağını sanki biliyordu.

Peki Amerika'ya gidecek olmaları sizi korkutmuyor mu? Yeni bir hayata başlayacaklar ve siz, kızınızdan ayrı kalacaksınız...

Tamamen Reyyan'ın kendi kararı. Zaten bir çorabı bile kendisi istemediğinde almayan bir çocuk. Öyle şahsiyetlidir ki, pes dersiniz. Aydınlık fikirli insanlarız. "Bak evladım, o genç adam artık senin kocan. Biz de annesini babasını seviyoruz, ayıp olur gitmezsen diye bir şey yok" dedik. Bu yapıda insanlar değiliz. Özlemeyecek miyim kızımı? Hem de nasıl. "Çok küçük, daha sonra gitsin" diyemez miydik? Diyebilirdik. Ama söylüyorum, Reyyan muhakemesi güçlü bir çocuk...

İyi de henüz 17 yaşında...

Keşke imkân olsa da öğretmenleriyle filan konuşsanız. 25 yaşında biri gibidir. Bakmayın onun öyle şeker şeker, bıcır bıcır durduğuna.

Ne yaptığını gayet iyi bilir. Hem küçüktür hem büyük. İki kere abla oldu, belki ailenin en büyük çocuğu olmasının da etkisi var. Diğer çocuklarım için aynı şeyleri söyleyemeyeceğim, yaşından küçük davrananlar da var. Son numara öyle mesela. Olumlu ya da olumsuz bir özelliktir anlamında söylemiyorum, bu bir karakter meselesi.

Cehaletimden soruyorum. Evin içinde Bilal varken sizin kafanız açık mı oluyor?

Tabii, tabii.

Tayyip Bey geldiğinde...

Yok, o zaman örtülü oluyorum. Ama bir insanın damadı, öz be öz oğlu gibidir. Dünyada bir o, bir kayınvalidesi kalsa; insan nasıl kendi oğluya evlenemezse, onunla da evlenemez. Hatta Allah muhafaza, gün geldi ayrıldılar, o zaman bile.

Tayyip Bey ve Reyhan da öyle. Yani Bilal geldiği zaman basık açık ve rahat oturuyorum.

Bir anne olarak kızınızın mutlu olması önemli, bunu anlıyorum. Peki iktidarlı olması...

Bakın, hayatta her şey olabilir. Üstelik yaşadığımız ülke Türkiye. Türkiye'de hiç ummadığımız şeyler de olabilir. Daha Yassıada'lar unutulmadı bu memlekette. Size açıklıkla söylüyorum: Tayyip Bey'in yasaklı döneminde gerçekleşseydi bu evlilik, hani herkesin onun yanından uzaklaştığı zaman diliminde, çok daha memnum olacaktım. İçimden de geçirdim bunu.

Keşke dedim. Çünkü en yakınımızda olan insanlar bile, "Tabii, başbakan oğlu" dediler, hâlâ da diyorlar. Ben artık insanların tebrik edişlerinden ve ses tonlarından anlıyorum. Hem seneye her şey aynı mı olur bu memlekette? Hiç belli olmaz, yok yani böyle bir şey. Sadece Allah bu çocukları birbirine yazmış, bahtlarını açık etsin diyorum.

Kızımın evliliği siyasete alet ediliyor gibi hissettiniz mi? "Aile arasında olsa bu nikâh daha mutlu olurduk" dediğiniz oldu mu?

Hayır, alet edildiği doğru değil. Ama keşke vakit olsaydı da hem bunu hem onu yapsaydık diye düşündüm. Neden siyasete alet etsinler ki? Zaten büyük bir oy oranıyla geldiler, halkın teveccühüydü ve henüz eskimediler. Bu memleketin gerçekten hizmet edecek insanlara ihtiyacı var. Yanlış anlamayın, ben baktım ki Deniz Saykal canavar gibi hizmet ediyor, bir an olsun düşünmem gider, oyumu ona veririm.

Amerika'ya siz de sık sık gidecek misiniz?

Bunları söylemek için erken. Ama bu ayrılık benim için üzücü. Tek tesellim, güzel okuyacak, bilgisini pekiştirecek olması ve beraberce yetişecek olmaları. Ben tek başına yollamazdım evladımı. Şimdi en güzel şekilde Bilal'le birlikte büyüyeceğine inanıyorum.

Karar aşamasında hiç kafanız gidip gelmedi mi?

Olmaz mı? Defalarca, doğru mu yapıyoruz dedim. O sırada Bilal geliyordu, onu görünce, "Evet, doğru karar" diyordum. Onların birbirini tamamlayacaklarına inanıyorum ben.

Kızınız bu oğlana âşık değil mi?

Kesinlikle. Evladım gidiyor, ne olacak diye düşünürken Bilal'in ona bir bakışını görüyorum, ettiği bir sözü duyuyorum, bütün endişelerim yok oluyor. Toy değil onlar. Olgun olmaya hazır insanlar. Birikimleri var, daha da oturacak. Bu yaşta birbirlerini bulmaları onları olumlu etkileyecektir...

Kızınızın Lady Di'ye benzetilmesini siz nasıl değerlendiriyorsunuz?

Basından takip ettiğim kadarıyla hoş, popüler ve özel bir hanımdı o. Yine de bu benzetmeyi okuyunca biraz tedirgin oluyorum. Allah sonlarını benzetmesin...

ACİL GÜLDÜRME TEŞKİLATI (A.G.T.)**Yılmaz Erdoğan - Beyaz - Cem Yılmaz****25.12.1999**

Onlar aslında, çok önemli bir iş yapıyorlar. Ne kadar önemli biliyor musunuz? AKUT kadar. Onlar Acil Kurtarma Teşkilatı'ysa, bunlarda Acil Güldürme Teşkilatı (AGÜT). Depremin yarattığı ruh sarsıntısından kurtulmaya, gülüp rahatlamaya acayip ihtiyacımız var.

Bu adamlar ilaç gibi. Zekâları merhem gibi. Yaranın üstüne sür, iyi gelsin... Hayatımda yaptığım en eğlenceli röportajlardan biriydi. Üçüne de aynı sorulan sordum, bana hiç zorluk çıkarmadılar. Ben "Sıradaki!" diye bağırırken, kuzu kuzu, geçtiler karşıma. Sordum bıraktım, sordum bıraktım. Oh bir rahatladım, bir rahatladım!

Karşılaşabileceğiniz en feci şey seyircinin gülmemesi mi, alkışlamaması mı, yumurta atması mı?

YE: Bir ölüm anı vardır sahnede, çıkarsın, büyük bir alkış kopar, "tık" diye susarlar. Vayyyy. İşte o an ölüm anı. Bazen düşünürsün: Ya bu sessizlik uzun sürerse? Ama ben sahneye öldüreyim diye çıkmadığım için, gülmemeleri benim için bir kâbus değil.

B: Seyircinin gülmemesi diye bir şey söz konusu değil. En fecisi, bir seyircinin çıkıp ters bir hareket yapması, hep bir tereddüt. Gerçi diğer seyirciler onlara karşı bizi savunuyorlar. Ama yine de hoş değil.

C.Y: Ben çok sert reaksiyonlara alışığım. Çok umurumda değil. Ama çaprazda bir teyzenin uyuması üzücü olur tabii!

Nasıl besleniyorsunuz?

Y.E: Her anlamda dengesiz! Çocukluğumdan beri dengesiz beslendiğim için böyle bir kimlik çıkıyor ortaya. Allah'tan bunun mizahta bir karşılığı var.

B: Mesir macunu, incir, fındık! Kolesterolüm çok yüksek çıktı. Bizim ailede hemen herkes kalpten gitti. Doktor dikkatli olmamı söyledi.

C.Y: "Gözlem yapıyorum!" Öyle denir ya. En iğrendiğim şey! Bu komiklik, elle tutulur, gözle görülür bir şey değil ya. Sürekli şöyle şeyler söylemen gerekiyor: "Komiğim ama çok iyi sevişirim!" İlla yanına bir şey koyacaksın. En sık rastlanan örneği şu: "Komiğim ama aslında çok derin bir adamım!" Sahnede, türlü maymunluk yaparsın, sonra silersin makyajını, takarsın gözlüğünü, "Ve gerçekte bunlar..." diye ahkam kesmeye başlarsın! Halbuki, komiklik önemliyse önemlidir, bu kadar eşelemeye gerek yok. O nedenle gözlem yaptığını, ya da bir şeyler biriktirdiğini söylemek aslında komiğin hiç yapmaması gereken bir şey. Sanki bir kurtarma yazılısı, anasını satayım!

Nerelerden besleniyorsunuz?

Y.E: Kendimden.

B: Eskiden Halkalı Konutları'nda oturuyordum. Arkadaşlarım vardı, otobüse biniyordum, dolmuşa biniyordum, oralardan besleniyordum. Şimdi tabii besin kaynağı kalmadı. Cepten yedim. Dolayısıyla bu dönem içinde hiç başka program yapmayıp zamanı kendime ayırmak istiyorum.

C.Y: Hiçbir fikrim yok. İnsanın bu konuda bir fikri olması kadar da acı bir şey yok! Neden beslendiğini bilmek, niye beslendiğini bilmek, ortaya ne çıkardığını bilmek, bence çok sağlıklı şeyler değil.

Resim yapıyorsun, diyorsun ki, "Bu renkleri şuradan aldım ve resmimde de sevgiyi anlattım". Sen sıçtın, sıçtın!

Bu enerjiyi nereden buluyorsunuz?

Y.E: Giderek bu enerji beni rahatsız etmeye başladı. Bazen çok ciddi uyku problemi yaşıyorum. Bu enerjinin beni biraz yalnızlığa ittiğini de düşünüyorum. İnsanlara "Neden aynı anda benim söylediğim işi yapıp da çember de çevirmiyorsun?" dediğimi fark ediyorum. Herkes benim gibi olmak zorunda değil.

B: Çok fazla bir enerjiye sahip değilim ki! Herhangi bir fabrika işçisinin benden daha fazla enerjisi olduğunu düşünüyorum.

C.Y: Çok enerjik değilim. Ama öyle görünüyorum. Buna canım sıkılıyor.

Siz seyirciyi hangi özelliğinizle yakalyorsunuz?

Y.E: Samimiyetimle.

B: İnsanlar gülmekten çok, beni görmeye geliyorlar. Beni anlatan belli şeyler var: Anneme olan sevgim. Türk Halk Müziğiyle ilgilenmem. Biraz çapkın olmam. R'leri söyleyememem. Ve tabii değerlere özen göstermem.

C.Y: Rahatım ben, rahat! Herhangi bir sorumluluk da vermiyorum. "Şimdi bu, alkış da bekler!" dedirtmiyorum. Hiç.

Ne zaman unutulacağınızı tahmin ediyorsunuz?

Y.E: Unutulmayacağımı düşünüyorum.

B: Her zaman unutulabilirim. Yeri doldurulamayacak bir insan konumunda değilim.

C.Y: Hatırladığımın ya da bilindiğimin çok farkında değilim ki.

Birbirinizin nesi asabınızı bozuyor?

Y.E: Beyaz gereğinden fazla yakışıklı. Cem de on yıl önceki enerjimi taşıdığı için asabımı bozuyor.

B: Cem Yılmaz tipiyle de çok komik bir adam. En büyük dezavantajım bu benim. Ben kendi fiziğimi kabul ettirene kadar çok çektim. Uzun boylu, mavi gözlü bir adamdan büyük espriler beklenmiyor! Yılmaz'ın da siyasi kimliği çok etkileyici.

C.Y: Beyaz çok soğukkanlı. Çok fazla heyecanlandığını düşünmüyorum. Yılmaz'ın da esprileri çok pırıltılı. Politik espri yapmak zordur. Ben kaçınıyorum. Eğer bir donanımın yoksa, kelebek kondurmuş gibi olursun. Genelde kerestece yapılır, Yılmaz'da o çok nadir rastlanan inceliği görüyorum, gıcık oluyorum.

Kusursuz bir cinayet işleyebilir miydiniz? Ve o cinayet insanları güldürür müydü?

Y.E: Kâğıt üzerinde evet. Ama öldürme duygusuna ben çok uzağım.

B: Zekâmı bu konuda kullanmaya yatkın değilim. Beceremeyeceğim için herkesi güldürürüm.

C.Y: Ben bu sahneyi görüyorum: "Cem Yılmaz'ın dün gece 8 kişiyi doğradığı ortaya çıktı!" Ben de cevap veriyorum: "Ben zaten böyle bir adamdım." Neee? Ne diyorsun? Evet, evet! Kötü bir insan değilim ama akli dengem yerinde değil. Gerçekten! Ama tabii cezai ehliyetim var derim, çünkü biliyorsunuz, gerçek deliler, "Ben deliyim" demez.

En sinir olduğunuz şey?

Y.E: Bize kendinizi biraz tanıtır mısınız?

B: İnsanların afra tafraları. Sanki star onlar, bizi "Kusura bakmayın, istemeden ünlü olduk!" yapmaya zorlamaları.

C.Y: Meşhurlukla ilgili sıkıcı şakalar. "Çok şımardı!" denmesi. Bir de "Seyirci kutsaldır" ayağı fecidir. "Beni sizler var ettiniz!" Yok ya! Bir kere söyledim, inandı millet. Nasıl yani?

Hadi bir itiraf...

Y.E: Maçoşum. İkili ilişkilerdeki maçoşluk biraz da muhafazakârlığa denk gelir diye söylüyorum. Batılı ayakları atmıyorum. Neysem oyum. Eşitliğe inanırım ama kimi noktalarda da "Sen iki dakika sus güzelim" derim.

B: Aşk ilişkilerinde muhafazakârım. Yani tamamen soyunmasına izin vermem! Oturmasına, kalkmasına da dikkat ederim. Ben çok kiskancım. Acayip.

C.Y: Ahlâkla ilgili şeyler. Engelleyemiyorum onları. Çıkıyor.

Gülerken düşündürmek...

Y.E: Diyorum ki, bir manifesto yazalım: Gülerken düşündürmek diye bir laf olmadığını, böyle bir sıra olmadığını anlatalım. Mesaj vermek diye bir şey yok. Sanatsal zabıtalık pek feci bir şey!

B: Şarttır bence. Benim mesaj verme kaygım var. Yani boşuna boşuna güldürmek değil sadece, bir yerlere de bir şey iğnelemek.

C.Y: Düşündürmeden güldürmek mümkün müdür diye soracağım ben? Sanki böyle bir şey imkân dahilinde! Mutlaka karşındakinin bir açığını, bir alışkanlığını yakaluyorsun. Yalnızca güldürdü. Yok ya!

Sizce zekâ nedir?

Y.E: Samimiyet ve sahicilikle buluştuğu zaman patlayan bir şey oluyor. Öyle bir kadın gördüğümde âşık oluyorum zaten.

B: Çabuk kavramak ve bir şey yapabileceğini bilmek.

C.Y: Emin ol, hiçbir fikrim yok...

Siz zeki misiniz?

Y.E: Oldukça.

B: Evet, zekiyim.

C.Y: Bir ara, "Allahım ne kadar akıllıyım!" olmuşum.

En zeki olanınız kim?

Y.E: Valla bilmiyorum. Bunun için bir teste girmemiz gerekiyor. Kategorik anlamda zekâlarımızın daha fazla olduğu bölümler vardır. Ben duygusal zekâmı çok daha yukarıda buluyorum. Ama matematik zekâm da yüksektir. Hem mizahçı hem şair olmam böyle açıklanabilir.

B: Böyle bir şeye girmem. Bizim değişik zekâlarımız var.

C.Y: Ben tabii ki! Öyle bir şarkı bile var...

Aptal bir kadınla nereye kadar, ne yapabilirsiniz?

Y.E: Bu aptal kadın çok mu güzel? Pamukkale'ye geldiğim zaman, Pamukkale'den zekâ beklemiyorum, bakıyorum ona. Herhalde o kadar. Bakar, sıkılırım. Ya da bir kere sevişir, sıkılırım. Ama aptal kadın yine de çok zor tahammül ettiğim bir şey.

B: Aptal kadınlarla beraber oldum. Onlarla da aptallıklarını paylaştım. Biliyor musun, o da güzel.

C.Y: Çok şey yapılabilir. O an ne hissediyorsan onu. Yani havuz problemi mi çözdüreceğim?

Seksle zekâ arasındaki ilişki nasıldır? Sekste zeka şart mıdır?

Y.E: Evet. Olmadık bir ses çıkaran bir kadın ya da erkek çok fena olabilir. Çünkü hassas bir alandır. Her şey söylenmez ama söylenebilir de. Bu tonu iki kişi kendi zekalarıyla bulurlarsa iyi olur.

B: Şarttır tabii. Aptalsan at gibi sevişirsin, zeki bir adamsan aslanlar gibi. Benim kendimi sekste çok vermem, hissettirmem gerekiyor; bu bende zekâyla paralel.

C.Y: Aptalların da çok güzel seviştiğine dair bir fikrim olsaydı, nasıl cevap vereceğime dair bir fikrim olurdu. Ama yok! Galiba nasıl konuşuyorsan, öyle sevişiyorsun.

Bugüne kadar kaç kadınla seviştiniz?

Y.E: Vallaha hiç saymadım. Ama var değil mi sayan?

B: Öyle bir sayı vermek istemiyorum.

C.Y: Çok ayıp.

Neden saymadınız?

Y.E: Bir yerden sonra koptu...

B: Çentik mi alsaydım duvara?

C.Y: Saymadığımı kim söyledi?

Kadınlarla ilişkinizde seçim yapma gibi bir lüksünüz var mı?

Y.E: Bahsedilen şey aşksa, yok. Kaza gibi bir şey. Bir yerde bir çarpışma oluyor. Ama sadece tensel ilişkiye dayalı bir ilişkide seçme lüksüm var.

B: Seçim yapma şansım pek fazla yok. Hep kendi çevremdekilerle beraberim, onlar da toplasan yüz kişi, herkes bu yüz kişiyle beraber oluyor.

C.Y: Benim öyle "Çok var da seçemiyorum" gibisinden bir aşk hayatım yok ki.

Kadınların en sevdiğiniz yanı?

Y.E: İki cins vardır. Erkekler ve eşcinseller. Kadın da bir hastalıktır. Benim de en sevdiğim hastalıktır!

B: Estetik olmaları. Ve bakışları.

C.Y: Bilmiyorum. Çok neşeli olabiliyorlar. Çok keyif verebiliyorlar.

Yatılacak kadınımla evlenebilir misiniz?

Y.E: Elbette ki yatmam lazım önce! Yine de benim kadınımla sırtı çok da fazla yere gelmemelidir.

B: Evlendiğim kadınla her türlü fanteziyi yapamam. Yani çocuğumun annesiyle.

Evet, Robert De Niro'nun "Anlat Bakalım" filmindeki gibi. Hatta aynısı. Ben dört sene biriyle beraber oldum, bakireydi. Seksten çalman şeyler başka taraftan yerine konuluyordu. Her şeyi karımla denemek zorunda değilim. Bir kutsallık olmalı ilişkide. Yoksa çocuğumun yüzüne bakamam.

C.Y: Zaten yatılacak kadınımla evlenirim! Niye aksini yapayım? Manyak mıyım ben?

Bakire bir kızla evlenmek ister misiniz?

Y.E: Hayatımda böyle bir düşüncem olmadı.

B: Fark etmez.

C.Y: Anlamadım: Ben bakir miyim?

En parlak fanteziniz?

Y.E: Gerçekleştiremediğim fantezi mi? Hatırlamıyorum!

B: Ayakkabı cilası kullanmak!

C.Y: Benim nefret ettiğim şeydir, çilek olacak, yok bal olacak. Sopyayla döverim. Bir insanın kendini erotik zannetmesi de büyük gaflettir. Rezil. Nasıl olabilir?

En uzun ilişkinizin süresi?

Y.E: 6 yıl.

B: 4 sene.

C.Y: 5 sene. Ama çalkantılı.

En uzun sevişmenizin süresi?

Y.E: Saat tutacak durumda değildim. Ama hava ağardı, karardı, bir şeyler hatırlıyorum, hayal meyal.

B: 4 sene.

C.Y: Kısa süreler kötü mü oluyor? Yani iyi olması için hep uzun mu sürmesi gerekiyor? Kim söylüyor?

En büyük kompleksiniz?

Y.E: Küçükken bacaklarımın eğriliğiymiş, şimdi yok.

B: Ünlü olmam. C.Y: Yenilmek.

Sizden iyi koca olur mu?

YE: Olmadığını ispatladım zaten.

B: Kocadan çok iyi bir baba olur.

C.Y: Süper koca olur. Neden başkaları da öyle düşünmüyor hiç anlamıyorum!

Aile ne ifade ediyor?

YE: Şık Amerikan filmlerindeki kareler bazen aklıma gelmiyor değil! Köpek, çok güzel çocuklar ve müthiş bir kadın. Bulsam bir köpek, öbürlerini de bulacağım...

B: Her şeyi. Yaptığım şeylerin çoğunu annem mutlu olsun diye yapıyorum. Bu muhabbet baysın istemiyorum ama n'apım doğru!

C.Y: Aile güzel bir şey.

En büyük korku?

YE: Herhalde çok sevdiğim birinin ölümü.

B: Yaptığım bir işten alınımın akıyla çıkamamak.

C.Y: Devlet bana yardım etsin, deme noktasına gelmek!

Sabahları duş alır mısınız?

YE: Evet.

B: Bazen.

C.Y: Hayır.

Her gün don değiştirir misiniz?

YE: Evet.

B: Evet.

C.Y: Evet.

HER ŞEYİ ÇOKTU HERİFİN

Güler Yücel

11.09.1999

Her erkek, öldükten sonra, hayatını paylaştığı kadının, kendisini böyle anlatmasını isterdi herhalde. O adamın, mezarda kemikleri eri-yordur. Zevkten. 40 yıl düşünsem; 40 yıl boyunca birlikte yaşayan insanların birbirlerine bu kadar bağlı kalabileceklerine, sevgilerini bu kadar canlı, diri tutabileceklerine inanmazdım.

Bütün hücrelerimde hissettim. Sordum. Duydum. Biliyor musunuz, ben yutkundum. O kadın, o adamı öyle bir anlattı ki, öyle çok güldü, öyle az ağladı ki. Ben kamyon çarpmıştan beter oldum. Zorlanıyorum. Hissettiklerimi size anlatmanın kabızlığını çekiyorum. Sondan başlasam olur mu? Hani küçükken "yılan" oynardık ya, tebeşirle yere bir boğa yılanı çizer, gazoz kapağını o güzergahta, bir heyecan bir heyecan ittirirdik.

Yılanın kafasına ilk varan kazanırdı ya, işte Datça-Marmaris arasındaki o "yılan yol"da virajları bir bir alırken, kazananlar zerre kadar umrumda değildi. Nasıl olsa herkes ölüyor, toprağın altına giriyor, nasıl olsa her şey er ya da geç bitiyor, herkes kaybediyordu. Ama bir şey önemliydi.

Süre ne kadar olursa olsun fark etmez: Sende ondan kalan. Giden için, karşısındakine bıraktığı. Kalan için ise gidenden ona kalan. Buna sevgi deniyor. Ve biliyor musunuz, toprağın altı, üstü fark etmiyor. O kadar çok şey kalmış ki Güler Yücel'e, Can Yücel'den. İnsan, duyduklarına inanamıyor. Gülüyor, imreniyor. Daha ileri gidiyor, pis pis kıskanıyor. "Ulan şu boktan dünyada hepimizin istediği aslında onların yaşadığı gibi bir aşk" diyor...

Kimşenin bilmediği, sadece Güler Yücel'in tanıdığı bir Can Yücel var mı? Kim o? O adamı nasıl anlatırsınız?

43 senedir yeknesak gibi gözükken ama her gün başka türlü yaşayan bir adam. Her gün aynı kişiyle değişik bir şey yaşar mı insan! Vallahi Çan'la yaşar. Her şeyi çoktu herifin. Neşesi, keyfi, öfkesi. Kırdı mı iyi kıran, ama kendi de kırılan

bir insan. Sonra, çok açık yüreklidir. "Ne kadar yalansız yaşarsak o kadar iyidir" derdi. Hakikaten öyle yaşadı adam.

Ama bana bak, yalan söylemeyin demiyor! Sevdiklerini sever, sevmediklerini anında dışlardı. Bir arkadaşşıma şunu demişim: "Ya uyuyamıyorum Çan'ın söyleyeceği lafları kaçıracağım diye". Gerçekten. Sürekli öyle güzel ve yeni şeyler söylerdi ki...

Siz Can Yücede ne zaman, nasıl tanıştınız?

Akademide öğrenciydim. Resmi çok seviyordum, resim yapmak istiyordum. Bedri Rahmi'nin talebesiyim. İşte 19-20 yaşlarındayım. İlhan Koman vardır heykeltıraş, bir gün "Can gelecek Ankara'dan" dedi. Ulan kim bu Can? Geldi. Sakallı bir adam. O zaman herif bu kadar yakışıklı değildi. Ama yine de, o bir hafta içinde biz bununla aşna fişne.

Aşk yani. Nasıl bir aşktı?

Ne bileyim canım. Can anlatırdı: Ayağımı ayağına değdirmişim masanın altında, dizimi dizine sürtermişim. Ben hatırlamıyorum. Bir de, Hadi Bara vardır, o da heykeltıraş, Kandilli'deki yalısında beş taş oynamışız. Sürekli bunu söylerdi. O zaman ona göz koymuşum, ilk ben dokunmuşum falan filan. Zaten iki ay içinde evlendik.

Peki tanımlayın bu aşkı: Şiddetli, açık, entelektüel, baskıcı?

Her şey, her şey! Çok yorulduğum zamanlar olurdu, o zaman kaçırdım. Şimdi düşünüyorum da, onun kadar olmasam da, ben de demir leblebiymişim, yoksa Can beni çiğner atardı.

Birlikte olduğunuz ilk zamanlarda o, Can Yücel miydi?

Ne alakası var. İşsiz güçsüz bir adamdı. Para yok, pul yok, şan şöhret yok. Ama hep muhteşem bir ışığı vardı. Sıradan herif sevmiyorum ben. Sıradan olsaydı, atlatırdım da, aldatırdım da. Vallahi rahatlıkla yapardım.

40 küsur senedir hiç aldatmadım diyebilmek ne güzel.

Hakikaten öyle oldu. Ama Çan'ı bilemem. Bir önemi de yok zaten. Öyle bir adamdı ki, uzaktayım mesela değil mi, olsun, yine de her şeyi görür, izlerdi. Yakup'a gideriz, ben mümkün olduğu kadar rahat bırakırım onu, o arkadaşlarıyla oturur, "Sen şuraya otur," derdi, inadım ya, ben gider en uçtaki masaya otururdum.

Kiminle konuşuyorum, ne yapıyorum, hep gözlerdi. Tamam, karşısındakini de dinlerdi, ama beni de hep kontrol ederdi. Çaktırmadan. Kulağı büyürdü herifin, kiminle, ne konuşuyorum diye.

Çok mücadele ettiniz mi içkisiyle?

Enayilik edip, başta mücadele etmeye kalktım. Ama sonra kabullendim. Ne yapabilirsin ki? Tek kaçamağı içkiydi. Öyle bir zaafı vardı belki.

İçki, sizinle onun aranızda girdi mi?

Hem girdi, hem girmedi. Daha fazla üzerime düşerdi içki içince. Benimle beraber olmak isterdi. Ama zaman zaman ben kaçırdım. Bu arada şöyle de tuhaf bir durum var: Can sarhoşlara hiç dayanamazdı! Diyorum ya, ben de yollardım onları evden. Herkesi. Ama gizli gizli de içerdi. Saklardı şişeleri. Ancak zamanla artık eksper oluyorsunuz, nereye saklıyor, zulada şişeler nerede duruyor, biliyorsunuz.

Peki içki, onunla şiiri arasına girdi mi?

Yok. İçki şiiri besledi, içkiliyken yazar, ayıkken düzeltirdi. Orada imgeleri yakalar, imgeleri çakıştırırdı. Ama içkili yazdığı şiiri o haliyle hiç neşretmedi. Tabii büyük bir şans olarak, ilk şiirler bana okunurdu. Ama gecenin dördünde!

Sizce neden bu kadar içiyordu? Beyni çok fazla çalıştığı ve yaşadığı şeyler ona yetmediği için mi?

Yetmiyordu. Beyninin hızına başka hiçbir şey yetişemiyordu. Millet şunu görüyor: Bardak. Ama Can bardağın ötesini, onun arkasında-kini de görüyordu. Bu söylediklerimi hayranlık olarak nitelendirme, vallahi onu en acımasız yine de ben eleştirirdim. Beni dinlerdi ayrıca. Yıllarca insanlar bir dolu şey koparmaya çalıştılar ondan. Fikir de olabilir bu.

Dünyanın en iyi şiirlerini yazan adam o muydu?

Karı, adam öldükten sonra çıldırdı demesinler! Bari Mehmet'in (Ulusoy) lafını söyleyeyim: "Asrın en büyük beş şairinden biri Can Yüceldir," der.

Ama dile kolay, Shakespeare! Türkçeye çevirmiş adamdan söz ediyoruz. O kendisini Shakespeare'le düello ediyormuş gibi hissediyor muydu?

Hiç unutmuyorum, Londra'daydık. Bir telefon geldi, suratı asıldı. Yavaşça "Hasan ölmüş" dedi. "Hangi Hasan?" dedim. "Bizim Hasan, babam" dedi. Ve yanma Shakespeare'lerini aldı, Ankara'ya gitti. Cezaevine giderken de, yine yanında Shakespeare vardı.

Kendinizi hiç ondan korumanız gerektiğini hissettiniz mi? "Hücrelerime nüfuz etmesin" diye?

Yok. Belki de çatışma çıkacaktı ondan. Bu belki de onun üretkenliğini önleyecekti...

Amma fedakârsınız! "Ben de varım, tamam mı?" hiç olmadı mı?

Adam çok güzel şeyler yapıyor, niye olsun? Daha da yapsaydı. Keşke. Onun yeteneklerinin kesilmesi, bir şekilde sekteye uğraması en korktuğum şeydi. Sanırım benim de dünyaya geliş nedenim bu.

Herhangi bir kadın onu sizin sevdiğiniz gibi sevebilir miydi?

Bana ne dedi biliyor musun: "Âlemde birlikteyiz". Son zamanlarda, beni yalnız bırakacak olması ona koyuyordu...

İçki ya da başka konularda birbirinize oyunlar oynar mıydınız?

Yok. Pat, pat ne ise o. Derdim mesela: "Genç karı mı istiyorsun, söyle."

Rahatlamak için birlikte küfrettiğiniz olur muydu? Birilerini çekiştirdiğiniz...

Tabii tabii. Ölünceye kadar birilerini çekiştirdik. Ama adam müthişti, "Puşt ibnenin teki gerçi ama..." derdi, sonra da iyi taraflarını saymaya başladılar. Can işte. Güzel küfrederdi.

Sizin için yazdığı en güzel şiir hangisi?

Marmaris'te yaşadığımızda yazdığı. Ben onu çok severim. Hani "Akdeniz yaraşiyor sana," diye bir şiiri vardır...

Ezbere bilir misiniz?

Hiç bilmem. O da bilmez. Zekâyı başka türlü işletiyordu, ezberleyerek değil. Herif açıktı, beyni açık: Kavram yaratırdı. Otobüste giderken laf kapardı. Kelime üretmekle kalmaz, "Ben imajları çakıştırıyorum" derdi. "Lafları köpürtüyorum". Hali yokken şiirleri yazdırtırdı. Sarhoşken filan. Bana da çok yazdırdı.

Bak, çok komik bir hikâyeye anlatacağım: Ben kaçardım ya bazen, 15 gün izin alırdım, yanına da bir adam koyardım, Gümüş. Çok iyi adamdır, ev işleri filan da yapar, Çan'a bakardı.

Gelirdim eve, "Abla," derdi, "Çok iyi Can baba. Çok iyi de içiyor. Ama diyor ki, otur, ben söyleyeceğim sen yazacaksın. Çok ağırına gidiyor, yapamıyorum". Nasıl yapsın? Adam yazı yazmasını bilmiyor, Can ise şiirlerimi yaz diyor!

Hani vardır ya, bazı insanlar, yazı insanlarıdır. İzoleler onlar, bir dünya yaratırlar kendilerine, orada üretirler. Yalnızlığa ihtiyaçları vardır.

Can tek tabancaydı, yalnızdı ama öyle "Ben kendime özel bir dünya yaratayım, şairim, gidip çalışayım," yapmazdı. Zaten yaratmıştı o dünyasını. Her şey doğaldı. O kadar ki, herif kıcımdan ayrılmazdı. Öyle bir çalışma masası filan yoktu. Mutfak masasında yazardı, ben içeride birşeyleri uğraşırken. "Bana bir yazı masası bile yapmadın," derdi gerçi. Yaptık. Ama adam yine peşimde!

Şiir yazarken sevecen miydi? Huzursuz muydu? Kavgacı mıydı?

Yok, gözler kayardı. Ben onu anlardım. Şiir gelirdi. Bahçede dolaşırken ya da gecenin herhangi bir saatinde.

Şimdi orada da içiyor mudur?

Bilmem. Ama onun mezarında sevenleri içiyor, şiirler yazıyor, notlar bırakıyor.

Gidelim mi mezarına?

Gidelim, gidelim.